



EUROPOS CENTRINIS BANKAS

EUROSISTEMA



PINIGŲ POLITIKOS ĮGYVENDINIMAS EURO ZONOJE

BENDRIEJI EUROSISTEMOS
PINIGŲ POLITIKOS PRIEMONIŲ
IR PROCEDŪRŲ DOKUMENTAI

TAIKOMI NUO
2012 M. SAUSIO 1 D.



Autentiškais laikomi tik tie Europos Sąjungos teisės
aktai, kurie yra išspausdinti Europos Sąjungos
oficialiojo leidinio popieriniame variante

II

(Įstatymo galios neturintys teisės aktai)

GAIRĖS

EUROPOS CENTRINIO BANKO GAIRĖS

2011 m. rugsėjo 20 d.

dėl Eurosistemos pinigų politikos priemonių ir procedūrų

(nauja redakcija)

(ECB/2011/14)

(2011/817/ES)

EUROPOS CENTRINIO BANKO VALDANČIOJI TARYBA,

PRIĖMĖ ŠIAS GAIRĖS:

atsižvelgdama į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos 127 straipsnio 2 dalies pirmą įtrauką,

atsižvelgdama į Europos Centrinį Banką ir Europos Centrinio Banko statutą, ypač į jo 3 straipsnio 1 dalies pirmą įtrauką, 12 straipsnio 1 dalį, 14 straipsnio 3 dalį, 18 straipsnio 2 dalį ir 20 straipsnio pirmą dalį,

kadangi:

- (1) 2000 m. rugpjūčio 31 d. Gairės ECB/2000/7 dėl Eurosistemos pinigų politikos priemonių ir procedūrų ⁽¹⁾ keletą kartų buvo iš esmės pakeistos ⁽²⁾. Kadangi reikia padaryti daugiau pakeitimų, jos, siekiant aiškumo, turėtų būti išdėstytos nauja redakcija;
- (2) siekiant bendros pinigų politikos, reikia apibrėžti priemones ir procedūras, kurias Eurosistema naudos siekdama įgyvendinti šią politiką vienodu būdu visose valstybėse narėse, kurių valiuta yra euro;
- (3) pareiga tikrinti turėtų būti taikoma tik toms nuostatomis, kurios yra esminiai Gairių ECB/2000/7 pakeitimai,

1 straipsnis

Eurosistemos bendros pinigų politikos įgyvendinimo principai, priemonės, procedūros ir kriterijai

Bendra pinigų politika įgyvendinama remiantis principais, priemonėmis, procedūromis ir kriterijais, nurodytais šių gairių I ir II prieduose. Nacionaliniai centriniai bankai (NCB) imasi visų tinkamų priemonių pinigų politikos operacijoms vykdyti pagal principus, priemones, procedūras ir kriterijus, nurodytus šių gairių I ir II prieduose.

2 straipsnis

Tikrinimas

Ne vėliau kaip iki 2011 m. spalio 11 d. NCB perduoda Europos Centriniam Bankui (ECB) išsamią informaciją apie tekstus ir priemones, kuriomis jie ketina laikytis šių gairių nuostatų, įtvirtinančių esminius Gairių ECB/2000/7 pakeitimus.

3 straipsnis

Panaikinimas

1. Gairės ECB/2000/7 panaikinamos 2012 m. sausio 1 d.
2. Nuorodos į panaikintas gaires laikomos nuorodomis į šias gaires.

4 straipsnis

Baigiamosios nuostatos

1. Šios gairės įsigalioja praėjus dviem dienoms po jų priėmimo.

⁽¹⁾ OL L 310, 2000 12 11, p. 1.

⁽²⁾ Žr. III priedą.

2. Šios gairės taikomos nuo 2012 m. sausio 1 d.

5 straipsnis

Adresatai

Šios gairės skirtos visiems Eurosistemos centriniam bankams.

Priimta Frankfurte prie Maino 2011 m. rugsėjo 20 d.

ECB valdančiosios tarybos vardu

ECB pirmininkas

Jean-Claude TRICHET

I PRIEDAS

PINIGŲ POLITIKOS ĮGYVENDINIMAS EURO ZONOJE

Bendrieji Eurosistemos pinigų politikos priemonių ir procedūrų dokumentai

TURINYS

IŽANGA

1 SKYRIUS. PINIGŲ POLITIKOS SISTEMOS APŽVALGA

- 1.1. Europos centrinių bankų sistema
- 1.2. Eurosistemos tikslai
- 1.3. Eurosistemos pinigų politikos priemonės
 - 1.3.1. Atvirosios rinkos operacijos
 - 1.3.2. Nuolatinės galimybės
 - 1.3.3. Privalomosios atsargos
- 1.4. Kitos sandorių šalys
- 1.5. Prievolę užtikrinantis turtas
- 1.6. Pinigų politikos sistemos pakeitimai

2 SKYRIUS. TINKAMOS KITOS SANDORIŲ ŠALYS

- 2.1. Bendrieji tinkamumo kriterijai
- 2.2. Kitų sandorių šalių atranka greitiesiems konkursams ir dvišalėms operacijoms
- 2.3. Sankcijos, taikytinos nevykdančioms įsipareigojimų kitoms sandorių šalims
- 2.4. Priemonės, kurias galima taikyti atsargumo sumetimais ir įsipareigojimų neįvykdymo atveju
 - 2.4.1. Priemonės, kurias galima taikyti atsargumo sumetimais
 - 2.4.2. Priemonės įsipareigojimų neįvykdymo atveju
 - 2.4.3. Proporcingas ir nediskriminacinis diskrecinių priemonių taikymas

3 SKYRIUS. ATVIROSIOS RINKOS OPERACIJOS

- 3.1. Grįžtamieji sandoriai
 - 3.1.1. Bendrosios nuostatos
 - 3.1.2. Pagrindinės refinansavimo operacijos
 - 3.1.3. Ilgesnės trukmės refinansavimo operacijos
 - 3.1.4. Koreguojamosios grįžtamosios operacijos
 - 3.1.5. Struktūrinės grįžtamosios operacijos
- 3.2. Vienakrypčiai sandoriai
 - 3.2.1. Priemonės rūšis
 - 3.2.2. Teisinis pagrindas
 - 3.2.3. Kainų sąlygos

3.2.4. Kiti operaciniai aspektai

3.3. ECB skolos sertifikatų išleidimas

3.3.1. Priemonės rūšis

3.3.2. Teisinis pagrindas

3.3.3. Palūkanų sąlygos

3.3.4. Kiti operaciniai aspektai

3.4. Valiutų apsikeitimo sandoriai

3.4.1. Priemonės rūšis

3.4.2. Teisinis pagrindas

3.4.3. Valiutų ir jų kursų skirtumų sąlygos

3.4.4. Kiti operaciniai aspektai

3.5. Terminuotųjų indėlių pritraukimas

3.5.1. Priemonės rūšis

3.5.2. Teisinis pagrindas

3.5.3. Palūkanų sąlygos

3.5.4. Kiti operaciniai aspektai

4 SKYRIUS. NUOLATINĖS GALIMYBĖS

4.1. Ribinio skolinimosi galimybė

4.1.1. Priemonės rūšis

4.1.2. Teisinis pagrindas

4.1.3. Naudojimosi sąlygos

4.1.4. Terminas ir palūkanų sąlygos

4.1.5. Laikinas galimybės sustabdymas

4.2. Indėlių galimybė

4.2.1. Priemonės rūšis

4.2.2. Teisinis pagrindas

4.2.3. Naudojimosi galimybe sąlygos

4.2.4. Terminas ir palūkanų sąlygos

4.2.5. Laikinas galimybės sustabdymas

5 SKYRIUS. PROCEDŪROS

5.1. Konkursų procedūros

5.1.1. Bendrosios nuostatos

5.1.2. Konkursų operacijų kalendorius

5.1.3. Konkursų operacijų paskelbimas

- 5.1.4. Kitų sandorių šalių pasiūlymų parengimas ir pateikimas
- 5.1.5. Paskirstymo procedūros konkurse
- 5.1.6. Konkursų rezultatų paskelbimas
- 5.2. Dvišalių operacijų procedūros
 - 5.2.1. Bendrosios nuostatos
 - 5.2.2. Tiesioginis bendravimas su kitomis sandorių šalimis
 - 5.2.3. Operacijos, įgyvendinamos per vertybinių popierių biržas ir rinkos tarpininkus
 - 5.2.4. Dvišalių operacijų paskelbimas
 - 5.2.5. Operacijų dienos
- 5.3. Atsiskaitymo procedūros
 - 5.3.1. Bendrosios nuostatos
 - 5.3.2. Atsiskaitymas už atvirosios rinkos operacijas
 - 5.3.3. Dienos pabaigos procedūros
- 6 SKYRIUS. TINKAMAS TURTAS
 - 6.1. Bendrosios nuostatos
 - 6.2. Užtikrinamojo turto tinkamumo apibūdinimas
 - 6.2.1. Antrinę rinką turinčio turto tinkamumo kriterijai
 - 6.2.2. Antrinės rinkos neturinčio turto tinkamumo kriterijai
 - 6.2.3. Papildomi reikalavimai tinkamo turto naudojimui
 - 6.3. Eurosistemos kredito vertinimo sistema
 - 6.3.1. Taikymo sritis ir sudedamosios dalys
 - 6.3.2. Griežtų kredito standartų nustatymas antrinę rinką turinčiam turtui
 - 6.3.3. Griežtų kredito standartų nustatymas antrinės rinkos neturinčiam turtui
 - 6.3.4. Kredito vertinimo sistemų pripažinimo kriterijai
 - 6.3.5. Kredito vertinimo sistemų veiklos rezultatų stebėjimas
 - 6.4. Rizikos kontrolės priemonės
 - 6.4.1. Bendrieji principai
 - 6.4.2. Antrinę rinką turinčio turto rizikos kontrolės priemonės
 - 6.4.3. Antrinės rinkos neturinčio turto rizikos kontrolės priemonės
 - 6.5. Užtikrinamojo turto vertinimo principai
 - 6.5.1. Antrinę rinką turintis turtas
 - 6.5.2. Antrinės rinkos neturintis turtas
 - 6.6. Tarpvalstybinis tinkamo turto naudojimas
 - 6.6.1. Korespondentinės centrinės bankininkystės modelis

6.6.2. Vertybinių popierių atsiskaitymo sistemų jungtys

6.7. Ne euraiš išreikšto įkaito priėmimas nenumatytais atvejais

7 SKYRIUS. PRIVALOMOSIOS ATSARGOS

7.1. Bendrosios nuostatos

7.2. Įstaigos, kurioms taikomi privalomųjų atsargų reikalavimai

7.3. Privalomųjų atsargų nustatymas

7.3.1. Atsargų bazė ir atsargų normos

7.3.2. Atsargų reikalavimo apskaičiavimas

7.4. Atsargų laikymas

7.4.1. Laikymo laikotarpis

7.4.2. Laikomos atsargos

7.4.3. Atlyginimas už atsargų laikymą

7.5. Su atsargų baze susijusi atskaitomybė, atsargų patvirtinimas ir tikrinimas

7.6. Privalomųjų atsargų įsipareigojimų neįvykdymas

1 PRIEDĖLIS. Pinigų politikos operacijų ir procedūrų pavyzdžiai

2 PRIEDĖLIS. Žodynėlis

3 PRIEDĖLIS. Kitų sandorių šalių atranka užsienio valiutų intervencinėms operacijoms ir valiutų apsikeitimo sandoriams pinigų politikos tikslais

4 PRIEDĖLIS. Europos Centrinio Banko pinigų ir bankų statistinės atskaitomybės sistema

5 PRIEDĖLIS. Eurosistemos interneto svetainės

6 PRIEDĖLIS. Procedūros ir sankcijos, taikytinos kitai sandorio šaliai nevykdant įsipareigojimų

7 PRIEDĖLIS. Tinkamos kredito reikalavimų apsaugos sukūrimas

Santrumpos

CVPD	centrinis vertybinių popierių depozitoriumas
DP	dienos paskola
EB	Europos bendrija
ECB	Europos Centrinis Bankas
ECBS	Europos centrinių bankų sistema
EEB	Europos ekonominė bendrija
EEE	Europos ekonominė erdvė
ES	Europos Sąjunga
ESS 95	Europos sąskaitų sistema 1995
EKVS	Eurosistemos kredito vertinimo sistema
IKVI	išorinė kredito vertinimo institucija
ĮNT	įsipareigojimų neįvykdymo tikimybė
KRD	Kapitalo reikalavimų direktyva
KIPVPS	kolektyvinio investavimo į perleidžiamus vertybinius popierius subjektai
KCBM	korespondentinės centrinės bankininkystės modelis
KI	kredito institucijos
LP	likęs pasaulis
MHUSP	mažmeninė hipoteka užtikrinta skolos priemonė
NCB	nacionalinis centrinis bankas
PFI	pinigų finansinė institucija
PRF	pinigų rinkos fondas
PRN	priemonė reitingui nustatyti
RLAA	realaus laiko atskirieji atsiskaitymai
TCVPD	tarptautinis centrinis vertybinių popierių depozitoriumas
ISIN	tarptautinis vertybinių popierių identifikavimo numeris
TARGET	Transeuropinė automatizuota atskirų atsiskaitymų realiu laiku greitojo lėšų pervedimo sistema, apibrėžta Gairėse ECB/2005/16
TARGET2	Transeuropinė automatizuota realaus laiko atskirųjų atsiskaitymų skubių pervedimų sistema, apibrėžta Gairėse ECB/2007/2
VPAS	vertybinių popierių atsiskaitymo sistema
VRPS	vidaus reitingais pagrįsta sistema
ICAS	vidinė kredito vertinimo sistema
CET	Vidurio Europos laikas
VSS	viešojo sektoriaus subjektas

Ižanga

Šiame dokumente pateikiama operacinė sistema, kurią Eurosistema pasirinko bendrai pinigų politikai euro zonoje. Šis dokumentas, kuris yra Eurosistemos pinigų politikos priemonių ir procedūrų teisinės sistemos dalis, siekiama naudoti kaip Eurosistemos pinigų politikos priemonių ir procedūrų bendruosius dokumentus, pirmiausia siekiant suteikti kitoms sandorių šalims reikalingą informaciją apie Eurosistemos pinigų politikos sistemą.

Bendrieji dokumentai savaime nesuteikia teisių ir nenustato pareigų kitoms sandorių šalims. Teisiniai Eurosistemos ir kitų sandorių šalių santykiai nustatomi atitinkamose sutartinėse arba reguliavimo priemonėse.

Šis dokumentas suskirstytas į septynis skyrius. 1 skyriuje pateikta Eurosistemos pinigų politikos operacinės sistemos apžvalga. 2 skyriuje nurodyti Eurosistemos pinigų politikos operacijose dalyvaujančių kitų sandorių šalių tinkamumo kriterijai. 3 skyriuje apibūdintos atvirosios rinkos operacijos, o 4 skyriuje – kitoms sandorių šalims prieinamos nuolatinės galimybės. 5 skyriuje apibrėžtos procedūros, taikomos įgyvendinant pinigų politikos operacijas. 6 skyriuje nustatyti pinigų politikos operacijoms naudojamo prievolę užtikrinančio turto tinkamumo kriterijai. 7 skyriuje apibūdinta Eurosistemos privalomųjų atsargų sistema.

Dokumento priedėliuose pateikti pinigų politikos operacijų pavyzdžiai, žodynėlis, kriterijai, pagal kuriuos atrenkamos Eurosistemos užsienio valiutų intervencinių operacijų kitos sandorių šalys, pristatyta Europos Centrinio Banko pinigų ir bankų statistinės atskaitomybės sistema, Eurosistemos interneto svetainių sąrašas, apibūdintos procedūros ir sankcijos, kurios taikomos kitoms sandorių šalims nevykdant išipareigojimų, ir papildomi teisiniai reikalavimai, taikomi tinkamos kredito reikalavimų apsaugos sukūrimui, kai jie naudojami kaip įkaitas Eurosistemoje.

1 SKYRIUS

PINIGŲ POLITIKOS SISTEMOS APŽVALGA

1.1. Europos centrinių bankų sistema

Europos centrinių bankų sistema (ECBS) sudaro Europos Centrinis Bankas (ECB) ir ES valstybių narių centriniai bankai ⁽¹⁾. ECBS veikla pagrįsta Sutartimi dėl Europos Sąjungos veikimo ir Europos centrinių bankų sistemos ir Europos Centrinio Banko statutu (toliau – ECBS statutas). ECBS vadovauja sprendimus priimančios ECB organai. ECB valdančioji taryba atsakinga už pinigų politikos formavimą, o Vykdomoji valdyba turi teisę vykdyti pinigų politiką pagal Valdančiosios tarybos priimtus sprendimus ir nustatytas gaires. Tiek, kiek tai yra įmanoma bei tinkama, ir siekdamas užtikrinti operacinį efektyvumą, ECB turi teisę reikalauti, kad NCB ⁽²⁾ atliktų operacijas, kurios yra Eurosistemos uždavinių dalis. Jei tai būtina pinigų politikai įgyvendinti, NCB gali dalytis su Eurosistemos nariais kai kuria informacija, pavyzdžiui, operaciniais duomenimis, susijusiais su dalyvaujančiomis vykdančios Eurosistemos operacijas kitomis sandorių šalimis ⁽³⁾. Eurosistemos pinigų politikos operacijos visose valstybėse narėse vykdomos vienodomis sąlygomis ⁽⁴⁾.

1.2. Eurosistemos tikslai

Kaip nustatyta Sutarties 127 straipsnio 1 dalyje, pagrindinis Eurosistemos tikslas – palaikyti kainų stabilumą. Nepažeisdama pagrindinio kainų stabilumo tikslo, Eurosistema turi remti Sąjungos bendrąsias ekonominės politikos kryptis. Siekdama savo tikslų, Eurosistema turi veikti vadovaudamasi atvirosios rinkos ekonomikos esant laisvai konkurencijai principu, palankiu veiksmingam išteklių paskirstymui.

1.3. Eurosistemos pinigų politikos priemonės

Siekdama įgyvendinti savo tikslus, Eurosistema disponuoja įvairiomis pinigų politikos priemonėmis; Eurosistema atlieka atvirosios rinkos operacijas, siūlo nuolatinės galimybes ir reikalauja, kad kredito įstaigos laikytų privalomas atsargas Eurosistemos sąskaitose.

1.3.1. Atvirosios rinkos operacijos

Atvirosios rinkos operacijoms tenka svarbus vaidmuo Eurosistemos pinigų politikoje, nes jomis siekiama reguliuoti palūkanų normas, valdyti likvidumą rinkoje ir išreikšti pinigų politikos poziciją. Eurosistemoje yra penkių rūšių priemonės, skirtos atvirosios rinkos operacijoms vykdyti. Svarbiausia priemonė yra *grįžtamasis sandoris* (taikomas atpirkimo sandorių arba įkaitu užtikrintų paskolų forma). Eurosistema gali naudoti ir *vienakrypčius sandorius*, *ECB skolos sertifikatų išleidimą*, *valiutų apsikėtimo sandorius* ir *terminuotųjų indėlių pritraukimą*. Atvirosios rinkos operacijas inicijuoja ECB, kuris taip pat nusprendžia dėl taikomų priemonių ir jų įgyvendinimo sąlygų. Tai gali būti standartiniai konkursai, greitieji konkursai arba dvišalės procedūros ⁽⁵⁾. Atsižvelgiant į jų tikslus, reguliarumą ir tvarką, Eurosistemos atvirosios rinkos operacijas galima suskirstyti į keturias kategorijas (taip pat žr. 1 lentelę):

- a) *pagrindinės refinansavimo operacijos* – reguliarius kas savaitę sudaromi likvidumo didinimo grįžtamieji sandoriai, kurių terminas paprastai yra viena savaitė. Šias operacijas įgyvendina nacionaliniai centriniai bankai standartinių konkursų būdu. Pagrindinėms refinansavimo operacijoms tenka lemiamas vaidmuo siekiant Eurosistemos atvirosios rinkos operacijų tikslų;
- b) *ilgesnės trukmės refinansavimo operacijos* – kas mėnesį sudaromi likvidumo didinimo grįžtamieji sandoriai, kurių terminas paprastai yra trys mėnesiai. Šiomis operacijomis siekiama suteikti kitoms sandorių šalims papildomą ilgesnės trukmės refinansavimą. Jas įgyvendina nacionaliniai centriniai bankai standartinių konkursų būdu. Šiomis operacijomis Eurosistema paprastai nesiekia daryti įtakos rinkai, todėl ji veikia kaip palūkanų gavėja;
- c) *koreguojamosios operacijos* įgyvendinamos *ad hoc* pagrindu, siekiant valdyti likvidumą rinkoje ir kontroliuoti palūkanų normas, pirmiausia sušvelninti nenumatytų likvidumo svyravimų rinkoje įtaką palūkanų normoms. Koreguojamosios operacijos gali būti atliekamos paskutinę atsargų laikymo laikotarpio dieną siekiant neutralizuoti likvidumo nesubalansuotumą, kuris galėjo susidaryti per laikotarpį nuo paskirstymo po paskutinės pagrindinės refinansavimo operacijos. Koreguojamosios operacijos dažniausiai įgyvendinamos sudarant

⁽¹⁾ Pažymėtina, kad tų ES valstybių narių, kurių valiuta nėra euro, centriniai bankai išlaiko savo galias pinigų politikos srityje pagal nacionalinę teisę ir todėl nedalyvauja vykdančią bendrą pinigų politiką.

⁽²⁾ Šiame dokumente „nacionaliniai centriniai bankai“ – tai valstybių narių, kurių valiuta yra euro, nacionaliniai centriniai bankai.

⁽³⁾ Tokiai informacijai taikomas ECBS statuto 37 straipsnyje nustatytas profesinės paslapties reikalavimas.

⁽⁴⁾ Šiame dokumente „valstybė narė“ – tai valstybė narė, kurios valiuta yra euro.

⁽⁵⁾ Įvairios Eurosistemos atvirosios rinkos operacijų įgyvendinimo procedūros, t. y. standartiniai konkursai, greitieji konkursai ir dvišalės procedūros, apibūdintos 5 skyriuje. *Standartiniai konkursai* trunka ne ilgiau kaip 24 valandas nuo konkurso paskelbimo iki paskirstymo rezultatų patvirtinimo. Standartiniuose konkursuose gali dalyvauti visos kitos sandorių šalys, kurios tenkina 2.1 skirsnyje nurodytus bendrojo tinkamumo kriterijus. *Greitieji konkursai* trunka ne ilgiau kaip 90 minučių. Eurosistema gali pasirinkti ribotą kitų sandorių šalių, kurios gali dalyvauti greitajame konkurse, skaičių. Sąvoka „dvišalės procedūros“ – tai kiekvienas atvejis, kai Eurosistema sudaro sandorį su viena arba keliomis kitomis sandorių šalimis netaikydama konkurso tvarkos. Prie dvišalių procedūrų priskiriamos operacijos, kurios įgyvendinamos per vertybinių popierių biržą arba rinkos tarpininkus.

grįžtamuosius sandorius, tačiau gali būti sudaromi valiutų apsikeitimo sandoriai arba pritraukiami terminuotieji indėliai. Priemonės ir procedūros koreguojamosioms operacijoms atlikti taikomos atsižvelgiant į sandorių rūšis ir konkrečius operacijų atlikimo tikslus. Koreguojamąsias operacijas paprastai įgyvendina nacionaliniai centriniai bankai greitųjų konkursų būdu arba taikydami dvišales procedūras. ECB valdančioji taryba gali nuspręsti, ar išskirtinėmis aplinkybėmis koreguojamąsias dvišales operacijas gali įgyvendinti pats ECB;

- d) be to, Eurosistema gali atlikti *struktūrines operacijas*, išleisdama ECB skolos sertifikatus, sudarydama grįžtamuosius ir vienkrypčius sandorius. Šios operacijos įgyvendinamos tuomet, kai ECB nori pakoreguoti Eurosistemos struktūrinę (reguliarią ar nereguliarią) padėtį finansų sektoriaus atžvilgiu. Sudarydami grįžtamuosius sandorius ir išleisdami skolos priemones, nacionaliniai centriniai bankai struktūrines operacijas įgyvendina standartinių konkursų būdu. Sudarydami vienkrypčius sandorius, nacionaliniai centriniai bankai struktūrines operacijas paprastai įgyvendina dvišalėmis procedūromis. ECB valdančioji taryba gali nuspręsti, ar išskirtinėmis aplinkybėmis struktūrines operacijas gali atlikti pats ECB.

1.3.2. Nuolatinės galimybės

Nuolatinėmis galimybėmis siekiama padidinti ir sumažinti vienos nakties likvidumą, išreikšti bendrą pinigų politikos poziciją ir apriboti vienos nakties rinkos palūkanų normas. Tinkamos kitos sandorių šalys gali savo iniciatyva pasinaudoti dviem nuolatinėmis galimybėmis, jeigu šios kitos sandorių šalys patenkina tam tikras operacinės prieigos sąlygas (taip pat žr. 1 lentelę):

- a) kitos sandorių šalys gali pasinaudoti *ribinio skolinimosi galimybe*, pagal kurią nacionaliniai centriniai bankai už tinkamą turtą padidina vienos nakties likvidumą. Įprastomis aplinkybėmis kitoms sandorių šalims netaikomos kredito ribos ar kiti apribojimai pasinaudoti šia galimybe, išskyrus reikalavimą pateikti pakankamai prievolę užtikrinančio turto. Palūkanų norma už naudojimąsi ribinio skolinimosi galimybe paprastai atitinka vienos nakties rinkos palūkanų normos aukščiausią ribą;
- b) kitos sandorių šalys gali pasinaudoti *indėlių galimybe*, padėdamos vienos nakties indėlius į nacionalinius centrinius bankus. Įprastomis aplinkybėmis kitoms sandorių šalims netaikomos jokios indėlių ribos ar kiti apribojimai pasinaudoti šia galimybe. Palūkanų norma už naudojimąsi indėlių galimybe paprastai atitinka vienos nakties rinkos palūkanų normos žemiausią ribą.

Nacionaliniai centriniai bankai nuolatinės galimybes administruoja decentralizuotai.

1.3.3. Privalomosios atsargos

Eurosistemos privalomųjų atsargų sistema taikoma euro zonos kredito įstaigoms ir tuo pirmiausia siekiama stabilizuoti pinigų rinkos palūkanų normas bei sukurti (arba padidinti) struktūrinį likvidumo trūkumą. Kiekvienos įstaigos privalomųjų atsargų reikalavimas nustatomas atsižvelgiant į jos balanso struktūrą. Palūkanų normoms stabilizuoti Eurosistemos privalomųjų atsargų sistema leidžia įstaigoms pasinaudoti vidurkio metodu. Ar įstaiga laikosi privalomųjų atsargų reikalavimo, nustatoma pagal jos turimų dienos atsargų vidurkį laikymo laikotarpiu. Už įstaigų privalomųjų atsargų laikymą atlyginama pagal Eurosistemos pagrindinių refinansavimo operacijų normą.

1 lentelė

Eurosistemos pinigų politikos priemonės

Pinigų politikos operacijos	Sandorių rūšys		Terminas	Dažnumas	Procedūra
	likvidumo didinimas	likvidumo mažinimas			
Atvirosios rinkos operacijos					
Pagrindinės refinansavimo operacijos	Grįžtamieji sandoriai	—	Viena savaitė	Kas savaitę	Standartiniai konkursai
Ilgesnės trukmės refinansavimo operacijos	Grįžtamieji sandoriai	—	Trys mėnesiai	Kas mėnesį	Standartiniai konkursai
Koreguojamosios operacijos	Grįžtamieji sandoriai Valiutų apsikeitimo sandoriai	Grįžtamieji sandoriai Indėlių pritraukimas Valiutų apsikeitimo sandoriai	Nestandardizuotas	Nereguliaris	Greitieji konkursai Dvišalės procedūros

Pinigų politikos operacijos	Sandorių rūšys		Terminas	Dažnumas	Procedūra
	likvidumo didinimas	likvidumo mažinimas			
Struktūrinės operacijos	Grįžtamieji sandoriai	ECB skolos sertifikatų išleidimas	Standartizuotas arba nestandartizuotas	Reguliarios ir nereguliarios	Standartiniai konkursai
	Vienakrypčiai pirkimai	Vienakrypčiai pardavimai	—	Nereguliarios	Dvišalės procedūros

Nuolatinės galimybės

Ribinio skolinimosi galimybė	Grįžtamieji sandoriai	—	Viena naktis	Kitos sandorių šalys šia galimybe gali pasinaudoti savo nuožiūra
Indėlių galimybė	—	Indėliai	Viena naktis	Kitos sandorių šalys šia galimybe gali pasinaudoti savo nuožiūra

1.4. Kitos sandorių šalys

Eurosistemos pinigų politikos sistema formuojama taip, kad užtikrintų kuo platesnės kitų sandorių šalių grupės dalyvavimą. Įstaigos, kurioms taikomi ECBS statuto 19 straipsnio 1 dalyje nustatyti privalomųjų atsargų reikalavimai, gali naudotis nuolatinėmis galimybėmis ir dalyvauti atvirosios rinkos operacijose, atliekamosse standartinių konkursų būdu ir sudarant vienakrypčius sandorius. Eurosistema gali pasirinkti ribotą kitų sandorių šalių, kurios gali dalyvauti atliekant koreguojamąsias operacijas, skaičių. Pinigų politikos tikslais sudarant valiutų apskaitimo sandorius naudojamosi aktyvių užsienio valiutos rinkos dalyvių paslaugomis. Atliekant šias operacijas, kitomis sandorių šalimis gali būti tik tos įstaigos, kurios pasirenkamos Eurosistemos užsienio valiutų intervencinėms operacijoms ir yra euro zonoje.

Laikoma, kad kitos sandorių šalys žino visas kovos su pinigų plovimu ir terorizmo finansavimu teisės aktuose įtvirtintas savo pareigas ir jas vykdo.

1.5. Prievolę užtikrinantis turtas

Pagal ECBS statuto 18 straipsnio 1 dalį, visos Eurosistemos kredito operacijos (likvidumo didinimo pinigų politikos operacijos ir dienos paskola) turi būti pagrįstos pakankamu įkaitu. Eurosistema priima įvairių rūšių turtą, kuriuo užtikrinamos jos operacijos. Eurosistemoje sukurta bendra tinkamo turto sistema (dar vadinama „bendru sąrašu“), kuri bus taikoma visoms Eurosistemos kredito operacijoms. 2007 m. sausio 1 d. ši bendra sistema pakeitė dviejų lygių sistemą, galiojusią nuo Ekonominės ir pinigų sąjungos trečiojo etapo pradžios. Bendra sistema apima antrinę rinką turintį ir antrinės rinkos neturintį turtą, tenkinantį Eurosistemos nustatytus vienodus visoje euro zonoje taikomus tinkamumo kriterijus. Antrinę rinką turinčio ir antrinės rinkos neturinto turto kokybė ir jo tinkamumas įvairių rūšių Eurosistemos pinigų politikos operacijoms niekuo nesiskiria, išskyrus tai, kad antrinės rinkos neturintis turtas Eurosistemoje paprastai nenaudojamas vienakrypčiams sandoriams. Visas tinkamas turtas gali būti naudojamas tarpvalstybiniu mastu taikant korespondentinės centrinės bankininkystės modelį (KCBM), o antrinę rinką turintis turtas – per reikalavimus atitinkančias jungtis tarp ES vertybinių popierių atsiskaitymo sistemų (VPAS).

1.6. Pinigų politikos sistemos pakeitimai

ECB valdančioji taryba gali bet kuriuo metu pakeisti Eurosistemos pinigų politikos operacijų įgyvendinimui taikomas priemones, sąlygas, kriterijus ir procedūras.

2 SKYRIUS

TINKAMOS KITOS SANDORIŲ ŠALYS

2.1. Bendrieji tinkamumo kriterijai

Kitoms sandorių šalims, dalyvaujančioms vykdam Eurosistemos pinigų politikos operacijas, taikomi tam tikri tinkamumo kriterijai⁽⁶⁾. Šie kriterijai nustatyti siekiant suteikti galimybes plačiai kitų sandorių šalių grupei dalyvauti vykdam Eurosistemos pinigų politikos operacijas, vienodai traktuoti įstaigas euro zonoje ir užtikrinti, kad kitos sandorių šalys atitiktų tam tikrus operacinius ir atsargumo reikalavimus:

⁽⁶⁾ Sudarant vienakrypčius sandorius, jokie apribojimai *a priori* nenustatomi kitoms sandorių šalims.

- a) kitos sandorių šalys turi teisę būti tik tos įstaigos, kurios pagal ECBS statuto 19 straipsnio 1 dalį priklauso Eurosistemos privalomųjų atsargų sistemai. Įstaigos, atleistos nuo įsipareigojimų Eurosistemos privalomųjų atsargų sistemai (žr. 7.2 skirsnį), neturi teisės būti kitomis sandorių šalimis naudojantis Eurosistemos nuolatinėmis galimybėmis ir atliekant atvirosios rinkos operacijas;
- b) kitos sandorių šalys turi būti finansiškai patikimos. Jų atžvilgiu nacionalinės institucijos turėtų taikyti bent vieną Sąjungos arba EEE suderintos priežiūros formą⁽⁷⁾. Atsižvelgiant į jų ypatingą institucinį pobūdį pagal Sąjungos teisę, finansiškai patikimos įstaigos, kaip apibrėžta Sutarties 123 straipsnio 2 dalyje, kurioms taikoma tokia priežiūra, panaši į kompetentingų nacionalinių institucijų priežiūrą, gali būti kitos sandorių šalys. Finansiškai patikimos įstaigos, kurioms taikoma nesuderinta kompetentingų nacionalinių institucijų priežiūra, panaši į suderintą Sąjungos arba EEE priežiūrą, taip pat gali būti kitos sandorių šalys, pavyzdžiui, už EEE ribų įsteigtų įstaigų filialai, įsteigti euro zonoje;
- c) kitos sandorių šalys turi atitikti visus operacinius kriterijus, nustatytus atitinkamose sutartinėse arba reguliavimo priemonėse, kurias taiko atitinkamas NCB (arba ECB), siekdamas užtikrinti veiksmingą Eurosistemos pinigų politikos operacijų vykdymą.

Šie bendrieji tinkamumo kriterijai vienodai taikomi visoje euro zonoje. Įstaigos, kurios tenkina bendruosius tinkamumo kriterijus, gali:

- a) naudotis Eurosistemos nuolatinėmis galimybėmis; ir
- b) dalyvauti standartinių konkursų būdu atliekant Eurosistemos atvirosios rinkos operacijas.

Įstaiga gali pasinaudoti Eurosistemos nuolatinėmis galimybėmis ir atvirosios rinkos operacijomis, atliekamomis standartinių konkursų būdu, tik per valstybės narės, kurioje ji įsteigta, NCB. Jeigu įstaiga turi padalinių (pagrindinę buveinę arba filialų) daugiau kaip vienoje valstybėje narėje, kiekvienas padalinys gali dalyvauti vykdamas šias operacijas per valstybės narės, kurioje jis yra, NCB, nepaisant to, kad kiekvienoje valstybėje narėje įstaigos pasiūlymus gali pateikti tik vienas jos padalinys (pagrindinė buveinė arba paskirtas filialas).

2.2. Kitų sandorių šalių atranka greitiesiems konkursams ir dvišalėms operacijoms

Sudarant vienkrypčius sandorius, kitoms sandorių šalims jokie apribojimai *a priori* nenumatomi.

Sudarant valiutų apsikeitimo sandorius pinigų politikos tikslais, kitos sandorių šalys turi gebėti veiksmingai įvykdyti didelės apimties valiutų operacijas bet kuriomis rinkos sąlygomis. Sudarant valiutų apsikeitimo sandorius, kitų sandorių šalių grupė atitinka euro zonoje esančias kitas sandorių šalis, kurios pasirenkamos Eurosistemos užsienio valiutų intervencinėms operacijoms. Kriterijai ir procedūros, taikomos užsienio valiutų intervencinių operacijų kitoms sandorių šalims atrinkti, pateikti 3 priedėlyje.

Kitoms operacijoms, kurios atliekamos greitųjų konkursų būdu arba taikant dvišales procedūras (koreguojamuosius grįžtamuosius sandorius ir terminuotųjų indėlių pritraukimą), kiekvienas NCB atranka kitas sandorių šalis iš savo valstybėje narėje įsteigtų įstaigų, tenkinančių bendruosius kitų sandorių šalių tinkamumo kriterijus. Šiuo atžvilgiu aktyvumas pinigų rinkoje yra pagrindinis atrankos kriterijus. Prie kitų kriterijų, į kuriuos galima atsižvelgti, priskiriama, pavyzdžiui, prekybos vietos darbo efektyvumas ir pasiūlymų teikimo potencialas.

Skelbdami greituosius konkursus ir atlikdami dvišales operacijas, nacionaliniai centriniai bankai dirba su kitomis sandorių šalimis, įtrauktomis į jų atitinkamas koreguojamųjų kitų sandorių šalių grupes. Greituosius konkursus ir dvišales operacijas taip pat gali vykdyti platesnė kitų sandorio šalių grupė.

ECB valdančioji taryba gali nuspręsti, ar išskirtinėmis aplinkybėmis koreguojamąsias dvišales operacijas gali atlikti pats ECB. Jeigu ECB turėtų atlikti dvišales operacijas, tada ECB, taikydamas rotacijos principą ir siekdamas užtikrinti nešališkumą, kitas sandorių šalis turėtų atrinkti iš tų euro zonos kitų sandorių šalių, kurios yra tinkamos dalyvauti vykdamas greituosius konkursus ir dvišales operacijas.

2.3. Sankcijos, taikytinos nevykdančioms įsipareigojimų kitoms sandorių šalims

ECB, vadovaudamasis 1998 m. lapkričio 23 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 2532/98 dėl Europos centrinio banko teisių taikyti sankcijas⁽⁸⁾, 1999 m. rugsėjo 23 d. Europos Centrinio Banko reglamentu (EB) Nr. 2157/1999 dėl Europos centrinio banko teisių taikyti sankcijas (ECB/1999/4)⁽⁹⁾, 1998 m. lapkričio 23 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 2531/98 dėl Europos Centrinio Banko minimalių privalomųjų atsargų reikalavimo taikymo⁽¹⁰⁾ ir 2003 m. rugsėjo 12 d. Europos Centrinio Banko reglamentu (EB) Nr. 1745/2003 dėl minimalių

⁽⁷⁾ Suderinta kredito įstaigų priežiūra pagrįsta 2006 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2006/48/EB dėl kredito įstaigų veiklos pradėjimo ir vykdymo (OL L 177, 2006 6 30 d., p. 1).

⁽⁸⁾ OL L 318, 1998 11 27, p. 4.

⁽⁹⁾ OL L 264, 1999 10 12, p. 21.

⁽¹⁰⁾ OL L 318, 1998 11 27, p. 1.

privalomųjų atsargų reikalavimo taikymo (ECB/2003/9) ⁽¹¹⁾, taiko sankcijas įstaigoms, kurios nevykdo įsipareigojimų, atsirandančių pagal ECB reglamentus ir sprendimus dėl privalomųjų atsargų reikalavimo taikymo. Atitinkamos sankcijos ir procedūrinės jų taikymo taisyklės nustatytos anksčiau išvardytuose reglamentuose. Be to, rimto privalomųjų atsargų reikalavimų pažeidimo atveju Eurosistema gali laikinai sustabdyti kitų sandorių šalių teisę dalyvauti vykdant atvirosios rinkos operacijas.

Remiantis atitinkamo NCB (arba ECB) taikomomis sutartinėmis arba reguliavimo priemonių nuostatomis, Eurosistema gali taikyti ir taikys finansines baudas kitoms sandorių šalims arba laikinai sustabdyti jų teisę dalyvauti vykdant atvirosios rinkos operacijas, jeigu kitos sandorių šalys nesilaikys savo įsipareigojimų, prisiimtų pagal nacionalinių centrinių bankų (arba ECB) taikomus susitarimus arba reguliavimo priemones, kaip nurodyta toliau.

Tai susiję su: a) konkurso taisyklių pažeidimais, jeigu kita sandorio šalis neperveda pakankamos prievolę užtikrinančio turto sumos arba pinigų ⁽¹²⁾ atsiskaityti (atsiskaitymo dieną) arba užtikrinti įkaitu iki operacijos termino pabaigos atitinkamomis įkaito vertės išlaikymo prievolėmis už likvidžias lėšas, kurios buvo jai paskirtos atliekant likvidumo didinimo operaciją, arba jeigu ji neperveda pakankamos pinigų sumos atsiskaityti už sumą, kuri jai buvo paskirta atliekant likvidumo mažinimo operaciją; taip pat su: b) dvišalių sandorių taisyklių pažeidimais, jeigu kita sandorio šalis neperveda pakankamos tinkamo prievolę užtikrinančio turto sumos, arba jeigu ji neperveda pakankamos pinigų sumos atsiskaityti už dvišaliais sandoriais suderėtą sumą, arba jeigu ji neužtikrina įkaitu likusio dvišalio sandorio bet kuriuo metu iki jo termino pabaigos atitinkamomis įkaito vertės išlaikymo prievolėmis.

Tai taikoma ir tada, kai kita sandorio šalis nesilaiko: a) prievolę užtikrinančio turto naudojimo taisyklių (jeigu kita sandorio šalis naudoja turtą, kuris yra arba tapo netinkamas, arba kurio kita sandorio šalis negali naudoti dėl, pavyzdžiui, glaudžių ryšių tarp emitento arba garanto ir kitos sandorio šalies arba dėl jų tapatybės); ir b) taisyklių dėl dienos pabaigos procedūrų ir sąlygų, leidžiančių pasinaudoti ribinio skolinimosi galimybe (jeigu kita sandorio šalis, kuri dienos pabaigoje turi neigiamą likutį atsiskaitymoje sąskaitoje, netenkina reikalavimų, kurie keliami norint pasinaudoti ribinio skolinimosi galimybe).

Be to, laikino teisių sustabdymo priemonė, taikoma įsipareigojimų nevykdančios kitos sandorio šalies atžvilgiu, gali būti taikoma tos pačios įstaigos filialams, įsteigtiems kitose valstybėse narėse. Jeigu tai būtina taikyti kaip išskirtinę priemonę atsižvelgiant į įsipareigojimų nevykdymo rimtumą, kurį patvirtina pažeidimų dažnumas arba trukmė, kitos sandorio šalies teisė dalyvauti vykdant visas būsimas pinigų politikos operacijas gali būti, pavyzdžiui, laikinai sustabdyta tam tikrą laikotarpį.

Nacionalinių centrinių bankų taikomos finansinės baudos už įsipareigojimų nevykdymą, taisyklių dėl konkurso operacijų, dvišalių sandorių, prievolę užtikrinančio turto, dienos pabaigos procedūrų arba sąlygų, leidžiančių pasinaudoti ribinio skolinimosi galimybe, pažeidimais, apskaičiuojamos taikant iš anksto nustatytą baudos dydį (kaip nustatyta 6 priedėlyje).

2.4. Priemonės, kurias galima taikyti atsargumo sumetimais ar įsipareigojimų neįvykdymo atveju

2.4.1. Priemonės, kurias galima taikyti atsargumo sumetimais

Eurosistema atsargumo sumetimais gali taikyti šias priemones:

- a) remdamasi atitinkamo NCB arba ECB taikomomis sutartinėmis arba reguliavimo priemonėmis, Eurosistema gali laikinai sustabdyti, apriboti arba atimti iš atskiros kitos sandorio šalies teisę naudotis pinigų politikos priemonėmis;
- b) Eurosistema gali atmesti tam tikrų kitų sandorių šalių turtą, pateiktą kaip įkaitas Eurosistemos kredito operacijoms, apriboti tokio turto naudojimą arba taikyti jam papildomą įvertinimą mažesne nei rinkos verte.

2.4.2. Priemonės įsipareigojimų neįvykdymo atveju

Remdamasi nacionalinių centrinių bankų taikomomis sutartinėmis arba reguliavimo priemonėmis, Eurosistema gali laikinai sustabdyti, apriboti arba atimti kitų sandorių šalių teises naudotis pinigų politikos priemonėmis, kai jos neįvykdo įsipareigojimų.

2.4.3. Proporcingas ir nediskriminacinis diskrecinių priemonių taikymas

Eurosistema proporcingai ir nediskriminuodama taiko ir parenka visas riziką ribojančiam valdymui užtikrinti reikalingas diskrecines priemones. Tinkamai pagrįdžiama bet kuri diskrecinė priemonė, taikoma atskirai kitai sandorio šaliai.

3 SKYRIUS

ATVIROSIOS RINKOS OPERACIJOS

Atvirosios rinkos operacijoms tenka svarbus vaidmuo Eurosistemos pinigų politikoje. Jos naudojamos reguliuoti palūkanų normas, valdyti likvidumą rinkoje ir išreikšti pinigų politikos poziciją. Atsižvelgiant į jų tikslus, reguliarumą ir tvarką, Eurosistemos atvirosios rinkos operacijas galima suskirstyti į keturias kategorijas: pagrindinės refinansavimo operacijos, ilgesnės trukmės refinansavimo operacijos, koreguojamosios operacijos ir struktūrinės operacijos. Grįžtamieji sandoriai yra svarbiausia Eurosistemos atvirosios rinkos priemonė iš visų naudojamų priemonių ir ją galima naudoti visų keturių

⁽¹¹⁾ OL L 250, 2003 10 2, p. 10.

⁽¹²⁾ Jei taikytina, įkaito vertės išlaikymo prievolių atžvilgiu.

kategorijų operacijoms, o ECB skolos sertifikatus – atliekant struktūrines likvidumo mažinimo operacijas. Struktūrinės operacijos taip pat gali būti vykdomos vienkrypčių sandorių, t. y. pirkimo ir pardavimo, būdu. Be to, Eurosistema turi dar dvi priemones, kurias galima taikyti vykdant koreguojamąsias operacijas: valiutų apsiskeitimo sandorius ir terminuotųjų indėlių pritraukimą. Tollesniuose skirsniuose išsamiai apibūdintos konkrečios Eurosistemos taikomų įvairių atvirosios rinkos priemonių savybės.

3.1. Grįžtamieji sandoriai

3.1.1. Bendrosios nuostatos

3.1.1.1. Priemonės rūšis

Grįžtamieji sandoriai – operacijos, kai Eurosistema perka arba parduoda tinkamą turtą sudarydama atpirkimo sandorius arba vykdo kredito operacijas, užtikrintas tinkamo turto įkaitu. Grįžtamieji sandoriai sudaromi atliekant pagrindines refinansavimo operacijas ir ilgesnės trukmės refinansavimo operacijas. Be to, Eurosistema gali taikyti grįžtamuosius sandorius atlikdama struktūrines ir koreguojamąsias operacijas.

3.1.1.2. Teisinis pagrindas

Nacionaliniai centriniai bankai gali sudaryti grįžtamuosius sandorius pagal atpirkimo sandorius (kai turto nuosavybė perleidžiama kreditoriui, o šalis susitaria sudaryti grįžtamąjį sandorį, grąžinant turtą skolininkui tam tikru momentu ateityje) arba suteikdami įkaitu užtikrintas paskolas (kai turtas užtikrina įvykdomą saugumo reikalavimą, tačiau, vykdydamas prisiimtą skolos įsipareigojimą, skolininkas išlaiko nuosavybės teisę į tą turtą). Išsamesnės nuostatos dėl grįžtamųjų sandorių, kurie sudaromi pagal atpirkimo sandorius, nustatomos atitinkamo NCB (arba ECB) taikomose sutartinėse priemonėse. Priemonėse dėl grįžtamųjų sandorių, kurie sudaromi teikiant įkaitu užtikrintas paskolas, atsižvelgiama į skirtingų jurisdikcijų taikomas nevienodas procedūras ir formalumus, reglamentuojančius atitinkamą užtikrinimo (pvz., įkeitimo, teisių perleidimo arba turto suvaržymo) reikalavimo nustatymą ir jo paskesnę įgyvendinimą.

3.1.1.3. Palūkanų apskaičiavimo sąlygos

Pirkimo ir atpirkimo kainos skirtumas sudarant atpirkimo sandorį atitinka palūkanas, skaičiuojamas už pinigų sumą, pasiskolintą arba paskolintą per visą operacijos terminą, t. y. į atpirkimo kainą įskaičiuojamos atitinkamos mokėtinos palūkanos. Grįžtamųjų sandorių, sudaromų teikiant įkaitu užtikrintas paskolas, palūkanų norma nustatoma taikant konkrečią palūkanų normą už paskolos sumą iki operacijos termino pabaigos. Palūkanų norma, taikoma Eurosistemos grįžtamosioms atvirosios rinkos operacijoms, yra paprastoji palūkanų norma, apskaičiuojama pagal „faktinį/360“ dienų skaičiavimo susitarimą.

3.1.2. Pagrindinės refinansavimo operacijos

Pagrindinės refinansavimo operacijos yra svarbiausios Eurosistemos vykdomos atvirosios rinkos operacijos, kurioms tenka pagrindinis vaidmuo siekiant reguliuoti palūkanų normas, valdyti likvidumą rinkoje ir išreikšti pinigų politikos poziciją.

Pagrindinių refinansavimo operacijų operacinius aspektus galima apibendrinti taip:

- a) tai likvidumo didinimo grįžtamosios operacijos;
- b) jos atliekamos reguliariai kiekvieną savaitę ⁽¹³⁾;
- c) jų terminas paprastai yra viena savaitė ⁽¹⁴⁾;
- d) jas decentralizuotai įgyvendina nacionaliniai centriniai bankai;
- e) jos įgyvendinamos standartinių konkursų būdu (kaip apibūdinta 5.1 skirsnyje);
- f) visos kitos sandorių šalys, tenkinančios bendrusios tinkamumo kriterijus (kaip nurodyta 2.1 skirsnyje), gali teikti pasiūlymus dėl pagrindinių refinansavimo operacijų; ir
- g) antrinę rinką turintis ir antrinės rinkos neturintis turtas (kaip apibūdinta 6 skyriuje) gali būti naudojamas kaip tinkamas prievolę užtikrinantis turtas pagrindinėms refinansavimo operacijoms atlikti.

3.1.3. Ilgesnės trukmės refinansavimo operacijos

Eurosistema taip pat įgyvendina reguliarias, paprastai trijų mėnesių termino refinansavimo operacijas, kuriomis siekiama finansų sektoriui suteikti papildomą ilgesnės trukmės refinansavimą. Šiomis operacijomis Eurosistema paprastai nesiekia daryti įtakos rinkai, todėl ji veikia kaip palūkanų gavėja. Atitinkamai ilgesnės trukmės refinansavimo operacijos

⁽¹³⁾ Pagrindinės ir ilgesnės trukmės refinansavimo operacijos įgyvendinamos pagal Eurosistemos iš anksto paskelbtą konkursų operacijų kalendorių (taip pat žr. 5.1.2 skirsnį), kurį galima rasti ECB interneto svetainėje (www.ecb.europa.eu), taip pat ir Eurosistemos interneto svetainėse (žr. 5 priedėlį).

⁽¹⁴⁾ Pagrindinių ir ilgesnės trukmės refinansavimo operacijų terminas kartais gali kisti, *inter alia*, atsižvelgiant į valstybių narių bankų ne darbo dienas.

paprastai įgyvendinamos kintamųjų palūkanų konkursų būdu, o ECB kartais nustato būsimų konkursų metu paskirstytinus kiekius. Susiklosčius išskirtinėms aplinkybėms, Eurosistema taip pat gali įgyvendinti ilgesnės trukmės refinansavimo operacijas fiksuotųjų palūkanų konkursų būdu.

Ilgesnės trukmės refinansavimo operacijų operacinius aspektus galima apibendrinti taip:

- a) tai likvidumo didinimo grįžtamosios operacijos;
- b) jos atliekamos reguliariai kiekvieną mėnesį ⁽¹⁵⁾;
- c) jų terminas paprastai yra trys mėnesiai ⁽¹⁶⁾;
- d) jas decentralizuotai įgyvendina nacionaliniai centriniai bankai;
- e) jos įgyvendinamos standartinių konkursų būdu (kaip apibūdinta 5.1 skirsnyje);
- f) visos kitos sandorių šalys, tenkinančios bendruosius tinkamumo kriterijus (kaip nurodyta 2.1 skirsnyje), gali teikti pasiūlymus dėl ilgesnės trukmės refinansavimo operacijų; ir
- g) antrinę rinką turintis ir antrinės rinkos neturintis turtas (kaip apibūdinta 6 skyriuje) gali būti naudojamas kaip tinkamas prievolę užtikrinantis turtas ilgesnės trukmės refinansavimo operacijoms atlikti.

3.1.4. Koreguojamosios grįžtamosios operacijos

Eurosistema koreguojamąsias operacijas gali įgyvendinti sudarydama grįžtamuosius atvirosios rinkos sandorius. Koreguojamosiomis operacijomis siekiama valdyti likvidumą rinkoje ir reguliuoti palūkanų normas, ypač siekiant sušvelninti nenumatytų likvidumo svyravimų rinkoje įtaką palūkanų normoms. Koreguojamosios operacijos gali būti vykdomos paskutinę atsargų laikymo laikotarpio dieną siekiant atsverti likvidumo disbalansą, kuris galėjo atsirasti po paskutinės pagrindinės refinansavimo operacijos paskirstymo. Kadangi nenumatytų įvykių rinkoje atveju gali reikėti veikti greitai, pageidautina palaikyti ypatingą lankstumą parenkant procedūras ir šių operacijų vykdymo operacinius aspektus.

Koreguojamųjų grįžtamųjų operacijų operacinius aspektus galima apibendrinti taip:

- a) tai gali būti likvidumo didinimo arba mažinimo operacijos;
- b) jų dažnumas nestandartizuotas;
- c) jų terminas nestandartizuotas;
- d) likvidumo didinimo koreguojamieji grįžtamieji sandoriai paprastai sudaromi greitųjų konkursų būdu, tačiau neatmetama ir galimybė naudoti dvišales procedūras (žr. 5 skyrių);
- e) likvidumo mažinimo koreguojamieji grįžtamieji sandoriai paprastai sudaromi taikant dvišales procedūras (kaip apibūdinta 5.2 skirsnyje);
- f) juos paprastai decentralizuotai įgyvendina nacionaliniai centriniai bankai (ECB valdančioji taryba gali nuspręsti, ar išskirtinėms aplinkybėms koreguojamąsias dvišales grįžtamasias operacijas gali įgyvendinti pats ECB);
- g) Eurosistema pagal kriterijus, apibūdintus 2.2 skirsnyje, gali pasirinkti ribotą skaičių kitų sandorių šalių, kurios gali dalyvauti įgyvendinant koreguojamąsias grįžtamasias operacijas; ir
- h) antrinę rinką turintis ir antrinės rinkos neturintis turtas (kaip apibūdinta 6 skyriuje) gali būti naudojamas kaip tinkamas prievolę užtikrinantis turtas koreguojamosioms grįžtamosioms operacijoms įgyvendinti.

3.1.5. Struktūrinės grįžtamosios operacijos

Eurosistema gali įgyvendinti struktūrines operacijas sudarydama grįžtamuosius atvirosios rinkos sandorius, kuriais siekiama reguliuoti Eurosistemos struktūrinę padėtį finansų sektoriaus atžvilgiu.

Šių operacijų operacinius aspektus galima apibendrinti taip:

- a) tai likvidumo didinimo operacijos;
- b) jų dažnumas gali būti reguliarus ir nereguliarus;

⁽¹⁵⁾ Pagrindinės ir ilgesnės trukmės refinansavimo operacijos įgyvendinamos pagal Eurosistemos iš anksto paskelbtą konkursų operacijų kalendorių (taip pat žr. 5.1.2 skirsnį), kurį galima rasti ECB interneto svetainėje (www.ecb.europa.eu), taip pat ir Eurosistemos interneto svetainėje (žr. 5 priedėlį).

⁽¹⁶⁾ Pagrindinių ir ilgesnės trukmės refinansavimo operacijų terminas kartais gali kisti, *inter alia*, atsižvelgiant į valstybių narių bankų ne darbo dienas.

- c) jų terminas *a priori* nestandartizuotas;
- d) jos įgyvendinamos standartinių konkursų būdu (kaip apibūdinta 5.1 skirsnyje);
- e) jas decentralizuotai įgyvendina nacionaliniai centriniai bankai;
- f) visos kitos sandorių šalys, tenkinančios bendruosius tinkamumo kriterijus (kaip nurodyta 2.1 skirsnyje), gali teikti pasiūlymus dėl struktūrinių grįžtamųjų operacijų; ir
- g) antrinę rinką turintis ir antrinės rinkos neturintis turtas (kaip apibūdinta 6 skyriuje) gali būti naudojamas kaip tinkamas prievolę užtikrinantis turtas struktūrinėms grįžtamosioms operacijoms įgyvendinti.

3.2. Vienakrypčiai sandoriai

3.2.1. Priemonės rūšis

Vienakrypčiai atvirosios rinkos sandoriai – operacijos, kai Eurosystema rinkoje tiesiog perka arba parduoda tinkamą turtą. Šios operacijos įgyvendinamos tik struktūriniais tikslais.

3.2.2. Teisinis pagrindas

Vienakryptis sandoris – visiškas pardavėjo nuosavybės perleidimas pirkėjui be susijusio grįžtamojo nuosavybės perleidimo. Sandoriai sudaromi remiantis rinkos susitarimais dėl sandoriui sudaryti naudojamų skolos priemonių.

3.2.3. Kainų sąlygos

Apskaičiuodama kainas Eurosystema vadovaujasi plačiausiai priimtais rinkos susitarimais dėl sandoriui sudaryti naudojamų skolos priemonių.

3.2.4. Kiti operaciniai aspektai

Eurosystemos vienakrypčių sandorių operacinius aspektus galima apibendrinti taip:

- a) tai gali būti likvidumo didinimo (vienakrypčio pirkimo) arba likvidumo mažinimo (vienakrypčio pardavimo) operacijos;
- b) jų dažnumas nestandartizuotas;
- c) jie sudaromi taikant dvišales procedūras (kaip apibūdinta 5.2 skirsnyje);
- d) juos paprastai decentralizuotai įgyvendina nacionaliniai centriniai bankai (ECB valdančioji taryba gali nuspręsti, ar išskirtinėmis aplinkybėmis vienakrypčius sandorius gali įgyvendinti pats ECB);
- e) nenustatyta jokių *a priori* apribojimų dėl kitų sandorių šalių grupės vienakrypčiams sandoriams sudaryti; ir
- f) tik antrinę rinką turintis turtas (kaip apibūdinta 6 skyriuje) paprastai naudojamas kaip prievolę užtikrinantis turtas vienakrypčiams sandoriams sudaryti.

3.3. ECB skolos sertifikatų išleidimas

3.3.1. Priemonės rūšis

ECB gali išleisti skolos sertifikatus, siekdamas reguliuoti Eurosystemos struktūrinę padėtį finansų sektoriaus atžvilgiu, kad sukurtų (arba padidintų) likvidumo trūkumą rinkoje.

3.3.2. Teisinis pagrindas

ECB skolos sertifikatas – ECB skolinis įsipareigojimas sertifikato turėtojo atžvilgiu. Jie išleidžiami ir saugomi nematerialiojoje apskaitos sistemoje euro zonos vertybinių popierių depozitoriumuose. Sertifikatų perleidimui ECB netaiko jokių apribojimų. Kitas nuostatas, susijusias su ECB skolos sertifikatais, apibrėžia šių sertifikatų sąlygos.

3.3.3. Palūkanų sąlygos

ECB skolos sertifikatai išleidžiami su diskontu, t. y. jie išleidžiami mažesne verte už nominaliąją ir suėjus terminui išperkami už nominaliąją vertę. Diskontuotos emisijos vertės ir išpirkimo vertės skirtumas lygus palūkanoms, susikaupusioms už diskontuotą emisijos vertę, taikant sutartą palūkanų normą už sertifikato terminą. Taikoma palūkanų norma yra paprastoji palūkanų norma, skaičiuojama pagal „faktinį/360“ dienų skaičiavimo susitarimą. Kaip apskaičiuojama diskontuota emisijos vertė, parodyta 1 intarpe.

1 INTARPAS

ECB skolos sertifikatų išleidimas

Diskontuota emisijos vertė:

$$P_T = N \times \frac{1}{1 + \frac{r_1 \times D}{36\,000}}$$

čia:

N = ECB skolos sertifikato nominalioji vertė;

r_1 = palūkanų norma (procentais);

D = ECB skolos sertifikato terminas (dienomis);

P_T = ECB skolos sertifikato diskontuota emisijos vertė.

3.3.4. Kiti operaciniai aspektai

ECB skolos sertifikatų išleidimo operacinius aspektus galima apibendrinti taip:

- a) sertifikatai išleidžiami siekiant sumažinti likvidumą rinkoje;
- b) sertifikatai gali būti išleidžiami reguliariai arba nereguliariai;
- c) sertifikatų terminas yra trumpesnis kaip 12 mėnesių;
- d) sertifikatai išleidžiami standartinių konkursų būdu (kaip apibūdinta 5.1 skirsnyje);
- e) sertifikatų konkursus įgyvendina ir atsiskaitymą pagal juos decentralizuotai atlieka nacionaliniai centriniai bankai; ir
- f) visos kitos sandorių šalys, tenkinančios bendruosius tinkamumo kriterijus (kaip nurodyta 2.1 skirsnyje), gali teikti pasiūlymus pasirašyti ECB skolos sertifikatus.

3.4. Valiutų apsiikeitimo sandoriai

3.4.1. Priemonės rūšis

Valiutų apsiikeitimo sandoriai, sudaromi pinigų politikos tikslais, – tai tuo pat metu vykstantys neatidėliotini ir išankstiniai eurų keitimo į užsienio valiutą sandoriai. Jie sudaromi koregavimo tikslais, dažniausiai siekiant valdyti rinkos likvidumą ir reguliuoti palūkanų normas.

3.4.2. Teisinis pagrindas

Valiutų apsiikeitimo sandoriai, sudaromi pinigų politikos tikslais, – tai operacijos, kai Eurosistema perka (arba parduoda) eurus už užsienio valiutą nedelsiamuoju pirkimu ir tuo pat metu sudarydama išankstinį sandorį parduoda (arba perka) juos atgal nustatytą atpirkimo dieną. Kitos valiutų apsiikeitimo sandorių nuostatos nurodomos atitinkamo NCB (arba ECB) taikomose sutartinėse priemonėse.

3.4.3. Valiutų ir jų kursų skirtumų sąlygos

Paprastai Eurosistema sandorius sudaro tik valiutomis, kuriomis plačiai prekiaujama, ir remdamasi standartine rinkos praktika. Atlikdamos kiekvieną valiutų apsiikeitimo operaciją, Eurosistema ir kitos sandorių šalys susitaria dėl sandorio apsiikeitimo punktų. Apsikeitimo punktai – išankstinio sandorio valiutų kurso ir neatidėliotino sandorio valiutų kurso skirtumas. Eurų ir užsienio valiutos apsiikeitimo punktai skelbiami pagal bendruosius rinkos susitarimus. Valiutų apsiikeitimo sandorių valiutų kurso sąlygos pateiktos 2 intarpe.

3.4.4. Kiti operaciniai aspektai

Valiutų apsiikeitimo sandorių operacinius aspektus galima apibendrinti taip:

- a) tai gali būti likvidumo didinimo arba mažinimo operacijos;
- b) jų dažnumas nestandartizuotas;
- c) jų terminas nestandartizuotas;
- d) jie sudaromi greitųjų konkursų būdu arba atliekant dvišales procedūras (žr. 5 skyrių);
- e) juos paprastai decentralizuotai įgyvendina nacionaliniai centriniai bankai (ECB valdančioji taryba gali nuspręsti, kad išskirtinėmis aplinkybėmis dvišalius valiutų apsiikeitimo sandorius gali sudaryti pats ECB); ir
- f) Eurosistema pagal 2.2 skirsnyje ir 3 priede nurodytus kriterijus gali atrinkti ribotą kitų sandorių šalių, galinčių dalyvauti sudarant valiutų apsiikeitimo sandorius, skaičių.

2 INTARPAS

Valiutų apsisikeitimo sandoriai

S = dabartinis eurų (EUR) ir užsienio valiutos (ABC) kursas (valiutų apsisikeitimo sandorio sudarymo dieną):

$$S = \frac{x \times ABC}{1 \times EUR}$$

F_M = išankstinis eurų ir užsienio valiutos (ABC) kursas apsisikeitimo sandorio atpirkimo dieną (M):

$$F_M = \frac{y \times ABC}{1 \times EUR}$$

ΔM = išankstiniai eurų ir ABC punktai apsisikeitimo sandorio atpirkimo dieną (M):

$$\Delta M = F_M - S$$

$N(.)$ = neatidėliotino sandorio valiutos suma; $N(.)_M$ = išankstinio sandorio valiutos suma:

$$N(ABC) = N(EUR) \times S \text{ arba } N(EUR) = \frac{N(ABC)}{S}$$

$$N(ABC)_M = N(EUR)_M \times F_M \text{ arba } N(EUR)_M = \frac{N(ABC)_M}{F_M}$$

3.5. Terminuotųjų indėlių pritraukimas

3.5.1. Priemonės rūšis

Eurosistema gali pakviesti kitas sandorių šalis už atlygį padėti terminuotuosius indėlius valstybės narės, kurioje įsteigta kita sandorio šalis, NCB. Terminuotųjų indėlių pritraukimas numatytas tik koregavimo tikslu, siekiant sumažinti likvidumą rinkoje.

3.5.2. Teisinis pagrindas

Iš kitų sandorių šalių priimami indėliai turi nustatytą terminą ir fiksuotąją palūkanų normą. Nacionaliniai centriniai bankai mainais už indėlius nesuteikia jokio užtikrinimo įkaitu.

3.5.3. Palūkanų sąlygos

Indėliams taikoma palūkanų norma – tai paprastoji palūkanų norma, kuri apskaičiuojama pagal „faktinį/360“ dienų skaičiavimo susitarimą. Palūkanos išmokamos suėjus indėlio terminui.

3.5.4. Kiti operaciniai aspektai

Terminuotųjų indėlių pritraukimo operacinius aspektus galima apibendrinti taip:

- indėliai pritraukiami siekiant sumažinti likvidumą;
- indėlių pritraukimo dažnumas nestandartizuotas;
- indėlių terminas nestandartizuotas;
- indėliai paprastai pritraukiami skelbiant greituosius konkursus, nors neatmetama ir galimybė taikyti dvišales procedūras (žr. 5 skyrių);
- indėlius paprastai decentralizuotai pritraukia nacionaliniai centriniai bankai (ECB valdančioji taryba gali nuspręsti, kad išskirtinėmis aplinkybėmis dvišalį terminuotųjų indėlių ⁽¹⁷⁾ pritraukimą gali atlikti pats ECB); ir
- Eurosistema pagal 2.2 skirsnyje nurodytus kriterijus gali atrinkti ribotą kitų sandorių šalių terminuotiesiems indėliams pritraukti skaičių.

4 SKYRIUS

NUOLATINĖS GALIMYBĖS

4.1. Ribinio skolinimosi galimybė

4.1.1. Priemonės rūšis

Kitos sandorių šalys gali naudotis ribinio skolinimosi galimybe, kad vienai nakčiai gautų likvidžių lėšų iš nacionalinių centrinių bankų už tinkamą turtą (kaip nustatyta 6 skyriuje), taikant iš anksto nustatytą palūkanų

⁽¹⁷⁾ Terminuotieji indėliai laikomi nacionalinių centrinių bankų sąskaitose; taip būtų net ir tuo atveju, jeigu tokias operacijas centralizuotai įgyvendintų ECB.

normą. Šia galimybe siekiama tenkinti laikinus kitų sandorių šalių likvidumo poreikius. Įprastomis aplinkybėmis šios galimybės palūkanų norma atitinka vienos nakties rinkos palūkanų normos aukščiausią ribą. Ribinio skolinimosi galimybės sąlygos yra vienodos visoje euro zonoje.

4.1.2. Teisinis pagrindas

Taikydami ribinio skolinimosi galimybę, nacionaliniai centriniai bankai gali teikti likvidumą sudarydami vienos nakties atpirkimo sandorius (nuosavybės teisę į turtą perleidžiama kreditoriui, o šalys sutinka sudaryti grįžtamąjį sandorį, kuriuo turtas skolininkui grąžinamas kitą darbo dieną) arba įkaitu užtikrintomis vienos nakties paskolomis, t. y. įgyvendinamas galiojantis teisių į turtą apribojimas siekiant užtikrinti įsipareigojimų įvykdymą, bet, vykstant skolinį įsipareigojimą, skolininkas išlaiko nuosavybės teisę į tą turtą. Atpirkimo sandorių nuostatos išsamiau apibrėžtos atitinkamo NCB taikomose sutartinėse priemonėse. Priemonėse, pagal kurias likvidumas didinamas įkaitu užtikrintomis paskolomis, atsižvelgiama į skirtingų jurisdikcijų taikomas nevienodas procedūras ir formalumus, reglamentuojančius atitinkamą užtikrinimo (pvz., įkeitimo, teisių perleidimo arba turto suvaržymo) reikalavimo nustatymą ir jo paskesnę įgyvendinimą.

4.1.3. Naudojimosi sąlygos

Ištaigos, tenkinančios bendruosius kitų sandorių šalių tinkamumo kriterijus, nustatytus 2.1 skirsnyje, gali pasinaudoti ribinio skolinimosi galimybe. Teisę pasinaudoti ribinio skolinimosi galimybe suteikia valstybės narės, kurioje įsteigta įstaiga, NCB. Ribinio skolinimosi galimybe galima naudotis tik tomis dienomis, kai veikia ⁽¹⁸⁾ TARGET2 ⁽¹⁹⁾. Tomis dienomis, kai vertybinių popierių atsiskaitymo sistemos neveikia, ribinio skolinimosi galimybe galima naudotis, jei nacionaliniai centriniai bankai yra iš anksto pervedę prievolę užtikrinančią turtą.

Kiekvienos darbo dienos pabaigoje kitų sandorių šalių debeto pozicijos jų atsiskaitomosiose sąskaitose nacionaliniuose centruose automatiškai laikomos prašymu pasinaudoti ribinio skolinimosi galimybe. Naudojimosi ribinio skolinimosi galimybe dienos pabaigoje tvarka aprašyta 5.3.3 skirsnyje.

Kitai sandorio šaliai gali būti leidžiama pasinaudoti ribinio skolinimosi galimybe išsiuntus prašymą valstybės narės, kurioje įsteigta kita sandorio šalis, NCB. Kad NCB galėtų patenkinti prašymą TARGET2 sistemoje tą pačią dieną, jis turi gauti prašymą ne vėliau kaip 15 minučių po TARGET2 sistemos uždarymo laiko ⁽²⁰⁾, ⁽²¹⁾. Paprastai TARGET2 sistemos uždarymo laikas yra 18 val. ECB laiku (CET). Galutinis prašymo pasinaudoti ribinio skolinimosi galimybe terminas atidedamas dar 15 minučių paskutinę Eurosistemos atsargų laikymo laikotarpio darbo dieną. Prašyme turi būti nurodyta paskolos suma ir prievolę užtikrinantis turtas, kurį reikia pateikti norint sudaryti sandorį, jeigu jis tam sandoriui sudaryti nebuvo iš anksto pateiktas NCB.

Išskyrus reikalavimą pateikti užtikrinimui pakankamą tinkamą turtą, nėra jokių lėšų sumos, kurią galima gauti pagal ribinio skolinimosi galimybę, apribojimų.

4.1.4. Terminas ir palūkanų sąlygos

Paskolos, suteiktos pasinaudojus šia galimybe, terminas yra viena naktis. Kitos sandorių šalys, tiesiogiai dalyvaujančios TARGET2, paskolą grąžina kitą dieną, kai veikia i) TARGET2 ir ii) atitinkamos vertybinių popierių atsiskaitymų sistemos, tuo metu, kai šios sistemos pradeda veikti.

Eurosistema iš anksto skelbia palūkanų normą, kuri apskaičiuojama kaip paprastoji palūkanų norma pagal „faktinį/360“ dienų skaičiavimo susitarimą. ECB bet kuriuo metu gali pakeisti palūkanų normą, ji įsigalioja ne anksčiau kaip kitą Eurosistemos darbo dieną ⁽²²⁾, ⁽²³⁾. Palūkanos už naudojimąsi šia galimybe mokamos grąžinant paskolą.

4.1.5. Laikinas galimybės sustabdymas

Teisę pasinaudoti šia galimybe suteikiama tik atsižvelgiant į ECB tikslus ir bendros pinigų politikos reikalavimus. ECB bet kuriuo metu gali pakeisti galimybės sąlygas arba laikinai ją sustabdyti.

⁽¹⁸⁾ Be to, ribinio skolinimosi galimybe leidžiama naudotis tik kitoms sandorių šalims, turinčioms prieigą prie sąskaitos NCB, kur galima atsiskaityti už sandorį, pavyzdžiui, TARGET2 bendroje techninėje platformoje.

⁽¹⁹⁾ Nuo 2008 m. gegužės 19 d. TARGET decentralizuota techninė infrastruktūra pakeista TARGET2. TARGET2 sudaro bendra techninė platforma (per kurią pateikiami ir apdorojami visi mokėjimo nurodymai ir per kurią kartu techniniu būdu gaunami mokėjimai) ir, kol taikytina, nacionalinių centrinių bankų nuosavos namų sąskaitų sistemos.

⁽²⁰⁾ Kai kuriose valstybėse narėse NCB (arba kai kurie jo filialai) gali nedarbiuoti tam tikromis Eurosistemos darbo dienomis dėl nacionalinių arba regioninių bankų ne darbo dienų ir nevykdyti pinigų politikos operacijų. Šiais atvejais atitinkamo NCB pareiga yra iš anksto pranešti kitoms sandorių šalims apie susitarimus dėl galimybių pasinaudoti ribinio skolinimosi galimybe bankų ne darbo dieną.

⁽²¹⁾ TARGET2 sistemos uždarymo dienos skelbiamos ECB interneto svetainėje (www.ecb.europa.eu) ir Eurosistemos interneto svetainėje (žr. 5 priedą).

⁽²²⁾ Šiame dokumente terminas „Eurosistemos darbo diena“ reiškia bet kurią dieną, kurią ECB ir bent vienas NCB veikia Eurosistemos pinigų politikos operacijos vykdymo tikslais.

⁽²³⁾ Valdancioji taryba sprendimus dėl palūkanų normos pakeitimų paprastai priima įvertindama pinigų politikos poziciją pirmajame mėnesio posėdyje. Paprastai šie sprendimai įsigalioja tik prasidėjus kitam atsargų laikymo laikotarpiui.

4.2. Indėlių galimybė

4.2.1. Priemonės rūšis

Kitos sandorių šalys gali pasinaudoti indėlių galimybe padėdamos vienos nakties indėlius nacionaliniuose centriniuose bankuose. Už indėlius mokama iš anksto nustatyta palūkanų norma. Įprastomis aplinkybėmis už indėlius mokama palūkanų norma atitinka vienos nakties rinkos palūkanų normos žemiausią ribą. Ribinio skolinimosi galimybės sąlygos yra vienodos visoje euro zonoje ⁽²⁴⁾.

4.2.2. Teisinis pagrindas

Už vienos nakties indėlius, priimtus iš kitų sandorių šalių, mokamos fiksuotosios palūkanos. Kitai sandorio šaliai mainais už indėlį nesuteikiamas joks užtikrinimas įkaitu.

4.2.3. Naudojimosi galimybe sąlygos ⁽²⁵⁾

Ištaigos, tenkinančios bendruosius kitų sandorių šalių tinkamumo kriterijus, nustatytus 2.1 skirsnyje, gali pasinaudoti indėlių galimybe. Teisę pasinaudoti ribinio skolinimosi galimybe suteikia valstybės narės, kurioje įsteigta ištaiga, NCB. Indėlių galimybe galima naudotis tik tomis dienomis, kai veikia TARGET2 ⁽²⁶⁾.

Kad kitai sandorio šaliai būtų leista pasinaudoti indėlių galimybe, ji turi išsiųsti prašymą valstybės narės, kurioje įsteigta kita sandorio šalis, NCB. Kad NCB galėtų patenkinti prašymą TARGET2 sistemoje tą pačią dieną, jis turi gauti prašymą ne vėliau kaip 15 minučių po TARGET2 uždarymo laiko, kuris paprastai yra 18 val. ECB laiku (CET) ⁽²⁷⁾, ⁽²⁸⁾. Galutinis prašymo pasinaudoti indėlių galimybe terminas atidedamas dar 15 minučių paskutinę atsargų laikymo laikotarpio Eurosistemos darbo dieną. Prašyme turi būti nurodoma suma, kuri bus padėta kaip indėlis naudojantis šia galimybe.

Suma, kurią kita sandorio šalis gali padėti kaip indėlį pagal šią galimybę, neribojama.

4.2.4. Terminas ir palūkanų sąlygos

Pagal šią galimybę padėtų indėlių terminas yra viena naktis. Kitų sandorių šalių, kurios tiesiogiai dalyvauja TARGET2, pagal šią galimybę padėtų indėlių terminas sueina kitą dieną, kai veikia TARGET2, tuo metu, kai ši sistema pradeda veikti.

Eurosistema iš anksto skelbia palūkanų normą, kuri apskaičiuojama kaip paprastoji palūkanų norma pagal „faktinį/360“ dienų skaičiavimo susitarimą. ECB bet kuriuo metu gali pakeisti palūkanų normą, kuri įsigalioja ne anksčiau kaip kitą Eurosistemos darbo dieną ⁽²⁹⁾. Palūkanos už indėlius mokamos suėjus indėlio terminui.

4.2.5. Laikinas galimybės sustabdymas

Teisę pasinaudoti šia galimybe suteikiama tik atsižvelgiant į ECB tikslus ir bendros pinigų politikos reikalavimus. ECB bet kuriuo metu gali pakeisti galimybės sąlygas arba laikinai ją sustabdyti.

5 SKYRIUS

PROCEDŪROS

5.1. Konkursų procedūros

5.1.1. Bendrosios nuostatos

Eurosistemos atvirosios rinkos operacijos paprastai įgyvendinamos konkurso būdu. Eurosistemos konkurso procedūros atliekamos šešiais operaciniais etapais, kaip parodyta 3 intarpe.

Eurosistemoje skiriamos dvi konkursų rūšys: standartiniai ir greitieji konkursai. Standartinių ir greitųjų konkursų procedūros yra vienodos, išskyrus jų trukmę ir kitų sandorių šalių grupę.

⁽²⁴⁾ Tarp euro zonos šalių gali būti operacijų atlikimo skirtumų, atsirandančių dėl nevienodos nacionalinių centrinių bankų sąskaitų struktūros.

⁽²⁵⁾ Dėl nevienodos nacionalinių centrinių bankų sąskaitų struktūros ECB gali leisti nacionaliniams centriniams bankams taikyti naudojimosi sąlygas, kurios šiek tiek skiriasi nuo apibūdintų šiame dokumente. Nacionaliniai centriniai bankai teiks informaciją apie kiekvieną nukrypimą nuo šiame dokumente apibūdintų naudojimosi sąlygų.

⁽²⁶⁾ Be to, indėlių galimybe leidžiama naudotis tik kitoms sandorių šalims, turinčioms prieigą prie sąskaitos NCB, kurioje galima atsiskaityti už sandorį, pavyzdžiui, TARGET2 bendroje techninėje platformoje.

⁽²⁷⁾ Be to, ribinio skolinimosi galimybe leidžiama naudotis tik kitoms sandorių šalims, turinčioms prieigą prie sąskaitos NCB, kur galima atsiskaityti už sandorį, pavyzdžiui, TARGET2 bendroje techninėje platformoje.

⁽²⁸⁾ Šiame dokumente sąvoka „Eurosistemos darbo diena“ – bet kuri diena, kurią ECB ir nors vienas NCB dirba vykdydamas Eurosistemos pinigų politikos operacijas.

⁽²⁹⁾ Valdancioji taryba sprendimus dėl palūkanų normos pakeitimų paprastai priima įvertindama pinigų politikos poziciją pirmajame mėnesio posėdyje. Paprastai šie sprendimai įsigalioja tik prasidėjus kitam atsargų laikymo laikotarpiui.

5.1.1.1. Standartiniai konkursai

Standartiniai konkursai įvykdomi per 24 valandas nuo konkurso paskelbimo iki paskirstymo rezultatų patvirtinimo (laikas tarp galutinio pasiūlymų pateikimo termino ir paskirstymo rezultatų paskelbimo yra apytiksliai dvi valandos). Įprastas standartinį konkursų operacinių etapų laiko grafikas pateiktas 1 schemeje. ECB gali nuspręsti patikslinti kai kurių operacijų laiko grafiką, jei mano, kad tai tikslinga.

Pagrindinės refinansavimo operacijos, ilgesnės trukmės refinansavimo operacijos ir struktūrinės operacijos (išskyrus vienkrypčius sandorius) visada įgyvendinamos standartinį konkursų būdu. Standartiniuose konkursuose gali dalyvauti kitos sandorių šalys, tenkinančios bendruosius tinkamumo kriterijus, apibrėžtus 2.1 skirsnyje.

5.1.1.2. Greitieji konkursai

Greitieji konkursai paprastai atliekami per 90 minučių nuo konkurso paskelbimo, o po paskirstymo rezultatų paskelbimo jie iš karto patvirtinami. Įprastas greitųjų konkursų operacinių etapų laiko grafikas pateiktas 2 schemeje. ECB gali nuspręsti patikslinti kai kurių operacijų laiko grafiką, jei mano, kad tai tikslinga. Greitieji konkursai skelbiami tik koreguojamosioms operacijoms atlikti. Pagal 2.2 skirsnyje apibrėžtus kriterijus ir procedūras Eurosistema gali pasirinkti ribotą kitų sandorių šalių skaičių dalyvauti greituosiuose konkursuose.

5.1.1.3. Fiksuotųjų ir kintamųjų palūkanų konkursai

Eurosistema gali pasirinkti fiksuotųjų palūkanų (kiekio) arba kintamųjų palūkanų (palūkanų) konkursus. Fiksuotųjų palūkanų konkurso atveju ECB nustato palūkanų normą iš anksto, o kitos sandorių šalys siūlo pinigų sumą, už kurią jos nori sudaryti sandorius nustatyta palūkanų norma⁽³⁰⁾. Kintamųjų palūkanų konkurso atveju kitos sandorių šalys siūlo pinigų sumas ir palūkanų normas, pagal kurias jos nori sudaryti sandorius su nacionaliniais centriniais bankais⁽³¹⁾.

3 INTARPAS

Operaciniai konkursų procedūrų etapai

1 etapas *Konkurso paskelbimas:*

- a) ECB apie jį paskelbia per viešąsias naujienų tarnybas ir ECB interneto svetainėje;
- b) nacionaliniai centriniai bankai apie jį paskelbia per nacionalines naujienų tarnybas ir tiesiogiai kitoms atskiroms sandorių šalims (jei mano, kad tai būtina).

2 etapas *Kitų sandorių šalių pasiūlymų parengimas ir pateikimas.*

3 etapas *Eurosistema sudaro pasiūlymų sąrašą.*

4 etapas *Paskirstymas konkurse ir konkurso rezultatų paskelbimas:*

- a) ECB sprendimas dėl paskirstymo;
- b) paskirstymo rezultatų paskelbimas per viešąsias naujienų tarnybas ir ECB svetainėje.

5 etapas *Atskirų paskirstymo rezultatų patvirtinimas.*

6 etapas *Atsiskaitymas už sandorius (žr. 5.3 skirsnį).*

5.1.2. Konkursų operacijų kalendorius

5.1.2.1. Pagrindinės ir ilgesnės trukmės refinansavimo operacijos

Pagrindinės ir ilgesnės trukmės refinansavimo operacijos įgyvendinamos pagal Eurosistemos paskelbtą išankstinį kalendorių⁽³²⁾. Kalendorius skelbiamas likus ne mažiau kaip trimis mėnesiams iki metų, kuriems jis taikomas, pradžios. Įprastos pagrindinių ir ilgesnės trukmės refinansavimo operacijų įgyvendinimo dienos nurodytos 2 lentelėje. ECB siekia užtikrinti, kad visų valstybių narių kitos sandorių šalys galėtų dalyvauti įgyvendinant pagrindines ir ilgesnės trukmės refinansavimo operacijas. Todėl, sudarydamas šių operacijų kalendorių, ECB atitinkamai patikslina įprastą grafiką, atsižvelgdamas į atskirų valstybių narių bankų ne darbo dienas.

⁽³⁰⁾ Fiksuotųjų palūkanų valiutų apsikeitimo sandorių konkursų atveju ECB nustato operacijos apsikeitimo punktus, o kitos sandorių šalys siūlo nustatytą valiutos sumą, kurią jos nori parduoti (ir išpirkti) arba pirkti (ir parduoti atgal) šia palūkanų norma.

⁽³¹⁾ Kintamųjų palūkanų valiutų apsikeitimo sandorių konkursų atveju kitos sandorių šalys teikia pasiūlymą dėl nustatytos valiutos sumos ir nurodo apsikeitimo punktus, pagal kuriuos jos norėtų atlikti operaciją.

⁽³²⁾ Eurosistemos konkursų operacijų kalendorius pateiktas ECB interneto svetainėje (www.ecb.europa.eu) ir Eurosistemos interneto svetainėje (žr. 5 priedėlį).

5.1.2.2. Struktūrinės operacijos

Struktūrinės operacijos standartinių konkursų būdu pagal iš anksto paskelbtą kalendorių nevykdomos. Tačiau struktūrinės operacijos paprastai vykdomos ir už jas atsiskaitoma tik tomis dienomis, kurios yra visų valstybių narių nacionalinių centrinių bankų darbo dienos ⁽³³⁾.

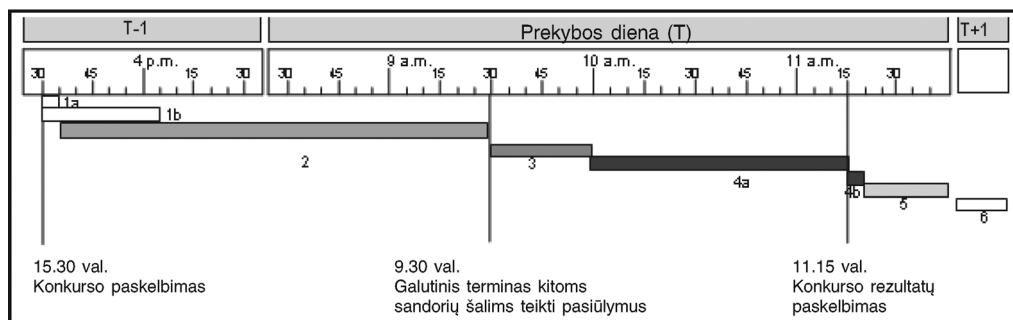
5.1.2.3. Koreguojamosios operacijos

Koreguojamosios operacijos pagal iš anksto paskelbtą kalendorių nevykdomos. ECB gali nuspręsti koreguojamąsias operacijas vykdyti bet kurią Eurosistemos darbo dieną. Vykdamas šias operacijas, dalyvauja tik tų valstybių narių, kuriose sandorio diena, atsiskaitymo diena ir mokėjimo diena yra nacionalinių centrinių bankų darbo dienos, NCB.

1 schema

Įprastas standartinių konkursų operacinių etapų laiko grafikas

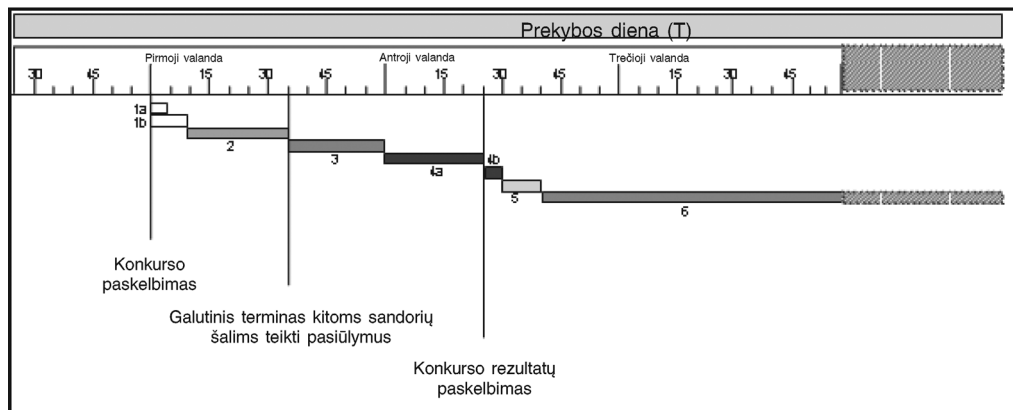
(laikas nurodomas ECB laiku (CET))



Pastaba: skaičiai žymi 3 intervale nurodytus operacinius etapus.

2 schema

Įprastas greitųjų konkursų operacinių etapų laiko grafikas



Pastaba: skaičiai žymi 3 intervale nurodytus operacinius etapus.

2 lentelė

Įprastos sandorių dienos įgyvendinant pagrindines ir ilgesnės trukmės refinansavimo operacijas

Operacijos rūšis	Įprasta sandorio diena (T)
Pagrindinės refinansavimo operacijos	Kiekvienas antradienis
Ilgesnės trukmės refinansavimo operacijos	Paskutinis kiekvieno kalendorinio mėnesio trečiadienis ⁽¹⁾

⁽¹⁾ Dėl Kalėdų švenčių laikotarpio gruodžio mėnesio operacija paprastai paankstinama viena savaitė, t. y. perkeliama į ankstesnį mėnesio trečiadienį.

⁽³³⁾ Šiame dokumente terminas „NCB darbo diena“ – tai bet kuri diena, kurią konkrečios valstybės narės NCB yra atidarytas Eurosistemos pinigų politikos operacijoms vykdyti. Kai kuriose valstybėse narėse NCB filialai gali būti uždaryti NCB darbo dienomis dėl vietinių arba regioninių bankų ne darbo dienų. Šiais atvejais atitinkamo NCB pareiga yra iš anksto pranešti kitoms sandorių šalims apie susitarimų dėl sandorių, kuriuose dalyvauja šie filialai, sudarymą.

5.1.3. Konkursų operacijų paskelbimas

Eurosistemos standartiniai konkursai skelbiami viešai per naujienų tarnybas ir ECB interneto svetainėje. Be to, nacionaliniai centriniai bankai apie konkurso operaciją kitoms sandorių šalims gali paskelbti tiesiogiai, nesinaudodami naujienų tarnybomis. Viešame konkurso paskelbimo pranešime paprastai pateikiama tokia informacija:

- a) konkurso operacijos identifikavimo numeris;
- b) konkurso operacijos diena;
- c) operacijos rūšis (likvidumo didinimas arba mažinimas ir naudojamos pinigų politikos priemonės rūšis);
- d) operacijos terminas;
- e) aukciono rūšis (fiksotųjų arba kintamųjų palūkanų konkursas);
- f) paskirstymo būdas (olandiškasis arba amerikietiškas aukcionas, kaip nustatyta 5.1.5 skirsnyje);
- g) numatoma operacijos suma (paprastai tik ilgesnės trukmės refinansavimo operacijų atveju);
- h) fiksuotoji konkurso palūkanų norma, kaina arba apskaitimo punktas (fiksotųjų palūkanų konkursų atveju);
- i) minimali (maksimali) priimtina palūkanų norma, kaina, apskaitimo punktas (jei taikytina);
- j) operacijos pradžios diena ir termino suėjimo diena (jei taikytina) arba sumokėjimo už priemonę diena ir priemonės termino suėjimo diena (jeigu išleidžiami ECB skolos sertifikatai);
- k) operacijos valiutos ir ta valiuta, kurios suma laikoma nustatyta (valiutų apskaitimo sandorių atveju);
- l) orientacinis dabartinis valiutų kursas, taikomas apskaičiuojant pasiūlymus (valiutų apskaitimo sandorių atveju);
- m) pasiūlymo didžiausios sumos riba (jeigu yra);
- n) minimali individualaus paskirstymo suma (jeigu yra);
- o) minimalus paskirstymo santykis (jeigu yra);
- p) pasiūlymų pateikimo grafikas;
- q) sertifikatų nominalas (ECB skolos sertifikatų išleidimo atveju); ir
- r) emisijos ISIN kodas (ECB skolos sertifikatų išleidimo atveju).

Eurosistema, siekdama didinti savo koreguojamųjų operacijų skaidrumą, greituosius konkursus paprastai iš anksto skelbia viešai. Tačiau išskirtinėmis aplinkybėmis ECB gali nuspręsti iš anksto viešai neskelbti greityjų konkursų. Greitieji konkursai skelbiami vadovaujantis ta pačia tvarka kaip ir skelbiant standartinius konkursus. Greitojo iš anksto viešai nepaskelbto konkurso metu nacionaliniai centriniai bankai tiesiogiai kreipiasi į pasirinktas kitas sandorių šalis. Greitojo viešai paskelbto konkurso metu nacionaliniai centriniai bankai gali tiesiogiai kreiptis į pasirinktas kitas sandorių šalis.

5.1.4. Kitų sandorių šalių pasiūlymų parengimas ir pateikimas

Kitų sandorių šalių pasiūlymai turi atitikti nacionalinių centrinių bankų nustatytą pavyzdinę formą, skirtą atitinkamai operacijai. Pasiūlymai turi būti pateikiami valstybės narės, kurioje įsikūrusi įstaiga (jos pagrindinė buveinė arba filialas), NCB. Pasiūlymus gali teikti tik vienas kiekvienos valstybės narės įstaigos padalinys (pagrindinė buveinė arba paskirtas filialas).

Kitos sandorių šalys fiksuotųjų palūkanų konkursų atveju savo pasiūlymuose privalo nurodyti pinigų sumą, už kurią jos ketina sudaryti sandorį su nacionaliniais centriniais bankais ⁽³⁴⁾.

Kintamųjų palūkanų konkursų atveju kitos sandorių šalys gali teikti pasiūlymus nurodydamos iki 10 skirtingų palūkanų normų, kainų ar apskaitimo punktų dydžių. Išskirtinėmis aplinkybėmis Eurosistema gali apriboti pasiūlymų, kuriuos galima pateikti kintamųjų palūkanų konkurse, skaičių. Kiekviename pasiūlyme kitos sandorių šalys turi nurodyti pinigų sumą, už kurią jos nori sudaryti sandorį su nacionaliniais centriniais bankais, ir atitinkamą palūkanų normą ⁽³⁵⁾, ⁽³⁶⁾. Palūkanų normos pasiūlymai turi būti išreikšti kaip 0,01 procentinio punkto kartotiniai. Skelbiant kintamųjų palūkanų valiutų apskaitimo sandorio konkursą, apskaitimo punktai turi būti skelbiami pagal standartinius rinkos susitarimus, o pasiūlymai turi būti išreikšti kaip 0,01 apskaitimo punkto kartotiniai.

⁽³⁴⁾ Sudarant fiksuotųjų palūkanų valiutų apskaitimo sandorius, reikia nurodyti nustatytą pinigų sumą, už kurią kita sandorio šalis ketina sudaryti sandorį su Eurosistema.

⁽³⁵⁾ ECB, išleisdamas ECB skolos sertifikatus, gali nuspręsti, kad pasiūlymuose turi būti numatyta ne palūkanų norma, o kaina. Tokiu atveju kainos turi būti nurodytos kaip nominaliosios vertės dalis procentais.

⁽³⁶⁾ Sudarant kintamųjų palūkanų valiutų apskaitimo sandorius, reikia nurodyti nustatytą valiutos sumą, už kurią kita sandorio šalis nori sudaryti sandorį su Eurosistema, ir atitinkamą apskaitimo punkto dydį.

Pagrindinėms refinansavimo operacijoms teikiamo pasiūlymo mažiausia suma yra 1 000 000 eurų. Didesni už šią sumą pasiūlymai turi būti išreikšti kaip 100 000 eurų kartotiniai. Tokios pat pasiūlymo mažiausios sumos ir jų kartotiniai nustatyti koreguojamosioms ir struktūrinėms operacijoms. Pasiūlymo mažiausia suma atskirai taikoma kiekvienam palūkanų normos, kainos ir apskaitimo punkto dydžiui.

Kiekvienas NCB nustato ilgesnės trukmės refinansavimo operacijoms teikiamo pasiūlymo mažiausią sumą nuo 10 000 iki 1 000 000 eurų. Pasiūlymai, didesni už pasiūlymo mažiausią sumą, turi būti išreikšti kaip 10 000 eurų kartotiniai. Pasiūlymo mažiausia suma atskirai taikoma kiekvienam palūkanų normos dydžiui.

ECB gali nustatyti pasiūlymo didžiausios sumos ribą, kad užkirstų kelią neproporcingai dideliems pasiūlymams. Bet kuri tokia pasiūlymo didžiausios sumos riba visuomet nurodoma informaciniame pranešime apie viešąjį konkursą.

Visuomet tikimasi, kad kitos sandorių šalys galės padengti joms paskirstytas sumas pakankama tinkamo prievolę užtikrinančio turto suma⁽³⁷⁾. Atitinkamo NCB taikomos sutartinės arba reguliavimo priemonės leidžia skirti baudas, jeigu kita sandorio šalis neperveda pakankamos prievolę užtikrinančio turto arba pinigų sumos, reikalingos atsiskaityti už konkurso operacijoje jai paskirtą sumą.

Pasiūlymus galima atšaukti iki galutinio pasiūlymų pateikimo termino. Pasiūlymai, pateikti po pranešimo apie konkursą nurodyto galutinio termino, laikomi negaliojančiais. Nacionaliniai centriniai bankai nusprendžia, ar buvo laikomasi galutinio termino. Nacionaliniai centriniai bankai atmeta visus kitos sandorio šalies pasiūlymus, jeigu bendra juose nurodyta suma didesnė už ECB nustatytą maksimalios sumos ribą. Nacionaliniai centriniai bankai taip pat atmeta kiekvieną pasiūlymą, kuriame nurodyta suma yra mažesnė už minimalią sumą arba kuriuose nurodyta palūkanų norma, kaina arba apskaitimo punktas yra mažesnis už minimalią ar didesnis už maksimalią priimtina palūkanų normą, kainą arba apskaitimo punktą. Be to, nacionaliniai centriniai bankai gali atmesti pasiūlymus, kurie yra neišsamūs arba neatitinka nustatytos pavyzdinės formos. Jeigu pasiūlymas atmetamas, atitinkamas NCB kitai sandorio šaliai apie savo sprendimą praneša iki paskirstymo konkurse.

5.1.5. Paskirstymo procedūros konkurse

5.1.5.1. Fiksuotųjų palūkanų konkurso operacijos

Skirstant lėšas fiksuotųjų palūkanų konkursuose, kitų sandorių šalių pateikti pasiūlymai susumuojami. Jeigu bendra pasiūlymų suma didesnė už bendrą paskirstyti siūlomą likvidumo sumą, pateikti pasiūlymai tenkinami proporcingai pagal paskirstyti skirtos sumos ir bendros pasiūlymų sumos santykį (žr. 4 intarpą). Kiekvienai kitai sandorio šaliai paskirstoma suma suapvalinama iki artimiausio euro sveikojo skaičiaus. Tačiau fiksuotųjų palūkanų konkursuose ECB gali nuspręsti, kad kiekvienam dalyviui paskiriama minimali suma arba minimalus santykis.

4 INTARPAS

Paskirstymas fiksuotųjų palūkanų konkursuose

Paskirstymo dalis procentais yra:

$$all \% = \frac{A}{\sum_{i=1}^n a_i}$$

Kitai sandorio šaliai i paskirstyta suma:

$$all_i = all \% \times (a_i)$$

čia:

A = bendra paskirstoma suma;

n = bendras kitų sandorių šalių skaičius;

a_i = kitos sandorio šalies i pasiūlymo suma;

all% = paskirstymo dalis procentais;

all_i = bendra kitai sandorio šaliai i paskirstyta suma.

5.1.5.2. Kintamųjų palūkanų konkursai eurai

Skirstant lėšas likvidumo didinimo kintamųjų palūkanų konkursuose eurai, pasiūlymai išvardijami siūlomų palūkanų normų mažėjimo tvarka. Pirmiausia tenkinami didžiausios palūkanų normos pasiūlymai, po to iš eilės mažėjančių palūkanų normų pasiūlymai tenkinami tol, kol sunaudojamas visas paskirstomas likvidumas. Jeigu, esant mažiausiam priimtina palūkanų normos dydžiui (ribinei palūkanų normai), bendra pasiūlymų suma yra didesnė už likusią paskirstyti sumą, likusi suma paskirstoma už ribinę palūkanų normą proporcingai pasiūlymams pagal likusios paskirstyti sumos ir bendros pasiūlymo sumos santykį (žr. 5 intarpą). Kiekvienai kitai sandorio šaliai paskirstoma suma suapvalinama iki artimiausio euro sveikojo skaičiaus.

⁽³⁷⁾ Arba atsiskaityti pinigais likvidumo mažinimo operacijų atveju.

Skirstant lėšas likvidumo mažinimo kintamųjų palūkanų konkursuose eurai (jie gali būti naudojami ECB skolos sertifikatams išleisti ir terminuotiesiems indėliams pritraukti), pasiūlymai išvardijami siūlomų palūkanų normų didėjimo tvarka (arba siūlomų kainų mažėjimo tvarka). Pirmiausia tenkinami pasiūlymai su mažiausia palūkanų norma (didžiausia kaina), po to pasiūlymai su iš eilės didėjančiomis palūkanų normomis (mažėjančiomis kainomis) priimami tol, kol pasiekiamas visas planuotas likvidumo sumažinimas. Jeigu, esant didžiausiam priimtinam palūkanų normos (mažiausios kainos) dydžiui (ribinei palūkanų normai arba kainai), bendra pasiūlymų suma yra didesnė už likusią paskirstyti sumą, likusi suma paskirstoma tarp pasiūlymų proporcingai, pagal likusios paskirstyti sumos ir visos pasiūlymų sumos už ribinę palūkanų normą arba kainą santykį (žr. 5 intarpą). ECB skolos sertifikatų išleidimo atveju kiekvienai kitai sandorio šaliai paskirstoma suma suapvalinama iki artimiausio ECB skolos sertifikatų nominalo kartotinio. Kitų likvidumo mažinimo operacijų atveju kiekvienai kitai sandorio šaliai paskirstoma suma suapvalinama iki artimiausio euro sveikojo skaičiaus.

Kintamųjų palūkanų konkursuose ECB gali nuspręsti kiekvienam laimėjusiam dalyviui paskirstyti minimalią sumą.

5 INTARPAS

Paskirstymas kintamųjų palūkanų konkursuose eurai

(pavyzdys taikomas pasiūlymams, kai nurodyta palūkanų norma)

Paskirstymo dalis procentais pagal ribinę palūkanų normą yra:

$$all\%(r_m) = \frac{A - \sum_{s=1}^{m-1} a(r_s)}{a(r_m)}$$

Paskirstymas kitai sandorio šaliai i pagal ribinę palūkanų normą yra:

$$all(r_m)_i = all\%(r_m) \times a(r_m)_i$$

Bendra kitai sandorio šaliai i paskirstyta suma yra:

$$all_i = \sum_{s=1}^{m-1} a(r_s)_i + all(r_m)_i$$

čia:

A = bendra paskirstoma suma;

r_s = kitų sandorių šalių pasiūlyta palūkanų norma s ;

n = bendras kitų sandorių šalių skaičius;

$a(r_s)_i$ = kitos sandorio šalies i pasiūlymo suma taikant palūkanų normą s (r_s);

$a(r_s)$ = bendra pasiūlyta suma taikant palūkanų normą s (r_s):

$$a(r_s) = \sum_{i=1}^n a(r_s)_i$$

r_m = ribinė palūkanų norma:

$r_1 \geq r_s \geq r_m$ likvidumo didinimo konkursui;

$r_m \geq r_s \geq r_1$ likvidumo mažinimo konkursui;

r_{m-1} = palūkanų norma prieš ribinę palūkanų normą (paskutinė palūkanų norma, pagal kurią visiškai patenkinami pasiūlymai):

$r_{m-1} > r_m$ likvidumo didinimo konkursui;

$r_m > r_{m-1}$ likvidumo mažinimo konkursui;

$all\%(r_m)$ = paskirstymo dalis procentais pagal ribinę palūkanų normą;

$all(r_s)_i$ = paskirstymas kitai sandorio šaliai i pagal palūkanų normą s ;

all_i = bendra kitai sandorio šaliai i paskirstyta suma.

5.1.5.3. Kintamųjų palūkanų valiutų apskaitos sandorių konkursai

Skirstant lėšas likvidumo didinimo kintamųjų palūkanų valiutų apskaitos sandorių konkursuose, pasiūlymai išvardijami apskaitos sandorių pasiūlytų kainų punktais⁽³⁸⁾ didėjimo tvarka. Pirmiausia tenkinami mažiausios apskaitos sandorio kainos punktais pasiūlymai, po to iš eilės didėjančių apskaitos sandorių kainų punktais pasiūlymai tenkinami tol, kol sunaudojama visa paskirstyti skirta valiutos suma. Jeigu, esant didžiausiai priimtina apskaitos sandorio kainai punktais (ribinei apskaitos sandorio kainai punktais), bendra pasiūlymų suma yra didesnė už likusią paskirstyti sumą, likusi suma paskirstoma už ribinę apskaitos sandorio kainą punktais proporcingai pasiūlymams pagal likusios paskirstyti sumos ir bendros pasiūlymo sumos santykį (žr. 6 intarpą). Kiekvienai kitai sandorio šaliai paskirstoma suma suapvalinama iki artimiausio euro sveikojo skaičiaus.

Skirstant lėšas likvidumo mažinimo kintamųjų palūkanų valiutų apskaitos sandorių konkursuose, pasiūlymai išvardijami apskaitos sandorių kainų punktais mažėjimo tvarka. Pirmiausia tenkinami didžiausios apskaitos sandorio kainos punktais pasiūlymai, po to iš eilės mažėjančių apskaitos sandorių kainų punktais pasiūlymai tenkinami tol, kol sunaudojama visa paskirstyti skirta valiutos suma. Jeigu, esant mažiausiai priimtina apskaitos sandorio kainai punktais (ribinei apskaitos sandorio kainai punktais), bendra pasiūlymų suma yra didesnė už likusią paskirstyti sumą, likusi suma paskirstoma už ribinę apskaitos sandorio kainą punktais proporcingai pasiūlymams pagal likusios paskirstyti sumos ir bendros pasiūlymo sumos santykį (žr. 6 intarpą). Kiekvienai kitai sandorio šaliai paskirstoma suma suapvalinama iki artimiausio euro sveikojo skaičiaus.

5.1.5.4. Aukciono rūšis

Kintamųjų palūkanų konkursuose Eurosystema gali taikyti ribinių arba sutartinių palūkanų aukcionų procedūras. Ribinių palūkanų aukcione (olandiškajame aukcione) paskirstymo palūkanų norma, kaina ar apskaitos punktas, taikomi visiems patenkinamiems pasiūlymams, yra lygūs ribinei palūkanų normai, kainai ar apskaitos punktui (kai sunaudojama visa paskirstymo suma). Sutartinių palūkanų aukcione (amerikietiškam aukcione) paskirstymo palūkanų norma, kaina ar apskaitos punktas lygūs kiekviename pasiūlyme nurodytai palūkanų normai, kainai ar apskaitos punktui.

6 INTARPAS

Paskirstymas kintamųjų palūkanų valiutų apskaitos sandorių konkursuose

Paskirstymo dalis procentais pagal ribinę apskaitos sandorio kainą punktais yra:

$$all\%(\Delta_m) = \frac{A - \sum_{s=1}^{m-1} a(\Delta_s)}{a(\Delta_m)}$$

Paskirstymas kitai sandorio šaliai i pagal ribinę apskaitos sandorio kainą punktais yra:

$$all(\Delta_m)_i = all\%(\Delta_m) \times a(\Delta_m)_i$$

Bendra kitai sandorio šaliai i paskirstyta suma yra:

$$all_i = \sum_{s=1}^{m-1} a(\Delta_s)_i + all(\Delta_m)_i$$

čia:

A = bendra paskirstoma suma;

Δ_s = kitų sandorių šalių pasiūlyta apskaitos sandorio kaina s punktais;

n = bendras kitų sandorių šalių skaičius;

$a(\Delta_s)_i$ = kitos sandorio šalies i pasiūlymo suma taikant apskaitos sandorio kainą s punktais (Δ_s);

$a(\Delta_s)$ = bendra pasiūlyta suma taikant apskaitos sandorio kainą s punktais (Δ_s):

$$a(\Delta_s) = \sum_{i=1}^n a(\Delta_s)_i$$

Δ_m = ribinė apskaitos sandorio kaina punktais:

$\Delta_m \geq \Delta_s \geq \Delta_1$ likvidumo didinimo valiutų apskaitos sandoriui;

$\Delta_1 \geq \Delta_s \geq \Delta_m$ likvidumo mažinimo valiutų apskaitos sandoriui;

Δ_{m-1} = apskaitos sandorio kaina punktais prieš ribinę apskaitos sandorio kainą punktais (paskutinė apskaitos sandorio kaina punktais, pagal kurią visiškai patenkinami pasiūlymai);

⁽³⁸⁾ Apskaitos sandorio kainos punktais išvardijamos didėjimo tvarka, atsižvelgiant į kainos ženklą, kuris priklauso nuo užsienio valiutos ir eurų palūkanų normų skirtumo ženklo. Jeigu, suėjus apskaitos sandorio terminui, užsienio valiutos palūkanų norma yra didesnė už atitinkamą eurų palūkanų normą, apskaitos sandorio kaina punktais yra teigiama (euro įkainojamas užsienio valiutos atžvilgiu su premija). Priešingai, jeigu užsienio valiutos palūkanų norma yra mažesnė už atitinkamą eurų palūkanų normą, apskaitos sandorio kaina punktais yra neigiama (euro kaina užsienio valiutos atžvilgiu sumažinama).

$\Delta_m > \Delta_{m-1}$	likvidumo didinimo valiutų apsikeitimo sandoriui;
$\Delta_{m-1} > \Delta_m$	likvidumo mažinimo valiutų apsikeitimo sandoriui;
$\text{all}(\Delta_m)$	= paskirstymo dalis procentais pagal ribinę apsikeitimo sandorio kainą punktais;
$\text{all}(\Delta)_i$	= paskirstymas kitai sandorio šaliai i pagal apsikeitimo sandorio kainą s punktais;
all_i	= bendra kitai sandorio šaliai i paskirstyta suma.

5.1.6. Konkursų rezultatų paskelbimas

Standartinių ir greitųjų konkursų rezultatai skelbiami viešai per naujienų tarnybas ir ECB interneto svetainėje. Be to, nacionaliniai centriniai bankai paskirstymo rezultatą gali pranešti kitoms sandorių šalims tiesiogiai, nesinaudodami naujienų tarnybomis. Viešame pranešime apie konkurso rezultatus paprastai pateikiama ši informacija:

- konkurso operacijos identifikavimo numeris;
- konkurso operacijos diena;
- operacijos rūšis;
- operacijos terminas;
- bendra kitų sandorių šalių pasiūlymų Eurosistemai suma;
- pasiūlymus teikiančių dalyvių skaičius;
- naudojamos valiutos (valiutų apsikeitimo sandorių atveju);
- bendra paskirstyta suma;
- paskirstymo dalis procentais (fiksotųjų palūkanų konkursų atveju);
- dabartinis valiutų kursas (valiutų apsikeitimo sandorių atveju);
- priimta ribinė palūkanų norma, kaina ar apsikeitimo punktas ir paskirstymo dalis procentais pagal ribinę palūkanų normą, kainą ar apsikeitimo punktą (kintamųjų palūkanų konkursų atveju);
- minimali siūloma kaina, maksimali siūloma kaina ir paskirstytos sumos kainos svartinis vidurkis (sutartinių kainų aukcionų atveju);
- operacijos pradžios ir termino suėjimo diena (jei taikytina) arba sumokėjimo už priemonę diena ir priemonės termino pabaigos diena (jeigu išleidžiami ECB skolos sertifikatai);
- minimali konkretaus paskirstymo suma (jeigu yra);
- minimalus paskirstymo santykis (jeigu yra);
- sertifikatų nominalas (ECB skolos sertifikatų išleidimo atveju); ir
- emisijos ISIN kodas (ECB skolos sertifikatų išleidimo atveju).

Nacionaliniai centriniai bankai laimėjusioms kitoms sandorių šalims tiesiogiai patvirtins individualaus paskirstymo rezultatą.

5.2. Dvišalių operacijų procedūros

5.2.1. Bendrosios nuostatos

Nacionaliniai centriniai bankai gali įgyvendinti operacijas taikydami dvišales procedūras. Šias procedūras galima taikyti koreguojamosioms atvirosios rinkos operacijoms ir struktūrinėms vienakryptėms operacijoms⁽³⁹⁾. Placijoje prasme dvišalės operacijos apibrėžiamos kaip bet kurios procedūros, kai Eurosistema sudaro sandorį su viena arba keliomis kitomis sandorių šalimis neskelbdama konkurso. Šiuo atveju galima išskirti dvi skirtingas dvišalių procedūrų rūšis: operacijos, kai Eurosistema tiesiogiai kreipiasi į kitą sandorių šalį, ir operacijos, įgyvendinamos per vertybinių popierių biržas ir rinkos tarpininkus.

5.2.2. Tiesioginis bendravimas su kitomis sandorių šalimis

Taikydami šią procedūrą, nacionaliniai centriniai bankai tiesiogiai kreipiasi į vieną arba kelias vietas kitas sandorių šalis, kurios atrenkamos pagal 2.2 skirsnyje apibūdintus kriterijus. Vadovaudamiesi tiksliais ECB nurodymais, nacionaliniai centriniai bankai sprendžia, ar sudaryti sandorį su kitomis sandorių šalimis. Už sandorius atsisakoma per nacionalinius centrinius bankus.

Jeigu ECB valdančioji taryba nuspręstų, kad išskirtinėmis aplinkybėmis pats ECB (arba vienas ar keli nacionaliniai centriniai bankai, veikdami kaip ECB operacijų padaliniai) gali įgyvendinti dvišales operacijas, tokių operacijų procedūros būtų atitinkamai suderintos. Šiuo atveju ECB (arba nacionalinis centrinis bankas (nacionaliniai centriniai bankai), veikdamas (-i) kaip ECB operacijų padalinys (-iai)) tiesiogiai kreiptųsi į vieną arba kelias kitas

⁽³⁹⁾ ECB valdančioji taryba gali nuspręsti, kad išskirtinėmis aplinkybėmis šias operacijas gali įgyvendinti ir pats ECB.

sandorių šalis euro zonoje, atrinktas pagal 2.2 skirsnyje apibūdintus kriterijus. ECB (arba nacionalinis centrinis bankas (nacionaliniai centriniai bankai), veikdamas (-i) kaip ECB operacijų padalinys (-iai)) sprendžiamas, ar sudaryti sandorį su kitomis sandorių šalimis. Nepaisant to, už sandorius būtų atsiskaitoma decentralizuotai per nacionalinius centrinius bankus.

Grįžtamieji, vienakrypčiai ir valiutų apsisiektimo sandoriai bei terminuotųjų indėlių pritraukimas gali būti vykdomi kaip dvišalės operacijos, tiesiogiai bendraujant su kitomis sandorių šalimis.

5.2.3. Operacijos, įgyvendinamos per vertybinių popierių biržas ir rinkos tarpininkus

Nacionaliniai centriniai bankai gali sudaryti vienakrypčius sandorius per vertybinių popierių biržas ir rinkos tarpininkus. Šioms operacijoms *a priori* nenustatyti kitų sandorių šalių apribojimai, o procedūros derinamos atsižvelgiant į rinkos susitarimus dėl sandoriui naudojamų skolos priemonių.

5.2.4. Dvišalių operacijų paskelbimas

Paprastai apie dvišales operacijas iš anksto viešai neskelbiama. Be to, ECB gali nuspręsti viešai neskelbti dvišalių operacijų rezultatų.

5.2.5. Operacijų dienos

ECB gali nuspręsti koreguojamąsias dvišales operacijas vykdyti bet kurią Eurosistemos darbo dieną. Atliekant šias operacijas, dalyvauja tik tų valstybių narių, kuriose sandorio diena, atsiskaitymo diena ir mokėjimo diena yra NCB darbo dienos, nacionaliniai centriniai bankai.

Vienakryptės dvišalės operacijos struktūriniais tikslais paprastai vykdomos ir už jas atsiskaitoma tik visų valstybių narių nacionalinių centrinių bankų darbo dienomis.

5.3. Atsiskaitymo procedūros

5.3.1. Bendrosios nuostatos

Už pinigų sandorius, susijusius su Eurosistemos nuolatinių galimybių naudojimu arba dalyvavimu atliekant atvirosios rinkos operacijas, atsiskaitoma per kitų sandorių šalių sąskaitas nacionaliniuose centriniuose bankuose arba per atsiskaitymo bankų, dalyvaujančių TARGET2 sistemoje, sąskaitas. Už pinigų sandorius atsiskaitoma tik po to (arba tuo pat metu), kai galutinai pervedamas šios operacijos prievolę užtikrinantis turtas. Tai reiškia, kad prievolę užtikrinantis turtas turi būti iš anksto pervestas į pasaugos sąskaitą nacionaliniuose centriniuose bankuose arba su minėtais nacionaliniais centriniiais bankais už jį turi būti atsiskaityta pagal vienašalio vertybinių popierių ir lėšų pateikimo principą iki dienos pabaigos. Prievolę užtikrinantis turtas pervedamas per kitų sandorių šalių vertybinių popierių atsiskaitomąsias sąskaitas vertybinių popierių atsiskaitymo sistemose, atitinkančiose ECB būtinuosius standartus ⁽⁴⁰⁾. Kitos sandorių šalys, neturinčios pasaugos sąskaitos NCB arba vertybinių popierių atsiskaitomosios sąskaitos VPAS, atitinkančioje ECB būtinuosius standartus, gali atsiskaityti už prievolę užtikrinančio turto sandorius per korespondentinės kredito įstaigos vertybinių popierių atsiskaitomąją sąskaitą arba pasaugos sąskaitą.

Nuostatos, susijusios su atsiskaitymo procedūromis, išsamiau apibrėžtos nacionalinių centrinių bankų (arba ECB) sutartinėse priemonėse, taikomose konkrečioms pinigų politikos priemonėms. Nacionalinių centrinių bankų atsiskaitymo procedūros gali šiek tiek skirtis dėl nacionalinės teisės ir operacijų praktikos skirtumų.

3 lentelė

Iprastos atsiskaitymo už Eurosistemos atvirosios rinkos operacijas dienos ⁽¹⁾

Pinigų politikos priemonė	Atsiskaitymo už operacijas pagal standartinius konkursus diena	Atsiskaitymo už operacijas pagal greituosius konkursus arba dvišales procedūras diena
Grįžtamieji sandoriai	T + 1 ⁽²⁾	T
Vienakrypčiai sandoriai	—	Pagal rinkos susitarimą dėl prievolę užtikrinančio turto
ECB skolos sertifikatų išleidimas	T + 2	—
Valiutų apsisiektimo sandoriai	—	T, T + 1 arba T + 2
Terminuotųjų indėlių pritraukimas	—	T

⁽¹⁾ T – sandorio diena. Atsiskaitymo diena – Eurosistemos darbo diena.

⁽²⁾ Jeigu įprasta atsiskaitymo diena už pagrindines arba ilgesnės trukmės refinansavimo operacijas sutampa su bankų nedarbo diena, ECB gali nuspręsti paskirti kitą atsiskaitymo dieną, numatydamas galimybę atsiskaityti tą pačią dieną. Atsiskaitymo už pagrindines ir ilgesnės trukmės refinansavimo operacijas dienos nustatomos iš anksto Eurosistemos konkursų operacijų kalendoriuje (žr. 5.1.2 skirsnį).

⁽⁴⁰⁾ Reikalavimus atitinkantys vertybinių popierių atsiskaitymo sistemų naudojimo euro zonoje standartai apibūdinti ir atnaujintas reikalavimus atitinkančių šių sistemų jungčių sąrašas pateiktas ECB interneto svetainėje www.ecb.europa.eu.

5.3.2. Atsiskaitymas už atvirosios rinkos operacijas

Už atvirosios rinkos operacijas pagal standartinius konkursus (pagrindines refinansavimo operacijas, ilgesnės trukmės refinansavimo operacijas ir struktūrines operacijas) paprastai atsiskaitoma pirmą dieną po sandorio sudarymo, kai veikia TARGET2 ir visos atitinkamos vertybinių popierių atsiskaitymo sistemos. Tačiau už išleistus ECB skolos sertifikatus atsiskaitoma antrą dieną po sandorio sudarymo, kai veikia TARGET2 ir visos atitinkamos vertybinių popierių atsiskaitymo sistemos. Iš principo Eurosistema siekia už sandorius, susijusius su jos atvirosios rinkos operacijomis, atsiskaityti tuo pat metu su visų valstybių narių visomis kitomis sandorių šalimis, kurios yra pateikusias pakankamą prievolę užtikrinantį turtą. Tačiau dėl operacinių suvaržymų ir techninių vertybinių popierių atsiskaitymo sistemų ypatybių atsiskaitymo už atvirosios rinkos operacijas laikas atsiskaitymo dienos metu skirtingose euro zonos šalyse gali būti skirtingas. Atsiskaitymo už pagrindines ir ilgesnės trukmės refinansavimo operacijas laikas paprastai sutampa su atlyginimo už atitinkamo termino ankstesnę operaciją laiku.

Eurosistema siekia už atvirosios rinkos operacijas pagal greituosius konkursus ir dvišales procedūras atsiskaityti sandorio dieną. Tačiau dėl operacinių priežasčių Eurosistema kartais gali šioms operacijoms taikyti kitą atsiskaitymo laiką, ypač sudarydama vienkrypčius sandorius ir valiutų apsiskeitimo sandorius (žr. 3 lentelę).

5.3.3. Dienos pabaigos procedūros

Dienos pabaigos procedūros nurodytos su TARGET2 susijusiuose dokumentuose. Paprastai TARGET2 uždarymo laikas yra 18 val. ECB laiku (CET). Po uždarymo laiko mokėjimo pavedimai nebepriimami apdoroti TARGET2, tačiau mokėjimo pavedimai, priimti iki uždarymo laiko, apdorojami toliau. Kitų sandorių šalių prašymai pasinaudoti ribinio skolinimosi galimybe arba indėlių galimybe turi būti pateikti atitinkamam NCB ne vėliau kaip 15 minučių po TARGET2 uždarymo laiko. Galutinis prašymo pasinaudoti Eurosistemos nuolatinėmis galimybėmis terminas atidedamas dar 15 minučių paskutinę privalomųjų atsargų laikymo laikotarpio Eurosistemos darbo dieną.

Bet kuris tinkamų kitų sandorių šalių neigiamas likutis TARGET2 atsiskaitomosiose sąskaitose, likęs pabaigus dienos pabaigos kontrolės procedūras, automatiškai laikomas prašymu leisti pasinaudoti ribinio skolinimosi galimybe (žr. 4.1 skirsnį).

6 SKYRIUS

TINKAMAS TURTAS

6.1. Bendrosios nuostatos

ECBS statuto 18 straipsnio 1 dalis leidžia ECB ir nacionaliniams centriniais bankams atlikti užtikrinamojo turto pirkimo ir pardavimo sandorius finansų rinkose sudarant vienkrypčius arba atpirkimo sandorius ir nustato, kad visos Eurosistemos kredito operacijos būtų pagrįstos pakankamu įkaitu. Todėl visos Eurosistemos likvidumo didinimo operacijos yra užtikrintos turtu, kurį kitos sandorių šalys pateikia perleisdamos nuosavybės teises į turtą (vienakrypčių arba atpirkimo sandorių atveju) arba jį įkeisdamos, perleisdamos teises ar reikalavimus į atitinkamą turtą (įkaitu užtikrintų paskolų atveju) ⁽⁴¹⁾.

Siekiant apsaugoti Eurosistemą nuo nuostolių atliekant pinigų politikos operacijas, užtikrinti vienodą kitų sandorių šalių traktavimą, taip pat padidinti operacinį veiksmingumą ir skaidrumą, užtikrinamasis turtas turi atitikti tam tikrus kriterijus, kad jį būtų galima naudoti Eurosistemos pinigų politikos operacijoms. Eurosistema sukūrė bendrą tinkamo turto sistemą, naudojamą visoms Eurosistemos kredito operacijoms. Ši bendra sistema, taip pat vadinama „bendruoju sąrašu“, įsigaliojo 2007 m. sausio 1 d. ir pakeitė dviejų lygių sistemą, kuri galiojo nuo Ekonominės ir pinigų sąjungos trečiojo etapo pradžios.

Bendrą sistemą sudaro dvi skirtingos turto kategorijos – antrinę rinką turintis turtas ir antrinės rinkos neturintis turtas. Nėra jokio skirtumo tarp abiejų turto kategorijų turto kokybės ir tinkamumo įvairioms Eurosistemos pinigų politikos operacijų rūšims (išskyrus tai, kad Eurosistema nenaudoja antrinės rinkos neturinčio turto vienkrypčiams sandoriams). Eurosistemos pinigų politikos operacijoms tinkamas turtas gali būti naudojamas ir kaip prievolę užtikrinantis turtas dienos paskoloms.

Dviejų turto kategorijų tinkamumo kriterijai yra vienodi visoje euro zonoje ⁽⁴²⁾ ir išdėstyti 6.2 skirsnyje. Siekiant užtikrinti, kad abi turto kategorijos atitiktų tuos pačius kredito standartus, buvo sukurta Eurosistemos kredito vertinimo sistema (EKVS), pagrįsta skirtingais kredito vertinimo šaltiniais. Procedūros ir taisyklės, kuriomis

⁽⁴¹⁾ Likvidumo mažinimo vienkryptės ir grįžtamosios atvirosios rinkos operacijos taip pat užtikrintos turtu. Užtikrinamojo turto, naudojamo atliekant likvidumo mažinimo grįžtamasias atvirosios rinkos operacijas, tinkamumo kriterijai yra tokie patys kaip ir taikomi užtikrinamajam turtui, naudojamam atliekant likvidumo didinimo grįžtamasias atvirosios rinkos operacijas. Tačiau likvidumo mažinimo operacijų atveju turtas nėra įvertinamas mažesne nei rinkos verte.

⁽⁴²⁾ Tam tikrai antrinės rinkos neturinčio turto kategorijai – kredito reikalavimams – taikomas pereinamasis laikotarpis iki 2013 m. Šiuo laikotarpiu kai kurie tinkamumo ir operaciniai kriterijai euro zonoje gali skirtis (žr. 6.2.2 skirsnį).

nustatytas ir kontroliuojamas Eurosistemos „griežtų kredito standartų“ reikalavimas visų rūšių tinkamam įkaitui, išdėstytas 6.3 skirsnyje. Užtikrinamajam turtui taikomos rizikos kontrolės priemonės ir vertinimo principai išdėstyti 6.4 ir 6.5 skirsniuose. Eurosistemos kitos sandorių šalys gali naudoti tinkamą turtą tarpvalstybiniu mastu (žr. 6.6 skirsnį).

6.2. Užtikrinamojo turto tinkamumo apibūdinimas

ECB rengia, tvarko ir skelbia antrinę rinką turinčio tinkamo turto sąrašą ⁽⁴³⁾. Eurosistema konsultuoja kitas sandorių šalis dėl turto tinkamumo būti Eurosistemos įkaitu tik tada, kai jau išleistas antrinę rinką turintis turtas arba antrinės rinkos neturinčio turto likutis pateiktas Eurosistemai kaip įkaitas. Prieš išleidžiant turtą jokios konsultacijos neteikiamos.

6.2.1. Antrinę rinką turinčio turto tinkamumo kriterijai

ECB išleisti skolos sertifikatai ir visi nacionalinių centrinių bankų skolos sertifikatai, išleisti iki euro įvedimo atitinkamoje valstybėje narėje dienos, yra tinkami.

Siekiant nustatyti kito antrinę rinką turinčio turto tinkamumą, taikomi šie tinkamumo kriterijai (taip pat žr. 4 lentelę).

6.2.1.1. Turto rūšis

Tai turi būti *skolos priemonė* su:

- a) fiksuota, besąlygiškai nustatyta pagrindine suma ⁽⁴⁴⁾; ir
- b) su atkarpa, dėl kurios negali atsirasti neigiamas pinigų srautas. Be to, tai turi būti viena iš šių atkarpų: i) nulinė atkarpa; ii) fiksuotųjų palūkanų atkarpa arba iii) kintamųjų palūkanų atkarpa, susieta su nuoroda į palūkanų normą. Atkarpos dydis gali būti susietas su paties emitento reitingo pasikeitimu. Be to, su infliacijos dydžiu susietos obligacijos taip pat yra tinkamos.

Šios savybės turi būti išsaugotos iki obligacijos išpirkimo. Skolos priemonės negali suteikti teisės į pagrindinę sumą ir (arba) palūkanas, kurios yra antraeilės pagal kitų to paties emitento skolos priemonių savininkų teises.

Reikalavimas a netaikomas *turtu užtikrintiems vertybiniais popieriams*, išskyrus kredito įstaigų obligacijas, išleistas pagal kriterijus, išdėstytus KIPVPS direktyvos ⁽⁴⁵⁾ 52 straipsnyje (vadinamas „padengtomis bankų obligacijomis“). Eurosistema vertina turtu užtikrintų vertybinių popierių, išskyrus padengtas bankų obligacijas, tinkamumą pagal toliau išdėstytus kriterijus.

Pinigų srautą sukuriantis turtas, kuriuo užtikrinti turtu užtikrinti vertybiniai popieriai, turi atitikti šiuos reikalavimus:

- a) tokiam turtui įsigyti turi būti taikoma ES valstybės narės teisė;
- b) jis turi būti įsigytas iš sukūrėjo arba iš tarpininko per pavertimo vertybiniais popieriais specialios paskirties įmonę tokiu būdu, kurį Eurosistema laiko „tikru pardavimu“, įvykdytinu bet kokios trečiosios šalies atžvilgiu, ir būti nepasiekiamas sukūrėjui ir jo kreditoriams arba tarpininkui ir jo kreditoriams, taip pat sukūrėjo arba tarpininko nemokumo atveju;
- c) jį sukurti ir emitentui parduoti turi EEE įsteigtas sukūrėjas arba, jei taikytina, tarpininkas;
- d) jis negali būti sudarytas – visiškai ar iš dalies, faktiškai ar potencialiai – iš kitų turtu užtikrintų vertybinių popierių emisijų dalių ⁽⁴⁶⁾; Be to, jis negali būti sudarytas – visiškai ar iš dalies, faktiškai ar potencialiai – iš su kredito įvykiais susietų obligacijų, apsisiektimo sandorių arba kitų išvestinių priemonių ⁽⁴⁷⁾, ⁽⁴⁸⁾, arba sintetinių vertybinių popierių;

⁽⁴³⁾ Sąrašas skelbiamas ir kasdien atnaujinamas ECB interneto svetainėje (www.ecb.europa.eu). Antrinę rinką turintis turtas, išleistas nefinansinių korporacijų, neturinčių išorinės kredito vertinimo institucijos (IKVI) suteikto emisijos, emitento ar garanto reitingo, neįtraukiamas į skelbiamą antrinę rinką turinčio tinkamo turto sąrašą. Šių skolos priemonių tinkamumo statusas priklauso nuo kredito vertinimo, kurį suteikė kredito vertinimo šaltinis, pasirinktas atitinkamos kitos sandorio šalies pagal EKVŠ taisykles, taikomas kredito reikalavimams, kaip nustatyta 6.3.3.1 skirsnyje.

⁽⁴⁴⁾ Obligacijos su ilgalaikėmis pirkimo teisėmis ar kitomis panašiomis joms priskiriamomis teisėmis yra netinkamos.

⁽⁴⁵⁾ 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/65/EB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su kolektyvinio investavimo į perleidžiamus vertybinius popierius subjektais (KIPVPS), derinimo (OL L 302, 2009 11 17, p. 32).

⁽⁴⁶⁾ Šis reikalavimas neišskiria turtu užtikrintų vertybinių popierių, kurių išleidimo struktūra apima dvi specialios paskirties įmones ir „tikro pardavimo“ reikalavimas dėl šių specialios paskirties įmonių yra įvykdytas taip, kad antros specialios paskirties įmonės išleistos skolos priemonės yra tiesiogiai arba netiesiogiai užtikrintos pradinio turto fondu ir visi pinigų srautai iš pinigų srautą sukuriančio turto yra pervedami iš pirmos specialios paskirties įmonės į antrą.

⁽⁴⁷⁾ Šis apribojimas neapima apsisiektimo sandorių, naudojamų sandoriuose turtu užtikrintais vertybiniais popieriais tik siekiant apsidrausti nuo rizikos.

⁽⁴⁸⁾ Turtu užtikrintiems vertybiniais popieriams, kurie 2010 m. spalio 10 d. yra antrinę rinką turinčio tinkamo turto sąrašė, šis reikalavimas netaikomas ir jie yra tinkami iki 2011 m. spalio 9 d.

- e) jei tai – kredito reikalavimai, skolininkai ir kreditoriai turi būti įsteigti (o jei tai fiziniai asmenys – reziduojantys) EEE ir, jei taikytina, atitinkamas vertybinius popierius turi būti registruotas EEE. Šiems kredito reikalavimams taikoma teisė turi būti EEE šalies teisė. Jei tai – obligacijos, emitentai turi būti įsteigti EEE, jos turi būti išleistos EEE šalyje pagal EEE šalies teisę ir bet koks susijęs vertybinis popierius turi būti registruotas EEE ⁽⁴⁹⁾.

Tais atvejais, kai sukūrėjai arba, jei taikytina, tarpininkai buvo įsteigti euro zonoje arba Jungtinėje Karalystėje, Eurosistema patikrina, kad šiose jurisdikcijose nebūtų nustatyta griežtų lėšų susigrąžinimo nuostatų. Jei sukūrėjas arba, jei taikytina, tarpininkas įsteigtas kitoje EEE šalyje, turtu užtikrinti vertybiniai popieriai gali būti laikomi tinkamais tik jei Eurosistema įsitikina, kad jos teisės bus tinkamai apsaugotos nuo lėšų susigrąžinimo nuostatų, kurias Eurosistema laiko svarbiomis pagal atitinkamos EEE šalies teisę. Šiuo tikslu Eurosistemai priimtina forma turi būti pateiktas nepriklausomas teisinis įvertinimas, kuriame nurodomos šalyje taikomos lėšų susigrąžinimo taisyklės; prieš turtu užtikrintų vertybinių popierių pripažinimą tinkamais ⁽⁵⁰⁾. Kad galėtų nuspręsti, ar jos teisės yra tinkamai apsaugotos nuo lėšų susigrąžinimo taisyklių, Eurosistema atitinkamam abejotinam laikotarpiui gali reikalauti kitų dokumentų, įskaitant patikinimą apie gavėjo mokumą. Lėšų susigrąžinimo taisyklės, kurias Eurosistema laiko griežtomis ir todėl nepriimtinomis, apima tokias taisykles, pagal kurias likvidatorius gali pripažinti užtikrinamojo turto pardavimą negaliojančiu tik todėl, kad toks sandoris buvo atliktas per tam tikrą laikotarpį (abejotiną laikotarpį) iki paskelbimo apie pardavėjo (sukūrėjo arba tarpininko) nemokumą, arba jeigu tokio pripažinimo negaliojančiu galima išvengti tik tuomet, jei gavėjas gali įrodyti, kad pardavimo metu jis nežinojo apie pardavėjo (sukūrėjo arba tarpininko) nemokumą.

Struktūrinės emisijos atveju tam, kad emisijos dalis (ar dalies dalis) būtų tinkama, ji negali būti antraeilė kitų tos pačios emisijos dalių atžvilgiu. Laikoma, kad emisijos dalis (ar dalies dalis) yra neantraeilė kitų tos pačios emisijos dalių (ar dalies dalių) atžvilgiu, jeigu pagal mokėjimo prioritetą, taikomą pateikus vykdymo nurodymą, kaip numatyta prospekte, jokiai kitai emisijos daliai (ar dalies daliai) nesuteikiamas prioritetas dėl mokėjimų (pagrindinės dalies ar palūkanų) gavimo tos dalies (ar dalies dalies) atžvilgiu ir taip tokia dalis (ar dalies dalis) tarp skirtingų struktūrinės emisijos dalių (ar dalies dalių) patiria nuostolių paskutinė. Struktūrinių emisijų atveju, kai prospekte numatyta, kad reikia pateikti pagreitinimo ir vykdymo nurodymą, emisijos dalies (ar dalies dalies) neantraeiliskumas turi būti užtikrintas ir pagal pagreitinimo, ir pagal vykdymo nurodymo mokėjimų pirmenybę.

Eurosistema pasilieka teisę reikalauti iš kiekvienos atitinkamos trečiosios šalies (pvz., emitento, sukūrėjo ar tvarkytojo) bet koks paaiškinimo ir (arba) teisinio patvirtinimo, kurie, manoma, yra reikalingi, kad būtų galima įvertinti turtu užtikrintų vertybinių popierių tinkamumą.

6.2.1.2. Kredito standartai

Skolos priemonė turi atitikti griežtus kredito standartus, nustatytus EKVS taisyklėse antrinę rinką turinčiam turtui, kaip išdėstyta 6.3.2 skirsnyje.

6.2.1.3. Išleidimo vieta

Skolos priemonė turi būti pateikta arba įregistruota (išleista) EEE centriniame banke arba centriniame vertybinių popierių depozitoriume (CVPD), kuris atitinka ECB nustatytus minimalius standartus ⁽⁵¹⁾. Jeigu antrinę rinką turinčią skolos priemonę išleidžia nefinansinė korporacija ⁽⁵²⁾, neturinti išorinės kredito vertinimo institucijos (IKVI) reitingo, ji turi būti išleista euro zonoje.

⁽⁴⁹⁾ Turtu užtikrintiems vertybiniais popieriams, kurie 2010 m. spalio 10 d. yra antrinę rinką turinčio tinkamo turto sąraše, šis reikalavimas netaikomas ir jie yra tinkami iki 2011 m. spalio 9 d.

⁽⁵⁰⁾ Turtu užtikrintiems vertybiniais popieriams, kurie 2010 m. spalio 10 d. yra antrinę rinką turinčio tinkamo turto sąraše, šis reikalavimas netaikomas ir jie yra tinkami iki 2011 m. spalio 9 d.

⁽⁵¹⁾ 2007 m. sausio 1 d. ar vėliau per TCVPD *Euroclear Bank* (Belgija) ir *Clearstream Banking Luxembourg* pasaulinio pareiškėjo forma išleisti tarptautiniai skolos vertybiniai popieriai tam, kad būtų tinkami, turi būti išleisti naujųjų pasaulinių skolinių įsipareigojimų forma ir saugomi visuotinai pripažinto saugotojo, kuris yra TCVPD arba, jei taikytina, CVPD, kuris atitinka ECB nustatytus būtinus standartus. Pasaulinio pareiškėjo forma išleisti tarptautiniai skolos vertybiniai popieriai, kurie buvo išleisti klasikinių pasaulinių skolinių įsipareigojimų forma iki 2007 m. sausio 1 d., ir apkeičiamieji vertybiniai popieriai, išleisti su tuo pačiu ISIN kodu tą dieną arba vėliau, yra tinkami iki jų termino pabaigos. Po 2010 m. rugsėjo 30 d. per TCVPD *Euroclear Bank* (Belgija) ir *Clearstream Banking Luxembourg* pasaulinio registro forma išleisti tarptautiniai skolos vertybiniai popieriai tam, kad būtų tinkami, turi būti išleisti pagal naująją tarptautiniams skolos vertybiniais popieriams taikomą saugojimo struktūrą. Tą dieną arba anksčiau pasaulinio registro forma išleisti tarptautiniai skolos vertybiniai popieriai yra tinkami iki jų termino pabaigos. Tarptautiniai skolos vertybiniai popieriai individualių skolinių įsipareigojimų forma nebus tinkami, jei jie išleisti po 2010 m. rugsėjo 30 d. Tarptautiniai skolos vertybiniai popieriai individualių skolinių įsipareigojimų forma, išleisti tą dieną arba anksčiau, yra tinkami iki jų termino pabaigos.

⁽⁵²⁾ Nefinansinės korporacijos apibrėžiamos kaip ir 1995 m. Europos sąskaitų sistemoje (ESS95).

6.2.1.4. Atsiskaitymo tvarka

Skolos priemonė turi būti perleidžiama nematerialiu pavidalu. Ji turi būti laikoma ir už ją atsiskaitoma euro zonoje, per Eurosistemos sąskaitą arba VPAS, kuri atitinka ECB nustatytus standartus, kad jos įforminimui ir pardavimui būtų taikoma valstybės narės teisė.

Jeigu CVPD, kuriame turtas buvo išleistas, ir VPAS, kurioje jis laikomas, nesutampa, abi įstaigos turi būti sujungtos jungtimi, kurią yra patvirtinęs ECB ⁽⁵³⁾.

6.2.1.5. Priimtinos rinkos

Skolos priemone turi būti leidžiama prekiauti reguliuojamoje rinkoje, kaip numatyta 2004 m. balandžio 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2004/39/EB dėl finansinių priemonių rinkų, iš dalies keičiančioje Tarybos direktyvas 85/611/EEB, 93/6/EEB ir Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2000/12/EB bei panaikinančioje Tarybos direktyvą 93/22/EEB ⁽⁵⁴⁾, arba ja prekiaujama tam tikrose nereguliuojamose rinkose, kurias nurodo ECB ⁽⁵⁵⁾. Nereguliuojamoms rinkoms vertinti Eurosistema yra nustačiusi tris principus – saugumo, skaidrumo ir prieinamumo ⁽⁵⁶⁾.

6.2.1.6. Emitento (ar garanto) rūšis

Skolos priemonės gali išleisti ir būti jų garantais ES valstybių narių centriniai bankai, viešojo sektoriaus subjektai, privačiojo sektoriaus subjektai arba tarptautinės ar viršvalstybinės institucijos.

6.2.1.7. Emitento (ar garanto) įsteigimo vieta

Emitentas turi būti įsteigtas EEE arba vienoje iš Dešimties grupės (G10) šalių, nepriklausančių EEE ⁽⁵⁷⁾, ⁽⁵⁸⁾. Pastaruoju atveju skolos priemonės gali būti laikomos tinkamomis tik tokiu atveju, jei Eurosistema įsitikina, kad jos teisės bus ginamos, kaip nustatyta Eurosistemos, pagal atitinkamus G10 šalių, nepriklausančių EEE, įstatymus. Šiuo tikslu, prieš turtą paskelbiant tinkamu, Eurosistemai turi būti pateiktas priimtinos formos ir turinio teisinis įvertinimas. Turtu užtikrintų vertybinių popierių atveju emitentas turi būti įsteigtas EEE.

Garantas turi būti įsteigtas EEE, nebent garantijos nereikia antrinę rinką turinčio turto griežtiems kredito standartams nustatyti, kaip nustatyta 6.3.2 skirsnyje.

Tarptautinės ir viršvalstybinės institucijos yra tinkami emitentai ar garantai neatsižvelgiant į jų įsteigimo vietą. Jeigu antrinę rinką turinčią skolos priemonę išleidžia nefinansinė korporacija, neturinti IKVI reitingo, emitentas ar garantas turi būti įsteigtas euro zonoje.

6.2.1.8. Valiuta

Skolos priemonė turi būti išreikšta eurai ⁽⁵⁹⁾.

6.2.2. Antrinės rinkos neturinčio turto tinkamumo kriterijai

Tinkamos naudoti kaip įkaitas tinkamo turto sistemoje yra trys antrinės rinkos neturinčio turto rūšys: terminuotieji tinkamų kitų sandorių šalių indėliai, kredito reikalavimai ir antrinės rinkos neturinčios mažmeninės hipoteka užtikrintos skolos priemonės (MHUSP) ⁽⁶⁰⁾.

⁽⁵³⁾ VPAS naudojimo euro zonoje standartai apibūdinti ir atnaujintas reikalavimus atitinkančių šių sistemų jungčių sąrašas pateiktas ECB interneto svetainėje www.ecb.europa.eu.

⁽⁵⁴⁾ OL L 145, 2004 4 30, p. 1.

⁽⁵⁵⁾ Priimtinių nereguliuojamų rinkų sąrašas skelbiamas ECB interneto svetainėje (www.ecb.europa.eu) ir atnaujinamas bent kartą per metus.

⁽⁵⁶⁾ Sąvokas „saugumas“, „skaidrumas“ ir „prieinamumas“ Eurosistema apibrėžia tik atlikdama Eurosistemos įkaito valdymo funkciją. Atrinkimo procesu nesiekama įvertinti įvairių rinkų vidaus kokybės. Šiuos principus reikia suprasti taip: *saugumas* – tai sandorių tikrumas, o ypač tikrumas dėl sandorių galiojimo ir vykdymo. *Skaidrumas* – tai netrukdoma prieiga prie informacijos apie rinkos procedūrų ir veiklos taisykles, finansinius turto aspektus, kainų sudarymo mechanizmą, atitinkamas kainas ir kieki (kainas, palūkanų normas, prekybos apimtį, nesumokėtas sumas ir pan.). *Prieinamumas* – galimybė Eurosistemai dalyvauti rinkoje ir ją pasiekti; rinka yra prieinama įkaito valdymo tikslais, jei jos procedūrų ir veiklos taisyklės leidžia Eurosistemai gauti informaciją ir atlikti sandorius, kai to reikia šiais tikslais.

⁽⁵⁷⁾ G10 šalys, nepriklausančios EEE, šiuo metu yra JAV, Kanada, Japonija ir Šveicarija.

⁽⁵⁸⁾ Subjekto, neįsteigto EEE arba vienoje iš G10 šalių, nepriklausančių EEE, iki 2007 m. sausio 1 d. išleistas antrinę rinką turintis turtas, kurį garantavo EEE įsteigtas subjektas, ir toliau yra tinkamas iki 2011 m. gruodžio 31 d., jei jis atitinka kitus tinkamumo kriterijus ir 6.3.2 skirsnyje nustatytus garantijoms taikomus reikalavimus, o po šios datos tampa netinkamas.

⁽⁵⁹⁾ Išreikšta eurai arba denominuota nacionaliniais euro nominalais.

⁽⁶⁰⁾ Nuo 2007 iki 2013 m. kredito reikalavimams bus taikomas pereinamasis laikotarpis. Kiekvienam NCB šiuo laikotarpiu bus leidžiama pasirinkti minimalią kredito reikalavimo sumą, tinkamą naudoti įkaito tikslais (išskyrus tarptautinį naudojimą), ir nuspręsti, ar turi būti ir koks turi būti taikomas tvarkymo mokestis. 2013 m. bus visiškai suvienodintos taisyklės.

6.2.2.1. Kredito reikalavimai

Tinkamas kredito reikalavimas ⁽⁶¹⁾ turi atitikti šiuos *tinkamumo kriterijus* (taip pat žr. 4 lentelę):

- a) *turto rūšis*: tai turi būti kredito reikalavimas, kuris yra skolininko skolos įsipareigojimas Eurosistemos kitai sandorio šaliai. Kredito reikalavimai, kurie turi „mažėjantį likutį“ (kai pagrindinė suma ir palūkanos mokami pagal iš anksto nustatytą tvarkaraštį), taip pat yra tinkami. Nepanaudotos kredito linijos (pvz., atsinaujanančių kredito reikalavimų nepanaudotos galimybės), einamosios sąskaitos poreikvojimas ir akreditavimai, kurie leidžia naudotis kreditu, tačiau patys nėra kredito reikalavimai, yra netinkami. Sindikate dalyvaujančios įstaigos sindikuotų paskolų dalis laikoma tinkama kredito reikalavimo rūšimi. Kredito reikalavimai negali suteikti teisių į pagrindinę sumą ir (arba) palūkanas, kurios yra antraeilės pagal kitų to paties emitento kredito reikalavimų (arba tos pačios sindikuotos paskolos kitų dalių ar dalies dalių) ar skolos priemonių turėtojų teises;
- b) kredito reikalavimas privalo būti su: i) fiksuota, besąlygiškai nustatyta pagrindine suma ir ii) palūkanų norma, dėl kurios negali atsirasti neigiamas pinigų srautas. Be to, palūkanų norma turi būti viena iš šių palūkanų normų: i) nulinės atkarpos; ii) fiksuotoji; arba iii) kintamoji, susieta su nuoroda į kitą palūkanų normą. Be to, kredito reikalavimai su palūkanų norma, susieta su infliacijos dydžiu, taip pat yra tinkami. Šios savybės turi būti išsaugotos iki įsipareigojimo įvykdymo;
- c) *skolininko (garanto) rūšis*: tinkami skolininkai ir garantai yra nefinansinės korporacijos ⁽⁶²⁾, viešojo sektoriaus subjektai ir tarptautinės ar viršvalstybinės institucijos. Kiekvienas skolininkas yra individualiai ir atskirai atsakingas už visišką atitinkamo kredito reikalavimo grąžinimą (bendraskoliai, bendrai atsakingi už atskirus kredito reikalavimus, yra netinkami);
- d) *skolininko ir garanto įsteigimo vieta*: skolininkas turi būti įsteigtas euro zonoje. Garantas taip pat turi būti įsteigtas euro zonoje, nebent garantijos nereikia antrinės rinkos neturinčio turto griežtiems kredito standartams nustatyti, kaip nustatyta 6.3.3 skirsnyje. Šis reikalavimas netaikomas tarptautinėms ar viršvalstybinėms institucijoms;
- e) *kredito standartai*: kredito reikalavimų kokybė vertinama pagal skolininko (garanto) atitinkamą kreditingumą. Kredito reikalavimai turi atitikti griežtus standartus, nustatytus EKVS taisyklėse antrinės rinkos neturinčiam turtui, kaip išdėstyta 6.3.3 skirsnyje;
- f) *minimalus dydis*: tuo metu, kai kita sandorio šalis pateikia kredito reikalavimą prievolei užtikrinti (panaudoti kaip įkaitą), kredito reikalavimas turi atitikti minimalaus dydžio ribą. Kiekvienas NCB savo šalies kredito reikalavimams gali taikyti savo pasirinktą minimalų dydį. Tarpvalstybinio naudojimo atveju taikoma 500 000 eurų bendra minimali riba. Numatyta, kad kai tik bus tinkama, 2013 m. bus nustatyta 500 000 eurų bendra minimali riba visiems kredito reikalavimams visoje euro zonoje;
- g) *tvarkymo procedūros*: kredito reikalavimas turi būti tvarkomas pagal Eurosistemos procedūras, kaip apibrėžta atitinkamuose nacionaliniuose dokumentuose;
- h) *taikoma teisė*: kredito reikalavimo sutarčiai bei kitos sandorio šalies ir NCB sutarčiai dėl kredito reikalavimo pateikimo prievolei užtikrinti („panaudojimo kaip įkaito sutarčiai“) turi būti taikoma valstybės narės teisė. Be to, negali būti taikomos daugiau kaip dvi skirtingos teisės: i) kitai sandorio šaliai, ii) kreditoriui, iii) skolininkui, iv) garantui (jei taikytina), v) kredito reikalavimo sutarčiai ir vi) negali būti daugiau kaip dviejų turto panaudojimo kaip įkaito sutarčių;
- i) *valiuta*: kredito reikalavimas turi būti išreikštas eurai ⁽⁶³⁾.

6.2.2.2. Antrinės rinkos neturinčios mažmeninės hipoteka užtikrintos skolos priemonės

MHUSP taikomi šie tinkamumo kriterijai (taip pat žr. 4 lentelę):

- a) *turto rūšis*: tai turi būti skolos priemonė (paprastasis arba įsakomasis vekselis), apsaugota bendru būsto hipotekų fondu ir kuri nėra visiškai pakeista vertybiniais popieriais. Turi būti numatyta galimybė pakeisti hipoteką atitinkamame bendrajame fonde ir sukurtas mechanizmas, skirtas Eurosistemos prioritetui prieš kitus kreditorius, išskyrus tuos, kurie atleisti dėl valstybės politikos priežasčių, užtikrinti ⁽⁶⁴⁾;
- b) MHUSP turi būti su: i) fiksuota, besąlygiškai nustatyta pagrindine suma ir ii) palūkanų norma, dėl kurios negali atsirasti neigiamas pinigų srautas;

⁽⁶¹⁾ Kredito reikalavimai vadinami ir bankų paskolomis. *Schuldscheindarlehen* ir Nyderlanduose registruoti privatūs reikalavimai valdžiai ir kitiems tinkamiems skolininkams, kuriems taikoma valstybės garantija (pvz., būsto asociacijos), prilyginami kredito reikalavimams.

⁽⁶²⁾ Kaip apibrėžta ESS95.

⁽⁶³⁾ Išreikštas eurai arba denominuotas nacionaliniais euro nominalais.

⁽⁶⁴⁾ Airtijos turtu užtikrinti paprastieji vekseliai šiuo metu yra vienintelės šios turto kategorijos priemonės.

- c) *kredito standartai*: MHUSP turi atitikti griežtus kredito standartus, kurie vertinami pagal EKVS taisyklių dalį, skirtą MHUSP, kaip išdėstyta 6.3.3 skirsnyje;
- d) *emitento rūšis*: tinkami emitentai yra kredito įstaigos, kurios yra tinkamos kitos sandorio šalys;
- e) *emitento įsteigimo vieta*: emitentas turi būti įsteigtas euro zonoje;
- f) *tvarkymo procedūros*: MHUSP turi būti tvarkomos pagal Eurosistemos procedūras, kaip apibrėžta atitinkamuose nacionaliniuose dokumentuose;
- g) *valiuta*: MHUSP turi būti išreikštos eurai⁽⁶⁵⁾.

6.2.3. Papildomi reikalavimai tinkamo turto naudojimui

6.2.3.1. Papildomi teisiniai reikalavimai kredito reikalavimams

Siekiant garantuoti, kad būtų sukurta tinkama kredito reikalavimų apsauga ir kad, kitai sandorio šaliai neįvykdžius įsipareigojimų, kredito reikalavimus būtų galima nedelsiant realizuoti, turi būti tenkinami papildomi teisiniai reikalavimai. Šie teisiniai reikalavimai susiję su:

- a) kredito reikalavimų buvimo patikrinimu;
- b) skolininko informavimu apie kredito reikalavimo naudojimą kaip įkaito arba tokio naudojimo kaip įkaito užregistravimą;
- c) su banko paslaptimis ir konfidencialumu susijusių apribojimų nebuvimu;
- d) kredito reikalavimo naudojimo kaip įkaito apribojimų nebuvimu;
- e) kredito reikalavimo realizavimo apribojimų nebuvimu.

Šių teisinių reikalavimų turinys išdėstytas 7 priedėlyje. Daugiau informacijos apie konkrečias nacionalinės jurisdikcijos savybes pateikta atitinkamuose nacionaliniuose dokumentuose.

6.2.3.2. Tinkamo turto naudojimo taisyklės

Antrinę rinką turintį turtą galima naudoti visoms pinigų politikos operacijoms, kurios grindžiamos užtikrinamuoju turtu, t. y. grįžtamiesiems ir vienakrypčiams atvirosios rinkos sandoriams ir ribinio skolinimosi galimybei. Antrinės rinkos neturintį turtą galima naudoti kaip užtikrinamąjį turtą sudarant atvirosios rinkos grįžtamuosius sandorius ir naudojantis ribinio skolinimosi galimybe. Antrinės rinkos neturintis turtas nenaudojamas sudarant Eurosistemos vienakrypčius sandorius. Visas antrinę rinką turintis ir antrinės rinkos neturintis turtas gali būti naudojamas ir kaip užtikrinamasis turtas dienos paskoloms gauti.

Neatsižvelgiant į tai, ar antrinę rinką turintis arba antrinės rinkos neturintis turtas atitinka visus tinkamumo kriterijus, kita sandorio šalis kaip įkaito negali pateikti jokio turto, kurį išleido ar garantavo ji pati arba bet kuris kitas subjektas, su kuriuo ji yra susijusi glaudžiais ryšiais⁽⁶⁶⁾.

Glaudūs ryšiai – padėtis, kai kita sandorio šalis susijusi su tinkamo turto emitentu, skolininku arba garantu taip, kad:

- a) kita sandorio šalis tiesiogiai arba netiesiogiai per vieną ar daugiau įstaigų turi 20 % ar daugiau emitento ar skolininko, garanto kapitalo;
- b) emitentas ar skolininkas, garantas tiesiogiai arba netiesiogiai per vieną ar daugiau įstaigų turi 20 % ar daugiau kitos sandorio šalies kapitalo; arba
- c) trečioji šalis tiesiogiai arba netiesiogiai per vieną ar daugiau įstaigų turi daugiau negu 20 % kitos sandorio šalies kapitalo ir daugiau negu 20 % emitento ar skolininko, garanto kapitalo.

Pinigų politikos įgyvendinimo tikslais, ypač stebėdama, kaip laikomasi tinkamo turto naudojimo taisyklių dėl glaudžių ryšių, Eurosistema viduje dalijasi informacija apie turimas kapitalo dalis, kurią šiais tikslais suteikė priežiūros institucijos. Informacijai taikomi tokie pat slaptumo standartai, kokius taiko priežiūros institucijos.

Pirmiau pateiktos nuostatos dėl glaudžių ryšių netaikomos: a) glaudiams ryšiams tarp kitos sandorio šalies ir EEE viešojo sektoriaus subjekto, kuris turi teisę rinkti mokesčius, arba tuo atveju, kai EEE viešojo sektoriaus subjektas, turintis teisę rinkti mokesčius, yra skolos priemonės garantas; b) padengtoms bankų obligacijoms, išleistoms pagal kriterijus, nustatytus KIPVPS direktyvos 52 straipsnio 4 dalyje; arba c) atvejais, kai skolos priemonės

⁽⁶⁵⁾ Išreikštos eurai arba denominuotos nacionaliniais euro nominalais.

⁽⁶⁶⁾ Jeigu kita sandorio šalis naudoja turtą, kurio dėl emitento, skolininko arba garanto tapatybės ar glaudžių ryšių ji negali naudoti arba daugiau nenaudoja paimtai paskolai garantuoti, ji privalo nedelsdama apie tai pranešti atitinkamam NCB. Kitą vertinimo dieną šis turtas įvertinamas nuliu ir gali pririnkti papildomų pervedimų įkaito vertės išlaikymo prievolei įvykdyti (taip pat žr. 6 priedėlį). Be to, kita sandorio šalis turi atsiimti tokį turtą per įmanomą trumpiausią laiką.

apsaugotos specialiomis teisinėmis garantijomis, panašiomis į tas priemones, kurios nurodytos b punkte, pavyzdžiui, tokiais atvejais: i) antrinės rinkos neturinčių MHUSP, kurios nėra vertybiniai popieriai; arba ii) būsto paskolomis užtikrintų struktūrinių padengtų banko obligacijų arba komercinės hipotekos paskolomis užtikrintų struktūrinių padengtų banko obligacijų, t. y. tam tikrų padengtų banko obligacijų, kurių Europos Komisija nepripažino atitinkančiomis KIPVPS, kurios atitinka visus turto užtikrintiems vertybiniais popieriais taikomus kriterijus, nustatytus 6.2 ir 6.3 skirsniuose, ir šiuos papildomus kriterijus:

Būsto paskolomis užtikrintų struktūrinių padengtų banko obligacijų atveju:

- a) visos būsto paskolos, kuriomis užtikrinamos struktūrinės padengtos banko obligacijos, turi būti išreikštos eurai; emitentas (ir skolininkas bei garantas, jei jie yra juridiniai asmenys) turi būti įsteigtas valstybėje narėje, jų užtikrinamasis turtas turi būti valstybėje narėje ir paskolai taikoma teisė turi būti valstybės narės teisė;
- b) būsto paskolos yra tinkamos priskirti atitinkamų struktūrinių padengtų banko obligacijų užstato fondui, jeigu jos garantuotos tinkama garantija arba užtikrintos hipoteka. Tinkama garantija turi būti sumokėtina per 24 mėnesius nuo įsipareigojimų neįvykdymo dienos. Tokioms garantuotoms paskoloms tinkamos garantijos gali būti teikiamos įvairiomis sutartinėmis formomis, įskaitant draudimo sutartis, jei jas suteikė viešojo sektoriaus subjektas arba finansinė institucija, kuriai taikoma viešoji priežiūra. Tokių garantuotų paskolų garantas negali turėti glaudžių ryšių su padengtų banko obligacijų emitentu ir pripažinta IKVI turi būti jam nustačiusi ne mažesnę kaip $[A+/A1/AH]$ reitingą per visą sandorio trukmę;
- c) iki 10 % užstato fondo gali būti pakeista aukštos kokybės įkaitu. Šią ribą galima viršyti tik atitinkamam NCB atlikus išsamią analizę;
- d) kiekvienos atskiros tinkamos paskolos maksimali proporcija, kurią galima finansuoti per struktūrinių padengtų banko obligacijų emisiją, yra 80 % paskolos užstato santykis (*loan-to-value* (LTV)). LTV apskaičiavimas turi būti pagrįstas konservatyviu rinkos vertinimu;
- e) mažiausia privaloma įkaito perviršio suma yra 8 %;
- f) didžiausia paskolos suma būsto paskoloms yra 1 mln. eurų;
- g) atskiras užstato fondo kredito patikimumo įvertinimas turi atitikti 10 bazinių punktų dydžio įsipareigojimų neįvykdymo tikimybę per vienus metus, atitinkančią „vienos A“ ribą (žr. 6.3.1 skirsnį);
- h) emitentui ir susijusiems subjektams, kurie dalyvauja sandoryje dėl struktūrinės padengtos banko obligacijos arba yra susiję su tokiu sandoriu, turi būti taikoma „vienos A“ („A-“ pagal *Fitch* arba *Standard & Poor's*, arba „A3“ pagal *Moody's*, arba „AL“ pagal *DBRS*) ilgalaikė mažiausia riba.

Komercinės hipotekos paskolomis užtikrintų struktūrinių padengtų banko obligacijų atveju:

- a) visos komercinės hipotekos paskolos, kuriomis užtikrinamos struktūrinės padengtos banko obligacijos, turi būti išreikštos eurai; emitentas (ir skolininkas bei garantas, jei jie yra juridiniai asmenys) turi būti įsteigtas valstybėje narėje, jų užtikrinamasis turtas turi būti valstybėje narėje ir paskolai taikoma teisė turi būti valstybės narės teisė;
- b) iki 10 % užstato fondo gali būti pakeista aukštos kokybės įkaitu. Šią ribą galima viršyti tik atitinkamam NCB atlikus išsamią analizę;
- c) kiekvienos atskiros tinkamos paskolos maksimali proporcija, kurią galima finansuoti per struktūrinių padengtų banko obligacijų emisiją, yra 60 % LTV. LTV apskaičiavimas turi būti pagrįstas konservatyviu rinkos vertinimu;
- d) mažiausia privaloma įkaito perviršio suma yra 10 %;
- e) kiekvieno skolininko dalis užstato fonde, suskaičiavus bendrą visų atitinkamo skolininko negrąžintų atskirų paskolų dalių sumą, turi būti ne didesnė kaip 5 % viso užstato fondo;
- f) atskiras užstato fondo kredito patikimumo įvertinimas turi atitikti kredito kokybės 1 žingsnį pagal Eurosistemos reitingų skalę (žr. 6.3.1 skirsnį);
- g) kredito kokybės 2 žingsnis turi būti taikomas emitentui ir susijusiems subjektams, kurie yra sandorio, susijusio su struktūriniu padengta banko obligacija, dalis arba yra su juo susiję;
- h) visos komercinė hipoteka užtikrintos paskolos turi būti perkainojamos bent kartą per metus. Perkainojant turi būti visiškai atsižvelgta į sumažėjusias turto kainas. Kainų kilimo atveju taikomas 15 % įvertinimas mažesnei nei rinkos verte. LTV ribos reikalavimo neatitinkančios paskolos turi būti pakeistos naujomis paskolomis arba užtikrintos papildomu įkaitu, atitinkamam NCB pritarus. Pagrindinė taikytina vertinimo metodika grindžiama rinkos verte, t. y. kainos, kuri būtų gauta, jei turtas būtų parduotas rinkoje, įdėjus protingų pastangų, vertinimu. Šis vertinimas turi būti grindžiamas konservatyviausia prielaida. Taip pat gali būti taikomi statistiniai metodai, bet tik kaip antrinė vertinimo metodika;

- i) visiems palūkanų mokėjimams, susijusiems su padengtomis banko obligacijomis, padengti per ateinančią šešių mėnesių laikotarpį, visuomet turi būti laikoma likvidumo atsarga kaip indėlis tinkamoje kitoje sandorio šalyje eurai;
- j) kai komercinė hipoteka užtikrintos paskolos ėmėjo trumpojo laikotarpio kredito reitingas per devynis mėnesius iki padengtos banko obligacijos termino suėjimo nukrinta žemiau kredito kokybės 2 žingsnio, toks skolininkas privalo į likvidumo atsargą pervesti grynųjų pinigų eurai sumą, pakankamą padengtos banko obligacijos pagrindinės sumos mokėjimo atitinkamai daliai ir susijusioms išlaidoms, kurias pagal padengtą banko obligaciją, kaip numatyta, turės mokėti emitentas, padengti;
- k) likvidumo trūkumo atveju pradinis terminas gali būti pratęstas ilgiausiai 12 mėnesių, siekiant kompensuoti amortizuojančių paskolų užstato fonde terminų ir padengtos banko obligacijos išpirkimo termino nesutapimą. Tačiau po to, kai sueina pradinis terminas, padengta banko obligacija tampa netinkama naudoti.

Be to, būsto paskolomis užtikrintų struktūrinių padengtų banko obligacijų arba komercinės hipotekos paskolomis užtikrintų struktūrinių padengtų banko obligacijų atveju kitos sandorių šalys turi pateikti gerą reputaciją turinčios teisinės firmos suteiktą teisinį patvirtinimą, kad įvykdytos šios sąlygos:

- a) padengtų banko obligacijų emitentė yra ES valstybėje narėje įsteigta kredito įstaiga ir ji nėra specialios paskirties įmonė, net jei tokios padengtos banko obligacijos yra garantuotos ES valstybėje narėje įsteigtos kredito įstaigos;
- b) pagal valstybės narės, kurioje yra įsteigtas emitentas arba kurioje yra išleistos padengtos banko obligacijos, teisę padengtų banko obligacijų emitentui ar emisijai taikoma speciali viešoji priežiūra, skirta padengtų banko obligacijų turėtojams apsaugoti;
- c) emitento nemokumo atveju padengtų banko obligacijų turėtojai turi pirmenybę pagrindinės sumos atlyginimui ir palūkanų už (užtikrinamąjį) tinkamą turtą sumokėjimui;
- d) iš padengtų banko obligacijų emisijų gautos lėšos turi būti investuotos (pagal padengtos banko obligacijos dokumentuose nustatytas investavimo taisykles) laikantis atitinkamų nacionalinių teisės aktų, reglamentuojančių padengtas banko obligacijas, arba kitų teisės aktų, kurie taikomi atitinkamam turtui.

Be to, kita sandorio šalis negali pateikti kaip įkaito tų turtu užtikrintų vertybinių popierių, kuriems ta kita sandorio šalis (arba bet kuri trečioji šalis, su kuria ją sieja glaudūs ryšiai) suteikia valiutos apsidraudimą, sudarydama valiutos apsidraudimo sandorį su emitentu kaip apsidraudimo sandorio šalis, arba suteikia likvidumo paramą 20 % arba didesnei apyvartoje esančių tokių turtu užtikrintų vertybinių popierių sumos daliai.

Visas tinkamas antrinę rinką turintis ir antrinės rinkos neturintis turtas gali būti naudojamas vykdant tarpvalstybines operacijas visoje euro zonoje. Tai reiškia, kad visos Eurosistemos kitos sandorių šalys gali panaudoti tokį tinkamą turtą arba per jų vietos VPAS jungtį antrinę rinką turinčio turto atveju, arba remdamosi kitokiais tinkamais susitarimais, kad gautų lėšų iš valstybės narės, kurioje ji įsteigta, NCB (žr. 6.6 skirsnį).

4 lentelė

Eurosistemos pinigų politikos operacijoms tinkamas turtas

Tinkamumo kriterijai	Antrinę rinką turintis turtas ⁽¹⁾	Antrinės rinkos neturintis turtas ⁽²⁾	
Turto rūšis	ECB skolos sertifikatai Kitos antrinę rinką turinčios skolos priemonės ⁽³⁾	Kredito reikalavimai	MHUSP
Kredito standartai	Turtas turi atitikti griežtus kredito standartus. Griežti kredito standartai vertinami pagal EKVŠ taisykles dėl antrinę rinką turinčio turto ⁽³⁾	Skolininkas ar garantas turi atitikti griežtus kredito standartus. Kreditingumas vertinamas pagal EKVŠ taisykles dėl kredito reikalavimų	Turtas turi atitikti griežtus kredito standartus. Griežti kredito standartai vertinami pagal EKVŠ taisykles dėl MHUSP

Tinkamumo kriterijai	Antrinę rinką turintis turtas ⁽¹⁾	Antrinės rinkos neturintis turtas ⁽²⁾	
Emisijos vieta	EEE ⁽³⁾	Netaikytina	Netaikytina
Atsiskaitymo (tvarkymo) procedūros	Atsiskaitymo vieta: euro zona Priemonės turi būti centralizuotai laikomos nematerialiu pavidalu NCB arba VPAS, atitinkančiose ECB minimalius standartus	Eurosistemos procedūros	Eurosistemos procedūros
Emitento, skolininko arba garanto rūšis	NCB Viešasis sektorius Privatus sektorius Tarptautinės ir viršvalstybinės institucijos	Viešasis sektorius Nefinansinės korporacijos Tarptautinės ir viršvalstybinės institucijos	Kredito įstaigos
Emitento, skolininko ir garanto įsteigimo vieta	Emitentas ⁽³⁾ : EEE arba G10 šalys, nepriklausančios EEE Skolininkas: EEE Garantas ⁽³⁾ : EEE	euro zona	euro zona
Priimtinos rinkos	Reguliuojamos rinkos Nereguliuojamos rinkos, priimtinos ECB	Netaikytina	Netaikytina
Valiuta	euro	euro	euro
Minimalus dydis	Netaikytina	Minimalaus dydžio riba kredito reikalavimo pateikimo metu — naudojant vidaus rinkoje: pasirenka NCB, — tarpvalstybinio naudojimo atveju: bendra 500 000 eurų minimali riba. Kai tik įmanoma 2013 m.: visoje euro zonoje nustatoma bendra 500 000 eurų minimali riba	Netaikytina
Taikoma teisė	Turtu užtikrintų vertybinių popierių atveju užtikrinamojo turto įsigijimui turi būti taikoma ES valstybės narės teisė. Susijusiems kredito reikalavimams taikoma teisė turi būti EEE šalies teisė	Kredito reikalavimo sutarčiai ir panaudojimo kaip įkaito sutarčiai taikoma teisė – valstybės narės teisė. Negali būti taikomos daugiau kaip dvi skirtingos teisės: a) kitai sandorio šaliai; b) kreditoriui; c) skolininkui; d) garantui (jei taikytina); e) kredito reikalavimo sutarčiai; ir f) panaudojimo kaip įkaito sutarčiai.	Netaikytina
Tarpvalstybinis naudojimas	Taip	Taip	Taip

⁽¹⁾ Išsamesnė informacija pateikta 6.2.1 skirsnyje.

⁽²⁾ Išsamesnė informacija pateikta 6.2.2 skirsnyje.

⁽³⁾ Nefinansinių korporacijų išleistų ar garantuotų ir nereitinguotų antrinę rinką turinčių skolos priemonių kredito standartai nustatomi remiantis kredito vertinimo šaltiniu, pasirinktu atitinkamos kitos sandorio šalies pagal EKVS taisykles, taikomas kredito reikalavimams, kaip nustatyta 6.3.3 skirsnyje. Šių antrinę rinką turinčių skolos priemonių atveju buvo pakoreguoti šie antrinę rinką turinčio turto tinkamumo kriterijai: emitento (garanto) įsteigimo vieta – euro zona; emisijos vieta – euro zona.

6.3. Eurosistemos kredito vertinimo sistema

6.3.1. Taikymo sritis ir sudedamosios dalys

Eurosistemos kredito vertinimo sistema (EKVS) nustato procedūras, taisykles ir būdus, kuriais užtikrinama, kad būtų laikomasi Eurosistemos griežtų kredito standartų reikalavimo, kuris taikomas visam tinkamam turtui.

Pagal bendrą sistemą, nustatydama griežtus kredito standartus, Eurosistema skiria antrinę rinką turintį turtą ir antrinės rinkos neturintį turtą (žr. 6.3.2 ir 6.3.3 skirsnius), kad būtų atsižvelgta į nevienodą šių turto rūšių teisinį pobūdį, taip pat siekiant veiklos efektyvumo.

Vertindama tinkamam turtui nustatytus kredito standartus, Eurosistema atsižvelgia į kredito vertinimo informaciją, gaunamą iš kredito vertinimo sistemų, priklausančių vienam iš keturių šaltinių: išorinėms kredito vertinimo institucijoms (IKVI), nacionalinių centrinių bankų vidinėms kredito vertinimo sistemoms (VKVS), kitų sandorių šalių vidaus reitingais pagrįstoms sistemoms (VRPS) arba trečiosios šalies priemonių reitingui nustatyti (PRN) teikėjams. Be to, vertindama kredito standartus, Eurosistema atsižvelgia į institucinius kriterijus ir bruožus, garantuojančius priemonės turėtojų panašią apsaugą, tokią kaip garantijas.

IKVI šaltinio atžvilgiu vertinimas turi būti grindžiamas viešu reitingu. Eurosistema pasilieka teisę pareikalauti bet kokio paaiškinimo, kuris, jos manymu, yra reikalingas. Turtu užtikrintų vertybinių popierių reitingai turi būti paaiškinti viešai prieinamoje kredito reitingų ataskaitoje, t. y. išsamioje ikiprekybinėje arba naujos emisijos ataskaitoje, kurioje, *inter alia*, pateikiama išsami struktūrinių ir teisinių aspektų analizė, išsamus bendrojo užtikrinamojo įkaito įvertinimas, sandorio dalyvių analizė bei visų kitų svarbių sandorio aspektų analizė. Be to, IKVI turi skelbti reguliarius turtu užtikrintų vertybinių popierių priežiūros ataskaitas. Šių ataskaitų skelbimas turi atitikti atkarpų mokėjimų dažnumą ir laiką. Šiose ataskaitose turėtų būti bent atnaujinami esminiai sandorio duomenys (pvz., užtikrinamojo įkaito sudėtis, sandorio dalyviai, kapitalo struktūra) ir veiklos duomenys.

Eurosistemos orientacinė vertė, nustatant minimalų reikalavimą griežtiems kredito standartams (jos taikoma „kredito kokybės minimali riba“), apibrėžiama taikant kredito kokybės vertinimo 3 žingsnį pagal Eurosistemos suderintą reitingų skalę⁽⁶⁷⁾. Eurosistema laiko, kad jei įsipareigojimų neįvykdymo tikimybė per vienus metus yra 0,40 %, ji atitinka kredito kokybės vertinimo 3 žingsnį ir turi būti reguliariai peržiūrima. EKVS vadovaujasi ES kapitalo reikalavimų direktyvoje (KRD)⁽⁶⁸⁾ pateikto įsipareigojimų neįvykdymo atvejo apibrėžtimis. Eurosistema skelbia mažiausią reitingą atitinkantį privalomą kredito kokybės minimalią ribą kiekvienai pripažintai IKVI, neprisiimdama jokios atsakomybės už savo IKVI įvertinimą, kuris taip pat turi būti reguliariai peržiūrimas. Turtu užtikrintiems vertybiniais popieriais Eurosistemos orientacinė vertė, nustatant minimalų reikalavimą griežtiems kredito standartams, apibrėžiama taikant „trijų A“ kredito vertinimą⁽⁶⁹⁾ emisijos metu. Per visą turtu užtikrinto vertybinio popieriaus galiojimo trukmę turi būti išlaikytas Eurosistemos minimalus kredito kokybės 2 žingsnis („viena A“) pagal Eurosistemos suderintą reitingų skalę⁽⁷⁰⁾. MHUSP atžvilgiu Eurosistemos orientacinė vertė, nustatant minimalų reikalavimą griežtiems kredito standartams, apibrėžiama kaip Eurosistemos suderintos reitingų skalės kredito kokybės 2 žingsnio kredito vertinimas („viena A“). Eurosistema laiko, kad jei įsipareigojimų neįvykdymo tikimybė per vienus metus yra 0,10 %, ji atitinka kredito kokybės 2 žingsnio kredito vertinimą ir turi būti reguliariai peržiūrima.

Eurosistema pasilieka teisę spręsti, ar emisija, emitentas, skolininkas arba garantas atitinka jiems taikomus griežtų kredito standartų reikalavimus bet kokios, jos manymu, aktualios informacijos pagrindu ir, tuo remdamasi, turtą gali atmesti, apriboti turto naudojimą arba tokiais pagrindais taikyti papildomą vertinimą mažesne nei rinkos vertė, jeigu tai yra būtina tinkamai Eurosistemos rizikos apsaugai pagal ECBS statuto 18 straipsnio 1 dalį užtikrinti. Be to, tokios priemonės gali būti pritaikytos tam tikroms kitoms sandorių šalims, ypač jeigu kitos sandorio šalies kredito kokybė rodo labai stiprią sąsają su jos pateikto kaip įkaito turto kredito kokybe. Jei atsakymas pagrįstas su rizikos ribojimu susijusia informacija, bet koks tokios informacijos, kurią perdavė kita sandorio šalis arba priežiūros institucija, naudojimas turi griežtai atitikti Eurosistemos pinigų politikos uždavinius ir būti reikalingas juos vykdant.

⁽⁶⁷⁾ Eurosistemos suderinta reitingų skalė skelbiama ECB interneto svetainėje (www.ecb.europa.eu). Kredito kokybės vertinimo 3 žingsnis reiškia minimalų ilgalaikį reitingą „BBB-“ pagal Fitch arba Standard & Poor's, „Baa3“ pagal Moody's arba „BBB“ pagal DBRS.

⁽⁶⁸⁾ KRD apima 2006 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2006/48/EB dėl kredito įstaigų steigimosi ir veiklos (OL L 177, 2006 6 30, p. 1) ir 2006 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvą 2006/49/EB dėl investicinių įmonių ir kredito įstaigų kapitalo pakankumo (OL L 177, 2006 6 30, p. 201).

⁽⁶⁹⁾ „Trys A“ reiškia ilgalaikį reitingą „AAA“ pagal Fitch, Standard & Poor's arba DBRS arba „Aaa“ pagal Moody's arba, jei jų nėra, trumpalaikį reitingą „F1+“ pagal Fitch, arba „A-1+“ pagal Standard & Poor's, arba „R-1H“ pagal DBRS.

⁽⁷⁰⁾ „Viena A“ reiškia minimalų ilgalaikį reitingą „A-“ pagal Fitch arba Standard & Poor's, arba „A3“ pagal Moody's, arba „AL“ pagal DBRS.

Turtas, kurį išleido arba garantavo subjektai, kuriems pagal Sutarties 75 straipsnį Sąjunga arba ES valstybė narė pritaikė jų lėšų naudojimą ribojančias lėšų išaldymo ir (arba) kitokias priemones arba kurių atžvilgiu ECB valdančioji taryba priėmė sprendimą, sustabdančią arba panaikinančią jų galimybę naudotis atvirosios rinkos operacijomis arba Eurosistemos nuolatinėmis galimybėmis, gali būti išbrauktas iš tinkamo turto sąrašo.

6.3.2. Griežtų kredito standartų nustatymas antrinę rinką turinčiam turtui

Griežti kredito standartai antrinę rinką turinčiam turtui nustatomi remiantis šiais kriterijais:

- a) *IKVI kredito vertinimas*: bent vienas emisijos (arba jei jos nėra – emitento) kredito vertinimas, atliktas pripažintos IKVI (kaip išdėstyta 6.3.4 skirsnyje), turi atitikti Eurosistemos kredito kokybės minimalią ribą ⁽⁷¹⁾, ⁽⁷²⁾. ECB skelbia kredito kokybės minimalią ribą bet kuriai pripažintai IKVI, kaip nustatyta 6.3.1 skirsnyje ⁽⁷³⁾;
- b) *turtu užtikrintų vertybinių popierių IKVI kredito vertinimas*: turtu užtikrintiems vertybiniais popieriais, išleistiems 2010 m. kovo 1 d. arba vėliau, Eurosistema reikalauja ne mažiau kaip dviejų kredito vertinimų iš bet kurių pripažintų IKVI konkrečiai emisijai. Šių vertybinių popierių tinkamumui apibrėžti taikoma antrojo geriausio taisyklė, kuri reiškia, kad turtu užtikrintų vertybinių popierių kredito kokybės minimalią ribą turi atitikti ne tik geriausias, bet ir antrasis geriausias esamas IKVI kredito vertinimas. Pagal šią taisyklę, kad vertybiniai popieriai būtų tinkami, Eurosistema reikalauja, kad abu kredito vertinimai būtų „AAA“/„Aaa“ lygio emisijos metu ir „vienos A“ lygio per visą vertybinio popieriaus gyvavimo trukmę.

Kad vertybiniai popieriai būtų tinkami, nuo 2011 m. kovo 1 d. visi turtu užtikrinti vertybiniai popieriai, nesvarbu, kada jie buvo išleisti, privalo turėti ne mažiau kaip du kredito vertinimus iš bet kurios pripažintos IKVI konkrečiai emisijai ir turi būti vykdoma antrojo geriausio taisyklė.

Turtu užtikrintų vertybinių popierių, išleistų iki 2010 m. kovo 1 d., kurie turi tik vieną kredito vertinimą, atveju antras vertinimas turi būti gautas iki 2011 m. kovo 1 d. Turtu užtikrintų vertybinių popierių, išleistų iki 2009 m. kovo 1 d., abu kredito vertinimai turi atitikti „vienos A“ lygį per visą vertybinio popieriaus gyvavimo trukmę. Turtu užtikrintų vertybinių popierių, išleistų nuo 2009 m. kovo 1 d. iki 2010 m. vasario 28 d., pirmasis kredito vertinimas turi atitikti „AAA“/„Aaa“ lygį emisijos metu ir „vienos A“ lygį per visą vertybinio popieriaus gyvavimo trukmę, o antrasis kredito vertinimas turi atitikti „vienos A“ lygį ir emisijos metu ⁽⁷⁴⁾, ir per visą vertybinio popieriaus gyvavimo trukmę.

Turtu užtikrintų vertybinių popierių pakeičiamos tęstinės emisijos (*fungible tap issuances*) laikomos naujomis turtu užtikrintų vertybinių popierių emisijomis. Visi su tuo pačiu ISIN kodu išleisti turtu užtikrinti vertybiniai popieriai turi atitikti tuos tinkamumo kriterijus, kurie taikomi vėliausios pakeičiamos tęstinės emisijos metu. Jeigu pakeičiamų tęstinių emisijų turtu užtikrinti vertybiniai popieriai neatitinka tinkamumo kriterijų, taikomų vėliausios pakeičiamos tęstinės emisijos metu, visi su tuo pačiu ISIN kodu išleisti turtu užtikrinti vertybiniai popieriai laikomi netinkamais. Ši taisyklė netaikoma toms turtu užtikrintų vertybinių popierių pakeičiamoms tęstinėms emisijoms, kurios buvo Eurosistemos tinkamo turto sąrašo 2010 m. spalio 10 d., jei vėliausia tęstinė emisija įvyko iki tos dienos. Nepakeičiamos tęstinės emisijos laikomos skirtingais turtu užtikrintais vertybiniais popieriais;

- c) *garantijos*: jei (pripažinta) IKVI nėra atlikusi emitento kredito vertinimo, griežti kredito standartai gali būti nustatyti finansškai patikimų garantų suteiktoms garantijoms. Finansinis garanto patikimumas vertinamas remiantis IKVI kredito vertinimais, atitinkančiais Eurosistemos kredito kokybės minimalią ribą. Garantija turi atitikti šiuos reikalavimus:
 - i) garantija laikoma priimtina, jei garantas besąlygiškai ir neatšaukiamai garantavo už emitento įsipareigojimus dėl pagrindinės sumos, palūkanų ir bet kokių kitų sumų pagal skolos priemones sumokėjimo jų turėtojams, kol tokie įsipareigojimai nebus visiškai įvykdyti;
 - ii) garantija turi būti sumokama pagal pirmą pareikalavimą (neatsižvelgiant į įsipareigojimą pagal pagrindinę skolą). Viešųjų subjektų, turinčių teisę rinkti mokesčius, suteiktos garantijos turi būti sumokamos arba pagal pirmą pareikalavimą, arba turi būti numatyta, kad jos bus sumokėtos nedelsiant ir tiksliai po paskelbimo apie įsipareigojimų neįvykdymą. Garanto įsipareigojimai pagal garantiją turi būti bent lygia-verčiai ir vertinami vienodai (*pari passu*) su kitais garanto neužtikrintais įsipareigojimais;

⁽⁷¹⁾ Jeigu tam pačiam emitentui, skolininkui arba garantui suteikti IKVI vertinimai yra daugialypiai ir galbūt prieštaringi, taikoma pirmojo geriausio taisyklė (pvz., geriausias turimas IKVI kredito vertinimas).

⁽⁷²⁾ Nuo 2008 m. sausio 1 d. išleistoms padengtomis bankų obligacijoms taikomi griežti kredito standartai vertinami atsižvelgiant į pirmiau išvardytus kriterijus. Laikoma, kad iki 2008 m. sausio 1 d. išleistos padengtos bankų obligacijos atitinka griežtus kredito standartus, jei jos tiksliai atitinka KIPVPS direktyvos 52 straipsnio 4 dalyje išdėstytus kriterijus.

⁽⁷³⁾ Ši informacija skelbiama ECB interneto svetainėje www.ecb.europa.eu.

⁽⁷⁴⁾ Antrojo IKVI vertinimo atveju „kredito vertinimas emisijos metu“ reiškia kredito vertinimą, IKVI išleista arba paskelbtą pirmą kartą.

iii) garantijai turi būti taikoma ES valstybės narės teisė, ji turi būti teisėta, saistanti ir vykdytina garanto atžvilgiu;

iv) kad garantija pagrįstas turtas būtų laikomas tinkamu, Eurosistemai priimtina forma ir priimtino turinio turi būti pateiktas garantijos teisėtumo, saistomosios galios ir vykdytinumo teisinis patvirtinimas. Jei garantas įsteigtas pagal kitą jurisdikciją negu ta, kurios teisė reguliuoja garantiją, teisinis patvirtinimas turi patvirtinti, kad garantija yra teisėta ir vykdytina pagal garanto įkūrimą reglamentuojančią teisę. Teisinį patvirtinimą reikia pateikti centriniam bankui, kuris praneša apie tam tikrą garantiją užtikrintą turtą, kad jis būtų įtrauktas į tinkamo turto sąrašą ⁽⁷⁵⁾. Teisinio patvirtinimo reikalavimas netaikomas garantijoms, suteiktoms skolos priemonėms, kurios turi individualų turto reitingą, arba garantijoms, suteiktoms viešųjų subjektų, turinčių teisę rinkti mokesčius. Vykdomo reikalavimui taikomi nemokumo ar bankroto įstatymai, bendrieji teisingumo principai ir kiti panašūs garantui taikomi ir apskritai turintys įtakos kreditorių teisėms garanto atžvilgiu įstatymai ir principai.

Jei emisija, emitentas arba garantas neturi IKVI kredito įvertinimo, griežti kredito standartai nustatomi taip:

a) *euro zonos viešojo sektoriaus emitentai arba garantai*: jei antrinę rinką turintį turtą išleido arba garantavo regioninė valdžia, vietos valdžia arba viešojo sektoriaus subjektas (VSS), esantys euro zonoje, kaip apibrėžta KPD, taikoma tokia procedūra:

i) emitentas arba garantas priskiriamas vienai iš trijų klasių pagal KPD ⁽⁷⁶⁾, kaip paaiškinta 5 lentelėje;

ii) 1 ir 2 klasei priklausančių emitentų arba garantų numanomas kredito vertinimas daromas remiantis šalies, kurioje įsteigtas emitentas arba garantas, centrinės valdžios IKVI kredito vertinimu. Šis numanomas kredito vertinimas turi atitikti Eurosistemos kredito kokybės minimalią ribą. Numanomas kredito vertinimas neteikiamas 3 klasei priklausančioms emitentams ir (arba) garantams;

b) *euro zonos nefinansinių korporacijų emitentai arba garantai*: jei euro zonoje įsteigtų nefinansinių korporacijų išleistam ir (arba) garantuotam antrinę rinką turinčiam turtui ⁽⁷⁷⁾ negali būti nustatyti griežti kredito standartai, remiantis IKVI atliktu emisijos, emitento arba garanto kredito vertinimu, bus taikomos EKVS taisyklės kredito reikalavimams ir kitoms sandorių šalims leidžiama taikyti savo pačių vidaus reitingais pagrįstą sistemą (VRPS), nacionalinių centrinių bankų vidinės kredito vertinimo sistemos (VKVS) arba trečiųjų šalių priemonės reitingui nustatyti. Nefinansinių korporacijų išleistos nereitinguotos antrinę rinką turinčios skolos priemonės neįtraukiamos į antrinę rinką turinčio tinkamo turto viešą sąrašą.

5 lentelė

Euro zonos regioninės valdžios, vietos valdžios ir viešojo sektoriaus subjektų emitentų, skolininkų arba garantų, neturinčių IKVI kredito vertinimo, numanomi kredito vertinimai

	Emitentų, skolininkų arba garantų paskirstymas pagal KPD	Atitinkamai klasei priklausančio emitento, skolininko arba garanto EKVS numanomas kredito vertinimas
1 klasė	Regioninės valdžios, vietos valdžios ir viešojo sektoriaus subjektai, kurie pagal kompetentingas priežiūros institucijas gali būti prilyginti centrinei valdžiai kapitalo pakankamumo reikalavimų tikslais	Tos šalies, kurioje subjektas įsteigtas, centrinės valdžios IKVI kredito vertinimas
2 klasė	Regioninės valdžios, vietos valdžios ir viešojo sektoriaus subjektai, kurie pagal kompetentingas priežiūros institucijas gali būti prilyginti [kredito] institucijoms kapitalo pakankamumo reikalavimų tikslais	Tos šalies, kurioje subjektas įsteigtas, centrinės valdžios IKVI kredito vertinimas, sumažintas vienu kredito kokybės ⁽¹⁾ lygiu
3 klasė	Kiti viešojo sektoriaus subjektai	Traktuojami kaip privačiojo sektoriaus emitentai arba skolininkai

⁽¹⁾ Informacija apie kredito kokybės lygius pateikiama ECB interneto svetainėje www.ecb.europa.eu.

⁽⁷⁵⁾ Apie tam tikrą turtą pranešantis NCB paprastai yra tos šalies, kurioje turtu bus leidžiama prekiauti ir (arba) turtu bus prekiaujama priimtinoje rinkoje, NCB. Tuo atveju, jei turtu leidžiama prekiauti arba jei juo prekiaujama kelse rinkose, visus klausimus reikia siųsti ECB tinkamo turto karštajai linijai (Eligible-Assets.Hotline@ecb.europa.eu).

⁽⁷⁶⁾ Tikimasi, kad trims klasėms priklausančių subjektų sąrašai ir emitentų, skolininkų ir garantų klasifikavimo į tris klases kriterijai bus paskelbti kartu su nuorodomis į nacionalinių priežiūros institucijų atitinkamas interneto svetaines Europos bankininkystės institucijos (EBI) interneto svetainėje (www.eba.europa.eu).

⁽⁷⁷⁾ Nefinansinės korporacijos apibrėžiamos taip pat kaip 1995 m. Europos sąskaitų sistemoje (ESS95).

6.3.3. Griežtų kredito standartų nustatymas antrinės rinkos neturinčiam turtui

6.3.3.1. Kredito reikalavimai

Siekdamos nustatyti griežtų kredito standartų reikalavimo taikymą kredito reikalavimų skolininkams ar garantams, kitos sandorių šalys turi pasirinkti vieną pagrindinį, prieinamą ir Eurosistemos pripažintą kredito vertinimo šaltinį. Kita sandorio šalis pasirenks vieną sistemą iš prieinamo kredito vertinimo šaltinio, išskyrus IKVI, kai gali būti naudojamos visos pripažintos IKVI sistemos.

Siekdamos užkirsti kelią „šokinėjimui“ tarp kredito vertinimų (ieškant geriausio atskiros skolininko kredito vertinimo, garantuojančio tinkamumą pagal visus prieinamus šaltinius arba sistemas), kitos sandorio šalys turi laikytis pasirinkto šaltinio mažiausiai vienus metus. Kitos sandorių šalys, pageidaujančios pakeisti kredito vertinimo šaltinį pasibaigus minimaliam vienų metų laikotarpiui, turi pateikti motyvuotą prašymą atitinkamam NCB.

Kitoms sandorių šalims, pateikusioms motyvuotą prašymą, gali būti leista naudoti daugiau negu vieną sistemą arba šaltinį. Tikimasi, kad pagrindinis pasirinktas kredito vertinimo šaltinis apims didžiausią sandorio šalies skolininkų skaičių. Daugiau negu vieno kredito vertinimo šaltinio arba sistemos taikymas turi būti pagrįstas pakankamu veiklos atvejų skaičiumi. Iš principo tai galėtų būti pagrįsta nepakankama pirminio kredito vertinimo šaltinio arba sistemos apimtimi.

Kitos sandorių šalys turi nedelsdamos informuoti NCB apie bet koki kitai sandorio šaliai žinomą kredito įvykį, įskaitant pateikto turto skolininkų uždelstus mokėjimus, ir prireikus turtą atsiimti arba pakeisti. Be to, kitos sandorių šalys turi užtikrinti, kad pateikto turto skolininkų ⁽⁷⁸⁾ arba garantų atžvilgiu jos taiko pasirinktų kredito vertinimo sistemų arba šaltinių naujausius kredito vertinimus.

Skolininkų arba garantų kredito vertinimas: griežti kredito standartai kredito reikalavimų skolininkams arba garantams nustatomi pagal taisykles, kurios yra skirtingos viešajam sektoriui ir nefinansinėms korporacijoms priklausantiems skolininkams arba garantams:

a) *viešajam sektoriui priklausantys skolininkai arba garantai:* šios taisyklės taikomos tokia tvarka:

- i) jei yra kitos sandorio šalies pasirinktos sistemos arba šaltinio kredito vertinimas, jis taikomas nustatant, ar viešajam sektoriui priklausantis skolininkas arba garantas atitinka kredito kokybės minimalią ribą;
- ii) jei nėra i punkte numatyto kredito vertinimo, taikomas skolininko arba garanto IKVI kredito vertinimas ⁽⁷⁹⁾;
- iii) jei nėra nei i, nei ii punktuose numatyto kredito vertinimo, taikoma ta pati procedūra kaip ir antrinę rinką turinčiam turtui:
 - skolininkas arba garantas priskiriamas vienai iš trijų klasių vadovaujantis KPD ⁽⁸⁰⁾, kaip paaiškinta 5 lentelėje,
 - 1 ir 2 klasei priskiriamų skolininkų arba garantų numanomas kredito vertinimas suformuluojamas pagal tos šalies, kurioje įsisteigę skolininkas arba garantas, centrinės valdžios IKVI kredito vertinimą. Šis numanomas vertinimas turi atitikti Eurosistemos kredito kokybės minimalią ribą.

Jei kitos sandorio šalies pasirinktos sistemos arba šaltinio (ii punkto atveju viešajam sektoriui priklausančių skolininkų arba garantų – IKVI) kredito vertinimas yra mažesnis už kredito kokybės minimalią ribą, skolininkas arba garantas yra netinkamas;

b) *nefinansinėms korporacijoms priklausantys skolininkai arba garantai:* jei kitos sandorio šalies pasirinktas šaltinis pateikia kredito vertinimą, tolygų arba didesnę už kredito kokybės minimalią ribą, skolininkas arba garantas yra tinkamas ⁽⁸¹⁾, ⁽⁸²⁾.

Jei kitos sandorio šalies pasirinktos sistemos arba šaltinio kredito vertinimas yra mažesnis už kredito kokybės minimalią ribą, skolininkas arba garantas yra netinkamas. Jei kredito vertinimo nėra kredito standartams nustatyti, skolininkas arba garantas laikomas netinkamu.

⁽⁷⁸⁾ Jei antrinę rinką turintį turtą išleido nefinansinės korporacijos, tačiau pripažintos IKVI, jis nereitinguojamas, šis reikalavimas taikomas emitentų kredito vertinimui.

⁽⁷⁹⁾ Jeigu tam pačiam emitentui, skolininkui arba garantui suteikti IKVI vertinimai yra daugialypiai ir galbūt prieštaringi, taikoma pirmojo geriausio taisyklė (pvz., geriausias turimas IKVI kredito vertinimas).

⁽⁸⁰⁾ Tikimasi, kad trims klasėms priklausančių subjektų sąrašai ir emitentų, skolininkų ir garantų klasifikavimo į tris klases kriterijai bus paskelbti kartu su nuorodomis į nacionalinių priežiūros institucijų atitinkamas interneto svetaines EBI interneto svetainėje (www.eba.europa.eu).

⁽⁸¹⁾ Jei kita sandorio šalis pasirinko IKVI kaip kredito vertinimo šaltinį, ji gali taikyti pirmojo geriausio taisyklę: jeigu tam pačiam emitentui, skolininkui arba garantui suteikti IKVI vertinimai yra daugialypiai ir galbūt prieštaringi, taikomas geriausias turimas IKVI kredito vertinimas.

⁽⁸²⁾ Kalbant apie konkrečias kredito vertinimo sistemas, kredito kokybės minimali riba gali būti koreguojama po veiklos rezultatų stebėjimo proceso (žr. 6.3.5 skirsnį).

Garantijos – garantija turi atitikti šiuos reikalavimus:

- a) garantija laikoma priimtina, jei garantas besąlygiškai ir neatšaukiamai garantavo už skolininko išpareigojimus dėl pagrindinės sumos, palūkanų ir bet kokių kitų sumų pagal kredito reikalavimus sumokėjimo jų turėtojams, kol tokie išpareigojimai nebus visiškai įvykdyti. Šiuo atžvilgiu priimtina laikoma garantija neturi būti specifinė garantija kredito reikalavimui, bet gali būti taikoma tik skolininkui su sąlyga, kad ji taip pat apima konkretų kredito reikalavimą;
- b) garantija turi būti sumokama pagal pirmą pareikalavimą (neatsižvelgiant į išpareigojimą pagal kredito reikalavimą). Viešųjų subjektų, turinčių teisę rinkti mokesčius, suteiktos garantijos turi būti sumokamos arba pagal pirmą pareikalavimą, arba turi būti numatyta, kad jos bus sumokėtos nedelsiant, iš karto po paskelbimo apie išpareigojimų neįvykdymą. Garanto išpareigojimai pagal garantiją turi būti bent lygiaverčiai ir vertinami vienodai (*pari passu*) su kitais garanto neužtikrintais išpareigojimais;
- c) garantija turi būti reglamentuojama ES valstybės narės įstatymais, ji turi būti teisėta, saistanti ir vykdytina garanto atžvilgiu;
- d) kad garantija pagrįstas turtas būtų laikomas tinkamu, Eurosistemai priimtina forma ir priimtino turinio turi būti pateiktas garantijos teisėtumo, saistomosios galios ir vykdytinumo teisinis patvirtinimas. Be to, teisiniame patvirtinime turi būti nurodyta, kad garantija nėra asmeninė, kurią galėtų vykdyti tik kredito reikalavimo kreditorius. Jei garantas įsteigtas pagal kitą jurisdikciją negu ta, kurios teisė reglamentuoja garantiją, teisinis patvirtinimas turi patvirtinti, kad garantija yra teisėta ir vykdytina pagal teisę, reglamentuojančią garanto įsteigimą. Teisinį patvirtinimą reikia pateikti NCB atsižvelgiant į tai, kokia jurisdikcija reglamentuoja kredito reikalavimą. Teisinio patvirtinimo reikalavimas netaikomas garantijoms, suteiktoms viešųjų subjektų, turinčių teisę rinkti mokesčius. Vykdyto reikalavimui taikomi nemokumo ar bankroto įstatymai, bendrieji teisingumo principai ir kiti panašūs garantui taikomi ir apskritai turintys įtakos kreditorių teisėms garanto atžvilgiu įstatymai ir principai.

6.3.3.2. Antrinės rinkos neturinčios mažmeninės hipoteka užtikrintos skolos priemonės

Antrinės rinkos neturinčių MHUSP griežti kredito standartai turi atitikti Eurosistemos suderintos reitingų skalės⁽⁸³⁾ kredito kokybės 2 žingsnį. Šių skolos priemonių konkrečiai jurisdikcijai būdinga kredito vertinimo sistema bus apibrėžta nacionalinių centrinių bankų taikomuose nacionaliniuose dokumentuose.

6.3.4. Kredito vertinimo sistemų pripažinimo kriterijai

EKVS vadovaujasi kredito vertinimo informacija iš keturių šaltinių. Kiekvienam šaltiniui gali būti priskirta kredito vertinimo sistemų grupė.

Pripažintos IKVI, VKVS ir trečiųjų šalių priemonės reitingui nustatyti (PRN) bei jų teikėjai pateikiami ECB interneto svetainėje (www.ecb.europa.eu)⁽⁸⁴⁾.

6.3.4.1. Išorinės kredito vertinimo institucijos šaltinis

IKVI šaltinis apima tas institucijas, kurių kredito vertinimus gali pritaikyti kredito institucijos norėdamos nustatyti pagal riziką įvertintas pozicijas, kaip nustatyta KPD⁽⁸⁵⁾. EKVS tikslais bendrieji IKVI pripažinimo kriterijai yra šie:

- a) IKVI turi būti oficialiai pripažintos atitinkamos Sąjungos šalies priežiūros institucijos, toje euro zonos šalyje, kurioje jos bus naudojamos laikantis KPD;
- b) IKVI turi atitikti operacinius kriterijus ir užtikrinti veiksmingą EKVS įgyvendinimą. Pirmiausia, tam, kad jų kredito vertinimai būtų taikomi, Eurosistemai turi būti prieinama informacija apie šiuos vertinimus, taip pat informacija vertinimams palyginti ir priskirti EKVS kredito kokybės lygiams ar kredito kokybės minimaliai ribai (palyginamajam sugretinimui), antra, – veiklos rezultatų stebėjimo įgyvendinimui (žr. 6.3.5 skirsnį).

Eurosistema pasilieka teisę spręsti, ar ji pripažįsta IKVI tinkama savo skolinimo operacijoms, pasinaudodama, be kitų veiksnių, jos veiklos rezultatų stebėjimo procesu.

6.3.4.2. NCB vidinės kredito vertinimo sistemos šaltinis

VKVS šaltinį šiuo metu sudaro keturios kredito vertinimo sistemos, naudojamos *Deutsche Bundesbank*, *Banco de España*, *Banque de France* ir *Oesterreichische Nationalbank*. Savo VKVS nusprendusių sukurti nacionalinių centrinių bankų tinkamumas būtų patvirtinamas taikant Eurosistemos procedūrą. Eurosistema stebi VKVS veiklos rezultatus (žr. 6.3.5 skirsnį).

⁽⁸³⁾ Eurosistemos suderinta reitingų skalė skelbiama ECB interneto svetainėje (www.ecb.europa.eu).

⁽⁸⁴⁾ Eurosistema skelbia informaciją apie Eurosistemos kredito operacijas ir neprisima jokios atsakomybės už jos pripažintos kredito vertinimo sistemos įvertinimą.

⁽⁸⁵⁾ Finansų rinkose IKVI paprastai vadinamos reitingų agentūromis.

Be to, kita sandorio šalis turi nedelsdama informuoti NCB VKVS apie bet koki kredito įvykį, kuris yra žinomas tik kitai sandorio šaliai, įskaitant pateikto turto skolininkų mokėjimų uždelsimą.

Taip pat šalyse, kuriose yra išleistos MHUSP, šios rūšies turtui atitinkamas NCB taiko kredito vertinimo sistemą pagal EKVS. Šiai sistemai kasmet taikomas veiklos rezultatų stebėjimo procesas.

6.3.4.3. Vidaus reitingais pagrįstos sistemos šaltinis

Kita sandorio šalis, ketinanti taikyti VRPS skolininkų, emitentų arba tinkamų skolos priemonių garantų kredito kokybei nustatyti, turi gauti savo šalies (buveinės) NCB leidimą. Tuo tikslu ji turi pateikti prašymą, prie kurio turi pridėti šiuos dokumentus ⁽⁸⁶⁾:

- a) Sąjungos atitinkamos bankų priežiūros institucijos sprendimo, kuriuo sandorio šaliai leidžiama konsoliduotai arba nekonsoliduotai taikyti VRPS kapitalo reikalavimų tikslais, kopiją kartu su bet kokiomis specialiomis tokio taikymo sąlygomis. Tokios kopijos pateikti nereikia, jei šią informaciją atitinkama priežiūros institucija tiesiogiai perduoda atitinkamam NCB;
- b) informaciją apie išpareigojimų neįvykdymo tikimybės priskyrimo skolininkui būdą, taip pat duomenis apie reitingų lygius ir vieno metų išpareigojimų neįvykdymo tikimybės, taikomas nustatyti tinkamus reitingų lygius;
- c) 3 bloko (rinkos drausmė) duomenų, kuriuos kita sandorio šalis privalo reguliariai skelbti laikydamasi rinkos drausmės reikalavimų pagal sistemos „Bazelis II“ 3 bloką ir KPD, kopiją;
- d) kompetentingos bankų priežiūros institucijos ir išorės auditoriaus pavadinimus ir adresus.

Prašymas turi būti pasirašytas kitos sandorio šalies vyriausiojo vykdomojo pareigūno arba vyriausiojo finansininko, arba panašaus rango vadybininko, arba įgalioto vieno iš jų vardu pasirašančiojo asmens.

Pirmiau išdėstytos nuostatos taikomos visoms kitoms sandorių šalims neatsižvelgiant į jų statusą – patronuojančioji įmonė, patronuojamoji įmonė arba skyrius – ir neatsižvelgiant į tai, ar VRPS yra patvirtinimą suteikusi priežiūros institucija toje pačioje šalyje (patronuojančiajai įmonei ir galbūt patronuojamajai įmonei) ar patronuojančiosios įmonės buveinės šalies priežiūros institucija (skyriams ir galbūt patronuojamosioms įmonėms).

Bet koks kitos sandorio šalies skyrius arba patronuojamoji įmonė gali pasikliauti savo patronuojančiosios bendrovės VRPS, jei Eurosistema yra pripažinusi šią VRPS tinkama naudoti EKVS tikslais.

Eurosistema taip pat stebi kitų sandorių šalių, naudojančių VRPS, kaip aprašyta pirmiau, veiklos rezultatus (žr. 6.3.5 skirsnį). Be šiam tikslui keliamų informacinių reikalavimų, kita sandorio šalis yra įpareigota kasmet (arba tokiu būdu ir tada, kai paprašo atitinkamas NCB) perduoti toliau nurodytą informaciją, jeigu tokios informacijos atitinkamam NCB tiesiogiai neperduoda atitinkama priežiūros institucija:

- a) kitos sandorio šalies VRPS naujausio vertinimo, kurį atliko kitos sandorio šalies priežiūros institucijos, kopiją, išverstą į savo šalies (buveinės) NCB darbinę kalbą;
- b) bet kokius pakeitimus, kuriuos rekomenduoja arba reikalauja padaryti priežiūros institucija kitos sandorio šalies VRPS kartu su galutiniu terminu, kada tokie pakeitimai turi būti padaryti;
- c) 3 bloko (rinkos drausmė) kasmetinius atnaujintus duomenis, kuriuos kita sandorio šalis privalo reguliariai skelbti pagal sistemą „Bazelis II“ ir KPD;
- d) informaciją apie kompetentingą bankų priežiūros instituciją ir išorės auditorių.

Šis metinis pranešimas turi būti pasirašytas kitos sandorio šalies vyriausiojo vykdomojo pareigūno arba vyriausiojo finansininko, arba panašaus rango vadybininko, arba įgalioto vieno iš jų vardu pasirašančiojo asmens. Atitinkama priežiūros institucija ir, kai taikytina, kitos sandorio šalies išorės auditorius iš Eurosistemos gauna šio rašto kopiją.

6.3.4.4. Trečiosios šalies priemonių reitingui nustatyti šaltinis

PRN šaltinį sudaro subjektai, kurie vertina skolininkų kredito kokybę pirmiausia sistemiškai ir mechanškai naudodami kiekybinius modelius, remdamiesi, be kitos informacijos, audituotomis ataskaitomis, ir kurių kredito vertinimai nėra skirti plačiai visuomenei atskleisti. PRN teikėjas, norintis dalyvauti IKVI, turi pateikti prašymą tos šalies, kurioje jis yra įsteigtas, NCB, naudodamas Eurosistemos nustatytą formą, pridėdamas prašymo

⁽⁸⁶⁾ Jei būtina, sąraše pateikti dokumentai turi būti išverstą į tos šalies (buveinės) NCB darbinę kalbą.

formoje nurodytus papildomus dokumentus. Sandorių šalys, pageidaujancios EKVS tikslais taikyti specifines PRN, turi pateikti prašymą savo atitinkamam NCB, naudodamos Eurosistemos nustatytą formą, pridėdamos prašymo formoje nurodytus papildomus dokumentus. Eurosistema sprendžia dėl PRN teikėjo priimtumo remdamasi Eurosistemos nustatytų pripažinimo kriterijų atitikimo įvertinimu ⁽⁸⁷⁾.

Be to, kita sandorio šalis turi informuoti PRN teikėją apie bet kokią kredito įvykį, žinomą tik kitai sandorio šaliai, įskaitant pateikto turto skolininkų mokėjimų uždelsimą.

EKVS dalyvaujantis PRN teikėjas turi pasirašyti sutartį, sutikdamas, kad jam bus taikomas Eurosistemos veiklos rezultatų stebėjimo procesas ⁽⁸⁸⁾ (žr. 6.3.5 skirsnį). PRN teikėjas įpareigotas sukurti ir palaikyti būtiną infrastruktūrą, siekiant kontroliuoti vadinamąjį statinį fondą. Statinio fondo sudarymas ir įvertinimas turi atitikti EKVS veiklos rezultatų stebėjimo bendruosius reikalavimus. PRN teikėjas turi įsipareigoti informuoti Eurosistemą apie veiklos vertinimo rezultatus iš karto, kai tik jis atliks vertinimą. Taigi PRN teikėjai rengia ataskaitą apie PRN statinio fondo veiklos rezultatus. Jie turi įsipareigoti penkerius metus saugoti statinių fondų vidaus dokumentus ir informaciją apie įsipareigojimų neįvykdymą.

6.3.5. Kredito vertinimo sistemų veiklos rezultatų stebėjimas

EKVS veiklos rezultatų stebėjimo procesą sudaro visų tinkamų skolininkų grupės (statinio fondo) įsipareigojimų neįvykdymo lygio ir Eurosistemos kredito kokybės minimalios ribos pagal įsipareigojimų neįvykdymo tikimybės (INT) orientacinę vertę metinis *ex post* palyginimas. Juo siekiama užtikrinti, kad galėtų būti palyginami visų sistemų ir šaltinių kredito vertinimo rezultatai. Stebėjimo procesas vykdomas praėjus vieniems metams nuo datos, kai buvo apibrėžtas statinis fondas.

Pirmoji proceso sudedamoji dalis – kredito vertinimo sistemos teikėjo atliekamas metinis tinkamų skolininkų statinių fondų kaupimas, t. y. fondų, kuriuos sudaro visi korporaciniai ir viešojo sektoriaus skolininkai, turintys sistemos teikėjo atliktą kredito vertinimą, atitinkantį vieną iš šių sąlygų:

Statinis fondas	Sąlyga
Statinis fondas kredito kokybės 1 ir 2 žingsniams	$PD(i, t)^{(*)} \leq 0,10 \%$
Statinis fondas kredito kokybės 3 žingsniui	$0,10 \% < PD(i, t) \leq 0,40 \%$

(*) $PD(i, t)$ – skolininkui priskirta įsipareigojimų neįvykdymo tikimybė, kurią laikotarpiu t priskyrė kredito vertinimo sistema.

Visi vieną iš šių sąlygų laikotarpio t pradžioje tenkinantys skolininkai sudaro atitinkamą statinį fondą laikotarpiu t . Numatyto 12 mėnesių laikotarpio pabaigoje apskaičiuojama skolininkų statinių fondų faktinio įsipareigojimų neįvykdymo norma laikotarpiu t . Kasmet reitingavimo sistemų teikėjas turi sutikti pateikti Eurosistemai tinkamų skolininkų, esančių statiniuose fonduose laikotarpiu t , skaičių ir skolininkų statiniame fonde (t), neįvykdžiusių įsipareigojimų per atitinkamą 12 mėn. laikotarpį, skaičių.

Kredito vertinimo sistemos statinio fondo faktinio įsipareigojimų neįvykdymo norma, užregistruota per vienus metus, naudojama kaip pradiniai duomenys stebint EKVS veiklos rezultatus atliekant metinį ir kelių laikotarpių vertinimą. Jei per metinį ir (arba) kelių metų laikotarpį pastebimas reikšmingas nuokrypis tarp užfiksuoto statinio fondo įsipareigojimų neįvykdymo lygio ir kredito kokybės minimalios ribos, Eurosistema konsultuojasi su reitingavimo sistemos teikėju ir analizuoja tokio nuokrypio priežastis. Dėl to gali būti pakoreguota minėtai sistemai taikoma kredito kokybės minimali riba.

Eurosistema gali nuspręsti laikinai sustabdyti naudojimąsi kredito vertinimo sistema arba ją išbraukti iš sąrašo tais atvejais, kai kelerius metus nepastebima jokio veiklos rezultatų pagerėjimo. Be to, EKVS reglamentuojančių taisyklių pažeidimo atveju kredito vertinimo sistema pašalinama iš EKVS.

6.4. Rizikos kontrolės priemonės

6.4.1. Bendrieji principai

Rizikos kontrolės priemonės taikomos Eurosistemos kredito operacijų užtikrinamajam turtui, kad apsaugotų Eurosistemą nuo finansinių nuostolių rizikos, jeigu, kitai sandorio šaliai neįvykdžius įsipareigojimų, užtikrinamąjį turtą reikėtų parduoti. Eurosistemoje taikomos rizikos kontrolės priemonės apibūdintos 7 intarpe.

⁽⁸⁷⁾ Pripažinimo kriterijai išvardijami ECB interneto svetainėje (www.ecb.europa.eu).

⁽⁸⁸⁾ Kita sandorio šalis turi nedelsdama informuoti PRN teikėją apie bet kokią kredito įvykį, kuris gali rodyti prastėjančią kredito kokybę.

Eurosistema taiko konkrečias rizikos kontrolės priemones atskirų kitos sandorio šalies siūlomų rūšių užtikrinamajam turtui. Atitinkamas antrinę rinką turinčio ir antrinės rinkos neturinčio tinkamo turto rizikos kontrolės priemonės nustato ECB. Rizikos kontrolės priemonės vienodos visoje euro zonoje ⁽⁸⁹⁾, jos taip pat turi užtikrinti nuosekliai, skaidriai ir nediskriminacines sąlygas visų rūšių tinkamo turto atžvilgiu visoje euro zonoje.

Eurosistema pasilieka teisę taikyti papildomas rizikos kontrolės priemones, jeigu tai yra būtina tinkamam Eurosistemos apsaugojimui nuo rizikos pagal ECBS statuto 18 straipsnio 1 dalį užtikrinti. Tokios rizikos kontrolės priemonės, taikytinos nuosekliai, skaidriai ir visiems vienodai, gali būti taikomos atskiroms kitoms sandorio šalims, jeigu reikia užtikrinti tokiam apsaugojimui.

7 INTARPAS

Rizikos kontrolės priemonės

Eurosistema taiko šias rizikos kontrolės priemones:

a) įvertinimas mažesne nei rinkos verte

Eurosistema, vertindama užtikrinamąjį turtą, taiko įvertinimą mažesne nei rinkos verte. Tai reiškia, kad užtikrinamojo turto vertė apskaičiuojama kaip turto rinkos vertė, atėmus tam tikrą dalį procentais (iš rinkos vertės išskaitomą dalį);

b) svyravimų ribos (koregavimas pagal rinką)

Eurosistema reikalauja, kad likvidumo didinimo grįžtamuosius sandorius užtikrinančio turto vertė, įvertinus turtą mažesne nei rinkos verte, būtų išlaikoma visą laiką. Tai reiškia, kad, reguliariai vertinamo užtikrinamojo turto vertei nukritus žemiau tam tikros ribos, NCB pareikalaus iš kitos sandorio šalies pateikti papildomo turto arba pinigų, t. y. pareikalaus vykdyti įkaito vertės išlaikymo prievolę. Panašiai, jeigu užtikrinamojo turto vertė po jo perkainojimo viršytų tam tikrą ribą, kita sandorio šalis gali susigrąžinti turto arba pinigų perteklių. (Kaip apskaičiuojamas įkaito vertės išlaikymo prievolės vykdymas, aprašyta 8 intarpe.);

c) neužtikrintų skolos priemonių naudojimo apribojimai

Eurosistema taiko neužtikrintų skolos priemonių naudojimo apribojimus, kaip nustatyta 6.4.2 skirsnyje.

Bet kuriuo metu Eurosistema taip pat gali taikyti toliau nurodytas rizikos kontrolės priemones, jeigu tai yra būtina tinkamam Eurosistemos apsaugojimui nuo rizikos pagal ECBS statuto 18 straipsnio 1 dalį užtikrinti;

d) pradinis įkaito perviršis

Eurosistema savo likvidumo didinimo grįžtamiesiems sandoriams gali taikyti pradinio įkaito perviršio reikalavimą. Tai reiškia, kad kitos sandorio šalys turėtų pateikti užtikrinamąjį turtą, kurio vertė būtų bent lygi pradinio įkaito vertės perviršiu padidintai Eurosistemos suteiktai likvidumo sumai;

e) apribojimai dėl emitentų ir (arba) skolininkų ar garantų

Siekiant apsaugoti nuo emitentų ir (arba) skolininkų arba garantų rizikos, Eurosistema gali taikyti papildomus apribojimus, išskyrus neužtikrintų skolos priemonių naudojimui taikomus apribojimus. Be to, tokie apribojimai gali būti taikomi tam tikroms kitoms sandorių šalims, ypač jeigu kitos sandorio šalies kredito kokybė rodo labai stiprią sąsają su kitos sandorio šalies pateikto įkaito kredito kokybe;

f) papildomų įvertinimų mažesne nei rinkos verte taikymas

Eurosistema gali taikyti papildomus įvertinimus mažesne nei rinkos verte, jeigu tai yra būtina tinkamam Eurosistemos apsaugai nuo rizikos pagal ECBS statuto 18 straipsnio 1 dalį užtikrinti;

g) papildomos garantijos

Prieš priimdama tam tikrą turtą, Eurosistema gali pareikalauti papildomų garantijų, kurias suteiktų finansškai patikimi subjektai;

⁽⁸⁹⁾ Dėl valstybių narių operacinių skirtumų rizikos kontrolės priemonės gali šiek tiek skirtis. Pavyzdžiui, gali atsirasti neesminių kitų sandorio šalių užtikrinamojo turto pateikimo nacionaliniams centriniams bankams procedūrų (kaupiant NCB pateiktus įkaitus arba sudarant atpirkimo sandorius, užtikrintus konkrečiu turtu, priskiriamu kiekvienam sandoriui) skirtumų, susijusių su vertinimo laiku ir kitais rizikos kontrolės sistemos operaciniais aspektais. Be to, gali skirtis ir antrinės rinkos neturinčio turto vertinimo metodų tikslumas, todėl į tai atsižvelgta nustatant įvertinimo mažesne nei rinkos verte bendrą lygį (žr. 6.4.3 skirsnį).

h) *atsisakymas*

Eurosistema gali atsisakyti naudoti tam tikrą turtą savo pinigų politikos operacijoms. Toks atsisakymas taip pat gali būti taikomas tam tikroms kitoms sandorių šalims, ypač jeigu kitos sandorio šalies kredito kokybė rodo labai stiprią sąsają su kitos sandorio šalies pateikto įkaito kredito kokybe.

6.4.2. *Antrinę rinką turinčio turto rizikos kontrolės priemonės*

Pagrindiniai antrinę rinką turinčio tinkamo turto rizikos kontrolės priemonių grupės elementai yra tokie:

- a) antrinę rinką turintis tinkamas turtas priskiriamas vienai iš penkių likvidumo kategorijų atsižvelgiant į emitentų klasifikaciją ir turto rūšį. Šis paskirstymas parodytas 6 lentelėje;
- b) atskiroms skolos priemonėms taikomas konkretus įvertinimas mažesne nei rinkos verte. Iš rinkos vertės išskaitoma dalis atimama iš užtikrinamojo turto rinkos vertės kaip tam tikras procentas. Iš I–IV kategorijos skolos priemonių rinkos vertės išskaitomos dalys yra nevienodos ir priklauso nuo skolos priemonės likusio termino ir atkarpos struktūros, kaip tai parodyta 7 lentelėje, kurioje pateikiamos antrinę rinką turinčios fiksuotosios ir nulinės atkarpos tinkamos skolos priemonės ⁽⁹⁰⁾;
- c) Eurosistema riboja kredito įstaigos arba bet kurio kito subjekto, su kuriuo kredito įstaiga yra susijusi glaudžiais ryšiais, kaip nustatyta 6.2.3 skirsnyje, išleistų nepadengtų skolos priemonių naudojimą. Tokį turtą kita sandorio šalis gali naudoti kaip įkaitą tik tokiu atveju, jei tokiam įkaitui Eurosistemos nustatyta vertė po įvertinimo mažesne nei rinkos verte pritaikymo yra ne didesnė kaip 5 % visos tos kitos sandorio šalies pateikto įkaito vertės po įvertinimo mažesne nei rinkos verte. Šis apribojimas netaikomas tokiam turtui, kurį garantavo viešojo sektoriaus subjektas, turintis teisę rinkti mokesčius, arba jis netaikomas, jeigu turto vertė po įvertinimo mažesne nei rinkos verte yra ne didesnė kaip 50 mln. eurų. Dviejų ar daugiau tokių turtą išleidusių emitentų susijungimo arba glaudžių ryšių tarp tokių emitentų atsiradimo atveju šie emitentai atsižvelgiant į šį apribojimą yra laikomi viena emitentų grupe ne ilgiau kaip vienus metus nuo susijungimo arba glaudžių ryšių atsiradimo dienos;
- d) V kategorijai priskirtoms atskiroms skolos priemonėms taikoma vienoda 16 % iš rinkos vertės išskaitoma dalis neatsižvelgiant nuo termino ar atkarpos struktūros;
- e) atskiroms turtu užtikrintiems vertybiniais popieriais, padengtomis bankų obligacijoms (stambių emisijų padengtomis bankų obligacijoms, tradicinėms padengtomis bankų obligacijoms ir kitoms padengtomis bankų obligacijoms) ir neužtikrintoms kredito įstaigų skolos priemonėms, kurios teoriškai vertinamos pagal 6.5 skirsnį, taikomas papildomas įvertinimas mažesne nei rinkos verte. Ši iš rinkos vertės išskaitoma dalis tiesiogiai taikoma teoriškai vertinant atskiras skolos priemones, pritaikant įvertinimo sumažinimą 5 %.

6 lentelė

Antrinę rinką turinčio turto likvidumo kategorijos ⁽¹⁾

I kategorija	II kategorija	III kategorija	IV kategorija	V kategorija
Centrinės valdžios skolos priemonės	Vietos ir regioninės valdžios skolos priemonės	Tradicinės padengtos bankų obligacijos	Kredito įstaigų skolos priemonės (neužtikrintos)	Turtu užtikrinti vertybiniai popieriai
Centrinių bankų išleistos skolos priemonės ⁽²⁾	Stambių emisijų padengtos bankų obligacijos ⁽³⁾	Nefinansinių korporacijų ir kitų emitentų išleistos skolos priemonės ⁽⁴⁾	Finansinių korporacijų, išskyrus kredito įstaigas, išleistos skolos priemonės (neužtikrintos)	

⁽⁹⁰⁾ Įvertinimo mažesne nei rinkos verte dydžiai, taikomi fiksuotosios atkarpos skolos priemonėms, taip pat taikomi skolos priemonėms, kurių atkarpos dydis susietas su paties emitento reitingo pasikeitimu arba su pagal infliaciją indeksuotomis obligacijomis.

I kategorija	II kategorija	III kategorija	IV kategorija	V kategorija
	Agentūrų skolos priemonės ⁽⁴⁾	Kitos padengtos bankų obligacijos ⁽⁵⁾		
	Viršvalstybinės skolos priemonės			

(¹) Apskritai likvidumo kategoriją lemia emitentų klasifikacija. Tačiau visi turtu užtikrinti vertybiniai popieriai įtraukiami į V kategoriją, nepaisant emitento klasifikacijos, o stambių emisijų padengtos bankų obligacijos įtraukiamos į II kategoriją, kitaip negu tradicinės padengtos bankų obligacijos, kitos padengtos bankų obligacijos ir kitos kredito įstaigų išleistos skolos priemonės, kurios priskiriamos III ir IV kategorijoms.

(²) ECB išleisti skolos sertifikatai ir nacionalinių centrinių bankų išleistos skolos priemonės iki euro įvedimo atitinkamose valstybėse narėse įtraukiamos į I likvidumo kategoriją.

(³) Į stambių emisijų padengtų bankų obligacijų sudaromą turto kategoriją patenka tik priemonės, kurių emisijos apimtis yra ne mažesnė kaip 1 mlrd. eurų ir kurioms bent trys rinkos dalyviai reguliariai pateikia pirkimo ir pardavimo kainą.

(⁴) Į II likvidumo kategoriją įtraukiamas tik antrinę rinką turintis turtas, išleistas emitentų, ECB klasifikuojamų kaip agentūros. Kitų agentūrų išleistas apyvartinis turtas įtraukiamas į III arba IV likvidumo kategoriją, atsižvelgiant į emitento ir turto rūšį.

(⁵) KIPVPS neatitinkančios padengtos bankų obligacijos, įskaitant tiek struktūrines padengtas bankų obligacijas, tiek daugelio emitentų padengtas bankų obligacijas, įtraukiamos į III likvidumo kategoriją.

- f) antrinę rinką turinčioms atvirkštinių kintamųjų palūkanų skolos priemonėms taikomas vertinimas mažesne nei rinkos verte yra vienodas I–IV likvidumo kategorijų; jis apibūdintas 8 lentelėje;
- g) antrinę rinką turinčioms į I–IV likvidumo kategorijas įtrauktoms skolos priemonėms su kintamųjų palūkanų atkarpa ⁽⁹¹⁾ taikoma iš rinkos vertės išskaitoma dalis yra tokia pati kaip ir atitinkamos likvidumo ir kredito kokybės kategorijos fiksuotosios atkarpos priemonėms nuo nulio iki vieno metų termino;
- h) antrinę rinką turinčiai į I–IV kategorijas įtrauktai skolos priemonei su daugiau negu vienos rūšies atkarpos mokėjimu taikomos rizikos kontrolės priemonės priklauso tik nuo atkarpos išmokų per likusią priemonės terminą. Tokiai priemonei taikoma iš rinkos vertės išskaitoma dalis yra didžiausia, kokia nustatyta tokio paties likutinio termino skolos priemonėms, atsižvelgiant į per likusią priemonės terminą būsimų atkarpos mokėjimų rūšis;
- i) likvidumo mažinimo operacijų metu įvertinimas mažesne nei rinkos verte netaikomas;
- j) atsižvelgdami ir į jurisdikciją, ir į nacionalinių operacinių sistemų funkcionavimą, nacionaliniai centriniai bankai leidžia sandorius užtikrinti bendruoju įkaitu ir (arba) reikalauja atskirai užtikrinti turtu kiekvieną sandorį. Bendrojo įkaito sistemose kita sandorio šalis sukaupia pakankamai centriniam bankui prieinamo užtikrinamojo turto, skirto iš centrinio banko gautiems atitinkamiems kreditams užtikrinti, o tai reiškia, kad atskiras turtas nėra susietas su konkrečia kredito operacija. Priešingai, atskiroyto įkaito sistemoje kiekviena kredito operacija užtikrinama konkrečiu jai priskirtu turtu;
- k) turto vertė nustatoma kiekvieną dieną. Nacionaliniai centriniai bankai kasdien apskaičiuoja reikiamą užtikrinamojo turto vertę, atsižvelgdami į suteiktų kreditų dydžio pasikeitimus, 6.5 skirsnyje pateiktus turto vertės nustatymo principus ir reikalingą įvertinimą mažesne nei rinkos verte.

7 lentelė

Antrinę rinką turinčiam tinkamam turtui taikomo įvertinimo mažesne nei rinkos verte lygiai

Kredito kokybė	Likęs terminas (metais)	Likvidumo kategorijos								V kategorija (*)
		I kategorija		II kategorija (*)		III kategorija (*)		IV kategorija (*)		
		fiksuotoji atkarpa	nulinė atkarpa	fiksuotoji atkarpa	nulinė atkarpa	fiksuotoji atkarpa	nulinė atkarpa	fiksuotoji atkarpa	nulinė atkarpa	
1 ir 2 žingsniai (nuo AAA iki A-) (**)	0–1	0,5	0,5	1,0	1,0	1,5	1,5	6,5	6,5	16
	1–3	1,5	1,5	2,5	2,5	3,0	3,0	8,5	9,0	

(⁹¹) Atkarpos mokėjimas laikomas kintamųjų palūkanų mokėjimu, jei atkarpa susieta su bazine palūkanų norma ir jei šią atkarpą atitinkantis palūkanų perskaičiavimo laikotarpis yra ne ilgesnis kaip vieni metai. Atkarpos mokėjimai, kurių perskaičiavimo laikotarpis yra ilgesnis kaip vieni metai, traktuojami kaip fiksuotųjų palūkanų mokėjimai, o iš rinkos vertės išskaitoma dalis taikoma pagal skolos priemonės likusį terminą.

Kredito kokybė	Likęs terminas (metais)	Likvidumo kategorijos								V kategorija (*)
		I kategorija		II kategorija (*)		III kategorija (*)		IV kategorija (*)		
		fiksuotoji atkarpa	nulinė atkarpa	fiksuotoji atkarpa	nulinė atkarpa	fiksuotoji atkarpa	nulinė atkarpa	fiksuotoji atkarpa	nulinė atkarpa	
	3–5	2,5	3,0	3,5	4,0	5,0	5,5	11,0	11,5	
	5–7	3,0	3,5	4,5	5,0	6,5	7,5	12,5	13,5	
	7–10	4,0	4,5	5,5	6,5	8,5	9,5	14,0	15,5	
	> 10	5,5	8,5	7,5	12,0	11,0	16,5	17,0	22,5	
3 žingsnis (nuo BBB + iki BBB) (**)	0–1	5,5	5,5	6,0	6,0	8,0	8,0	15,0	15,0	Netinka
	1–3	6,5	6,5	10,5	11,5	18,0	19,5	27,5	29,5	
	3–5	7,5	8,0	15,5	17,0	25,5	28,0	36,5	39,5	
	5–7	8,0	8,5	18,0	20,5	28,0	31,5	38,5	43,0	
	7–10	9,0	9,5	19,5	22,5	29,0	33,5	39,0	44,5	
	> 10	10,5	13,5	20,0	29,0	29,5	38,0	39,5	46,0	

(*) Atskiriems turtu užtikrintiems vertybiniais popieriais, padengtomis bankų obligacijoms (stambių emisijų padengtomis bankų obligacijoms, tradicinėmis padengtomis bankų obligacijoms ir kitoms padengtomis bankų obligacijoms) ir nepadengtomis bankų obligacijoms, kurios teoriškai vertinamos pagal 6,5 skirsnį, taikomas papildomas įvertinimas mažesne nei rinkos verte. Ši iš rinkos vertės išskaitoma dalis tiesiogiai taikoma teoriškai vertinant atskiras skolos priemones, pritaikant 5 % įvertinimo sumažinimą.

(**) Reitingai, nurodyti Eurosistemos suderintoje reitingų skalėje, paskelbti ECB interneto svetainėje www.ecb.europa.eu.

8 lentelė

Antrinę rinką turinčiam tinkamam turtui priskiriamoms, į I–IV kategorijas įtrauktoms atvirkštinių kintamųjų palūkanų skolos priemonėms taikomas įvertinimas mažesne nei rinkos verte

Kredito kokybė	Likęs terminas (metais)	Atvirkštinių kintamųjų palūkanų priemonių atkarpa
1 ir 2 žingsniai (nuo AAA iki A-)	0–1	7,5
	1–3	11,5
	3–5	16,0
	5–7	19,5
	7–10	22,5
	> 10	28,0
3 žingsnis (nuo BBB+ iki BBB-)	0–1	21,0
	1–3	46,5
	3–5	63,5
	5–7	68,0
	7–10	69,0
	> 10	69,5

- l) Jeigu po vertinimo užtikrinamojo turto dydis neatitinka tą dieną apskaičiuotų reikalavimų, taikomos simetrinės įkaito vertės išlaikymo prievolės. Siekdami sumažinti įkaito vertės išlaikymo prievolių vykdymo dažnumą, nacionaliniai centriniai bankai gali nustatyti neįpareigojančio vertės pokyčio ribą. Jeigu ši neįpareigojančio vertės pokyčio riba taikoma, ji lygi 0,5 % likvidumą didinančios sumos. Atsižvelgdami į jurisdikciją, nacionaliniai centriniai bankai gali reikalauti, kad įkaito vertės išlaikymo prievolės būtų vykdomos pateikiant papildomo turto arba mokant pinigų. Tai reiškia, kad, jeigu užtikrinamojo turto rinkos vertė smunka žemiau apatinės neįpareigojančio vertės pokyčio ribos, kitos sandorių šalys turi pateikti papildomo turto (arba pinigų). Panašiai, jeigu po perkainojimo užtikrinamojo turto rinkos vertė taptų didesnė už viršutinę neįpareigojančio vertės pokyčio ribą, NCB turto (pinigų) perteklių grąžintų kitai sandorio šaliai (žr. 8 intarpą);
- m) bendrojo įkaito sistemose kitos sandorių šalys gali kasdien keisti užtikrinamąjį turtą kitu;
- n) nacionaliniai centriniai bankai gali duoti leidimą keisti užtikrinamąjį turtą atskirojo įkaito sistemose;
- o) ECB bet kada gali nuspręsti tam tikras skolos priemones išbraukti iš paskelbto antrinę rinką turinčio tinkamo turto sąrašo ⁽⁹²⁾.

8 INTARPAS

Įkaito vertės išlaikymo prievolių apskaičiavimas

Bendra reikalavimus atitinkančio tinkamo turto J suma (visiems $j =$ nuo 1 iki J ; vertė $C_{j,t}$ per laiką t), kurią kita sandorio šalis turi pateikti už tam tikras likvidumo didinimo operacijas I (visiems $i =$ nuo 1 iki I ; $L_{i,t}$ suma per t laiką), apskaičiuojama pagal šią formulę:

$$\sum_{i=1}^I L_{i,t} \leq \sum_{j=1}^J (1 - h_j) C_{j,t} \quad (1)$$

kur:

h_j – tinkamam j turtui taikomas įvertinimas mažesne nei rinkos verte.

Jei τ yra laikotarpis tarp perkainojimų, įkaito vertės išlaikymo prievolės bazė per laiką $t + \tau$ bus:

$$M_{t+\tau} = \sum_{i=1}^I L_{i,t+\tau} - \sum_{j=1}^J (1 - h_j) C_{j,t+\tau} \quad (2)$$

Atsižvelgdami į nacionalinių centrinių bankų taikomų užtikrinimo valdymo sistemų operacinius aspektus, nacionaliniai centriniai bankai, apskaičiuodami įkaito vertės išlaikymo prievolės bazę, gali atsižvelgti ir į palūkanas, susikaupusias už operacijomis, kurių terminas nepasibaigęs, padidintą likvidumą.

Įkaito vertės išlaikymo prievolės taikomos tik tada, jeigu jų bazė viršija tam tikrą neįpareigojančio vertės pokyčio ribą.

Tegul $k = 0,5\%$ būna neįpareigojantis vertės pokytis. Atskirojo įkaito sistemoje ($I = 1$) įkaito vertės išlaikymo prievolė taikoma, kai:

$M_{t+\tau} > k \cdot L_{i,t+\tau}$ (kita sandorio šalis NCB sumoka įkaito vertės išlaikymo prievolę) arba

$M_{t+\tau} < -k \cdot L_{i,t+\tau}$ (NCB kitai sandorio šaliai sumoka įkaito vertės išlaikymo prievolę).

Bendrojo įkaito sistemoje kita sandorio šalis turi pateikti daugiau užtikrinamojo turto, jeigu:

$$M_{t+\tau} > k \cdot \sum_{i=1}^I L_{i,t+\tau}$$

Priešingai, dienos paskolos suma, kuria gali pasinaudoti kita sandorio šalis bendrojo įkaito sistemoje, gali būti skaičiuojama taip:

$$IDC = -M_{t+\tau} + k \cdot \sum_{i=1}^I L_{i,t+\tau} \text{ (jeigu teigiama).}$$

Ir atskirojo, ir bendrojo įkaito sistemoje įkaito vertės išlaikymo prievolė garantuoja, kad yra atkuriamas santykis, nurodytas šio interpo 1 formulėje.

6.4.3. Antrinės rinkos neturinčio turto rizikos kontrolės priemonės

6.4.3.1. Kredito reikalavimai

Tinkamų kredito reikalavimų rizikos kontrolės sistemą sudaro tokios pagrindinės sudedamosios dalys:

- a) atskiriems kredito reikalavimams taikomi konkretūs įvertinimai mažesne nei rinkos verte. Iš rinkos vertės išskaitomos dalys yra nevienodos ir priklauso nuo laiko, likusio iki skolos priemonių galiojimo termino pabaigos, palūkanų mokėjimo rūšies (fiksotosios ar kintamosios), kredito kokybės kategorijos ir NCB taikomos vertinimo metodikos (žr. 6.5 skirsnį), kaip apibūdinta 9 lentelėje ⁽⁹³⁾;

⁽⁹²⁾ Jeigu skolos priemonė jos išbraukimo iš antrinę rinką turinčio tinkamo turto sąrašo metu dar naudojama Eurosistemos kredito operacijai, ji turi būti pakeista kiek įmanoma greičiau.

⁽⁹³⁾ Kredito reikalavimams su fiksuotąja palūkanų norma taikomi įvertinimo mažesne nei rinkos verte dydžiai taikomi ir kredito reikalavimams su palūkanų norma, susieta su infliacijos norma

- b) kredito reikalavimams su kintamąja palūkanų norma taikoma iš rinkos vertės išskaitoma dalis yra tokia pati kaip tos pačios kredito kokybės ir pagal tokią pačią metodiką vertinamiems (vertinimas grindžiamas NCB nustatyta teorine kaina arba NCB priskirta likutine suma) kredito reikalavimams su fiksuotąja palūkanų norma nuo nulio iki vienu metų. Mokamos palūkanos laikomos kintamųjų normų palūkanomis, jei jos susietos su bazine palūkanų norma ir jei laikotarpis, kuriam jos yra nustatomos, nėra ilgesnis kaip vieni metai. Palūkanų mokėjimai, kurių norma nustatoma ilgesniam kaip vienu metų laikotarpiui, traktuojami kaip fiksuoti palūkanų mokėjimai, o iš rinkos vertės išskaitoma dalis priklauso nuo kredito reikalavimo likusio termino;
- c) kredito reikalavimų su daugiau kaip vienos rūšies palūkanų norma rizikos kontrolės priemonės priklauso tik nuo palūkanų mokėjimų, kurie bus mokami likusį kredito reikalavimo galiojimo laiką. Jei per likusį kredito reikalavimo galiojimo laiką bus mokamos kelių rūšių palūkanos, likusieji palūkanų mokėjimai yra laikomi fiksuotais palūkanų mokėjimais, o iš rinkos vertės išskaitoma dalis priklauso nuo kredito reikalavimo likusio termino;
- d) nacionaliniai centriniai bankai antrinę rinką turinčio ir antrinės rinkos neturinčio turto atžvilgiu įkaino vertės išlaikymo prievolei vykdyti nustato (jei galima) tą pačią neįpareigojančio vertės pokyčio ribą.

9 lentelė

Įvertinimo mažesne nei rinkos verte dydžiai, taikomi kredito reikalavimams su fiksuotąja palūkanų norma

Kredito kokybė	Likęs terminas (metais)	Vertinimo metodika	
		Fiksuotosios normos palūkanų mokėjimai ir įvertinimas, remiantis NCB nustatyta teorine kaina	Fiksuotosios normos palūkanų mokėjimai ir įvertinimas, remiantis NCB priskirta likutine verte
1 ir 2 žingsniai (nuo AAA iki A-)	0–1	8,0	10,0
	1–3	11,5	17,5
	3–5	15,0	24,0
	5–7	17,0	29,0
	7–10	18,5	34,5
	> 10	20,5	44,5
3 žingsnis (nuo BBB+ iki BBB-)	0–1	15,5	17,5
	1–3	28,0	34,0
	3–5	37,0	46,0
	5–7	39,0	51,0
	7–10	39,5	55,5
	> 10	40,5	64,5

6.4.3.2. Antrinės rinkos neturinčios mažmeninės hipoteka užtikrintos skolos priemonės

Antrinės rinkos neturinčioms mažmeninėms hipoteka užtikrintoms skolos priemonėms taikomas įvertinimas 24 % mažesne nei rinkos verte.

6.4.3.3. Terminuotieji indėliai

Terminuotiesiems indėliams netaikomas įvertinimas mažesne nei rinkos verte.

6.5. Užtikrinamojo turto vertinimo principai

Eurosistema, nustatydamą užtikrinamojo turto, pateikiamo sudarant grįžtamuosius sandorius vertę, vadovaujasi šiais principais:

6.5.1. Antrinę rinką turintis turtas

- a) kiekvienam antrinę rinką turinčiam tinkamam turtui Eurosistema nustato vieną tipiškiausią kainos šaltinį, kuris bus taikomas turto rinkos vertei apskaičiuoti;
- b) antrinę rinką turinčio turto vertė apskaičiuojama remiantis tipiškiausią kaina, buvusia darbo dieną prieš vertinimo dieną. Jeigu skelbiama daugiau kaip viena kaina, remiamasi mažiausia kaina (paprastai pirkimo). Jeigu konkretaus turto tipiškiausią kaina vieną darbo dieną prieš vertinimo dieną nenurodoma, remiamasi paskutine prekybos kaina. Jei kaina galioja ilgiau kaip penkias dienas arba per paskutines penkias dienas visiškai nesikeičia, Eurosistema nustato teorinę kainą;

- c) skolos priemonės rinkos arba teorinė vertė apskaičiuojama įskaitant sukauptas palūkanas;
- d) atsižvelgdami į nacionalinių teisės sistemų ir operacinės praktikos skirtumus, nacionaliniai centriniai bankai gali nevienodai traktuoti su turtu susijusias įplaukas (pvz., atkarpų mokėjimus), gaunamas grįžtamojo sandorio galiojimo metu. Jeigu įplaukos pervedamos kitai sandorio šaliai, nacionaliniai centriniai bankai užtikrina, kad, prieš pervedant tas įplaukas, atitinkamos operacijos bus visiškai užtikrintos pakankama turto suma. Nacionaliniai centriniai bankai siekia užtikrinti, kad ekonominis įplaukų traktavimo poveikis būtų toks pat kaip ir tuo atveju, kai įplaukos pervedamos kitai sandorio šaliai mokėjimo dieną ⁽⁹⁴⁾.

6.5.2. Antrinės rinkos neturintis turtas

Antrinės rinkos neturinčio turto vertė apskaičiuojama taikant arba teorinę kainą, arba likutinę sumą.

Jei NCB renkami įvertinimą pagal likutinę sumą, antrinės rinkos neturinčio turto įvertinimui mažesne nei rinkos vertė gali būti taikomi didesni dydžiai (žr. 6.4.3 skirsnį).

6.6. Tarpvalstybinis tinkamo turto naudojimas

Eurosistemos kitos sandorių šalys gali naudoti tinkamą turtą tarpvalstybinėms operacijoms, t. y. jos gali gauti lėšų iš valstybės narės, kurioje yra įsteigtos, NCB, panaudodamos turtą, kuris yra kitoje valstybėje narėje. Užtikrinamąjį turtą turi būti įmanoma naudoti visoje euro zonoje tarpvalstybinėms visų rūšių operacijoms, kuriomis Eurosistema didina likvidumą tinkamo turto atžvilgiu.

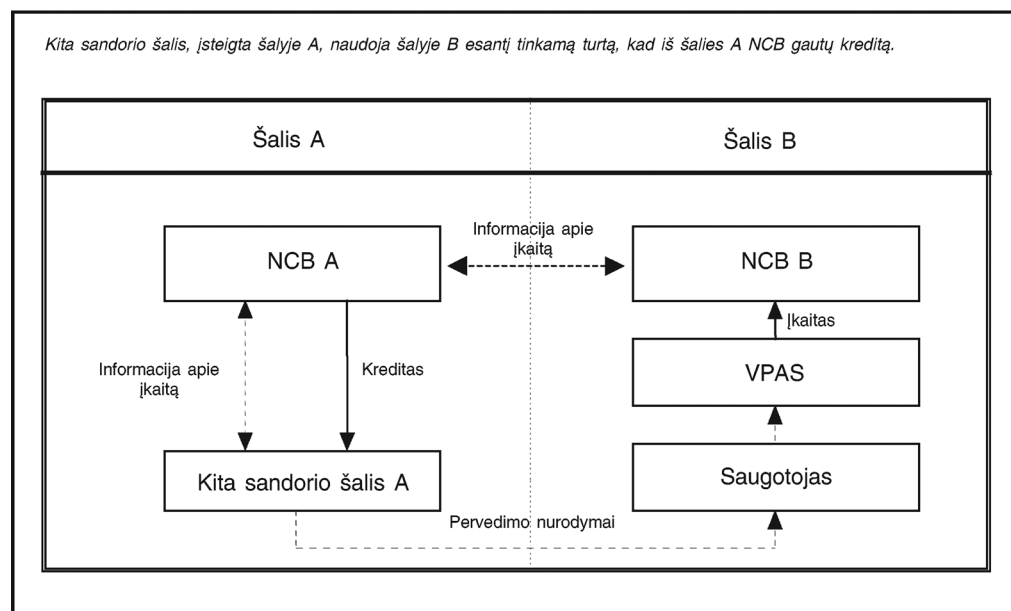
Nacionaliniai centriniai bankai (ir ECB) sukūrė mechanizmą, kuris užtikrina, kad visas tinkamas turtas, išleistas (esantis) euro zonoje, gali būti naudojamas tarpvalstybiniu mastu. Tai korespondentinės centrinės bankininkystės modelis (KCBM), pagal kurį nacionaliniai centriniai bankai veikia kaip vienas kito (ir ECB) turto, kurį priima jų vietos depozitoriumas arba atsiskaitymo sistema, saugotojai (korespondentai). Specialūs sprendimai gali būti taikomi antrinės rinkos neturinčiam turtui, t. y. kredito reikalavimams ir MHUSP, kurių negalima pervesti per VPAS ⁽⁹⁵⁾. KCBM gali būti naudojamas visų rūšių Eurosistemos kredito operacijoms užtikrinti. Be KCBM, tarp-tautiniams antrinę rinką turinčio turto pervedimams galima naudoti reikalavimus atitinkančias jungtis tarp VPAS ⁽⁹⁶⁾.

6.6.1. Korespondentinės centrinės bankininkystės modelis

Korespondentinės centrinės bankininkystės modelis parodytas 3 schemeje.

3 schema

Korespondentinės centrinės bankininkystės modelis



⁽⁹⁴⁾ Nacionaliniai centriniai bankai gali nuspręsti nepriimti skolos priemonių su įplaukomis (pvz., atkarpų mokėjimu), kurios gaunamos laikotarpiu iki pinigų politikos operacijos termino pabaigos dienos kaip užtikrinamojo turto, naudojamo grįžtamesiems sandoriams (žr. 6.2.3 skirsnį).

⁽⁹⁵⁾ Išsamiau apie tai aprašyta brošiūroje „Correspondent central banking model (CCBM) procedure for Eurosystem counterparties“, paskelbtoje ECB interneto svetainėje (www.ecb.europa.eu).

⁽⁹⁶⁾ Tinkamas turtas gali būti naudojamas per centrinio banko sąskaitą VPAS, esančią kitoje nei šis centrinis bankas šalyje, jeigu Eurosistema patvirtino tokios sąskaitos naudojimą. Nuo 1999 m. *De Nederlandsche Bank* gavo leidimą naudoti savo sąskaitą, esančią *Euroclear Belgium*, kad atsiskaitytų už įkaito sandorius tame TCVPD išleistomis euro obligacijomis. Nuo 2000 m. rugpjūčio mėn. *Central Bank of Ireland* gavo leidimą tokią sąskaitą atidaryti sistemoje *Euroclear*. Ši sąskaita gali būti naudojama visam tinkamam turtui, kuris laikomas *Euroclear* sistemoje, t. y. įskaitant tinkamą turtą, pervestą į *Euroclear* sistemą per reikalavimus atitinkančias jungtis.

Kiekvienas NCB kituose nacionaliniuose centriniuose bankuose turi vertybinių popierių sąskaitas, skirtas tarpvalstybiniam tinkamo turto naudojimui. Konkreti KCBM procedūra priklauso nuo to, ar tinkamu turtu užtikrinamas kiekvienas sandoris užtikrina atskirai, ar jis laikomas bendrojo užtikrinamojo įkaito sąskaitoje⁽⁹⁷⁾.

- a) Pagal atskirojo įkaito sistemą, kai tik valstybės narės, kurioje įsteigta kita sandorio šalis, NCB (buveinės centrinis bankas) patenkina sandorio šalies paskolos paraišką, kita sandorio šalis teikia (jeigu reikia, per savo investicijų saugotoją) nurodymus šalies, kurioje laikomas jos antrinę rinką turintis turtas, VPAS pervesti jį į buveinės NCB sąskaitą tos šalies centriniame banke. Kai korespondentinis centrinis bankas praneša buveinės centriniam bankui, kad yra gautas įkaitas, šis perveda lėšas kitai sandorio šaliai. NCB neperveda lėšų tol, kol negauna patvirtinimo, kad korespondentinis centrinis bankas gavo kitos sandorio šalies antrinę rinką turintį turtą. Jeigu būtina atsiskaityti iki nurodyto termino, kitos sandorių šalys, norėdamos pasinaudoti KCBM procedūra, turi gebėti iš anksto pervesti turtą į savo buveinės NCB sąskaitą korespondentiniam centriniame banke.
- b) Pagal bendrojo įkaito sistemą kita sandorio šalis gali bet kada pervesti korespondentiniam centriniam bankui antrinę rinką turintį turtą į savo šalies (buveinės) NCB sąskaitą. Kai korespondentinis centrinis bankas praneša buveinės NCB, kad antrinę rinką turintis turtas gautas, pastarasis šį antrinę rinką turintį turtą įtraukia į kitos sandorio šalies bendrojo įkaito sąskaitą.

Sukurta antrinės rinkos neturinčio turto, t. y. kredito reikalavimų ir MHUSP, tarpvalstybinio naudojimo tvarka⁽⁹⁸⁾. Kai kredito reikalavimai naudojami kaip įkaitas vykdant tarpvalstybines operacijas, jiems taikomas KCBM variantas, kuriuo kredito reikalavimų nuosavybės teisės perduodamos, perleidžiamos arba kredito reikalavimai įkeičiami buveinės NCB arba reikalavimai į atitinkamą turtą perleidžiami korespondentiniam centriniam bankui, kuris veikia kaip tos šalies (buveinės) NCB korespondentas. MHUSP naudojimui tarpvalstybiniu mastu taikomas kitas specialiai šiam tikslui skirtas variantas, kuriuo reikalavimai į atitinkamą turtą perleidžiami korespondentiniam centriniam bankui, kuris veikia kaip tos šalies (buveinės) NCB korespondentas.

Kitos sandorių šalys gali naudotis KCBM (ir antrinę rinką turinčio, ir antrinės rinkos neturinčio turto atžvilgiu) nuo 9 iki 16 val. ECB laiku (CET) kiekvieną Eurosistemos darbo dieną. Kita sandorio šalis, pageidaujanti pasinaudoti KCBM, turi apie tai pranešti NCB, iš kurio ji nori gauti kreditą, t. y. savo buveinės NCB, iki 16 val. ECB laiku (CET). Be to, kita sandorio šalis turi užtikrinti, kad įkaitas pinigų politikos operacijai užtikrinti būtų pervestas į korespondentinio centrinio banko sąskaitą ne vėliau kaip iki 16.45 val. ECB laiku (CET). Nurodymai arba pristatymai nesilaikant šio termino bus svarstomi tik suteikiant kreditą kitą darbo dieną. Jeigu kitos sandorių šalys numato, kad reikės pasinaudoti KCBM antroje dienos pusėje, jos turėtų, jeigu įmanoma, iš anksto pateikti turtą (iš anksto pervesti jį į banko sąskaitą). Išskirtinėmis aplinkybėmis, arba jeigu to reikia pinigų politikos tikslais, ECB gali nuspręsti KCBM darbo laiko pabaigą suderinti su TARGET2 sistemos darbo laiko pabaiga.

6.6.2. Vertybinių popierių atsiskaitymo sistemų jungtys

Be KCBM, antrinę rinką turinčio turto tarpvalstybiniam pervedimui galima naudoti reikalavimus atitinkančias ES VPAS jungtis.

Tiesioginė arba netiesioginė dviejų VPAS jungtis leidžia vienos VPAS dalyviui laikyti vertybinius popierius, išleistus kitoje VPAS, nebūnant kitos VPAS dalyviu⁽⁹⁹⁾. Norint pasinaudoti šiomis jungtimis įkaitui pervesti Eurosistemos kredito operacijoms, tokios jungtys pirmiausia turi būti įvertintos ir patvirtintos vadovaujantis Sąjungos VPAS taikymo standartais⁽¹⁰⁰⁾,⁽¹⁰¹⁾.

Eurosistemos požiūriu KCBM ir Sąjungos VPAS jungtys atlieka tą patį vaidmenį – leidžia kitoms sandorių šalims panaudoti įkaitą tarpvalstybiniu mastu ir gauti kreditą iš savo buveinės NCB, net jeigu tas įkaitas buvo išleistas kitos šalies VPAS. KCBM ir VPAS jungtys šią funkciją atlieka skirtingai. KCBM tarpvalstybiniai ryšiai palaikomi tarp nacionalinių centrinių bankų, kurie veikia kaip vienas kito turto saugotojai. Naudojant jungtis, tarpvalstybiniai ryšiai palaikomi tarp VPAS. Jos viena pas kitą atidaro bendrąsias sąskaitas. Turtas, pervestas į korespondentinį centrinių banką, gali būti naudojamas tik Eurosistemos kredito operacijoms užtikrinti. Turtas,

⁽⁹⁷⁾ Išsamiau apie tai aprašyta brošiūroje „Correspondent central banking model (CCBM) procedure for Eurosystem counterparties“, paskelbtoje ECB interneto svetainėje (www.ecb.europa.eu).

⁽⁹⁸⁾ Išsamiau apie tai aprašyta brošiūroje „Correspondent central banking model (CCBM) procedure for Eurosystem counterparties“, paskelbtoje ECB interneto svetainėje www.ecb.europa.eu.

⁽⁹⁹⁾ Dviejų VPAS jungtį sudaro procedūrų rinkinys ir susitarimai dėl tarpvalstybinių vertybinių popierių pervedimų naudojant nematerialiosios sistemos procesus. Jungtis įgyja bendrosios sąskaitos, kurią VPAS (investuotojo VPAS) atidaro kitoje VPAS (emitento VPAS), formą. Tiesioginė jungtis reiškia, kad tarp dviejų VPAS nėra tarpininko. Netiesioginė jungtis tarp VPAS taip pat gali būti naudojamos tarpvalstybiniams vertybinių popierių pervedimams į Eurosistemą. Netiesioginė jungtis yra sutartinė ir techninė sistema, leidžianti dviem tiesiogiai nesusijusioms VPAS pasikeisti vertybinių popierių sandoriais ar pervedimais per trečiąją VPAS, kuri veikia kaip tarpininkas.

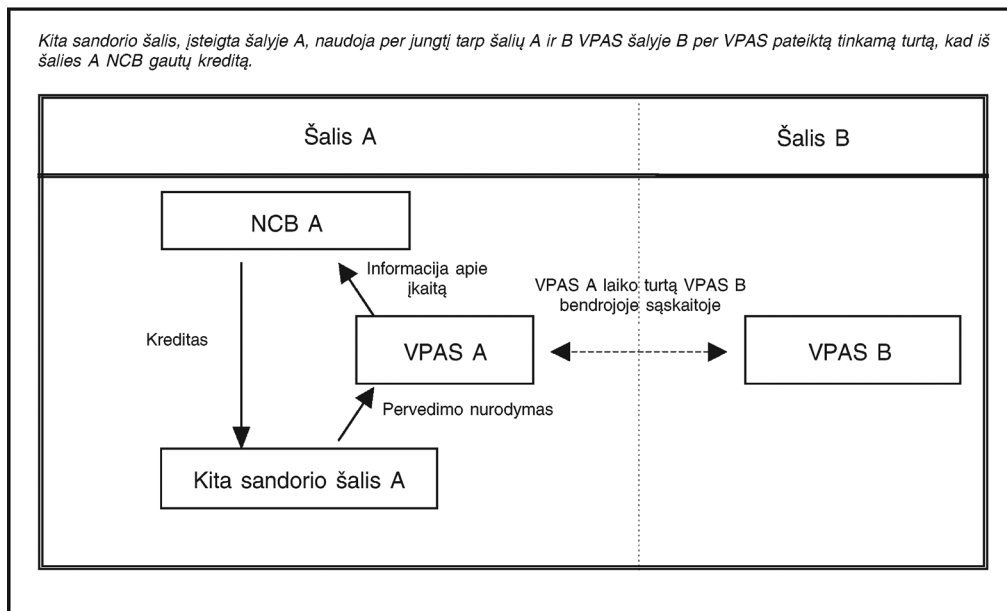
⁽¹⁰⁰⁾ Atnaujintas reikalavimus atitinkančių jungčių sąrašas pateiktas ECB interneto svetainėje www.ecb.europa.eu.

⁽¹⁰¹⁾ Žr. leidinį „Standards for the use of ES securities settlement systems in ESCB credit operations“, Europos pinigų institutas, 1998 m. sausio mėn., paskelbtą ECB interneto svetainėje www.ecb.europa.eu.

kuris laikomas naudojant jungtis, gali būti naudojamas Eurosistemos kredito operacijoms ir bet kuriuo kitu kitos sandorio šalies pasirinktu tikslu. Pasinaudodamos jungtimis tarp VPAS, kitos sandorių šalys turtą laiko nuosavoje sąskaitoje jų buveinės VPAS ir joms nereikia turto saugotojo.

4 schema

Vertybinių popierių atsiskaitymo sistemų jungtys



6.7. Ne eurai išreikšto įkaito priėmimas nenumatytais atvejais

Kai kuriais atvejais Valdancioji taryba gali nuspręsti priimti kaip tinkamą įkaitą tam tikras vienos ar daugiau ne euro zonos G10 šalių centrinės valdžios išleistas antrinę rinką turinčias skolos priemones jų nacionaline valiuta. Jei priimamas toks sprendimas, kitoms sandorių šalims pranešama apie taikomus kriterijus ir įkaito atrinkimo ir naudojimo tvarką, įskaitant įvertinimo šaltinį ir principus, rizikos kontrolės priemones ir atsiskaitymo tvarką.

Nepaisant 6.2.1 skirsnio nuostatų, toks turtas gali būti deponuotas ir (arba) įregistruotas (išleistas), laikomas ir už jį atsiskaitoma už EEE ribų ir, kaip jau minėta, jis gali būti išreikštas kita nei euro valiuta. Tokio kitos sandorio šalies naudojamo turto savininkas turi būti kita sandorio šalis.

Kitos sandorių šalys – kredito įstaigų filialai, įsteigti už EEE ribų arba ne Šveicarijoje, – tokio turto naudoti kaip įkaito negali.

7 SKYRIUS

PRIVALOMOSIOS ATSARGOS ⁽¹⁰²⁾

7.1. Bendrosios nuostatos

Pagal Eurosistemos privalomųjų atsargų sistemos tvarką ECB reikalauja, kad kredito įstaigos privalomąsias atsargas laikytų nacionalinių centrinių bankų sąskaitose. Teisinė šios sistemos struktūra nustatyta ECBS statuto 19 straipsnyje, Reglamente (EB) Nr. 2531/98 ir Reglamente ECB/2003/9. Reglamentu ECB/2003/9 užtikrinama, kad Eurosistemos minimalių privalomųjų atsargų sistemos sąlygos būtų vienodos visoje euro zonoje.

Privalomųjų atsargų suma, kurią turi laikyti kiekviena įstaiga, nustatoma pagal jos atsargų bazę. Vadovaujantis Eurosistemos privalomųjų atsargų sistema kitoms sandorių šalims leidžiama pasinaudoti vidurkio sąlyga, pagal kurią apie privalomųjų atsargų reikalavimo tinkamą vykdymą sprendžiama pagal lėšų kiekvienos kalendorinės dienos pabaigoje šių kitų sandorių šalių atsargų sąskaitose vidurkių per laikymo laikotarpį. Už įstaigų laikomas privalomąsias atsargas atlyginama taikant Eurosistemos pagrindinių refinansavimo operacijų palūkanų normą.

Per Eurosistemos privalomųjų atsargų sistemą pirmiausia vykdomos šios pinigų politikos funkcijos:

⁽¹⁰²⁾ Šis skyrius pateikiamas tik informacijos tikslais.

a) pinigų rinkos palūkanų normų stabilizavimas

Eurosistemos privalomųjų atsargų sistemos vidurkio sąlyga skirta pinigų rinkos palūkanų normoms stabilizuoti, skatinant įstaigas sušvelninti laikiną likvidumo svyravimų poveikį;

b) struktūrinio likvidumo trūkumo sukūrimas arba didinimas

Eurosistemos privalomųjų atsargų sistema padeda sukurti arba padidinti struktūrinį likvidumo trūkumą. Tai gali būti naudinga siekiant pagerinti Eurosistemos gebėjimą efektyviai veikti kaip likvidumo teikėjai.

Taikydamas privalomųjų atsargų reikalavimą, ECB privalo veikti laikydamasis Eurosistemos tikslų, nustatytų Sutarties 127 straipsnyje ir ECBS statuto 2 straipsnyje, *inter alia*, grindžiamų principu neskatinti didelio nepageidaujamo išsibarstymo arba išskaidymo.

7.2. Įstaigos, kurioms taikomi privalomųjų atsargų reikalavimai

Remdamasis ECBS statuto 19 straipsnio 1 dalimi, ECB reikalauja, kad valstybėse narėse įsteigtos kredito įstaigos laikytų privalomąsias atsargas. Tai reiškia, kad teisinių subjektų, neturinčių įregistruotos buveinės euro zonoje, filialams euro zonoje taip pat taikoma Eurosistemos minimalių privalomųjų atsargų sistema. Tai reiškia, kad euro zonoje neįsteigtų kredito įstaigų filialams euro zonoje taip pat taikoma Eurosistemos privalomųjų atsargų sistema. Tačiau euro zonoje įsteigtų kredito įstaigų filialams, įsteigtiems ne euro zonoje, ši sistema netaikoma.

Įstaigos bus automatiškai atleistos nuo privalomųjų atsargų reikalavimų nuo laikymo laikotarpio pradžios, per kurį jų leidimas panaikinamas arba atšaukiamas arba per kurį sprendimą dėl įstaigos likvidavimo procedūros pradėjimo priima teisminė institucija arba bet kuri kita kompetentinga valstybės narės institucija. Pagal Reglamentą (EB) Nr. 2531/98 ir Reglamentą ECB/2003/9 ECB taip pat gali atleisti įstaigas nuo jų įsipareigojimų pagal Eurosistemos privalomųjų atsargų sistemą jų nediskriminuodamas, jeigu joms taikomos veiklą ribojančios priemonės arba jei joms ES pagal Sutarties 75 straipsnį arba valstybė narė pritaikė jų lėšų naudojimą ribojančias lėšų išaldymo ir (arba) kitokias priemones arba kurių atžvilgiu ECB valdančioji taryba priėmė sprendimą sustabdyti arba panaikinti galimybę naudotis atvirosios rinkos operacijomis arba Eurosistemos nuolatinėmis galimybėmis, arba jeigu Eurosistemos privalomųjų atsargų sistemos tikslai nebūtų pasiekti taikant įsipareigojimus šioms konkrečioms įstaigoms. Jeigu ECB sprendimas dėl tokio atleidimo grindžiamas Eurosistemos privalomųjų atsargų sistemos tikslais, ECB atsižvelgia į vieną ar kelis iš šių kriterijų:

a) įstaigai leidžiama atlikti tik specialios paskirties funkcijas;

b) įstaigai draudžiama atlikti aktyvias banko funkcijas konkuruojant su kitomis kredito įstaigomis; ir (arba)

c) įstaiga yra teisiškai įsipareigojusi numatyti visus pritrauktus indėlius skirti kaip pagalbą regiono ir (arba) tarptautinei plėtrai.

ECB nustato ir tvarko įstaigų, kurioms taikoma Eurosistemos privalomųjų atsargų sistema, sąrašą. Be to, ECB viešai skelbia sąrašą įstaigų, kurios atleistos nuo jų įsipareigojimų pagal šią sistemą ne dėl veiklą ribojančių priemonių taikymo šioms įstaigoms, arba sąrašą subjektų, kuriems pagal Sutarties 75 straipsnį Sąjunga arba valstybė narė pritaikė jų lėšų naudojimą ribojančias lėšų išaldymo ir (arba) kitokias priemones arba kurių atžvilgiu ECB valdančioji taryba priėmė sprendimą, sustabdančią arba panaikinančią jų galimybę naudotis atvirosios rinkos operacijomis arba Eurosistemos nuolatinėmis galimybėmis⁽¹⁰³⁾. Kitos sandorių šalys gali vadovautis šiais sąrašais sprendamos, ar jos turi įsipareigojimų kitoms įstaigoms, kurioms taikomi privalomųjų atsargų reikalavimai. Po kiekvieno kalendorinio mėnesio paskutinės Eurosistemos darbo dienos skelbiami sąrašai tinka atsargų bazės laikymo laikotarpiu, prasidedančio po dviejų mėnesių einantį kalendorinį mėnesį, atsargų bazei apskaičiuoti. Pavyzdžiui, vasario pabaigoje paskelbtas sąrašas tinka apskaičiuoti atsargų bazę, kurios laikymo laikotarpis prasideda balandžio mėn.

7.3. Privalomųjų atsargų nustatymas

7.3.1. Atsargų bazė ir atsargų normos

Įstaigos atsargų bazė nustatoma remiantis jos balanso elementais. Balanso duomenys pateikiami nacionaliniams centriniams bankams pagal bendrą ECB pinigų ir bankų statistikos sistemą (žr. 7.5 skirsnį)⁽¹⁰⁴⁾. Įstaigoms, kurioms taikomi išsamūs atskaitomybės reikalavimai, atitinkamo kalendorinio mėnesio pabaigos balanso duomenys naudojami laikymo laikotarpiu, kuris prasideda kalendorinį mėnesį po dviejų mėnesių, atsargų bazei

⁽¹⁰³⁾ Sąrašai skelbiami viešai ECB interneto svetainėje (www.ecb.europa.eu).

⁽¹⁰⁴⁾ ECB pinigų ir bankų statistinės atskaitomybės sistema pateikta 4 priedėlyje.

nustatyti.

Pavyzdžiui, atsargų bazė, apskaičiuota pagal vasario pabaigos balanso duomenis, bus taikoma privalomųjų atsargų reikalavimams, kuriuos kitos sandorių šalys turės įvykdyti per laikymo laikotarpį, prasidedantį balandžio mėn., apskaičiuoti.

ECB pinigų ir bankų statistinės atskaitomybės sistemoje numatyta galimybė atleisti mažas įstaigas nuo tam tikros atskaitomybės naštos. Įstaigos, kurioms taikoma ši nuostata, turi kas ketvirtį pateikti tik nedidelę balanso duomenų dalį (ketvirčio pabaigos duomenis), o jų pateikimo galutinis terminas yra ilgesnis už nustatytą didesniems įstaigoms. Šių įstaigų pateikti konkretaus ketvirčio balanso duomenys naudojami po dviejų mėnesių prasidėjančių trijų iš eilės laikymo laikotarpių privalomųjų atsargų bazei apskaičiuoti. Pavyzdžiui, ketvirčio, kuris baigiasi kovo mėn., balanso duomenys bus naudojami atsargų bazės laikymo laikotarpiams, prasidedantiems birželio, liepos ir rugpjūčio mėn., apskaičiuoti.

Pagal Reglamentą (EB) Nr. 2531/98 ECB turi teisę į įstaigų atsargų bazę įtraukti įsipareigojimus, atsirandančius dėl priimtų lėšų, kartu su įsipareigojimais, kylančiais iš nebalansinių straipsnių. Eurosistemos privalomųjų atsargų sistemoje iš tikrųjų tik įsipareigojimų straipsniai „indėliai“ ir „išleisti skolos vertybiniai popieriai“ įtraukiami į atsargų bazę (žr. 9 intarpą).

Į atsargų bazę neįtraukiami įsipareigojimai kitoms įstaigoms, įtrauktoms į sąrašą įstaigų, kurioms taikoma Eurosistemos privalomųjų atsargų sistema, ir įsipareigojimai ECB bei dalyvaujantiems nacionaliniams centriniams bankams. Vadinas, emitentas turi gebėti įrodyti, kokią iš tikrųjų įsipareigojimų kategorijos „išleisti skolos vertybiniai popieriai“ priemonių sumą laiko kitos įstaigos, kurioms taikoma Eurosistemos privalomųjų atsargų sistema, kad turėtų teisę šią sumą atimti iš atsargų bazės. Jeigu tokių įrodymų pateikti neįmanoma, emitentai šiam balanso straipsniui gali taikyti nustatyto dydžio standartinio atskaitymo procentą ⁽¹⁰⁵⁾.

ECB nustatomų atsargų normų didžiausia riba apibrėžta Reglamente (EB) Nr. 2531/98. Daugumai straipsnių, įtrauktų į atsargų bazę, ECB taiko vienodą nulinę atsargų normą. Ši atsargų norma nustatyta Reglamente ECB/2003/9. Nulinę atsargų normą ECB nustato šioms įsipareigojimų kategorijoms: „sutarto nuo dvejų metų termino indėliams“, „įspėjamojo nuo dvejų metų laikotarpio indėliams“, „atpirkimo sandoriams“ ir „skolos vertybiniais popieriais, kurių pradinis terminas yra ilgesnis kaip dveji metai“ (žr. 9 intarpą). ECB gali bet kuriuo metu pakeisti atsargų normą. Apie atsargų normų pakeitimus ECB praneša iš anksto iki pirmojo atsargų bazės laikymo laikotarpio, kuriam tas pokytis galios.

7.3.2. Atsargų reikalavimo apskaičiavimas

Kiekvienos įstaigos privalomųjų atsargų reikalavimas apskaičiuojamas nustatytiems įsipareigojimams taikant atitinkamoms įsipareigojimų kategorijoms nustatytas privalomųjų atsargų normas.

Kiekviena įstaiga atskaito 100 000 eurų nuolaidą iš apskaičiuoto privalomųjų atsargų reikalavimo kiekvienoje valstybėje narėje, kurioje ji turi padalinį. Tokios nuolaidos skyrimas nepažeidžia įstaigų, priklausančių Eurosistemos privalomųjų atsargų sistemai, teisinių įsipareigojimų ⁽¹⁰⁶⁾.

Privalomosios atsargos kiekvienu laikymo laikotarpiu suapvalinamos iki artimiausio eurų sveikojo skaičiaus.

9 INTARPAS

Atsargų bazė ir atsargų normos

A. Į atsargų bazę įtraukti įsipareigojimai, kuriems taikoma teigiama atsargų norma

Indėliai (*)

- Vienos nakties indėliai
- Sutarto iki dvejų metų imtinai termino indėliai
- Įspėjamojo iki dvejų metų imtinai laikotarpio indėliai

⁽¹⁰⁵⁾ Žr. Reglamentą ECB/2003/9. Išsamesnę informaciją apie standartinę atsargų bazės sumažinimo normą galima rasti ECB interneto svetainėje www.ecb.europa.eu ir Eurosistemos interneto svetainės (žr. 5 priedėlį).

⁽¹⁰⁶⁾ Įstaigoms, kurioms leidžiama pateikti visos grupės statistinius duomenis konsoliduotu pagrindu pagal ECB pinigų ir bankų statistinių duomenų pateikimo sistemos nuostatas (žr. 4 priedą), suteikiama tik viena tokia nuolaida visai grupei, nebent įstaigos teikia pakankamai išsamius duomenis apie atsargų bazę ir turimas atsargas, kad Eurosistema galėtų patikrinti jų tikslumą bei kokybę ir nustatyti atitinkamus privalomųjų atsargų reikalavimus kiekvienai grupės įstaigai.

(*) 2008 m. gruodžio 19 d. Europos Centrinio Banko reglamente (EB) Nr. 25/2009 dėl pinigų finansinių institucijų sektoriaus balanso (ECB/2008/32) (OL L 15, 2009 1 20, p. 14) tiesiogiai reikalaujama teikti duomenis apie indėlių įsipareigojimų nominaliąją vertę. Nominalioji vertė reiškia pagrindinę sumą, kurią skolininkas susitarimo pagrindu privalo grąžinti kreditoriui. Būtinybė padaryti tokį dalinį pakeitimą kilo dėl 1986 m. gruodžio 8 d. Tarybos direktyvos 86/635/EEB dėl bankų ir kitų finansų įstaigų metinės finansinės atskaitomybės ir konsoliduotos finansinės atskaitomybės (OL L 372, 1986 12 31, p. 1) dalinio pakeitimo, kuris numatė galimybę tam tikras finansines priemones įkainoti tikrąja verte.

Išleisti skolos vertybiniai popieriai

— Skolos vertybiniai popieriai, kurių pradinis terminas iki dvejų metų imtinai

B. Į atsargų bazę įtraukti įsipareigojimai, kuriems taikoma nulinė atsargų norma

Indėliai (*)

— Sutarto nuo dvejų metų termino indėliai

— Įspėjamojo nuo dvejų metų laikotarpio indėliai

— Atpirkimo sandoriai

Išleisti skolos vertybiniai popieriai

— Skolos vertybiniai popieriai, kurių pradinis terminas yra ilgesnis kaip dveji metai

C. Į atsargų bazę neįtraukti įsipareigojimai

— Įsipareigojimai kitoms įstaigoms, kurioms taikoma Eurosistemos privalomųjų atsargų sistema

— Įsipareigojimai ECB ir dalyvaujantiems nacionaliniams centriniais bankams

7.4. Atsargų laikymas

7.4.1. Laikymo laikotarpis

Kiekvienais metais, likus ne mažiau kaip trims mėnesiams iki kitų metų pradžios, ECB skelbia atsargų laikymo laikotarpių kalendorių ⁽¹⁰⁷⁾. Laikymo laikotarpiai prasideda pirmosios pagrindinės refinansavimo operacijos po Valdanciosios tarybos posėdžio, kuriame iš anksto numatoma įvertinti mėnesio pinigų politikos poziciją, atsiskaitymo dieną. Esant tam tikroms aplinkybėms, paskelbtas kalendorius gali būti koreguojamas atsižvelgiant, be kita ko, į Valdanciosios tarybos posėdžių grafiko pakeitimus.

7.4.2. Laikomos atsargos

Kiekviena įstaiga savo privalomąsias atsargas turi laikyti vienoje arba keliuose atsargų sąskaitose valstybės narės, kurioje ji įsteigta, NCB. Įstaigų, valstybėje narėje turinčių daugiau kaip vieną padalinį, pagrindinė buveinė yra atsakinga už visų įstaigos vietinių padalinių bendrų privalomųjų atsargų reikalavimų vykdymą ⁽¹⁰⁸⁾. Įstaiga, turinti padalinių daugiau kaip vienoje valstybėje narėje, turi laikyti privalomąsias atsargas kiekvienos valstybės narės, kurioje ji turi padalinį, NCB, atsižvelgdama į savo atsargų bazę atitinkamoje valstybėje narėje.

Įstaigų atsiskaitomosios sąskaitos nacionaliniuose centriniuose bankuose gali būti naudojamos kaip atsargų sąskaitos. Atsargos, laikomos atsiskaitomosiose sąskaitose, gali būti naudojamos atsiskaitymams dienos metu. Įstaigos dienos atsargos apskaičiuojamos kaip galutinis atsargų sąskaitos likutis dienos pabaigoje.

Įstaiga gali kreiptis į valstybės narės, kurios rezidentė ji yra, NCB, prašydama leidimo laikyti visas savo privalomąsias atsargas netiesiogiai per tarpininką. Galimybė laikyti savo privalomąsias atsargas per tarpininką paprastai suteikiama tik toms įstaigoms, pagal kurių struktūrą dalį administravimo (pvz., išdo valdymą) paprastai atlieka tarpininkas (pvz., taupomųjų ir kooperatinių bankų tinklai gali centralizuoti savo atsargų laikymą). Privalomųjų atsargų laikymui per tarpininką taikomos Reglamente ECB/2003/9 nustatytos nuostatos.

7.4.3. Atlyginimas už atsargų laikymą

Už privalomųjų atsargų laikymą atlyginama atsižvelgiant į laikymo laikotarpio ECB pagrindinių refinansavimo operacijų normų vidurkį, apskaičiuotą pagal kalendorinių dienų skaičių, taikant 10 interpe nurodytą formulę. Už laikomas atsargas, didesnes už privalomąsias atsargas, neatlyginama. Atlyginimas išmokamas antrą NCB darbo dieną pasibaigus laikymo laikotarpiui, už kurį buvo apskaičiuotas atlyginimas.

⁽¹⁰⁷⁾ Paprastai šis kalendorius paskelbiamas ECB pranešime spaudai, kurį galima rasti ECB interneto svetainėje www.ecb.europa.eu. Be to, jis skelbiamas Oficialiajame leidinyje ir Eurosistemos interneto svetainėse (žr. 5 priedėlį).

⁽¹⁰⁸⁾ Jei įstaiga neturi pagrindinės buveinės valstybėje narėje, kurioje ji yra įsteigta, ji turi nurodyti pagrindinį filialą, kuris atsakingas už visų įstaigos padalinių atitinkamoje valstybėje narėje bendrų privalomųjų atsargų reikalavimų vykdymą.

10 INTARPAS

Atlyginimo už privalomųjų atsargų laikymą apskaičiavimas

Atlyginimas už privalomųjų atsargų laikymą apskaičiuojamas pagal šią formulę:

$$R_t = \frac{H_t \cdot n_t \cdot r_t}{100 \cdot 360}$$

$$r_t = \sum_{i=1}^{n_t} \frac{MR_i}{n_t}$$

kur:

R_t = atlyginimas, kurį reikia sumokėti už privalomųjų atsargų laikymą per laikymo laikotarpį t ;

H_t = privalomųjų atsargų dienos vidurkis per laikymo laikotarpį t ;

n_t = laikymo laikotarpio t kalendorinių dienų skaičius;

r_t = atlyginimo už privalomųjų atsargų laikymą per laikymo laikotarpį t palūkanų norma. Taikomas standartinis dviejų dešimtųjų dalių atlyginimo normos suapvalinimas;

i = laikymo laikotarpio t kalendorinė diena i ;

MR_i = ribinė palūkanų norma, taikoma naujausiai pagrindinei refinansavimo operacijai per arba prieš kalendorinę dieną i .

7.5. Su atsargų baze susijusi atskaitomybė, atsargų patvirtinimas ir tikrinimas

Atsargų bazės straipsnius privalomųjų atsargų reikalavimų taikymui apskaičiuoja pačios įstaigos, kurioms taikomi privalomųjų atsargų reikalavimai, ir atsiskaito nacionaliniams centriniams bankams pagal bendrą ECB pinigų ir bankų statistikos sistemą (žr. 4 priedėlį). Reglamento ECB/2003/9 5 straipsnyje nustatyta pranešimo apie įstaigos atsargų bazę ir privalomųjų atsargų reikalavimus bei jų patvirtinimo tvarka.

Apie įstaigos privalomąsias atsargas pranešama ir jos patvirtinamos toliau nurodyta tvarka. Atitinkamas NCB arba įstaiga imasi iniciatyvos apskaičiuoti tos įstaigos atitinkamo laikymo laikotarpio privalomąsias atsargas. Apskaičiavusi šalis ne vėliau kaip prieš tris NCB darbo dienas iki laikymo laikotarpio pradžios praneša apie apskaičiuotas atsargas. Atitinkamas NCB gali nustatyti ankstesnę pranešimo apie privalomąsias atsargas datą. Jis taip pat gali nustatyti papildomus įstaigos pranešimo apie atsargų bazės pakeitimo ir privalomųjų atsargų, apie kurias jau informuota, pakeitimo terminus. Šalis, kuriai buvo pranešta, patvirtina apskaičiuotas privalomąsias atsargas ne vėliau kaip paskutinę NCB darbo dieną, prieš kurią prasideda šių atsargų laikymo laikotarpis. Jei informuota šalis nepateikia atsakymo apie pranešimą iki paskutinės NCB darbo dienos prieš atsargų laikymo laikotarpio pradžią pabaigos, laikoma, kad ji patvirtino atitinkamo laikotarpio įstaigos privalomąsias atsargas. Patvirtinus atitinkamo laikymo laikotarpio įstaigos privalomąsias atsargas, jų taisyti jau negalima.

Įstaigoms, kurioms leidžiama veikti kaip kitų įstaigų netiesiogiai laikomų atsargų tarpininkėms, Reglamente ECB/2003/9 nustatyti specialieji atskaitomybės reikalavimai. Atsargų laikymas per tarpininką nekeičia taip atsargas laikančių įstaigų statistinės atskaitomybės įsipareigojimų.

ECB ir nacionaliniai centriniai bankai, remdamiesi Reglamentu (EB) Nr. 2531/98, turi teisę patikrinti surinktų duomenų tikslumą ir kokybę.

7.6. Privalomųjų atsargų įsipareigojimų neįvykdymas

Privalomųjų atsargų įsipareigojimai neįvykdomi, jeigu įstaigos atsargų sąskaitoje ar sąskaitose kiekvienos kalendorinės dienos pabaigoje atsargų vidurkis per laikymo laikotarpį yra mažesnis už įstaigos atitinkamo laikymo laikotarpio privalomųjų atsargų reikalavimą.

Jeigu įstaiga visiškai arba iš dalies neįvykdo privalomųjų atsargų reikalavimo, ECB, remdamasis Reglamentu (EB) Nr. 2531/98, gali taikyti kurią nors iš toliau nurodytų sankcijų:

- a) mokesčių, kuris iki 5 procentinių punktų didesnis už ribinio skolinimosi palūkanų normą, taikomą privalomųjų atsargų reikalavimų sumai, kurios atitinkama įstaiga pritrūko; arba

- b) mokestį, kuris iki dviejų kartų didesnis už ribinio skolinimosi palūkanų normą, taikomą privalomųjų atsargų reikalavimų sumai, kurios atitinkama įstaiga pritrūko; arba
- c) reikalavimą atitinkamai įstaigai ECB arba nacionaliniuose centriniuose bankuose padėti indėlius be palūkanų, kurių suma būtų iki trijų kartų didesnė už privalomųjų atsargų reikalavimo sumą, kurios atitinkama įstaiga pritrūko. Indėlio terminas negali būti ilgesnis už laikotarpį, per kurį įstaiga neįvykdė privalomųjų atsargų reikalavimo.

Jeigu įstaiga neįvykdo kitų įsipareigojimų, nurodytų ECB reglamentuose ir sprendimuose, susijusiuose su Eurosistemos privalomųjų atsargų sistema (pvz., jeigu laiku nepateikia reikiamų duomenų arba jie yra netikslūs), ECB turi teisę taikyti sankcijas, remdamasis Reglamentu (EB) Nr. 2532/98 ir Reglamentu ECB/1999/4. ECB vykdomoji valdyba gali nustatyti ir paskelbti kriterijus, pagal kuriuos ji taikys sankcijas, numatytas Reglamento (EB) Nr. 2531/98 7 straipsnio 1 dalyje ⁽¹⁰⁹⁾.

Be to, rimtų privalomųjų atsargų reikalavimų pažeidimų atveju Eurosistema gali laikinai sustabdyti kitų sandorių šalių teisę dalyvauti vykdant atvirosios rinkos operacijas.

⁽¹⁰⁹⁾ Tokie kriterijai paskelbti pranešime „Notice of the European Central Bank on the imposition of sanctions for breaches of the obligation to hold minimum reserves“ (OL C 39, 2000 2 11, p. 3).

1 priedėlis

PINIGŲ POLITIKOS OPERACIJŲ IR PROCEDŪRŲ PAVYZDŽIAI

Pavyzdžių sąrašas

- 1 pavyzdys. Likvidumo didinimo grįžtamasis sandoris fiksuotųjų palūkanų konkurse
- 2 pavyzdys. Likvidumo didinimo grįžtamasis sandoris kintamųjų palūkanų konkurse
- 3 pavyzdys. ECB skolos sertifikatų išleidimas kintamųjų palūkanų konkurse
- 4 pavyzdys. Likvidumo mažinimo valiutų apsikeitimo sandoris kintamųjų palūkanų konkurse
- 5 pavyzdys. Likvidumo didinimo valiutų apsikeitimo sandoris kintamųjų palūkanų konkurse
- 6 pavyzdys. Rizikos kontrolės priemonės

1 PAVYZDYS

Likvidumo didinimo grįžtamasis sandoris fiksuotųjų palūkanų konkurse

ECB nusprendžia padidinti likvidumą rinkoje sudarydamas grįžtamuosius sandorius pagal fiksuotųjų palūkanų konkurso tvarką.

Trys kitos sandorių šalys pateikia tokius pasiūlymus:

(mln. eurų)	
Kita sandorio šalis	Pasiūlymas
1 bankas	30
2 bankas	40
3 bankas	70
Iš viso	140

ECB nusprendžia iš viso paskirstyti 105 mln. eurų.

Paskirstymo dalis procentais yra:

$$\frac{105}{(30 + 40 + 70)} = 75 \%$$

Paskirstymas kitoms sandorių šalims yra toks:

(mln. eurų)		
Kita sandorio šalis	Pasiūlymas	Paskirstymas
1 bankas	30	22,5
2 bankas	40	30,0
3 bankas	70	52,5
Iš viso	140	105,0

2 PAVYZDYS

Likvidumo didinimo grįžtamasis sandoris kintamųjų palūkanų konkurse

ECB nusprendžia padidinti likvidumą rinkoje sudarydamas grįžtamuosius sandorius pagal kintamųjų palūkanų konkurso tvarką.

Trys kitos sandorių šalys pateikia tokius pasiūlymus:

Palūkanų norma (%)	Suma (mln. eurų)				
	1 bankas	2 bankas	3 bankas	Visi pasiūlymai	Bendri pasiūlymai
3,15				0	0
3,10		5	5	10	10

Palūkanų norma (%)	Suma (mln. eurų)				
	1 bankas	2 bankas	3 bankas	Visi pasiūlymai	Bendri pasiūlymai
3,09		5	5	10	20
3,08		5	5	10	30
3,07	5	5	10	20	50
3,06	5	10	15	30	80
3,05	10	10	15	35	115
3,04	5	5	5	15	130
3,03	5		10	15	145
Iš viso	30	45	70	145	

ECB nusprendžia paskirstyti 94 mln. eurų nurodydamas 3,05 % ribinę palūkanų normą.

Visi pasiūlymai, didesni kaip 3,05 % (bendros 80 mln. eurų sumos), yra visiškai patenkinami. Kai palūkanų norma yra 3,05 %, paskirstoma taip:

$$\frac{94 - 80}{35} = 40 \%$$

Pavyzdžiui, kai palūkanų norma yra ribinė, 1 bankui paskirstoma taip:

$$0,4 \times 10 = 4.$$

Bendras paskirstymas 1 bankui yra toks:

$$5 + 5 + 4 = 14.$$

Paskirstymo rezultatus galima apibendrinti taip:

Kitos sandorių šalys	Suma			
	1 bankas	2 bankas	3 bankas	Iš viso
Visi pasiūlymai	30,0	45,0	70,0	145
Visi paskirstymai	14,0	34,0	46,0	94

Jeigu paskirstoma taikant ribinių palūkanų (olandiškojo) aukciono tvarką, kitų sandorių šalių sumoms taikoma 3,05 % palūkanų norma.

Jeigu paskirstoma taikant ribinių palūkanų (amerikietiškojo) aukciono tvarką, kitų sandorių šalių sumoms vienoda palūkanų norma netaikoma. Pavyzdžiui, 1 bankas gauna 5 mln. eurų už 3,07 % palūkanas, 5 mln. eurų už 3,06 % palūkanas ir 4 mln. eurų už 3,05 % palūkanas.

3 PAVYZDYS

ECB skolos sertifikatų išleidimas kintamųjų palūkanų konkurse

ECB nusprendžia sumažinti likvidumą rinkoje išleisdamas skolos sertifikatus pagal kintamųjų palūkanų konkurso tvarką.

Trys kitos sandorių šalys pateikia šiuos pasiūlymus:

Palūkanų norma (%)	Suma (mln. eurų)				
	1 bankas	2 bankas	3 bankas	Visi pasiūlymai	Bendri pasiūlymai
3,00				0	0
3,01	5		5	10	10
3,02	5	5	5	15	25

Palūkanų norma (%)	Suma (mln. eurų)				
	1 bankas	2 bankas	3 bankas	Visi pasiūlymai	Bendri pasiūlymai
3,03	5	5	5	15	40
3,04	10	5	10	25	65
3,05	20	40	10	70	135
3,06	5	10	10	25	160
3,08	5		10	15	175
3,10		5		5	180
Iš viso	55	70	55	180	

ECB nusprendžia paskirstyti nominalią 124,5 mln. eurų sumą nurodydamas 3,05 % ribinę palūkanų normą.

Visi pasiūlymai, mažesni kaip 3,05 % (bendros 65 mln. eurų sumos), yra visiškai patenkinami. Kai palūkanų norma yra 3,05 %, paskirstoma taip:

$$\frac{124,5 - 65}{70} = 85 \%$$

Pavyzdžiui, kai palūkanų norma yra ribinė, 1 bankui paskirstoma taip:

$$0,85 \times 20 = 17.$$

Bendras paskirstymas 1 bankui yra toks:

$$5 + 5 + 5 + 10 + 17 = 42.$$

Paskirstymo rezultatus galima apibendrinti taip:

Kitos sandorių šalys	Suma			
	1 bankas	2 bankas	3 bankas	Iš viso
Visi pasiūlymai	55,0	70,0	55,0	180,0
Visi paskirstymai	42,0	49,0	33,5	124,5

(mln. eurų)

4 PAVYZDYS

Likvidumo mažinimo valiutų apsikaitimo sandoris kintamųjų palūkanų konkurse

ECB nusprendžia sumažinti likvidumą rinkoje sudarydamas eurų ir JAV dolerių apsikaitimo sandorį pagal kintamųjų palūkanų konkurso tvarką. (Pastaba: šiame pavyzdyje eurai prekiaujama su premija.)

Trys kitos sandorių šalys pateikia šiuos pasiūlymus:

Apsikeitimo punktas (× 10 000)	Suma (mln. eurų)				
	1 bankas	2 bankas	3 bankas	Visi pasiūlymai	Bendri pasiūlymai
6,84				0	0
6,80	5		5	10	10
6,76	5	5	5	15	25
6,71	5	5	5	15	40
6,67	10	10	5	25	65
6,63	25	35	40	100	165
6,58	10	20	10	40	205

Apsikeitimo punktas (× 10 000)	Suma (mln. eurų)				
	1 bankas	2 bankas	3 bankas	Visi pasiūlymai	Bendri pasiūlymai
6,54	5	10	10	25	230
6,49		5		5	235
Iš viso	65	90	80	235	

ECB nusprendžia paskirstyti 158 mln. eurų, nurodydamas 6,63 ribinio apsikeitimo punkto. Visi pasiūlymai, didesni kaip 6,63 (bendros 65 mln. eurų sumos), yra visiškai patenkinami, o kai 6,63, paskirstoma taip:

$$\frac{158 - 65}{100} = 93 \%$$

Pavyzdžiui, kai apsikeitimo punktai yra ribiniai, 1 bankui paskirstoma taip:

$$0,93 \times 25 = 23,25.$$

Bendras paskirstymas 1 bankui yra toks:

$$5 + 5 + 5 + 10 + 23,25 = 48,25.$$

Paskirstymo rezultatus galima apibendrinti taip:

Kitos sandorių šalys	Suma			
	1 bankas	2 bankas	3 bankas	Iš viso
Visi pasiūlymai	65,0	90,0	80,0	235,0
Visi paskirstymai	48,25	52,55	57,20	158,0

(mln. eurų)

ECB nustato neatidėliotiną operacijos eurų ir JAV dolerių kursą, kuris lygus 1,1300.

Jeigu paskirstoma taikant ribinių palūkanų (olandiškojo) aukciono tvarką, operacijos pradžios dieną Eurosistema perka 158 000 000 eurų ir parduoda 178 540 000 JAV dolerių. Operacijos termino pabaigos dieną Eurosistema parduoda 158 000 000 eurų ir perka 178 644 754 JAV dolerius (išankstinis kursas yra $1,130663 = 1,1300 + 0,000663$).

Jeigu paskirstoma taikant ribinių palūkanų (amerikietiškojo) aukciono tvarką, Eurosistema eurų ir JAV dolerių sumas keičia taip, kaip parodyta šioje lentelėje:

Neatidėliotinas sandoris			Išankstinis sandoris		
kursas	perkami eurai	parduodami JAV doleriai	kursas	parduodami eurai	perkami JAV doleriai
1,1300			1,130684		
1,1300	10 000 000	11 300 000	1,130680	10 000 000	11 306 800
1,1300	15 000 000	16 950 000	1,130676	15 000 000	16 960 140
1,1300	15 000 000	16 950 000	1,130671	15 000 000	16 960 065
1,1300	25 000 000	28 250 000	1,130667	25 000 000	28 266 675
1,1300	93 000 000	105 090 000	1,130663	93 000 000	105 151 659
1,1300			1,130658		
1,1300			1,130654		
1,1300			1,130649		
Iš viso	158 000 000	178 540 000		158 000 000	178 645 339

5 PAVYZDYS

Likvidumo didinimo valiutų apsisikeitimo sandoris kintamųjų palūkanų konkurse

ECB nusprendžia rinkai suteikti likvidumo sudarydamas valiutų apsisikeitimo sandorį pagal eurų ir JAV dolerių kursą pagal kintamųjų palūkanų konkurso tvarką. (Pastaba: šiame pavyzdyje eurai prekiaujama už priemoną.)

Trys kitos sandorių šalys pateikia šiuos pasiūlymus:

Apsikeitimo punktai (× 10 000)	Suma (mln. eurų)				
	1 bankas	2 bankas	3 bankas	Visi pasiūlymai	Bendri pasiūlymai
6,23					
6,27	5		5	10	10
6,32	5		5	10	20
6,36	10	5	5	20	40
6,41	10	10	20	40	80
6,45	20	40	20	80	160
6,49	5	20	10	35	195
6,54	5	5	10	20	215
6,58		5		5	220
Iš viso	60	85	75	220	

ECB nusprendžia paskirstyti 197 mln. eurų nurodydamas 6,54 ribinio apsisikeitimo punkto. Visi pasiūlymai, mažesni kaip 6,54 (bendros 195 mln. eurų sumos), yra visiškai patenkinami, o kai 6,54, paskirstoma taip:

$$\frac{197 - 195}{20} = 10 \%$$

Pavyzdžiui, kai apsisikeitimo punktai yra ribiniai, 1 bankui paskirstoma taip:

$$0,10 \times 5 = 0,5.$$

Bendras paskirstymas 1 bankui yra toks:

$$5 + 5 + 10 + 10 + 20 + 5 + 0,5 = 55,5.$$

Paskirstymo rezultatus galima apibendrinti taip:

Kitos sandorių šalys	Suma (mln. eurų)			
	1 bankas	2 bankas	3 bankas	Iš viso
Visi pasiūlymai	60,0	85,0	75,0	220
Visi paskirstymai	55,5	75,5	66,0	197

ECB nustato neatidėliotiną operacijos eurų ir JAV dolerių kursą, kuris lygus 1,1300.

Jeigu paskirstoma taikant ribinių palūkanų (olandiškojo) aukciono tvarką, operacijos pradžios dieną Eurosisistema parduoda 197 000 000 eurų ir perka 222 610 000 JAV dolerių. Operacijos termino pabaigos dieną Eurosisistema perka 197 000 000 eurų ir parduoda 222 738 838 JAV dolerius (išankstinis kursas yra $1,130654 = 1,1300 + 0,000654$).

Jeigu paskirstoma taikant ribinių palūkanų (amerikietiškojo) aukciono tvarką, Eurosisistema eurų ir JAV dolerių sumas keičia taip, kaip parodyta šioje lentelėje:

Neatidėliotinas sandoris			Išankstinis sandoris		
kursas	parduodami eurai	perkami JAV doleriai	kursas	perkami eurai	parduodami JAV doleriai
1,1300			1,130623		
1,1300	10 000 000	11 300 000	1,130627	10 000 000	11 306 270
1,1300	10 000 000	11 300 000	1,130632	10 000 000	11 306 320
1,1300	20 000 000	22 600 000	1,130636	20 000 000	22 612 720
1,1300	40 000 000	45 200 000	1,130641	40 000 000	45 225 640
1,1300	80 000 000	90 400 000	1,130645	80 000 000	90 451 600
1,1300	35 000 000	39 550 000	1,130649	35 000 000	39 572 715
1,1300	2 000 000	2 260 000	1,130654	2 000 000	2 261 308
1,1300			1,130658		
Iš viso	197 000 000	222 610 000		197 000 000	222 736 573

6 PAVYZDYS

Rizikos kontrolės priemonės

Šiuo pavyzdžiu iliustruojama rizikos kontrolės sistema, taikoma Eurosistemos likvidumo didinimo operacijų užtikrinamajam turtui ⁽¹¹⁰⁾. Pavyzdys pagrįstas prielaida, kad kita sandorio šalis dalyvauja vykdamas šias Eurosistemos pinigų politikos operacijas:

- pagrindinę refinansavimo operaciją, kuri prasideda 2004 m. liepos 28 d. ir baigiasi 2004 m. rugpjūčio 4 d., pagal kurią kitai sandorio šaliai paskirstoma 50 mln. eurų už 4,24 % palūkanų normą;
- ilgesnės trukmės refinansavimo operaciją, kuri prasideda 2004 m. liepos 29 d. ir baigiasi 2004 m. spalio 21 d., pagal kurią kitai sandorio šaliai paskirstoma 45 mln. eurų už 4,56 % palūkanų normą; ir
- pagrindinę refinansavimo operaciją, kuri prasideda 2004 m. rugpjūčio 4 d. ir baigiasi 2004 m. rugpjūčio 11 d., pagal kurią kitai sandorio šaliai paskirstoma 35 mln. eurų už 4,26 % palūkanų normą.

1 lentelėje pateiktos antrinė rinką turinčio užtikrinamojo turto, kurį kita sandorio šalis naudoja šioms operacijoms, savybės.

1 lentelė

Sandoriams naudojamas antrinė rinką turintis užtikrinamasis turtas

Savybės						
Pavadinimas	Turto rūšis	Termino pabaigos diena	Atkarpa	Atkarpos dažnumas	Likęs terminas	Įvertinimas mažesne nei rinkos verte
A turtas	Stambių emisijų padengtos obligacijos bankų	2008 8 30	Fiksuotoji	6 mėnesiai	4 metai	3,50 %
B turtas	Centrinės valdžios obligacija	2008 11 19	Kintamoji	12 mėnesių	4 metai	0,50 %
C turtas	Korporacijos obligacija	2015 5 12	Nulinė		> 10 metų	15,00 %
Kainos procentais (įskaitant sukauptas palūkanas) (*)						
2004 7 28	2004 7 29	2004 7 30	2004 8 2	2004 8 3	2004 8 4	2004 8 5
102,63	101,98	100,55	101,03	100,76	101,02	101,24
	98,35	97,95	98,15	98,56	98,73	98,57
					55,01	54,87

(*) Kainos, nurodytos konkrečią vertinimo dieną, atitinka dažniausiai buvusią kainą darbo dieną prieš vertinimo dieną.

⁽¹¹⁰⁾ Šis pavyzdys pagrįstas prielaida, kad, apskaičiuojant įkaito vertės išlaikymo prievolės poreikį, atsižvelgiama į palūkanas, sukauptas už suteiktą likvidumą, ir taikoma suteikto likvidumo 0,5 % neįpareigojančio vertės pokyčio riba.

ATSKIROJO ĮKAITO SISTEMA

Pirmiausia daroma prielaida, kad sandoriai su NCB sudaromi taikant sistemą, pagal kurią kiekvienas sandoris užtikrinamas atskiru turto. Atskiras užtikrinamasis turtas vertinamas kiekvieną dieną. Rizikos kontrolės sistemą galima apibūdinti taip (taip pat žr. 2 lentelę):

1. 2004 m. liepos 28 d. kita sandorio šalis sudaro atpirkimo sandorį su NCB, kuris perka 50,6 mln. eurų vertės turto A. Turtas A yra stambių emisijų padengtos bankų obligacijos su fiksuotąja atkarpa, kurių terminas sueina 2008 m. rugpjūčio 30 d. Taigi jų terminas iki galiojimo pabaigos yra ketveri metai, todėl reikalingas įvertinimas 3,5 % mažesne nei rinkos verte. Turto A rinkos vertė jo reprezentatyvioje rinkoje tą dieną yra 102,63 % kartu su sukauptomis palūkanomis už atkarpą. Kita sandorio šalis turi pateikti turto A už sumą, kuri, iš rinkos vertės atėmus 3,5 %, yra didesnė už paskirstytą 50 mln. eurų sumą. Todėl kita sandorio šalis pateikia turto A už nominalią 50,6 mln. eurų sumą, kurios pakoreguota rinkos vertė tą dieną lygi 50 113 203 eurams.
2. 2004 m. liepos 29 d. kita sandorio šalis sudaro atpirkimo sandorį su NCB, kuris perka turto A už 21 mln. eurų sumą (rinkos kaina yra 101,98 %, įvertinimas 3,5 % mažesne nei rinkos verte) ir turto B už 25 mln. eurų sumą (rinkos kaina 98,35 %). Turtas B yra centrinės Vyriausybės obligacijos su kintamųjų atkarpų mokėjimais, kuriems taikomas įvertinimas 0,5 % mažesne nei rinkos verte. Pakoreguota turto A ir B rinkos vertė tą dieną lygi 45 130 810 eurų, taigi ji didesnė už reikalaujamą 45 000 000 eurų sumą.

2004 m. liepos 29 d. pagrindinės refinansavimo operacijos, kuri pradėta 2004 m. liepos 28 d., užtikrinamasis turtas perkainojamas. Kai turto A rinkos vertė yra 101,98 %, jo pagal įvertinimą mažesne nei rinkos verte pakoreguota rinkos vertė vis dar yra tarp apatinės ir viršutinės verčių neįpareigojančių sumų. Todėl laikoma, kad pirminio įkaito pakanka ir pirminio suteikto likvidumo sumai, ir sukaupoms palūkanoms, kurios sudaro 5 889 eurus.

3. 2004 m. liepos 30 d. užtikrinamasis turtas perkainojamas: turto A rinkos vertė yra 100,55 %, o turto B rinkos vertė yra 97,95 %. Sukauptos palūkanos sudaro 11 778 eurus už pagrindinę refinansavimo operaciją, kuri pradėta 2004 m. liepos 28 d., ir 5 700 eurų už ilgesnės trukmės refinansavimo operaciją, kuri pradėta 2004 m. liepos 29 d. Dėl to pirmojo sandorio pakoreguota turto A rinkos vertė nukrinta žemiau sandoriui užtikrinti reikalingos 914 218 eurų sumos (suteikto likvidumo, pridėjus sukauptas palūkanas), bet taip pat žemiau už apatinį neįpareigojantį vertės lygį – 49 761 719 eurų. Kita sandorio šalis pateikia turto A už nominalią 950 000 eurų sumą, todėl iš rinkos vertės, apskaičiuotos pagal 100,55 % kainą, atėmus 3,5 % įvertinimą mažesne nei rinkos verte, atkuriamas pakankamas reikalingas įkaitas ⁽¹¹¹⁾.

Antrajam sandoriui taip pat reikalinga įkaito vertės išlaikymo prievolė, kadangi pakoreguota užtikrinamojo turto, naudojamo sudarant šį sandorį, rinkos vertė (44 741 520 eurų) yra mažesnė už apatinį neįpareigojantį vertės lygį (44 780 672 eurų sumą). Todėl kita sandorio šalis pateikia 270 000 eurų vertės turto B, kurio pakoreguota rinkos vertė yra 263 143 eurai.

4. 2004 m. rugpjūčio 2 ir 3 d. sandorių, kurie sudaryti 2004 m. liepos 28 ir 29 d., užtikrinamasis turtas perkainojamas be papildomos įkaito vertės išlaikymo prievolės poreikio.
5. 2004 m. rugpjūčio 4 d. kita sandorio šalis grąžina likvidumą didinusi sumą, suteiktą pagal 2004 m. liepos 28 d. pradėtą pagrindinę refinansavimo operaciją, įskaitant sukauptas palūkanas, kurios sudaro 41 222 eurus. NCB grąžina turto A už nominaliąją 51 550 000 eurų sumą.

Tą pačią dieną kita sandorio šalis sudaro naują atpirkimo sandorį su NCB, kuris perka 75 mln. eurų nominaliosios vertės turto C. Kadangi turtas C yra įmonių obligacijos su nuline atkarpa, kurių terminas iki galiojimo pabaigos yra daugiau kaip 10 metų ir dėl to reikalingas įvertinimas 15 % mažesne nei rinkos verte, atitinkama pagal įvertinimą mažesne nei rinkos verte pakoreguota rinkos vertė tą dieną yra 35 068 875 eurai.

Turto, naudojamo ilgalaikiai refinansavimo operacijai, kuri pradėta 2004 m. liepos 29 d., perkainojimas parodo, kad pateikto turto pakoreguota rinkos vertė yra didesnė už viršutinį neįpareigojantį vertės lygį maždaug 262 000 eurų, todėl NCB turi grąžinti kitai sandorio šaliai turto B, kurio nominalioji vertė yra 262 000 eurų ⁽¹¹²⁾.

BENDROJO ĮKAITO SISTEMA

Antra, daroma prielaida, kad sandoriai su NCB sudaromi taikant bendrojo įkaito sistemą. Turtas, įtrauktas į bendrą turto, kurį naudoja kita sandorio šalis, fondą, nėra atskirai skiriamas konkretiems sandoriams užtikrinti.

Šiame pavyzdyje taikoma ta pati sandorių seka kaip ir pirmiau pateiktame atskirojo įkaito sistemos pavyzdyje. Pagrindinis skirtumas yra tas, kad perkainojimo dienomis viso įkeisto turto patikslinta rinkos vertė turi padengti visoms nebaigtoms

⁽¹¹¹⁾ Nacionaliniai centriniai bankai įkaito vertės išlaikymo prievolės gali vykdyti pinigais, o ne vertybiniais popieriais.

⁽¹¹²⁾ Jei NCB kitai sandorio šaliai turi sumokėti pagal įkaito vertės išlaikymo prievolę dėl antrojo sandorio, tam tikrais atvejais galima atlikti tokio mokėjimo ir kitos sandorio šalies NCB sumokėtos sumos pagal įkaito vertės išlaikymo prievolę dėl pirmojo sandorio tarpusavio užskaitą. Tokiu atveju būtų tik vienas atsiskaitymas pagal įkaito vertės išlaikymo prievolę.

kitos sandorio šalies ir NCB operacijoms reikalingą įkaito sumą. 1 178 398 eurų įkaito vertės išlaikymo prievolė, atsirandanti 2004 m. liepos 30 d., šiame pavyzdyje yra tapati tai, kurios reikėjo atskirojo įkaito sistemoje. Kita sandorio šalis pateikia turto A, kurio nominalioji vertė yra 1 300 000 eurų. Jis, atėmus 3,5 % įvertinimą mažesne nei rinkos verte, apskaičiuota remiantis 100,55 % kaina, atkuria pakankamą reikalingą įkaitą.

Be to, 2004 m. rugpjūčio 4 d., kai sueina pagrindinės refinansavimo operacijos, pradėtos 2004 m. liepos 28 d., terminas, kita sandorio šalis gali laikyti savo turtą įkeisto turto sąskaitoje. Turtas taip pat gali būti pakeistas kitu turtu, kaip matyti iš pavyzdžio, kuriame turtas A, kurio nominalioji vertė buvo 51,9 mln. eurų, yra pakeistas turtu C, kurio nominalioji vertė yra 75,5 mln. eurų, tam, kad padengtų suteiktą likvidumą padidinusią sumą ir apskaičiuotas palūkanas pagal visas refinansavimo operacijas.

Rizikos kontrolės struktūra bendrojo įkaito sistemoje apibūdinta 3 lentelėje.

2 lentelė

Atskirojo įkaito sistema

Data	Sandoriai, kurių terminas nepasibaigęs	Pradžios diena	Pabaigos diena	Palūkanų norma	Suteiktas likvidumas	Sukauptos palūkanos	Suma, kurią reikia padengti	Apatinė neįpareigojanti suma	Viršutinė neįpareigojanti suma	Pakoreguota rinkos vertė	Įkaito vertės išlaikymo prievolė
2004 7 28	Pagrindinis refinansavimas	2004 7 28	2004 8 4	4,24	50 000 000	—	50 000 000	49 750 000	50 250 000	50 113 203	—
2004 7 29	Pagrindinis refinansavimas	2004 7 28	2004 8 4	4,24	50 000 000	5 889	50 005 889	49 755 859	50 255 918	49 795 814	—
	Ilgesnės trukmės refinansavimas	2004 7 29	2004 10 27	4,56	45 000 000	—	45 000 000	44 775 000	45 225 000	45 130 810	—
2004 7 30	Pagrindinis refinansavimas	2004 7 28	2004 8 4	4,24	50 000 000	11 778	50 011 778	49 761 719	50 261 837	49 097 560	– 914 218
	Ilgesnės trukmės refinansavimas	2004 7 29	2004 10 27	4,56	45 000 000	5 700	45 005 700	44 780 672	45 230 729	44 741 520	– 264 180
2004 8 2	Pagrindinis refinansavimas	2004 7 28	2004 8 4	4,24	50 000 000	29 444	50 029 444	49 779 297	50 279 592	50 258 131	—
	Ilgesnės trukmės refinansavimas	2004 7 29	2004 10 27	4,56	45 000 000	22 800	45 022 800	44 797 686	45 247 914	45 152 222	—
2004 8 3	Pagrindinis refinansavimas	2004 7 28	2004 8 4	4,24	50 000 000	35 333	50 035 333	49 785 157	50 285 510	50 123 818	—
	Ilgesnės trukmės refinansavimas	2004 7 29	2004 10 27	4,56	45 000 000	28 500	45 028 500	44 803 358	45 253 643	45 200 595	—
2004 8 4	Pagrindinis refinansavimas	2004 8 4	2004 8 11	4,26	35 000 000	—	35 000 000	34 825 000	35 175 000	35 068 875	—
	Ilgesnės trukmės refinansavimas	2004 7 29	2004 10 27	4,56	45 000 000	34 200	45 034 200	44 809 029	45 259 371	45 296 029	261 829
2004 8 5	Pagrindinis refinansavimas	2004 8 4	2004 8 11	4,26	35 000 000	4 142	35 004 142	34 829 121	35 179 162	34 979 625	—
	Ilgesnės trukmės refinansavimas	2004 7 29	2004 10 27	4,56	45 000 000	39 900	45 039 900	44 814 701	45 265 100	45 043 420	—

3 lentelė

Bendrojo įkaito sistema

Data	Sandoriai, kurių terminas nepasibaigęs	Pradžios diena	Pabaigos diena	Palūkanų norma	Suteiktas likvidumas	Sukauptos palūkanos	Suma, kurią reikia padengti	Apatinė neįpareigojanti suma (*)	Viršutinė neįpareigojanti suma (**)	Pakoreguota rinkos vertė	Įkaito vertės išlaikymo prievolė
2004 7 28	Pagrindinis refinansavimas	2004 7 28	2004 8 4	4,24	50 000 000	—	50 000 000	49 750 000	Netaikoma	50 113 203	—
2004 7 29	Pagrindinis refinansavimas	2004 7 28	2004 8 4	4,24	50 000 000	5 889	95 005 889	94 530 859	Netaikoma	94 926 624	—
	Ilgesnės trukmės refinansavimas	2004 7 29	2004 10 27	4,56	45 000 000	—					
2004 7 30	Pagrindinis refinansavimas	2004 7 28	2004 8 4	4,24	50 000 000	11 778	95 017 478	94 542 390	Netaikoma	93 839 080	– 1 178 398
	Ilgesnės trukmės refinansavimas	2004 7 29	2004 10 27	4,56	45 000 000	5 700					
2004 8 2	Pagrindinis refinansavimas	2004 7 28	2004 8 04	4,24	50 000 000	29 444	95 052 244	94 576 983	Netaikoma	95 487 902	—
	Ilgesnės trukmės refinansavimas	2004 7 29	2004 10 27	4,56	45 000 000	22 800					
2004 8 3	Pagrindinis refinansavimas	2004 7 28	2004 8 4	4,24	50 000 000	35 333	95 063 833	94 588 514	Netaikoma	95 399 949	—
	Ilgesnės trukmės refinansavimas	2004 7 29	2004 10 27	4,56	45 000 000	28 500					
2004 8 4	Pagrindinis refinansavimas	2004 8 4	2004 8 11	4,26	35 000 000	—	80 034 200	79 634 029	Netaikoma	80 333 458	—
	Ilgesnės trukmės refinansavimas	2004 7 29	2004 10 27	4,56	45 000 000	34 200					
2004 8 5	Pagrindinis refinansavimas	2004 8 4	2004 8 11	4,26	35 000 000	4 142	80 044 042	79 643 821	Netaikoma	80 248 396	—
	Ilgesnės trukmės refinansavimas	2004 8 4	2004 10 27	4,56	45 000 000	39 900					

(*) Bendrojo įkaito sistemoje apatinė neįpareigojanti verčių suma yra mažiausios įkaito vertės ribos išlaikymo prievolė. Praktikoje dauguma nacionalinių centrinių bankų reikalauja papildomo įkaito, kai bendrojo įkaito rinkos vertė tampa mažesnė už visą užtikrinamą sumą.

(**) Bendrojo įkaito sistemoje viršutinė neįpareigojanti verčių suma yra nesvarbi, nes kita sandorio šalis visuomet sieks suteikti įkaito perviršį, kad sumažintų operacinius sandorius.

2 priedėlis

ŽODYNĖLIS

Amerikietiškas aukcionas (American auction): žr. sutartinių palūkanų aukcionas.

Apsikeitimo punktas (Swap point): išankstinio sandorio ir neatidėliotino sandorio, dėl kurių susitariama vykdant valiutų apskeitimo sandorį, kursų skirtumas.

Glaudūs ryšiai (Close links): padėtis, kai kita sandorio šalis susijusi su tinkamo turto emitentu, skolininku arba garantu taip, kad: a) kita sandorio šalis, tiesiogiai arba netiesiogiai per vieną ar daugiau kitų įmonių, turi 20 % arba daugiau emitento, skolininko arba garanto kapitalo, arba b) emitentas, skolininkas arba garantas, tiesiogiai arba netiesiogiai per vieną ar daugiau kitų įmonių, turi 20 % arba daugiau kitos sandorio šalies kapitalo, arba c) trečioji šalis, tiesiogiai arba netiesiogiai per vieną ar daugiau kitų įmonių, turi daugiau kaip 20 % kitos sandorio šalies kapitalo ir daugiau kaip 20 % emitento, skolininko arba garanto kapitalo.

Atpirkimo diena (Repurchase date): diena, kurią pirkėjas pagal atpirkimo sandorį įsigytą turtą privalo parduoti pardavėjui.

Atpirkimo kaina (Repurchase price): kaina, už kurią pirkėjas pagal atpirkimo sandorį privalo turtą parduoti atgal pardavėjui. Atpirkimo kaina lygi pirkimo kainai, pridėjus kainų skirtumą, kuris yra lygus palūkanoms už operacijos laikotarpį suteiktas likvidias lėšas.

Atpirkimo operacija (Repo operation): likvidumo didinimo grįžtamasis sandoris, sudaromas kaip atpirkimo sandoris.

Atpirkimo sandoris (Repurchase agreement): susitarimas, pagal kurį parduodamas turtą pardavėjas įgyja teisę ir prisiima įsipareigojimą ateityje nustatytu laiku arba pagal pareikalavimą jį atpirkti už nustatytą kainą. Toks susitarimas panašus į skolinimąsi už įkaitą, tik atpirkimo sandorio atveju pardavėjas nepraranda vertybinių popierių nuosavybės. Eurosistema nustatyto termino atpirkimo sandorius naudoja sudarydama grįžtamuosius sandorius.

Atsargų bazė (Reserve base): kredito įstaigos balanso straipsniuose, naudojamuose jos privalomoms atsargoms apskaičiuoti, parodomų dydžių suma.

Atsargų norma (Reserve ratio): balanso straipsniui, įtrauktam į atsargų bazę, taikoma norma, kurią nustato centrinis bankas. Atsargų normos taikomos apskaičiuojant privalomųjų atsargų reikalavimus.

Atsargų sąskaita (Reserve account): sąskaita NCB, kurioje kita sandorio šalis laiko savo atsargas. Kitų sandorių šalių atsiskaitomąsias sąskaitas, atidarytas nacionaliniuose centriniuose bankuose, galima naudoti kaip atsargų sąskaitas.

Atsiskaitymo diena (Settlement date): diena, kurią atsiskaitoma pagal sandorį. Atsiskaitoma gali būti sandorio sudarymo dieną (atsiskaitymas tą pačią dieną) arba viena ar kelios dienos po sandorio sudarymo (atsiskaitymo diena nurodoma kaip sandorio diena (T) + sutartas dienų skaičius).

Atsiskaitymo tarpininkas (Settlement agent): įstaiga, kuri pervedimo sistemose arba kitaip tvarko atsiskaitymo procesą (pvz., nustato atsiskaitymo pozicijas, stebi mokėjimo mainus ir pan.).

Atsiskaitomoji sąskaita (Settlement account): sąskaita, kurią tiesioginis TARGET2 dalyvis atidaro centriniame banke mokėjimams vykdyti.

Atskirosios įkaito sistema (Earmarking system): įkaito valdymo sistema NCB, pagal kurią likvidumas suteikiamas užtikrinant turtu kiekvieną sandorį atskirai.

Atskirųjų atsiskaitymų sistema (Gross settlement system): pervedimo sistema, pagal kurią atsiskaitoma lėšomis arba vertybiniais popieriais pervedami pagal atskirus nurodymus.

Atvirkštinė kintamųjų palūkanų priemonė (Inverse floating rate instrument): struktūrizuota obligacija, kurios turėtoji mokama palūkanų norma kinta atvirkščiai proporcingai tam tikrai bazinei palūkanų normai.

Atvirosios rinkos operacija (Open market operation): centrinio banko iniciatyva finansų rinkoje atlikta operacija. Atsižvelgiant į tikslus, reguliarumą ir tvarką, skiriamos keturios Eurosistemos atvirosios rinkos operacijų rūšys: pagrindinės refinansavimo operacijos, ilgesnės trukmės refinansavimo operacijos, koreguojamosios operacijos ir struktūrinės operacijos. Iš joms naudojamų priemonių grįžtamieji sandoriai yra pagrindinė Eurosistemos atvirosios rinkos priemonė ir ją galima naudoti visų keturių rūšių operacijoms. Be to, atliekant struktūrines operacijas galima išleisti skolos sertifikatus ir sudaryti vienkryptiškus sandorius, o atliekant koreguojamąsias operacijas galima sudaryti valiutų apskeitimo sandorius ir pritraukti terminuotuosius indėlius.

Bendroji nuolaida (Lump-sum allowance): nustatyta suma, kurią įstaiga atskaito apskaičiuodama savo privalomųjų atsargų reikalavimą pagal Eurosistemos privalomųjų atsargų sistemą.

Bendrojo įkaito sistema (Pooling system): žr. bendrojo užtikrinamojo įkaito sistema (Collateral pooling system).

Bendrojo užtikrinamojo įkaito sistema (Collateral pooling system): įkaito valdymo sistema centriniame banke, pagal kurią kita sandorio šalis atidaro kaupiamąją sąskaitą turtui, skirtam jos sandoriams su centriniu banku užtikrinti, deponuoti. Bendrojo įkaito sistemoje, priešingai nei atskirojo įkaito sistemoje, prievolę užtikrinantis turtas nepriskiriamas atskiriems sandoriams.

Centrinis vertybinių popierių depozitoriumas (CVPD) (Central securities depository (CSD)): teisinis subjektas, kuris laiko ir administruoja vertybinius popierius ar kitą finansinį turtą, laiko emisijos sąskaitas ir leidžia tvarkyti sandorius darant įrašus apskaitoje. Turtas gali būti materialusis (tačiau nejudinamas CVPD) arba nematerialusis (tik kaip elektroniniai įrašai).

Dematerializavimas (Dematerialisation): fizinių nuosavybės sertifikatų arba dokumentų, kurie patvirtina finansinio turto nuosavybę, panaikinimas, kai finansinis turtas yra tik apskaitos įrašai.

Depozitoriumas (Depository): tarpininkas, kurio pagrindinė veikla – tvarkyti fizinę arba elektroninę vertybinių popierių apskaitą ir saugoti įrašus apie vertybinių popierių nuosavybę.

Dienos pabaiga (End-of-day): darbo dienos laikas uždarius TARGET2, kai TARGET2 sistemoje baigiami apdoroti tos dienos mokėjimai.

Dienos paskola (Intraday credit): trumpiau kaip vienai darbo dienai suteikta paskola. Nacionaliniai centriniai bankai gali ją suteikti siekdami išlyginti mokėjimo atsiskaitymų neatitikimus. Ji gali būti: i) įkaitu užtikrintas sąskaitos pereinimo padengimas arba ii) skolinimo operacija įkeičiant turtą arba parduodant jį pagal atpirkimo sandorį.

Dienų skaičiavimo susitarimas (Day-count convention): susitarimas, kuriuo reguliuojamas dienų skaičius, į kurį atsižvelgiama apskaičiuojant paskolų palūkanas. Eurosistema savo pinigų politikos operacijoms taiko tokį dienų skaičiavimo susitarimą – faktinį/360.

Dvišalė procedūra (Bilateral procedure): procedūra, kai centrinis bankas dirba tiesiogiai tik su viena arba keliomis kitomis sandorių šalimis ir neskelbia konkurso. Prie dvišalių procedūrų priskiriamos operacijos, kurios atliekamos per vertybinių popierių biržas arba rinkos tarpininkus.

EEE (Europos ekonominės erdvės) šalys (EEE (European Economic Area) countries): ES valstybės narės, Islandija, Lichtenšteinas ir Norvegija.

Emitentas (Issuer): subjektas, kurio įsipareigojimas išreikštas vertybiniu popieriumi arba kita finansine priemone.

Euro zona (euro area): zona, kuriai priklauso valstybės narės ir kurioje vykdoma bendroji pinigų politika, vadovaujant ECB valdančiajai tarybai.

Europos centrinių bankų sistema (ECBS) (European System of Central Banks (ESCB)): Europos Centrinis Bankas (ECB) ir ES valstybių narių centriniai bankai. Pažymėtina, kad tų ES valstybių narių, kurių valiuta nėra euro, centriniai bankai išlaiko savo galias pinigų politikos srityje pagal nacionalinę teisę ir todėl nedalyvauja vykdamas Eurosistemos pinigų politiką.

Eurosistema (Eurosistem): ją sudaro Europos Centrinis Bankas (ECB) ir nacionaliniai centriniai bankai. Eurosistemos sprendimus priimančios organai yra ECB valdančioji taryba ir ECB vykdomoji valdyba.

Eurosistemos darbo diena (Eurosistem business day): bet kuri diena, kurią ECB ir bent vienas NCB yra atidaryti Eurosistemos pinigų politikos operacijoms vykdyti.

Eurosistemos kredito vertinimo sistema (EKVS) (Eurosistem credit assessment framework (ECAF)): procedūrų, taisyklių ir metodų visuma, kuria užtikrinama, kad būtų laikomasi griežtų Eurosistemos kredito standartų viso tinkamo turto atžvilgiu. Nustatydama griežtus kredito standartus, Eurosistema skiria antrinę rinką turintį ir antrinės rinkos neturintį turtą. Vertindama tinkamo turto kredito standartus, Eurosistema atsižvelgia į kredito vertinimo informaciją, gautą iš kredito vertinimo sistemų, priklausančių vienam iš keturių šaltinių, būtent išorinių kredito vertinimo institucijų (IKVI), nacionalinių centrinių bankų vidinių kredito vertinimo sistemų (VKVS), sandorio šalių vidaus reitingais pagrįstų sistemų (VRPS) ar trečiųjų šalių teikiamų priemonių reitingui nustatyti (PRN). Be to, vertindama kredito standartus, Eurosistema atsižvelgia į institucinius kriterijus ir ypatybes, kurie garantuoja panašią priemonės turėtojo apsaugą, kaip antai garantijos. Eurosistemos pamatinis dydis, nustatant minimalius reikalavimus griežtiems kredito standartams (kredito kokybės riba), apibrėžiamas kaip „vienos A“ kredito vertinimas. Eurosistema 0,10 % įsipareigojimų neįvykdymo tikimybę (INT) per vienus metus laiko lygiaverte „A“ kategorijos kredito vertinimui.

Faktinis/360 (Actual/360): dienų skaičiavimo susitarimas, taikomas kredito palūkanoms apskaičiuoti ir rodantis, kad palūkanos skaičiuojamos pagal faktinį kredito suteikimo kalendorinių dienų skaičių laikant, kad metus sudaro 360 dienų. Šis dienų skaičiavimo susitarimas taikomas Eurosistemos pinigų politikos operacijoms.

Fiksuotųjų palūkanų konkursas (Fixed rate tender): konkurso tvarka, pagal kurią centrinis bankas iš anksto nustato palūkanų normą, o dalyvaujantys kitos sandorių šalys su tokia palūkanų norma siūlo pinigų sumą, dėl kurios jos nori susitarti.

Fiksuotųjų palūkanų priemonė (Fixed rate instrument): finansinė priemonė, kurios atkarpa yra fiksuota visam priemonės galiojimo laikui.

Galutinis pervedimas (Final transfer): neatšaukiamas ir besąlyginis pervedimas, kurį atlikus įvykdomas išpareigojimas atlikti pervedimą.

Greitasis konkursas (Quick tender): Eurosistemoje taikoma koreguojamųjų operacijų konkurso tvarka, kai manoma, kad reikia greitai paveikti likvidumą rinkoje. Greitieji konkursai paprastai įvykdomi per 90 minučių ir juose paprastai gali dalyvauti ribotas kitų sandorių šalių skaičius.

Grįžtamasis sandoris (Reverse transaction): operacija, kai NCB perka arba parduoda turtą sudarydamas atpirkimo sandorį arba vykdo įkaitu užtikrintas kredito operacijas.

Įkaito vertės išlaikymo prievolė (Margin call): su reikalavimu išlaikyti įkaito vertę susijusi tvarka, pagal kurią, prievolę užtikrinančio turto reguliariai matuojamai vertei nukritus žemiau tam tikro lygio, centrinis bankas pareikalauja, kad kitos sandorių šalys pateiktų papildomą turtą (arba pinigų). O jeigu prievolę užtikrinančio turto vertė po jo perkainojimo yra didesnė už sumą, kurią yra skolingos kitos sandorių šalys, padidintą reikalaujamos išlaikyti įkaito vertės perviršiu, kita sandorio šalis gali reikalauti, kad centrinis bankas jai grąžintų turto (arba pinigų) perteklių.

Ilgesnės trukmės refinansavimo operacija (Longer-term refinancing operation): reguliari atvirosios rinkos operacija, kurią Eurosistema atlieka sudarydama grįžtamuosius sandorius. Ilgesnės trukmės refinansavimo operacijos atliekamos mėnesinių standartinių konkursų būdu, paprastai šių operacijų terminas yra trys mėnesiai.

Indėlių galimybė (Deposit facility): Eurosistemos kitoms sandorių šalims suteikta nuolatinė galimybė padėti vienos nakties indėlius NCB už iš anksto nustatytą palūkanų normą.

Investicijų saugotojas (Custodian): teisinis subjektas, kuris išpareigoja saugoti ir administruoti kitų vardu įregistruotus vertybinius popierius ir kitą finansinį turtą.

Išpareigojimų neįvykdymo atvejis (Default event): atvejis, nurodytas Eurosistemos kredito vertinimo sistemoje (EKVS), atitinkantis apibrėžimą, pateiktą Direktyvoje 2006/48/EB ir Direktyvoje 2006/49/EB dėl investicinių įmonių ir kredito įstaigų kapitalo pakankamumo⁽¹³⁾ (jos kartu vadinamos Kapitalo poreikių direktyva, KPD). Taigi išpareigojimų neįvykdymo atvejis yra tada, kai „a) kredito įstaiga mano, kad tikėtina, jog išpareigojantysis asmuo galutinai neįvykdys savo kreditinių išpareigojimų kredito įstaigai, patronuojančiai įmonei ar bet kuriai iš jos dukterinių įmonių, jeigu kredito įstaiga nesiims atgėžtinių veiksmų, kaip antai vertybinių popierių pardavimas (jei tokių yra)“; ir (arba) „b) išpareigojantysis asmuo daugiau kaip 90 dienų vėluoja įvykdyti bet kurį reikšmingą išpareigojimą kredito įstaigai, patronuojančiai įmonei ar bet kuriai iš jos dukterinių įmonių“.

Įspėjamojo laikotarpio indėliai (Deposits redeemable at notice): priemonių kategorija, prie kurios priskiriami indėliai, kurių savininkas, pateikęs paraišką atsiimti indėlį, lėšas gali atsiimti tik pasibaigus nustatytam laikotarpiui. Kai kuriais atvejais tam tikrą nustatytą sumą galima atsiimti per konkretų laikotarpį arba, sumokėjus baudą, indėlį atsiimti anksčiau.

Iš anksto nustatyta atkarpa (Pre-fixed coupon): kintamųjų palūkanų priemonių atkarpa, kuri nustatoma remiantis tam tikros dienos (arba dienų) prieš atkarpos palūkanų kaupimo laikotarpį bazinio indekso vertėmis.

Išorinė kredito vertinimo institucija (IKVI) (External credit assessment institution (ECAI)): Eurosistemos kredito vertinimo sistemoje (EKVS) numatytas kredito kokybės vertintojas, kuriuo gali būti tos institucijos, kurių kredito vertinimą kredito institucijos gali naudoti nustatydamos pozicijų riziką pagal Kapitalo poreikių direktyvą. Šioms institucijoms nacionalinės priežiūros institucijos taiko formalų pripažinimo ir patvirtinimo procesą.

Iš rinkos vertės išskaitoma dalis (Haircut): žr. įvertinimas mažesne nei rinkos verte.

Įvertinimas mažesne nei rinkos verte (Valuation haircut): rizikos kontrolės priemonė, taikoma grįžtamuosiuose sandoriuose naudojamam prievolę užtikrinančiam turtui ir rodanti, kad centrinis bankas prievolę užtikrinantį turtą įvertina to turto rinkos vertę sumažindamas tam tikru procentu (iš rinkos vertės išskaitoma dalimi). Eurosistema taiko įvertinimo mažesne nei rinkos verte priemonę atsižvelgdama į konkretaus turto savybes, pavyzdžiui, likusį terminą.

Įvertinimo sumažinimas (Valuation markdown): rizikos kontrolės priemonė, taikoma grįžtamuosiuose sandoriuose naudojamam prievolę užtikrinančiam turtui ir rodanti, kad centrinis bankas teorinę turto rinkos vertę sumažina tam tikru procentu prieš jį įvertindamas mažesne nei rinkos verte.

Kiekio konkursas (Volume tender): žr. fiksuotųjų palūkanų konkursas.

Kintamųjų palūkanų konkursas (Variable rate tender): konkurso tvarka, pagal kurią kitos sandorių šalys siūlo centriniam bankui sutartinę pinigų sumą ir sandorio palūkanų normą.

⁽¹³⁾ OL L 177, 2006 6 30, p. 201.

Kintamųjų palūkanų priemonė (Floating rate instrument): finansinė priemonė, kurios atkarpa periodiškai nustatoma pagal bazinį indeksą, siekiant parodyti trumpalaikių arba vidutinės trukmės rinkos palūkanų normų pokyčius. Kintamųjų palūkanų priemonės turi arba iš anksto nustatytas, arba vėliau nustatomas atkarpas.

Kita sandorio šalis (Counterparty): kita finansinio sandorio (pvz., bet kurio sandorio su centriniu banku) šalis.

Konkurso procedūra (Tender procedure): procedūra, pagal kurią centrinis bankas rinkoje didina arba mažina likvidumą pagal konkurencinius kitų sandorių šalių pateiktus pasiūlymus. Pirmiausia patenkinami patys konkurencingiausi pasiūlymai, kol centrinis bankas sunaudoja visą sumą, skirtą likvidumui padidinti arba sumažinti.

Koregavimas pagal rinką (Marking to market): žr. reikalaujama išlaikyti įkaito vertė.

Koreguojamoji operacija (Fine-tuning operation): nereguliari atvirosios rinkos operacija, kurią Eurosistema vykdo daugiausia siekdama valdyti netikėtus likvidumo svyravimus rinkoje.

Korespondentinė bankininkystė (Correspondent banking): susitarimas, pagal kurį viena kredito įstaiga teikia mokėjimo ir kitas paslaugas kitai kredito įstaigai. Mokėjimai per korespondentus dažnai atliekami per tarpusavio atsiskaitymo sąskaitas (nostro ir loro sąskaitas), kurios gali turėti nuolatinės kredito linijas. Korespondentinės bankininkystės paslaugos daugiausia būna tarptautinės, tačiau žinoma atvejų, kai jos teikiamos ir vidaus rinkoje. Loro sąskaita korespondentas vadina užsienio kredito įstaigos vardu atidarytą sąskaitą; užsienio kredito įstaiga šią sąskaitą vadina nostro sąskaita.

Korespondentinės centrinės bankininkystės modelis (KCBM) (Correspondent central banking model (CCBM)): Eurosistemos nustatytas mechanizmas siekiant sudaryti galimybę kitoms sandorių šalims naudoti prievolę užtikrinantį turtą tarptautiniu mastu. Taikant KCBM, nacionaliniai centriniai bankai veikia kaip vieni kitų investicijų saugotojai. Tai reiškia, kad kiekvienas NCB, administruodamas vertybinius popierius, atidaro vertybinių popierių sąskaitą kiekvienam kitam NCB ir ECB. KCBM taip pat gali naudotis kai kurių ES valstybių narių, kurių valiuta nėra euro, centrinių bankų kitos sandorių šalys.

Kredito įstaiga (Credit institution): kredito įstaiga pagal 2006 m. birželio 14 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2006/48/EB dėl kredito įstaigų steigimosi ir veiklos ⁽¹⁴⁾ 2 straipsnį ir 4 straipsnio 1 dalį, kaip įgyvendinta nacionalinėje teisėje, kurią prižiūri kompetentinga institucija; arba kita kredito įstaiga pagal Sutarties 123 straipsnio 2 dalį, kuriai taikoma priežiūra yra panaši į kompetentingos nacionalinės institucijos priežiūrą.

Laikymo laikotarpis (Maintenance period): laikotarpis, kuriam apskaičiuojamas privalomųjų atsargų reikalavimas. Kiekvienais metais, likus ne mažiau kaip trimis mėnesiams iki kitų metų pradžios, ECB skelbia atsargų laikymo laikotarpių kalendorių. Laikymo laikotarpiai prasideda pirmosios pagrindinės refinansavimo operacijos po Valdanciosios tarybos posėdžio, kuriame iš anksto numatoma įvertinti mėnesio pinigų politikos poziciją, atsiskaitymo dieną. Paprastai šie laikotarpiai baigiasi vieną dieną anksčiau už atitinkamą atsiskaitymo dieną kitą mėnesį. Esant ypatingoms aplinkybėms, paskelbtą kalendorių galima keisti, be kitų dalykų, atsižvelgiant į Valdanciosios tarybos posėdžių grafiko pokyčius.

Laikomos atsargos (Reserve holdings): kitų sandorių šalių atsargų sąskaitose esančios atsargos, naudojamos privalomųjų atsargų reikalavimams tenkinti.

Likęs terminas (Residual maturity): laikas, likęs iki skolos priemonės termino pabaigos dienos.

Likvidumo palaikymas vykdant turtu užtikrintų vertybinių popierių sandorius (Liquidity support in an ABS transaction): bet koks struktūrinis būdas, kuris gali būti taikomas sandorio metu galinčiam atsirasti laikinam pinigų srauto trūkumui padengti.

Maksimali siūloma palūkanų norma (Maximum bid rate): didžiausia palūkanų norma, kurią kitos sandorių šalys gali siūlyti kintamųjų palūkanų konkursuose. Pasiūlymai, kuriuose siūloma palūkanų norma didesnė už ECB paskelbtą maksimalią siūlomą palūkanų ribą, atmetami.

Maksimali siūlomos sumos riba (Maximum bid limit): pavienės kitos sandorio šalies pasiūlyme konkursui nurodytos priimtinos didžiausios sumos riba. Eurosistema gali nustatyti didžiausias siūlomos sumos ribas, siekdama išvengti pavienių kitų sandorių šalių neproporcingai didelių pasiūlymų.

Minimali paskirstoma suma (Minimum allotment amount): apatinė sumos, kuri turi būti paskirstyta konkurse konkrečiai kitai sandorio šaliai, riba. Eurosistema gali nuspręsti nustatyti konkurso operacijoms mažiausią paskirstomą sumą kiekvienai kitai sandorio šaliai.

Minimali siūloma palūkanų norma (Minimum bid rate): mažiausia palūkanų norma, kurią kitos sandorių šalys gali siūlyti kintamųjų palūkanų konkursuose.

Minimalus paskirstymo santykis (Minimum allotment ratio): ribinių palūkanų normų pasiūlymų, kurie turi būti patenkinti atliekant konkurso operaciją, apatinė riba, išreikšta procentais. Atlikdama konkurso operacijas, Eurosistema gali nuspręsti konkurso operacijoms taikyti mažiausią paskirstymo santykį.

⁽¹⁴⁾ OJ L 177, 2006 6 30, p. 1.

Mokumo rizika (Solvency risk): rizika patirti nuostolių dėl finansinio turto emitento žlugimo (bankroto) arba kitos sandorio šalies nemokumo.

Nacionalinis centrinis bankas (NCB) (National central bank (NCB)): šiame dokumente – valstybės narės centrinis bankas.

NCB darbo diena (NCB business day): bet kuri diena, kurią konkrečios valstybės narės NCB atidarytas Eurosistemos pinigų politikos operacijoms vykdyti. Kai kuriose valstybėse narėse NCB filialai gali neveikti NCB darbo dienomis, jeigu jos sutampa su vietos arba regioninėmis banko ne darbo dienomis. Šiais atvejais atitinkamas NCB turi iš anksto informuoti kitas sandorių šalis apie sandorių su šiais filialais vykdymo tvarką.

Neįpareigojančio vertės pokyčio riba (Trigger point): iš anksto nustatytas likvidumo didinimo dydis, kurį pasiekus atsiranda įkaito vertės išlaikymo prievolė.

Nematerialioji sistema (Book-entry system): apskaitos sistema, kuria be fizinio popierinių dokumentų arba sertifikatų judėjimo galima pervesti vertybinius popierius ir kitą finansinį turtą (pvz., elektroninis vertybinių popierių pervedimas). Taip pat žr. dematerializavimas.

Nulinės atkarpos obligacija (Zero coupon bond): vertybinis popierius, pagal kurį pinigai išmokami tik vieną kartą per visą jo galiojimo laiką. Šiame dokumente prie nulinės atkarpos obligacijų priskiriami su nuolaida išleidžiami vertybiniai popieriai ir vertybiniai popieriai, už kuriuos palūkanos išmokamos vieną kartą suėjus terminui. Suskaidytoji obligacija (strip) – nulinės atkarpos obligacijų rūšis.

Nuolatinė galimybė (Standing facility): centrinio banko teikiama galimybė, kuria savo iniciatyva gali naudotis kitos sandorių šalys. Eurosistema siūlo dvi vienos nakties nuolatinės galimybes: ribinio skolinimosi galimybę ir indėlių galimybę.

Olandiškasis aukcionas (Dutch auction): žr. ribinių palūkanų aukcionas.

Pagrindinė refinansavimo operacija (Main refinancing operation): reguliari atvirosios rinkos operacija, kurią Eurosistema vykdo grįžtamųjų sandorių būdu. Pagrindinės refinansavimo operacijos atliekamos savaitinių standartinių konkursų būdu ir šių operacijų terminas paprastai yra viena savaitė.

Pasaugos sąskaita (SAFE custody account): centrinio banko tvarkoma vertybinių popierių sąskaita, į kurią kredito įstaigos gali pervesti vertybinius popierius, laikomus tinkamais centrinio banko operacijoms užtikrinti.

Pinigų finansinė institucija (PFI) (Monetary financial institution (MFI)): viena iš finansinių institucijų, kurios kartu sudaro euro zonos pinigų leidžiantį sektorių, rūšių. Prie jų priskiriami ES valstybių narių centriniai bankai, kredito įstaigos rezidentės, kaip apibrėžta Bendrijos teisėje, ir visos kitos finansinės institucijos rezidentės, kurios verčiasi indėlių ir (arba) indėliams artimų pakaitų priėmimu iš subjektų, kurie nėra PFI, bei kreditų teikimu ir (arba) investavimu į vertybinius popierius savo sąskaita (bent ekonominiu požiūriu).

Pirkimo diena (Purchase date): diena, kurią pardavėjas įformina pirkėjo nupirkto turto pardavimą.

Pirkimo kaina (Purchase price): kaina, už kurią pirkėjas perka turtą, kurį jam parduoda arba turi parduoti pardavėjas.

Pradinis įkaito perviršis (Initial margin): rizikos kontrolės priemonė, kurią Eurosistema gali taikyti grįžtamesiems sandoriams ir pagal kurią sandoriui reikalingas įkaitas turi būti lygus kitai sandorio šaliai suteiktos paskolos ir pradinio įkaito perviršio sumai.

Pradžios diena (Start date): diena, kurią pradedamas pirmasis pinigų politikos operacijos etapas. Pradžios diena atitinka operacijų, atliekamų pagal atpirkimo sandorius ir valiutų apsikeitimo sandorius, pirkimo dieną.

Priemonės reitingui nustatyti (PRN) (Rating tools (RTs)): EKVS numatytas kredito kokybės vertinimo šaltinis, pateiktas subjektų, kurie vertina skolininkų kredito kokybę, pirmiausia sistemiskai ir mechaniskai naudodami kiekybinius modelius ir remdamiesi, be kitos informacijos, audituotomis sąskaitomis ir kurių kredito vertinimas neskirtas skelbti viešai. Prieš jiems tampant EKVS dalimi, Eurosistema kiekvieną tokį subjektą turi atskirai patvirtinti esant tinkamą.

Privalomųjų atsargų reikalavimas (Reserve requirement): reikalavimas įstaigoms laikyti centriniame banke privalomąsias atsargas. Eurosistemos privalomųjų atsargų sistemoje kredito įstaigos privalomųjų atsargų reikalavimas apskaičiuojamas kiekvienos atsargų bazės straipsnių kategorijos atsargų normą padauginus iš šiuose įstaigos balanso straipsniuose parodomų dydžių sumos ir atėmus iš šios sumos nuolaidą, kurią kiekviena įstaiga gauna pagal Reglamento ECB/2003/9 5 straipsnio 2 dalį.

Ribinė apsikeitimo sandorio kaina punktais (Marginal swap point quotation): punktais išreikšta apsikeitimo sandorio kaina, už kurią baigiama paskirstyti konkurse skirstyta suma.

Ribinė palūkanų norma (Marginal interest rate): palūkanų norma, pagal kurią baigiama paskirstyti konkurse skirstyta suma.

Ribinio skolinimosi galimybė (Marginal lending facility): Eurosistemos teikiama nuolatinė galimybė, pagal kurią kitos sandorių šalys už iš anksto nustatytą palūkanų normą ir užtikrinimui tinkamą turtą iš NCB gali gauti vienos nakties paskolą.

Ribinių palūkanų (olandiškas) aukcionas (Single rate auction (Dutch auction)): aukcionas, kurio metu visiems patenkintiems pasiūlymams taikoma viena paskirstymo palūkanų norma, kaina ar apsiikeitimo punktas, kurie lygūs ribinei palūkanų normai.

RLAA (realaus laiko atskirųjų atsiskaitymų) sistema (RTGS (real-time gross settlement) system): atsiskaitymo sistema, kai dokumentai tvarkomi ir atsiskaitoma atskirais pavedimais (be užskaitų) realiu laiku (nenutrūkstamai). Taip pat žr. TARGET2.

Sandorio sudarymo diena (T) (Trade date (T)): diena, kurią sudaromas sandoris (dvi sandorio šalys susitaria dėl finansinio sandorio). Sandorio sudarymo diena gali sutapti su atsiskaitymo pagal sandorį diena (atsiskaitymas tą pačią dieną) arba gali būti tam tikra nustatyta darbo diena iki atsiskaitymo dienos (atsiskaitymo diena nurodoma kaip T + sutartas dienų skaičius).

Standartinis konkursas (Standard tender): konkurso tvarka, kurią Eurosistema taiko savo reguliarioms atvirosios rinkos operacijoms. Standartiniai konkursai surengiami per 24 valandas. Visos kitos sandorių šalys, kurios tenkina bendruosius tinkamumo kriterijus, turi teisę pateikti pasiūlymus standartiniuose konkursuose.

Standartizuotas atsiskaitymas (Standardised deduction): išleistų į apyvartą skolos vertybinių popierių (įskaitant pinigų rinkos popierius), kurių sutartas terminas yra iki dvejų metų, nustatyta dalis procentais, kurią iš atsargų bazės gali atimti emitentai, negalintys pateikti įrodymų, kurių šių vertybinių popierių dalį turi kitos įstaigos, kurioms taikoma Eurosistemos minimalių privalomųjų atsargų sistema, taip pat ECB arba NCB.

Struktūrinė operacija (Structural operation): atvirosios rinkos operacija, kurią Eurosistema dažniausiai įgyvendina siekdama patikslinti finansų sektoriaus struktūrinę likvidumo padėtį Eurosistemos atžvilgiu.

Syryvimų riba (koregavimas pagal rinką) (Variation margin (marking to market)): Eurosistema reikalauja, kad nuolat būtų palaikoma tam tikra likvidumo didinimo grįžtamuosius sandorius užtikrinančio turto rinkos vertė. Tai reiškia, kad, reguliariai matuojamai prievolė užtikrinančio turto vertei nukritus žemiau tam tikros ribos, NCB pareikalaus, kad kita sandorio šalis pateiktų papildomo turto arba pinigų (įvykdytų įkaito vertės išlaikymo prievolę). Panašiai, jeigu prievolė užtikrinančio turto rinkos vertė po jo perkainojimo viršytų tam tikrą ribą, kita sandorio šalis gali susigrąžinti turto (arba pinigų) perteklių. Taip pat žr. 6.4 skirsnį.

Suskaidytoji obligacija (atskirai prekiaujama palūkanomis ir pagrindine suma) (Strip (separate trading of interest and principal)): nulinės atkarpos obligacija, išleista siekiant atskirai prekiauti reikalavimais į tam tikrus vertybinio popieriaus pinigų srautus ir jo pagrindine suma.

Sutartinių palūkanų aukcionas (amerikietiškas aukcionas) (Multiple rate auction (American auction)): aukcionas, kuriame paskirstymo palūkanų norma (kaina ar apsiikeitimo punktas) yra lygi atitinkamame individualiame pasiūlyme nurodytai palūkanų normai.

Sutartis (Treaty): Sutartis dėl Europos Sąjungos veikimo.

Sutarto termino indėliai (Deposits with agreed maturity): priemonių kategorija, prie kurios daugiausia priskiriami nustatyto mokėjimo termino terminuotieji indėliai, kurių, remiantis nacionaline praktika, negalima atsiimti iki termino pabaigos arba kuriuos galima atsiimti tik sumokėjus baudą. Prie šios kategorijos priskiriamos ir kai kurios antrinės rinkos neturintys skolos priemonės, pavyzdžiui, antrinės rinkos neturintys (mažmeniniai) indėlių sertifikatai.

TARGET (TARGET): prieš TARGET2 sistemą buvusi sistema, veikusi decentralizuotai, sujungusi nacionalines RLAA sistemas ir ECB mokėjimo mechanizmą. TARGET sistemą pakeitė TARGET2 sistema, kaip numatyta Gairių ECB/2007/2 13 straipsnyje pateiktame prisijungimo grafike.

TARGET2 (Transeuropinė automatizuota realaus laiko atskirųjų atsiskaitymų skubių pervedimų sistema) (TARGET2 (Trans-European Automated Real-time Gross settlement Express Transfer system)): realaus laiko atskirųjų atsiskaitymų eurais sistema, kuria vykdomi atsiskaitymai eurais, kai atsiskaitoma per centrinius bankus. TARGET2 sukurta ir veikia naudojant vieną bendrą platformą, o visi mokėjimo nurodymai (pateikti ir gauti) apdorojami tomis pačiomis techninėmis sąlygomis. Teisiniu požiūriu TARGET2 veikia kaip RLAA sistemų (TARGET2 komponento sistemų) visuma.

Tarptautinis atsiskaitymas (Cross-border settlement): atsiskaitymas, kuris vyksta kitoje šalyje arba šalyse nei ta, kurioje yra viena arba abi sandorio šalys.

Tarptautinis vertybinių popierių identifikavimo numeris (ISIN) (International Securities Identification Number (ISIN)): tarptautinis identifikavimo kodas, suteikiamas finansų rinkose išleistiems vertybiniais popieriais.

Termino pabaigos diena (Maturity date): diena, kurią baigiasi pinigų politikos operacija. Atpirkimo sandorio arba apskaitimo sandorio termino pabaigos diena sutampa su atpirkimo diena.

Terminuotųjų indėlių pritraukimas (Collection of fixed-term deposits): pinigų politikos priemonė, kurią Eurosistema gali taikyti koregavimo tikslu, kai Eurosistema siūlo atlygį kitoms sandorių šalims už terminuotuosius indėlius nacionalinių centrinių bankų sąskaitose, siekdamą sumažinti likvidumą rinkoje.

Termino intervalas (Maturity bucket): turto likusio termino intervalas, pavyzdžiui, nuo trejų iki penkerių metų.

Turtu užtikrinti vertybiniai popieriai (TUV) (Asset-backed securities (ABS)): skolos priemonės, užtikrintos tam skirtu finansiniu turtu (ilgalaikiu arba atnaujinamuoju), kuris ribotą laikotarpį paverčiamas pinigais. Be to, gali būti teisės ar kitas turtas, kuriais užtikrinama, kad įplaukos būtų laiku tvarkomos arba paskirstomos vertybinių popierių savininkams. Apskritai, turtu užtikrintus vertybinius popierius leidžia specialios paskirties fondas, sukūrėjui ir (arba) pardavėjui perdavus finansinį turtą. Mokėjimai, susiję su turtu užtikrintais vertybiniais popieriais, daugiausia priklauso nuo pinigų srauto, kurį sukuria prievolė užtikrinantis turtas, ir kitų teisių, kuriomis užtikrinama, kad mokėjimai būtų atliekami laiku, pavyzdžiui, likvidumo galimybių, garantijų ar kitų priemonių, paprastai vadinamų kredito vertės didinimais.

Valiutos apsidraudimo sandoris (Currency hedge transaction): emitento ir kitos apsidraudimo sandorio šalies sutartis, pagal kurią valiutos kurso rizikos dalis, atsirandanti gavus ne eurų pinigų srautus, mažinama keičiant grynųjų srautus į mokėjimus eurai, kuriuos turi atlikti kita apsidraudimo sandorio šalis, įskaitant visas kitos apsidraudimo sandorio šalies garantijas dėl šių mokėjimų.

Valiutų apskaitimo sandoris (Foreign exchange swap): tuo pat metu atliekamas vienos valiutos nedelsiamas pirkimas (pardavimas) ir išankstinis kitos valiutos pardavimas (pirkimas). Eurosistema atlieka atvirosios rinkos pinigų politikos operacijas valiutų apskaitimo sandoriais, kai nacionaliniai centriniai bankai (arba ECB) perka (parduoda) eurus už užsienio valiutą neatidėliotinu sandoriu ir tuo pat metu parduoda juos atgal (atperka) išankstiniu sandoriu.

Valstybė narė (Member State): šiame dokumente – ES valstybė narė, kurios valiuta yra euro.

Vertinimo diena (Valuation date): diena, kurią vertinamas kredito operacijas užtikrinantis turtas.

Vertybinių popierių atsiskaitymo sistema (VPAS) (Securities settlement system (SSS)): vertybinių popierių arba kito finansinio turto laikymo ir mokestinio arba nemokestinio pervedimo (vienalaikio vertybinių popierių ir lėšų pateikimo) sistema.

Vertybinių popierių atsiskaitymo sistemų jungtis (Link between securities settlement systems): dvi vertybinių popierių atsiskaitymo sistemas (VPAS) sujungiančios nustatytos procedūros ir tvarkos, nustatančios vertybinių popierių pervedimą taikant nematerialiąją apskaitos sistemą.

Vėliau nustatoma atkarpa (Post-fixed coupon): kintamosios palūkanų normos priemonių atkarpa, kuri nustatoma remiantis atkarpos palūkanų kaupimo laikotarpiu tam tikros dienos (arba dienų) orientacinio indekso vertėmis.

Vidaus reitingais pagrįsta sistema (VRPS) (Internal rating-based (IRB) system): Eurosistemos kredito vertinimo sistemoje (EKVS) numatytas kredito kokybės vertinimo šaltinis, apimantis tų sandorių šalių vidaus sistemas, kurių kredito vertinimą kredito institucijos gali naudoti nustatydamos pozicijų riziką pagal Kapitalo poreikių direktyvą. Šioms sistemoms nacionalinės priežiūros institucijos taiko formalų pripažinimo ir patvirtinimo procesą.

Vidinė kredito vertinimo sistema (VKVS) (In-house credit assessment system (ICAS)): Eurosistemos kredito vertinimo sistemoje (EKVS) numatytas kredito kokybės vertinimo šaltinis, šiuo metu apimantis keturias, t. y. *Deutsche Bundesbank*, *Banco de España*, *Banque de France* ir *Oesterreichische Nationalbank* taikomas kredito vertinimo sistemas.

Vidurkio sąlyga (Averaging provision): sąlyga, leidžianti kitoms sandorių šalims įvykdyti privalomųjų atsargų reikalavimus kaip atsargų vidurkį per laikymo laikotarpį. Vidurkio sąlyga padeda stabilizuoti pinigų rinkos palūkanų normas, skatin-dama įstaigas švelninti laikinųjų likvidumo svyravimų poveikį. Eurosistemos privalomųjų atsargų sistema numato vidurkio sąlygos taikymą.

Vienakryptis sandoris (Outright transaction): sandoris (neatidėliotinas arba išankstinis), kuriuo turtas nuperkamas arba parduodamas iki šio turto termino pabaigos.

Vienalaikio vertybinių popierių ir lėšų pateikimo sistema (Delivery-versus-payment or delivery-against-payment system): vertės mainų atsiskaitymo sistemos mechanizmas, kuriuo užtikrinama, kad turtas (vertybiniai popieriai arba kitos finansinės priemonės) galutinai pervedamas, jeigu ir tik jeigu galutinai pervedamas kitas turtas.

3 priedėlis

KITŲ SANDORIŲ ŠALIŲ ATRANKA UŽSIENIO VALIUTŲ INTERVENCINĖMS OPERACIJOMS IR VALIUTŲ APSIKEITIMO SANDORIAMS PINIGŲ POLITIKOS TIKSLAIS

Kitos sandorių šalys užsienio valiutų intervencinėms operacijoms ir valiutų apsiikeitimo sandoriams pinigų politikos tikslais atrenkamos laikantis vienodo principo nepriklausomai nuo pasirinktos Eurosistemos išorės operacijų organizacinės struktūros. Atrankos strategija iš esmės nenukrypsta nuo egzistuojančių rinkos standartų, kadangi ji parengta derinant dabartinę geriausią nacionalinių centrinių bankų praktiką. Kitų sandorių šalių atranka Eurosistemos užsienio valiutų intervencinėms operacijoms pirmiausia pagrįsta dviem kriterijų grupėmis.

Pirma kriterijų grupė pagrįsta atsargumo principu. Pirmas atsargumo kriterijus yra kreditingumas, kuris įvertinamas taikant įvairius metodus (pvz., taikant kredito reitingus, kuriuos skelbia komercinės agentūros, ir kapitalo bei kitų verslo rodiklių vidaus analizę); antras kriterijus – Eurosistemos reikalavimas, kad pripažinta priežiūros įstaiga privalomai atliktų visų kitų sandorių šalių, galinčių dalyvauti užsienio valiutų intervencinėse operacijose, priežiūrą; pagal trečiąjį kriterijų visos Eurosistemos kitos sandorių šalys, dalyvaujančios užsienio valiutų intervencinėse operacijose, turi laikytis griežtų etikos standartų ir turėti gerą reputaciją.

Patenkinus būtiną atsargumo reikalavimą, taikoma antra kriterijų grupė, pagrįsta efektyvumo vertinimu. Pirmas efektyvumo kriterijus susijęs su konkurencinių kainų nustatymu ir kitos sandorio šalies gebėjimu dirbti su dideliais kiekiais net esant nepastovioms rinkos sąlygoms. Prie efektyvumo kriterijų priskiriama kitų sandorių šalių teikiamos informacijos kokybė ir apimtis.

Kitų sandorių šalių, galinčių dalyvauti užsienio valiutų intervencinėse operacijose, grupė yra pakankamai didelė ir įvairi, kad galėtų užtikrinti būtiną lankstumą atliekant intervencines operacijas. Ji leidžia Eurosistemai rinktis įvairius intervencinius kanalus. Eurosistema, siekdama veiksmingai taikyti intervenciją įvairiose geografinėse vietovėse ir laiko zonose, gali naudotis kitomis sandorių šalimis bet kuriame tarptautiniame finansų centre. Tačiau iš tikrųjų didelė dalis kitų sandorių šalių priklauso euro zonai. Pinigų politikos tikslais vykdomų valiutų apsiikeitimo sandorių kitos sandorių šalys atitinka euro zonoje esančias kitas sandorių šalis, kurios pasirenkamos Eurosistemos užsienio valiutų intervencinėms operacijoms.

Vykdydami valiutų apsiikeitimo sandorius pinigų politikos tikslais, nacionaliniai centriniai bankai gali taikyti ribojimais pagrįstas sistemas, kad galėtų kontroliuoti kredito rizikas atskirų kitų sandorių šalių atžvilgiu.

4 priedėlis

EUROPOS CENTRINIO BANKO PINIGŲ IR BANKŲ STATISTINĖS ATSKAITOMYBĖS SISTEMA ⁽¹¹⁵⁾**1. Įžanga**

1998 m. lapkričio 23 d. Tarybos reglamente (EB) Nr. 2533/98 dėl Europos Centrinio Banko renkamos statistinės informacijos ⁽¹¹⁶⁾ nurodyti fiziniai ir juridiniai asmenys, kuriems taikomi atskaitomybės reikalavimai (vadinamoji atraminė atskaitingoji visuma), konfidencialumo režimas ir atitinkamos įgyvendinimo nuostatos pagal Europos centrinių bankų sistemos ir Europos Centrinio Banko statuto (ECBS statuto) 5 straipsnio 4 dalį. Be to, juo ECB suteikiama teisė naudotis savo, kaip reglamentuojančios institucijos, įgaliojimais:

- a) nustatant faktinę atskaitingąją visumą;
- b) nustatant ECB statistinės atskaitomybės reikalavimus ir juos taikant valstybių narių faktinei atskaitingajai visumai;
- c) nustatant sąlygas, kurioms esant ECB ir nacionaliniai centriniai bankai gali pasinaudoti teise tikrinti arba privalomai rinkti statistinę informaciją.

2. Bendrosios nuostatos

2008 m. gruodžio 19 d. Europos Centrinio Banko reglamento (EB) Nr. 25/2009 dėl pinigų finansinių institucijų sektoriaus balanso (ECB/2008/32) ⁽¹¹⁷⁾ tikslas – leisti ECB ir, pagal ECBS statuto 5 straipsnio 2 dalį, nacionaliniams centriniams bankams, kurie pagal galimybes atlieka šį darbą, rinkti statistinę medžiagą, reikalingą ECBS uždaviniams įgyvendinti, o pirmiausia jos uždaviniui nustatyti ir įgyvendinti Sąjungos pinigų politiką pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 127 straipsnio 2 dalies pirmą įtrauką. Pagal Reglamentą ECB/2008/32 surinkta statistinė informacija naudojama nustatyti pinigų finansinių institucijų (PFI) sektoriaus konsoliduotą balansą, kurio pagrindinis tikslas – suteikti ECB visapusišką statistinę informaciją apie pinigų pokyčius, apimančius PFI, esančių valstybėse narėse, kurios laikomos viena ekonomine teritorija, agreguotus finansinį turtą ir įsipareigojimus.

Statistikos tikslais ECB atskaitomybės reikalavimai PFI sektoriaus konsoliduotam balansui yra pagrįsti trimis pagrindiniais principais.

Pirma, ECB turi gauti palyginamą, patikimą ir atnaujintą statistinę informaciją, kuri visoje euro zonoje renkama palyginamomis sąlygomis ir terminais. Nors pagal Statuto 5 straipsnio 1 ir 2 dalis nacionaliniai centriniai bankai duomenis renka necentralizuotai ir, kiek tai reikalinga, vadovaudamiesi kitais Bendrijos bei nacionalinius tikslus atitinkančiais statistiniais reikalavimais, siekiant sukurti patikimą statistinį pagrindą bendrai pinigų politikai nustatyti ir vykdyti, reikia pakankamai suderinti būtinus atskaitomybės standartus ir jų laikytis.

Antra, Reglamente ECB/2008/32 nustatytais atskaitomybės įsipareigojimais turi būti laikomasi skaidrumo ir teisinio tikrumo principų. Taip yra todėl, kad tas reglamentas yra privalomas visas ir tiesiogiai taikomas visoje euro zonoje. Jis tiesiogiai nustato įsipareigojimus fiziniams ir juridiniams asmenims, kuriems ECB gali taikyti sankcijas, jeigu netenkinami ECB atskaitomybės reikalavimai (žr. Reglamento (EB) Nr. 2533/98 7 straipsnį). Todėl atskaitomybės įsipareigojimais yra aiškiai apibrėžti, o bet kurie ECB nuožiūra atliekami veiksmai tikrinant arba privalomai renkant statistinę informaciją yra pagrįsti aiškiais principais. Trečia, ECB turi kuo labiau sumažinti atskaitomybės našą pagal ECBS statistikai taikomus rengimo, teikimo ir platinimo statistinius principus (žr. Reglamento (EB) Nr. 2533/98 3 straipsnio a punktą). Šie principai plačiau apibrėžti ECBS viešajame įsipareigojime dėl Europos statistikos, kuris skelbiamas ECB interneto svetainėje.

Todėl pagal Reglamentą ECB/2008/32 NCB surinkta statistinė medžiaga naudojama ir atsargų bazei apskaičiuoti pagal Reglamentą ECB/2003/9.

Reglamente ECB/2008/32 bendrais bruožais apibūdinama tik faktinė atskaitingoji visuma, jos atskaitomybės įsipareigojimai ir principai, pagal kuriuos ECB ir nacionaliniai centriniai bankai paprastai įgyvendina savo įgaliojimus tikrinti arba privalomai rinkti statistinę informaciją. Statistinės informacijos elementai, kurie turi būti pateikiami siekiant įvykdyti ECB statistinės atskaitomybės reikalavimus, ir būtinieji standartai, kurių turi būti laikomasi, nustatyti Reglamento ECB/2008/32 I–IV prieduose.

⁽¹¹⁵⁾ Šis priedėlis pateikiamas tik informacijos tikslais.

⁽¹¹⁶⁾ OL L 318, 1998 11 27, p. 8.

⁽¹¹⁷⁾ OL L 15, 2009 1 20, p. 14.

3. Faktinė atskaitingoji visuma; statistikai naudojamas PFI sąrašas

PFI apima Sąjungos teisėje apibrėžtas kredito įstaigas rezidentes ir visas kitas finansų įstaigas rezidentes, kurios verčiasi indėlių ir (arba) indėliams artimų pakaitų priėmimu iš subjektų, kurie nėra PFI, ir paskolų teikimu ir (arba) investavimu į vertybinius popierius savo sąskaita (bent jau ekonomine prasme). ECB, remdamasis šiuo apibrėžimu ir klasifikavimo principais, nustatytais Reglamento ECB/2008/32 I priede, parengia ir tvarko institucijų sąrašą. Šio statistikai naudojamo PFI sąrašo parengimo ir tvarkymo įgaliojimai priklauso ECB vykdomajai valdybai. Faktinę atskaitingąją visumą sudaro euro zonoje reziduojančių PFI visuma. NCB turi teisę pagal Reglamento ECB/2008/32 8 straipsnį taikyti išimtis mažoms PFI. Šios išimtys leidžia NCB taikyti „mažųjų atskyrimo“ metodą.

4. Statistinės atskaitomybės pareigos

Konsoliduotam balansui parengti rezidentų faktinė atskaitingoji visuma turi kas mėnesį teikti su jų balansu susijusią statistinę informaciją. Papildoma informacija teikiama kas ketvirtį. Reikalaujama statistinė informacija išsamiau apibūdinta Reglamento ECB/2008/32 I priede. Atitinkamus statistinius duomenis renka nacionaliniai centriniai bankai; jie turi nustatyti duomenų teikimo tvarką, kurios būtina laikytis.

Reglamentas ECB/2008/32 netrukdo nacionaliniams centriniams bankams iš faktinės atskaitingosios visumos rinkti statistinę informaciją, būtiną ECB statistiniams reikalavimams įvykdyti, pagal platesnę statistinės atskaitomybės sistemą, už kurios nustatymą atsako NCB, vadovaudamiesi Sąjungos arba nacionaline teise arba nustatyta praktika, ir kuri naudojama kitiems statistiniams tikslams. Tačiau tai turėtų būti daroma nepažeidžiant Reglamente ECB/2008/32 nustatytų statistinių reikalavimų vykdymo. Konkrečiais atvejais ECB gali pasinaudoti tokiais tikslais surinkta statistine informacija savo reikalavimams įvykdyti.

NCB pritaikys pirmiau minėtą išimtį, atitinkamoms mažoms PFI taikomi sumažinti atskaitomybės išpareigojimai (numatantys, *inter alia*, tik ketvirtinę atskaitomybę), kurie yra būtini privalomųjų atsargų atžvilgiu ir kurie nustatyti Reglamento ECB/2008/32 III priede. Reikalavimai toms mažoms PFI, kurios nėra kredito įstaigos, yra nustatyti minėto reglamento 8 straipsnyje. Tačiau PFI, kurioms nustatyta išimtis, gali nuspręsti vykdyti visus atskaitomybės reikalavimus.

5. Statistinės informacijos naudojimas pagal ECB reglamentą dėl privalomųjų atsargų

Siekiant sumažinti atskaitomybės našta ir išvengti dubliavimo renkant statistinę informaciją, su balansu susijusi statistinė informacija, kurią PFI teikia pagal Reglamentą ECB/2008/32, naudojama ir atsargų bazei apskaičiuoti pagal Reglamentą ECB/2003/9.

Atskaitingieji agentai statistiniais tikslais turi pateikti duomenis savo atitinkamam NCB pagal toliau pateiktos 1 lentelės, kuri yra Reglamento ECB/2008/32 III priede, struktūrą. 1 lentelėje žvaigždute (*) pažymėtus langelius atskaitingosios institucijos naudoja savo atsargų bazei apskaičiuoti (žr. 7 skyriaus 9 intarpą).

Siekiant teisingai apskaičiuoti atsargų bazę, kuriai taikoma teigiama atsargų norma, reikia pateikti išsamų paskirstymą nurodant sutarto nuo dvejų metų termino indėlius, išpėjamojo nuo dvejų metų laikotarpio indėlius, kredito įstaigų atpirkimo išpareigojimus („vidaus“ ir „kitų valstybių narių“) „PFI“, „kredito įstaigoms, kurioms taikomi privalomųjų atsargų reikalavimai, ECB ir NCB“ bei „valdžios“ sektoriams ir „likusiam pasauliui“.

Be to, atsižvelgiant į nacionalines duomenų surinkimo sistemas ir nepažeidžiant reikalavimo laikytis visų Reglamente ECB/2008/32 nustatytų PFI balanso apibrėžčių ir klasifikavimo principų, kredito įstaigos, kurioms taikomi privalomųjų atsargų reikalavimai, gali pateikti kitus atsargų bazei apskaičiuoti reikalingus duomenis, išskyrus duomenis apie perleidžiamąsias priemones, kaip nustatyta 1a lentelėje, jeigu dėl to nepasikeis paryškintu šriftu nurodytos I priedo 1 lentelės pozicijos.

Reglamento ECB/2008/32 III priede pateikiamos specialiosios, pereinamojo laikotarpio ir susijungime dalyvaujančių kredito įstaigų privalomųjų atsargų reikalavimų skaičiavimo taisyklės.

Reglamento ECB/2008/32 III priede pateikiama ir mažų kredito įstaigų atskaitomybės schema. Mažos kredito įstaigos turi pateikti bent jau ketvirtinius duomenis, reikalingus atsargų bazei apskaičiuoti pagal 1a lentelę. Šios įstaigos užtikrina, kad atskaitomybė pagal 1a lentelę visiškai atitinka 1 lentelėje taikomas apibrėžtis ir klasifikacijas. Mažų įstaigų trijų atsargų laikymo laikotarpių atsargų bazės duomenys skaičiuojami remiantis NCB surinktais ketvirtinio pabaigos duomenimis.

III priede taip pat pateiktos nuostatos dėl kredito įstaigų kaip grupės atskaitomybės agreguotu pagrindu. Gavusios ECB leidimą, vienoje nacionalinėje teritorijoje esančios kredito įstaigos, kurioms taikomi privalomųjų atsargų reikalavimai, gali teikti statistinius duomenis apie savo konsoliduotą atsargų bazę kaip grupę, jeigu visos atitinkamos įstaigos yra atsiskiusios pasinaudoti bendros nuolaidos atėmimu iš privalomųjų atsargų reikalavimo. Tačiau bendros nuolaidos atėmimo galimybę gali pasinaudoti tik visa grupė. Jeigu kredito įstaigų grupei yra leista laikyti privalomąsias atsargas per tarpininką, bet ji neteikia tokios atskaitomybės kaip grupė, atitinkamas NCB gali leisti tarpininkui teikti agreguotą statistinę atskaitomybę (išskyrus dėl atsargų bazės) šios kredito įstaigų grupės vardu. Tokiu atveju bendros nuolaidos atėmimo galimybę išlaiko kiekviena grupės narė. Visos atitinkamos įstaigos į ECB PFI sąrašą įtraukiamos atskirai.

Be to, šiame priede nurodytos nuostatos, taikytinos kredito įstaigų susijungimo atveju. Sąvokos „susijungimas“, „susijungiančios institucijos“ ir „išigyjanti institucija“ turi tokią pat reikšmę kaip nustatyta Reglamento ECB/2003/9 1 straipsnyje. Tam laikymo laikotarpiui, kurį įvyksta susijungimas, išigyjančios institucijos privalomųjų atsargų reikalavimai turi būti apskaičiuojami ir vykdomi minėto reglamento 13 straipsnyje nustatyta tvarka. Iš eilės einantiems laikymo laikotarpiams išigyjančios institucijos privalomųjų atsargų reikalavimai apskaičiuojami pagal atsargų bazę ir statistinę informaciją pagal konkrečias taisykles (žr. Reglamento ECB/2008/32 III priede pateiktą lentelę), jei jos taikomos. Kitais atvejais taikomos įprastos statistinės informacijos pateikimo ir privalomųjų atsargų reikalavimų apskaičiavimo taisyklės, nustatytos Reglamento ECB/2003/9 3 straipsnyje. Be to, atitinkamas NCB gali leisti išigyjančiai institucijai įvykdyti savo išpareigojimą teikti statistinę informaciją naudojantis laikinomis procedūromis. Ši nuo įprastų atskaitomybės procedūrų leidžianti nukrypti nuostata turi būti taikoma kuo trumpiau ir bet kuriuo atveju ne ilgiau kaip šešis mėnesius po to, kai įvyko susijungimas. Ši leidžianti nukrypti nuostata nepažeidžia išigyjančios institucijos pareigos savo atskaitomybės išpareigojimus vykdyti pagal Reglamentą ECB/2008/32 ir prireikus priimti susijungiančių institucijų atskaitomybės išpareigojimus.

Duomenys, kuriuos reikia teikti kas mėnesį (atsargos) ⁽¹⁾

BALANSO STRAIPSNIAI				A. Vidaus									
				PFI (*)			Ne PFI						
					Kredito įstaigos	iš jų: kredito įstaigos, kurioms taikomi PAR, ECB ir NCB	Valdžios sektorius (S.13)		Kiti rezidentų sektoriai				
							Centrinė valdžia (S.1311)	Kitas valdžios sektorius	Iš viso	Kiti finansiniai tarpininkai + finansinės pagalbinės įmonės (S.123+S.124)			Draudimo korporacijos ir pensijų fondai (S.125)
(a)		(b)	(c)	(d)	(e)	(f)	iš jų: PPS (*)	iš jų: FPK	(g)	(h)	(i)		
ISIPAREIGOJIMAI													
8 Grynieji pinigai apyvartoje													
9 Indėliai				*		*	*						
iki 1 metų													
nuo 1 metų													
iš jų pervedamieji indėliai													
iš jų iki 2 metų													
iš jų sindikuotosios paskolos													
9e Eurais				*		*							
9.1e Vienadieniai							*	*					
iš jų pervedamieji indėliai													
9.2e Sutarto							*	*					
iki 1 metų termino							*	*					
nuo 1 ir iki 2 metų termino							*	*					
nuo 2 metų termino				*		*	*	*					
9.3e Įspėjamojo							*	*					
iki 3 mėn. laikotarpio							*	*					
nuo 3 mėn. laikotarpio							*	*					
iš jų nuo 2 metų (*)				*		*	*	*					
9.4e Atpirkimo sandoriai				*		*	*	*					
9x Užsienio valiutomis													
9.1x Vienadieniai							*	*					
9.2x Sutarto							*	*					
iki 1 metų termino							*	*					
nuo 1 ir iki 2 metų termino							*	*					
nuo 2 metų termino				*		*	*	*					
9.3x Įspėjamojo							*	*					
iki 3 mėn. laikotarpio							*	*					
nuo 3 mėn. laikotarpio							*	*					
iš jų nuo 2 metų (*)				*		*	*	*					
9.4x Atpirkimo sandoriai				*		*	*	*					
10 PRF akcijos (vienetai) (*)													
11 Išleisti skolos vertybiniai popieriai													
11e Eurais													
iki 1 metų													
nuo 1 ir iki 2 metų													
iš jų iki 2 metų ir mažesnės nei 100 % nominalios kapitalo garantijos													
nuo 2 metų													
11x Užsienio valiutomis													
iki 1 metų													
nuo 1 ir iki 2 metų													
iš jų iki 2 metų ir mažesnės nei 100 % nominalios kapitalo garantijos													
nuo 2 metų													
12 Kapitalas ir atsargos													
13 Likę įsipareigojimai													

BALANSO STRAIPSNIAI	B. Kitos dalyvaujančios valstybės narės											C. Likęs pasaulis			D. Nepri- skirta
	PFI (?)			Ne PFI								Is viso	Bankai	Ne bankai	
		Kredito įstaigos	iš jų: kredito įstaigos, kurioms taikomi PAR, ECB ir NCB	Valdžios sektorius (S.13)		Kiti rezidentų sektoriai									
				Centrinė valdžia (S.1311)	Kitas valdžios sektorius	Is viso	Kiti finansiniai tarpininkai + finansinės pagalbinės įmonės (S.123+S.124)			Draudimo korporacijos ir pensijų fondai (S.125)	Nefinansinės korporacijos (S.11)				
	(j)		(k)	(l)	(m)	(n)	(o)	iš jų: PPŠ (*)	iš jų: FPK	(p)	(q)	(r)	(s)		(t)
ISIPAREIGOJIMAI															
8 Gryniesi pinigai apyvartoje															
9 Indėliai	*		*	*									*		
iki 1 metų															
nuo 1 metų															
iš jų pervedamieji indėliai															
iš jų iki 2 metų															
iš jų sindikuotosios paskolos															
9e Eurais	*		*												
9.1e Vienadieniai					*	*									
iš jų pervedamieji indėliai															
9.2e Sutarto					*	*									
iki 1 metų termino					*	*									
nuo 1 ir iki 2 metų termino	*		*	*	*	*							*		
nuo 2 metų termino															
9.3e Įspėjamojo					*	*									
iki 3 mėn. laikotarpio					*	*									
nuo 3 mėn. laikotarpio	*		*	*	*	*							*		
iš jų nuo 2 metų (?)															
9.4e Atpirkimo sandoriai	*		*	*	*	*							*		
9x Užsienio valiutomis															
9.1x Vienadieniai					*	*									
9.2x Sutarto					*	*									
iki 1 metų termino					*	*									
nuo 1 ir iki 2 metų termino	*		*	*	*	*							*		
nuo 2 metų termino															
9.3x Įspėjamojo					*	*									
iki 3 mėn. laikotarpio					*	*									
nuo 3 mėn. laikotarpio	*		*	*	*	*							*		
iš jų nuo 2 metų (?)															
9.4x Atpirkimo sandoriai	*		*	*	*	*							*		
10 PRF akcijos (vienetai) (?)															
11 Išleisti skolos vertybiniai popieriai															
11e Eurais															*
iki 1 metų															*
nuo 1 ir iki 2 metų															*
iš jų iki 2 metų ir mažesnės nei 100 % nominalios kapitalo garantijos															
nuo 2 metų															
11x Užsienio valiutomis															*
iki 1 metų															*
nuo 1 ir iki 2 metų															*
iš jų iki 2 metų ir mažesnės nei 100 % nominalios kapitalo garantijos															
nuo 2 metų															*
12 Kapitalas ir atsargos															
13 Likę įsipareigojimai															

BALANSO STRAIPSNIAI	B. Kitos dalyvaujančios valstybės narės												C. Likęs pasaulis	D. Nepri-skirta		
	PFI	Ne PFI														
	Valdžios sektorius (S.13)	Kiti rezidentų sektoriai														
		Iš viso	Kiti finansiniai tarpininkai + finan-sinės pagalbinės įmonės (S.123+S.124)			Draudimo korporacijos ir pensijų fondai (S.125)	Nefinansinės korporacijos (S.11)	Namų ūkiai + ne pelno institucijos, teikiančios paslaugas namų ūkiams (S.14+S.15)								
				iš jų: PPS (*)	iš jų: FPK			Iš viso	Vartojimo kreditas	Paskolos būstui pirkti	Kitos paskolos					
											iš jų: VS/NP (†)					
TURTAS																
1 Grynųjų pinigai																
1e iš jų eurais																
2 Paskolos																
iki 1 metų																
nuo 1 ir iki 5 metų																
nuo 5 metų																
iš jų: sindikuotosios paskolos																
iš jų: atpirkimo sandoriai																
2e iš jų eurais																
— iš jų: atnaujinamosios paskolos ir lėšų poreikio įvykdymas sąskaitose																
— iš jų: kreditinės kortelės patogumo kreditas																
— iš jų: išplėstinis kreditinės kortelės kreditas																
3 Vertybiniai popieriai, išskyrus akcijas																
3e Eurais																
iki 1 metų																
nuo 1 ir iki 2 metų																
nuo 2 metų																
3x Užsienio valiutomis																
iki 1 metų																
nuo 1 ir iki 2 metų																
nuo 2 metų																
4 PRF akcijos (vienetai)																
5 Akcijos ir kita nuosavybė																
6 Ilgalaikis turtas																
7 Likęs turtas																

(¹) Žvaigždute (*) pažymėti langeliai naudojami atsargų bazei apskaičiuoti. Skolos vertybinių popierių atžvilgiu kredito įstaigos pateikia įsipareigojimų, kurių nereikia įtraukti į atsargų bazę, įrodymus arba išskaito ECB nurodytą standartinį fiksuotą procentinį dydį. Langeliuose neparyškintais rėmeliais duomenis teikia tik tos kredito įstaigos, kurioms taikomi privalomųjų atsargų reikalavimai (PAR). Taip pat žr. Reglamento ECB/2008/32 III priede nustatytas specialiasias privalomųjų atsargų taikymo taisykles.

(²) Šio straipsnio duomenys teikiami savanoriškai, kol bus nurodyta kitaip.

(³) Šiame straipsnyje nurodytiems duomenims gali būti taikomos kitokios statistikos rinkimo procedūros, kurias, vadovaudamasis Reglamento ECB/2008/32 I priedo 2 dalyje nustatytomis taisyklėmis, nustato NCB.

(⁴) Pagrindinės priešingos šalys.

(⁵) Vieninteliai savininkai/neįregistruotos partnerystės.

1a lentelė

Supaprastintas duomenų, reikalingų privalomųjų atsargų reikalavimams apskaičiuoti, pateikimas

	Atsargų bazė, apskaičiuota kaip šių 1 lentelės (įsipareigojimai) stulpelių suma: (a)–(b)+(c)+(d)+(e)+(f)–(g)+(h)+(i)+(j)+(k)+(l)+(m)+(n)+(o)
INDĖLIŲ ĮSIPAREIGOJIMAI (euro ir užsienio valiutos kartu)	
9 VISI INDĖLIAI	
9.1e + 9.1 x	
9.2e + 9.2 x	
9.3e + 9.3 x	
9.4e + 9.4 x	
iš jų:	
9.2e + 9.2 x sutarto nuo dvejų metų termino	
iš jų:	
9.3e + 9.3 x įspėjamojo nuo dvejų metų laikotarpio	Pateikiama savanoriškai
iš jų:	
9.4e + 9.4 x atpirkimo sandoriai	
	Likę duomenys, 1 lentelės (įsipareigojimai) t stulpelis
PERLEIDŽIAMOSIOS PRIEMONĖS (euro ir užsienio valiutos kartu)	
11 IŠLEISTI SKOLOS VERTYBINIAI POPIERIAI	
11 e + 11 x sutarto iki dvejų metų termino	
11 IŠLEISTI SKOLOS VERTYBINIAI POPIERIAI	
11 e + 11 x sutarto nuo dvejų metų termino	

6. Patikrinimas ir privalomas surinkimas

Pats ECB ir nacionaliniai centriniai bankai paprastai pagal savo kompetenciją tikrina ir privalomai renka statistinę informaciją, kai nesilaikoma būtinųjų perdavimo, tikslumo, sąvokų atitikties ir pataisų standartų. Šie būtinieji standartai yra nustatyti Reglamento ECB/2008/32 IV priede.

7. ES valstybės narės, kurių valiuta nėra euro

Kadangi pagal ECBS statuto 34 straipsnio 1 dalį reglamentas nesuteikia jokių teisių ir nenumato jokių įpareigojimų valstybėms narėms, kurioms taikoma išimtis (ECBS statuto 42 straipsnio 1 dalis), bei Danijai (Protokolo dėl tam tikrų nuostatų, susijusių su Danija, 1 dalis) ir nėra taikytinas Jungtinei Karalystei (Protokolo dėl tam tikrų nuostatų, susijusių su Jungtine Didžiosios Britanijos ir Šiaurės Airijos Karalyste, 7 dalis), Reglamentas ECB/2008/32 taikomas tik valstybėse narėse.

Tačiau ECBS statuto 5 straipsnis dėl ECB ir nacionalinių centrinių bankų kompetencijos statistikos srityje ir Reglamentas (EB) Nr. 2533/98 taikomi visose valstybėse narėse. Jie kartu su Europos Sąjungos sutarties 4 straipsnio 3 dalies antra ir trečia įtraukomis taip pat reiškia ES valstybių narių, kurių valiuta nėra euro, įpareigojimą nacionaliniu lygiu parengti ir įgyvendinti visas priemones, kurios, jų nuomone, yra tinkamos statistinei informacijai, kurios reikia ECB statistinės atskaitomybės reikalavimams įvykdyti, rinkti ir laiku pasirengti statistikos srityje, kad jos galėtų tapti valstybėmis narėmis. Šis įpareigojimas aiškiai išdėstytas Reglamento (EB) Nr. 2533/98 4 straipsnyje ir 17 konstatuojamojoje dalyje. Siekiant skaidrumo šis specialus įpareigojimas pakartotas Reglamento ECB/2008/32 konstatuojamosiose dalyse.

5 priedėlis

EUROSISTEMOS INTERNETO SVETAINĖS

CENTRINIS BANKAS	INTERNETO SVETAINĖ
Europos Centrinis Bankas	www.ecb.europa.eu
Nationale Bank van België/Banque Nationale de Belgique	www.nbb.be arba www.bnb.be
Deutsche Bundesbank	www.bundesbank.de
Eesti Pank	www.eestipank.ee
Banc Ceannais na hÉireann/Central Bank of Ireland	www.centralbank.ie
Bank of Greece	www.bankofgreece.gr
Banco de España	www.bde.es
Banque de France	www.banque-france.fr
Banca d'Italia	www.bancaditalia.it
Central Bank of Cyprus	www.centralbank.gov.cy
Banque centrale du Luxembourg	www.bcl.lu
Bank Ċentrali ta' Malta/Central Bank of Malta	www.centralbankmalta.org
De Nederlandsche Bank	www.dnb.nl
Oesterreichische Nationalbank	www.oenb.at
Banco de Portugal	www.bportugal.pt
Národná banka Slovenska	www.nbs.sk
Banka Slovenije	www.bsi.si
Suomen Pankki	www.bof.fi

6 priedėlis

PROCEDŪROS IR SANKCIJOS, TAIKYTINOS KITAI SANDORIO ŠALIAI NEVYKDANT ĮSIPAREIGOJIMŲ**1. Finansinės baudos**

Jeigu kita sandorio šalis pažeidžia konkurso taisykles⁽¹¹⁸⁾, dvišalių sandorių taisykles⁽¹¹⁹⁾, prievolę užtikrinančio turto naudojimo taisykles⁽¹²⁰⁾, dienos pabaigos procedūras arba sąlygas, leidžiančias pasinaudoti ribinio skolinimosi galimybe⁽¹²¹⁾, Eurosistema taiko šias finansines baudas:

- a) už konkurso operacijų, dvišalių sandorių ir prievolę užtikrinančio turto naudojimo taisyklių pirmą ir antrą pažeidimus, kurie abu padaryti per vienus metus, finansinė bauda taikoma už kiekvieną pažeidimą. Finansinės baudos, kurios gali būti taikomos, apskaičiuojamos kaip ribinė skolinimosi norma pridėjus 2,5 procentinio punkto.

Už aukciono operacijų ir dvišalių sandorių taisyklių pažeidimą finansinės baudos apskaičiuojamos pagal įkaito arba pinigų sumą, kurios kitai sandorio šaliai nepakako atsiskaitymams, ją padauginus iš koeficiento 7/360.

Už prievolę užtikrinančio turto naudojimo taisyklių pažeidimą⁽¹²²⁾ finansinės baudos apskaičiuojamos pagal netinkamo turto (arba turto, kurio kita sandorio šalis negali naudoti) sumą: i) kurią kita sandorio šalis pateikė NCB arba ECB, arba ii) kurios kita sandorio šalis neatsiėmė per 20 darbo dienų po įvykio, po kurio tinkamas turtas tapo netinkamas arba toliau negalėjo būti naudojamas kitos sandorio šalies, ją padauginus iš koeficiento 1/360;

- b) pirmąjį kartą pažeidus dienos pabaigos procedūrų arba sąlygų, leidžiančių pasinaudoti ribinio skolinimosi galimybe, taisykles, finansinės baudos, kurios gali būti taikomos, apskaičiuojamos kaip ribinė skolinimosi norma pridėjus 5 procentinius punktus. Pakartotinių pažeidimų atveju baudos palūkanų norma padidinama 2,5 procentinio punkto už kiekvieną pakartotinį pažeidimą per vienų metų laikotarpį, apskaičiuojant pagal neteisėto pasinaudojimo ribinio skolinimosi galimybe sumą.

2. Nefinansinės baudos

Eurosistema laikinai sustabdo kitos sandorio šalies teises už konkurso operacijų ir dvišalių sandorių taisyklių ir prievolę užtikrinančio turto taisyklių pažeidimus, kaip apibūdinta toliau.

2.1. Laikinas teisių sustabdymas pažeidus konkurso operacijų ir dvišalių sandorių taisykles

Jeigu per vienus metus padaromas trečias tos pačios rūšies pažeidimas, be skiriamos finansinės baudos, apskaičiuotos pagal 1 dalyje aprašytą tvarką, Eurosistema laikinai sustabdo kitos sandorio šalies teisę dalyvauti tolesnėse tam tikru laikotarpiu vykdomose tos pačios rūšies ir pagal tas pačias procedūras įgyvendinamose atvirosios rinkos operacijose. Teisės laikinai sustabdomos toliau nurodytais atvejais:

- a) jeigu trečiojo pažeidimo atveju nepateikto įkaito arba pinigų suma sudaro iki 40 % visos pateiktino įkaito arba pinigų sumos, taikomas vieno mėnesio laikinas teisių sustabdymas;
- b) jeigu trečiojo pažeidimo atveju nepateikto įkaito arba pinigų suma sudaro nuo 40 iki 80 % visos pateiktino įkaito arba pinigų sumos, taikomas dviejų mėnesių laikinas teisių sustabdymas; ir

⁽¹¹⁸⁾ Taikoma, jeigu kita sandorio šalis neperveda pakankamos prievolę užtikrinančio turto sumos arba pinigų (jei taikytina, įkaito vertės išlaikymo prievolės atveju) atsiskaityti atsiskaitymo dieną arba užtikrinti įkaitu iki operacijos termino pabaigos atitinkamomis įkaito vertės išlaikymo prievolėmis už likvidžias lėšas, kurios buvo jai paskirtos atliekant likvidumo didinimo operaciją, arba jeigu ji neperveda pakankamos pinigų sumos atsiskaityti už sumą, kuri jai buvo paskirta atliekant likvidumo mažinimo operaciją.

⁽¹¹⁹⁾ Taikoma, jeigu kita sandorio šalis neperveda pakankamos tinkamo prievolę užtikrinančio turto sumos, arba jeigu ji neperveda pakankamos pinigų sumos atsiskaityti už dvišaliais sandoriais suderėtą sumą, arba jeigu ji neužtikrina įkaitu likusio dvišalio sandorio bet kuriuo metu iki jo termino pabaigos atitinkamomis įkaito vertės išlaikymo prievolėmis.

⁽¹²⁰⁾ Taikoma, jeigu kita sandorio šalis naudoja turtą, kuris yra arba tapo netinkamas (arba kurio ji negali naudoti) paimtai paskolai garantuoti.

⁽¹²¹⁾ Taikoma, jeigu kita sandorio šalis dienos pabaigoje turi neigiamą likutį atsiskaitomojoje sąskaitoje ir netenkina reikalavimų, kurie keliami norint pasinaudoti ribinio skolinimosi galimybe.

⁽¹²²⁾ Šios nuostatos taip pat taikomos, kai: a) kita sandorio šalis naudoja turtą, kuris yra netinkamas, arba pateikė informaciją, darančią neigiamą poveikį įkaito vertei, pavyzdžiui, apie likusį panaudoto kredito reikalavimo dydį, kuri yra arba buvo neteisinga arba pasenusi, arba b) kita sandorio šalis naudoja turtą, kuris yra netinkamas dėl artimų ryšių tarp emitento (garanto) ir kitos sandorio šalies.

- c) jeigu trečiojo pažeidimo atveju nepateikto įkaito arba pinigų suma sudaro nuo 80 iki 100 % visos pateiktino įkaito arba pinigų sumos, taikomas trijų mėnesių laikinas teisių sustabdymas.

Nepažeidžiant 2.4 punkto, šios finansinės baudos ir laikino teisių sustabdymo priemonės taikomos ir visiems kitiems nuolatiniais pažeidimams, padarytiems per kiekvieną 12 mėnesių laikotarpį.

2.2. Laikinas teisių sustabdymas pažeidus prievolę užtikrinančio turto taisyklės

Jeigu per 12 mėnesių laikotarpį padaromas trečias pažeidimas, be finansinės baudos, apskaičiuotos pagal 1 dalį, Eurosis-tema laikinai sustabdo kitos sandorio šalies teises dalyvauti atvirosios rinkos operacijose.

Nepažeidžiant 2.4 punkto, šios finansinės baudos ir laikino teisių sustabdymo priemonės taikomos ir visiems kitiems nuolatiniais pažeidimams, padarytiems per vieną metų laikotarpį.

2.3. Laikinas teisių sustabdymas, kai ypatingais atvejais tam tikru laikotarpiu neleidžiama dalyvauti visose būsimose pinigų politikos operacijose

Ypatingais atvejais, atsižvelgiant į įsipareigojimų nevykdymo atvejo (-ų) rimtumą, pirmiausia atsižvelgiant į operacijų sumas, įsipareigojimo nevykdymo atvejų dažnumą arba trukmę, be finansinės baudos, apskaičiuotos pagal 1 dalyje aprašytą tvarką, gali būti svarstoma galimybė kitai sandorio šaliai tris mėnesius neleisti dalyvauti jokiose būsimose pinigų politikos operacijose.

2.4. Kitose valstybėse narėse esančios įstaigos

Eurosistema taip pat gali nuspręsti, ar laikino teisių sustabdymo priemonė, kurią siūloma taikyti įsipareigojimų nevykdančiai kitai sandorio šaliai, turėtų būti taikoma ir tos pačios įstaigos filialams, esantiems kitose valstybėse narėse.

7 priedėlis

TINKAMOS KREDITO REIKALAVIMŲ APSAUGOS SUKŪRIMAS

Siekiant užtikrinti, kad būtų sukurta tinkama kredito reikalavimų apsauga ir kad, kitai sandorio šaliai neįvykdžius įsipareigojimų, kredito reikalavimus būtų galima nedelsiant realizuoti, turi būti tenkinami šie papildomi teisiniai reikalavimai:

- a) *kredito reikalavimų egzistavimo tikrinimas*: nacionaliniai centriniai bankai, siekdami patikrinti, ar egzistuoja Eurosistamai kaip įkaitas pateikti kredito reikalavimai, privalo taikyti bent šias toliau nurodytas priemones: i) bent kas ketvirtį kita sandorio šalis privalo patikrinti ir patvirtinti NCB apie jos kredito reikalavimų, pateiktų kaip įkaitas, egzistavimą; vietoj tokio patikrinimo gali būti palyginama centrinių kredito registrai, jei tokie yra, informacija; ii) vieną kartą nacionaliniai centriniai bankai, priežiūros institucijos arba išorės auditoriai privalo patikrinti procedūras, pagal kurias kitos sandorio šalys teikia Eurosistamai informaciją apie kredito reikalavimų egzistavimą; iii) nacionaliniai centriniai bankai, atitinkami kredito registrai, priežiūros institucijos arba išorės auditoriai privalo atsitiktinai patikrinti kitos sandorio šalies patikrinimo kokybę ir tikslumą.

Ketvirtinis patikrinimas ir patvirtinimas, nurodytas i punkte, apima reikalavimą Eurosistemos kitoms sandorio šalims raštu:

- i) patvirtinti ir laiduoti, kad NCB pateikti kredito reikalavimai tenkina Eurosistemos taikomus tinkamumo kriterijus;
- ii) patvirtinti ir laiduoti, kad joks kredito reikalavimas, pateiktas kaip prievolę užtikrinantis turtas, tuo pačiu metu nėra naudojamas kaip įkaitas bet kurios trečiosios šalies naudai, ir užtikrinti, kad sandorio šalis nepanaudos kredito reikalavimų kaip įkaito bet kuriai trečiajai šaliai; ir
- iii) patvirtinti ir laiduoti, kad atitinkamam NCB būtų nedelsiant, bet ne vėliau kaip per kitą darbo dieną, pranešta apie bet kokį įvykį, kuris daro esminę įtaką faktiniams kitos sandorio šalies ir atitinkamo NCB sutartiniais santykiams, o ypač – kredito grąžinimui prieš nustatytą terminą, viso kredito arba jo dalies grąžinimui, reitingų sumažinimui ir esminiam kredito reikalavimų sąlygų pasikeitimui.

Tikrinimams, nurodytiems ii ir iii punktuose (vienkartiniams ir atsitiktiniams), atlikti priežiūros institucijos, o ypač nacionaliniai centriniai bankai ar išorės auditoriai, turi būti tam įgalioti, jei būtina, sudarant sutartį arba pagal taikomus nacionalinius reikalavimus;

- b) *skolininko informavimas apie kredito reikalavimo naudojimą arba tokio naudojimo užregistravimas*: skolininko informavimas apie kredito reikalavimo naudojimą kaip įkaitą, atsižvelgiant į įvairių su tuo susijusių jurisdikcijų ypatumus, privaloma:

- i) kai kuriose valstybėse narėse, kuriose pagal nacionalinę teisę skolininko informavimas apie kredito reikalavimo panaudojimą kaip įkaitą yra išankstinė panaudojimo sąlyga, kaip nurodyta taikomuose nacionaliniuose dokumentuose, skolininko *ex ante* informavimas yra teisėtas reikalavimas kredito reikalavimo tinkamumui. Tam, kad skolininkas būtų *ex ante* informuotas tinkamumo tikslais, reikalaujama, kad kita sandorio šalis arba NCB (kaip nurodyta taikomuose nacionaliniuose dokumentuose) informuotų skolininką iš anksto arba panaudojimo kaip įkaito metu apie tai, kad naudoja kredito reikalavimą kaip įkaitą NCB naudai;
- ii) kai kuriose kitose valstybėse narėse, kuriose kredito reikalavimo panaudojimo kaip įkaito užregistravimas, kuris yra viešai prieinamas, yra išankstinė panaudojimo sąlyga arba tam tikrais atvejais – išankstinė pirmenybės suteikimo kredito reikalavimui sąlyga pagal nacionalinę teisę, kaip numatyta taikomuose nacionaliniuose dokumentuose, reikalaujama kredito reikalavimo panaudojimą kaip įkaitą užregistruoti iš anksto arba naudojimo metu;
- iii) galiausiai valstybėse narėse, kuriose pagal a ir b punktus nereikalaujama *ex ante* informuoti skolininką apie kredito reikalavimo panaudojimą kaip įkaitą arba užregistruoti tokį panaudojimą, po kurio jis yra viešai prieinamas, kaip nurodyta taikomuose nacionaliniuose dokumentuose, reikalaujama informuoti skolininką *ex post*. Informuojant skolininką *ex post*, reikalaujama, kad kita sandorio šalis arba NCB (kaip nurodyta taikomuose nacionaliniuose dokumentuose) informuotų skolininką apie tai, kad naudoja kredito reikalavimą kaip įkaitą NCB naudai iš karto po kredito įvykio. „Kredito įvykis“ – tai įsipareigojimų neįvykdymas ar panašūs įvykiai, kaip išsamiau apibūdinta taikomuose nacionaliniuose dokumentuose.

Nėra reikalavimo informuoti, jei kredito reikalavimai yra pareikštinės priemonės, kurioms nacionalinėje teisėje nenumatytas reikalavimas informuoti. Tokiais atvejais reikalaujama fiziškai pervesti minėtas pareikštinės priemonės atitinkamam NCB iš anksto arba jų naudojimo kaip įkaitas metu.

Prieš tai minėti reikalavimai yra būtinieji. Nacionaliniai centriniai bankai gali nuspręsti reikalauti pranešti *ex ante* arba užregistruoti ir kitais negu anksčiau išvardytais atvejais, kaip numatyta taikomuose nacionaliniuose dokumentuose;

- c) *su banko paslaptimis ir konfidencialumu susijusių apribojimų nebuvimas*: kita sandorio šalis nėra įsipareigojusi gauti skolininko sutikimą, kad būtų atskleista informacija apie kredito reikalavimą ir skolininką, kurios reikalauja Eurosistema, siekdama garantuoti, kad būtų sukurta tinkama kredito reikalavimų apsauga ir kad, kitai sandorio šaliai neįvykdžius įsipareigojimų, kredito reikalavimus būtų galima nedelsiant parduoti. Kita sandorio šalis ir skolininkas turi susitarti sudarydami sutartį, kad skolininkas besąlygiškai neprieštaruoja tokios informacijos apie kredito reikalavimą ir skolininką atskleidimui Eurosistemai. Tai nebūtina, jei pagal nacionalinę teisę tokios informacijos teikimo nevaržo jokios taisyklės, kaip numatyta taikomuose nacionaliniuose dokumentuose;
- d) *kredito reikalavimų naudojimo apribojimų nebuvimas*: kitos sandorių šalys privalo užtikrinti, kad kredito reikalavimai yra visiškai perleidžiami ir kad nėra apribojimų jų panaudojimui kaip įkaitui Eurosistemos naudai. Sutartyje dėl kredito reikalavimo ar kitose sutartinėse priemonėse tarp kitos sandorio šalies ir skolininko neturėtų būti kokių nors panaudojimą ribojančių nuostatų, nebent nacionaliniuose įstatymuose yra specialiai numatyta privilegijuota Eurosistemos padėtis įkaito panaudojimo atvejais, nepriklausomai nuo to, kokie sutartyje nustatyti apribojimai;
- e) *kredito reikalavimų pardavimo apribojimų nebuvimas*: kredito reikalavimų sutartyje ar kitose sutartinėse priemonėse tarp kitos sandorio šalies ir skolininko neturėtų būti numatyta jokių kredito reikalavimo, panaudoto kaip įkaito, realizavimo apribojimų, įskaitant formą, laiką ar kitą su realizavimu susijusį reikalavimą.

II PRIEDAS

PAPILDOMI MINIMALŪS BENDRI POŽYMAI

I. Papildomi minimalūs bendri požymiai, taikomi visoms pinigų politikos operacijų organizavimo priemonėms

1. NCB taikomos atitinkamos sutartinės ar reguliavimo priemonės turėtų užtikrinti, kad pinigų politikos operacijoms būtų taikomos standartinės sąlygos ar nuostatos.
2. NCB taikomos atitinkamos sutartinės ar reguliavimo priemonės turėtų užtikrinti, kad kiekvieną pinigų politikos sistemos pakeitimą nacionaliniai centriniai bankai galėtų įgyvendinti be nepagrįsto uždelimo. Turėtų būti įtvirtinta nuostata, pagal kurią kitoms sandorių šalims būtų pranešama apie tokius pakeitimus, aiškiai nurodant, kada jie teisiškai įsigalioja.
3. NCB taikomos atitinkamos sutartinės ar reguliavimo priemonės turėtų numatyti, kad visi su pinigų politikos operacijomis susiję mokėjimai (išskyrus mokėjimus užsienio valiuta sudarant valiutų apskaitos sandorius) atliekami eurai.
4. Jeigu visus sandorius pagal sutartį reikia sudaryti kaip vieną sutartinį susitarimą ir (arba) sutartį reikia sudaryti kaip pagrindinę sutartį, kad būtų atlikta veiksminga užskaita ir baigiamoji užskaita, tokią nuostatą reikėtų įtraukti į sutartį.
5. NCB taikomos atitinkamos sutartinės ar reguliavimo priemonės turėtų užtikrinti, kad NCB ir kitų sandorių šalių santykius įtvirtintų tinkamos ir nedviprasmiškos taisyklės dėl formų panaudojimo (įskaitant sandorių sąlygų patvirtinimą), duomenų perdavėjų bei priemonių ir ryšio ypatybių.
6. NCB taikomos atitinkamos sutartinės ar reguliavimo priemonės turėtų bent numatyti išpareigojimų neįvykdymo atvejus, kurie iš esmės nesiskirtų nuo šių:
 - a) kompetentinga teismo arba kita institucija priima sprendimą kitai sandorio šaliai taikyti likvidavimo procedūrą arba paskirti jai likvidatorių ar panašų pareigūną, arba taikyti bet kokią kitą analogišką procedūrą;
 - b) kompetentinga teismo arba kita institucija priima sprendimą kitai sandorio šaliai taikyti reorganizavimo priemonę arba kitą analogišką procedūrą, kuria siekiama apsaugoti arba atkurti kitos sandorio šalies finansinę būklę ir išvengti a papunktyje nurodytos rūšies sprendimo;
 - c) kita sandorio šalis raštu paskelbia apie tai, kad ji negali sumokėti visų ar bet kokios dalies savo skolų arba įvykdyti savo išpareigojimų, atsirandančių dėl pinigų politikos sandorių, arba ji sudaro su savo kreditoriais savanorišką bendrą sutartį ar planą, arba jei kita sandorio šalis yra nemoki ar laikoma, kad ji yra nemoki, arba laikoma, kad ji negali sumokėti savo skolų;
 - d) vykdomi procedūriniai žingsniai prieš priimančią sprendimą pagal a arba b papunktį;
 - e) bet koks kitos sandorio šalies pareiškimas arba kitas prieš sudarant sutartį padarytas pranešimas ar suprantamas kaip kitos sandorio šalies padarytas pranešimas pagal taikomas įstatymų nuostatas yra klaidingas ar neteisingas;
 - f) leidimas kitai sandorio šaliai užsiimti veikla pagal Direktyvą 2006/48/EB arba Direktyvą 2004/39/EB, kaip atitinkamai įgyvendinta atitinkamoje Eurosistemos valstybėje narėje, yra sustabdytas ar atšauktas;
 - g) kita sandorio šalis yra laikinai nušalinta ar pašalinta iš bet kurios mokėjimų sistemos ar sistemos, kurioje atliekami mokėjimai pagal pinigų politikos sandorius (išskyrus valiutų apskaitos sandorius), narių arba ji yra laikinai nušalinta ar pašalinta iš bet kurios vertybinių popierių atsiskaitymo sistemos, naudojamos atsiskaityti už Eurosistemos pinigų politikos sandorius, narių;
 - h) kitai sandorio šaliai taikomos priemonės, pavyzdžiui, numatytos Direktyvos 2006/48/EB 30, 31, 33 ir 34 straipsniuose;
 - i) (grįžtamųjų sandorių atveju) kita sandorio šalis nevykdo nuostatų dėl rizikos kontrolės priemonių;
 - j) (atpirkimo sandorių atveju) kita sandorio šalis nesumoka pirkimo kainos ar atpirkimo kainos arba nepateikia nupirkto ar atpirkto turto; arba (įkaitu užtikrintų paskolų atveju) kita sandorio šalis nepateikia turto ar negrąžina paskolos atitinkamomis tokiems mokėjimams ir pervedimams nustatytais dienomis;

- k) (valiutų apsiikeitimo sandorių ir terminuotųjų indėlių atveju) kita sandorio šalis nesumoka eurų sumos arba (valiutų apsiikeitimo sandorių atveju) nesumoka užsienio valiutos sumos tokiems mokėjimams nustatytomis dienomis;
- l) kita sandorio šalis neįvykdo įsipareigojimų pagal sutartį, sudarytą bet kurio Eurosistemos nario užsienio atsargų ar nuosavų lėšų valdymo tikslais (toks įsipareigojimų nevykdymas iš esmės nesiskiria nuo šiame 6 punkte apibūdintų atvejų);
- m) kita sandorio šalis nesuteikia atitinkamos informacijos, tuo sukeldama rimtų padarinių atitinkamam NCB;
- n) kita sandorio šalis neįvykdo bet kurio iš savo įsipareigojimų pagal sutartis dėl grįžtamųjų sandorių ir valiutų apsiikeitimo sandorių ir (jeigu galėtų ištaisyti) neištaiso tokios padėties įkaitu užtikrintų sandorių atveju – ilgiausiai per 30 dienų, o valiutų apsiikeitimo sandorių atveju – ilgiausiai per 10 dienų po to, kai to reikalaujantis NCB pateikia įspėjimą;
- o) kitos sandorio šalies įsipareigojimų neįvykdymo įvykis atsitinka pagal bet kokią sutartį su bet kuriuo kitu Eurosistemos nariu, sudarytą pinigų politikos operacijų vykdymo tikslais, pagal kurią tas kitas Eurosistemos narys pasinaudojo savo teise dėl įsipareigojimų neįvykdymo prieš terminą užbaigti bet kokią sandorį pagal tokią sutartį;
- p) kitai sandorio šaliai taikomas lėšų išaldymas ir (arba) kitos Sąjungos pagal Sutarties 75 straipsnį nustatytos priemonės, apribojančios kitos sandorio šalies galimybę naudoti savo lėšas;
- q) kitai sandorio šaliai taikomas lėšų išaldymas ir (arba) kitos valstybės narės nustatytos priemonės, ribojančios kitos sandorio šalies galimybę naudoti savo lėšas;
- r) kitos sandorio šalies visam turtui arba reikšmingai jo daliai taikoma nutartis dėl išaldymo, areštas, konfiskavimas ar bet kokia kita procedūra, kuria siekiama apsaugoti viešąjį interesą arba kitos sandorio šalies kreditorių teises;
- s) kitos sandorio šalies visas turtas arba reikšminga jo dalis perduodami kitam subjektui;
- t) bet koks kitas numatomas ar egzistuojantis įvykis, dėl kurio gali kilti grėsmė, kad kita sandorio šalis neįvykdys įsipareigojimų pagal tvarką, kurios ji privalo paisyti veiksmingos pinigų politikos operacijų tikslais, arba pagal bet kokias kitas taisykles, taikomas kitos sandorio šalies ir bet kurio NCB santykiams.

Atvejai a ir p turi būti vykdomi automatiškai; atvejai b, c ir q gali būti vykdomi automatiškai; atvejai d–o ir r–t negali būti vykdomi automatiškai, o turi būti vykdomi diskreciniu būdu (įgyvendinami tik pranešus apie įsipareigojimų neįvykdymą). Tokiame pranešime apie įsipareigojimų neįvykdymą gali būti numatytas ne ilgesnis kaip trijų darbo dienų „atidėjimo laikotarpis“ atitinkamai padėčiai ištaisyti. Tais įsipareigojimų neįvykdymo atvejais, kai veikiama diskreciniu būdu, nuostatos dėl tokios diskrecijos turėtų garantuoti jų vykdymo veiksmingumą.

7. NCB taikomos atitinkamos sutartinės ar reguliavimo priemonės turėtų užtikrinti, kad įsipareigojimų neįvykdymo atveju NCB turėtų teisę imtis šių priemonių:

- a) sustabdyti, apriboti arba panaikinti kitos sandorio šalies galimybę naudotis atvirosios rinkos operacijomis;
- b) sustabdyti, apriboti arba panaikinti kitos sandorio šalies galimybę naudotis Eurosistemos nuolatinėmis galimybėmis;
- c) nutraukti visas galiojusias sutartis ir sandorius;
- d) reikalauti anksčiau įvykdyti reikalavimus, kurių terminas dar nesuėjo ar kurie yra sąlyginiai.

Be to, NCB gali turėti teisę taikyti šias priemones:

- a) panaudoti kitos sandorio šalies indėlius NCB reikalavimams tai kitai sandorio šaliai patenkinti;
- b) sustabdyti įsipareigojimų kitai sandorio šaliai vykdymą, kol kita sandorio šalis neįvykdys reikalavimo;

c) reikalauti palūkanų už įsipareigojimų neįvykdymą;

d) reikalauti atlyginti visus nuostolius, patirtus dėl kitos sandorio šalies įsipareigojimų neįvykdymo.

NCB taikomos atitinkamos sutartinės ar reguliavimo priemonės turėtų užtikrinti, kad įsipareigojimų neįvykdymo atveju toks NCB turėtų teisę neatidėliodamas realizuoti visą kaip įkaitą pateiktą turtą ir taip, kad NCB galėtų gauti suteikto kredito vertę, jeigu kita sandorio šalis nedelsdama nepanaikina savo neigiamo likučio. Siekiant užtikrinti vienodą nustatytų priemonių įgyvendinimą, ECB valdančioji taryba gali nuspręsti dėl jų įgyvendinimo būdų, įskaitant galimybes naudotis atvirosios rinkos operacijomis ar Eurosistemos nuolatinėmis galimybėmis sustabdyti, apriboti arba panaikinti.

8. NCB taikomos atitinkamos sutartinės ar reguliavimo priemonės turėtų užtikrinti, kad NCB galėtų gauti iš kitų sandorių šalių visą informaciją, susijusią su Eurosistemos pinigų politikos operacijomis.
9. NCB taikomos atitinkamos sutartinės ar reguliavimo priemonės turėtų numatyti, kad visi pranešimai ar kitokia informacija būtų perduodami raštu ir (arba) elektronine forma. NCB taikomose atitinkamose sutartinėse ar reguliavimo priemonėse turėtų būti aiškiai nurodyta, kaip turėtų būti teikiami pranešimai ar kita informacija ir kada jie įsigalioja. Laikotarpis iki jų įsigaliojimo neturėtų būti toks ilgas, kad pakeistų priemonių visumos ekonominį poveikį. Visų pirma nedelsiant turėtų būti pateikti ir patikrinti patvirtinimai.
10. NCB taikomos atitinkamos sutartinės ar reguliavimo priemonės turėtų numatyti, kad kitos sandorio šalies teisės ir pareigos negali būti perleistos, suvaržytos ar kitos sandorio šalies kitaip pakeistos be išankstinio rašytinio NCB sutikimo.
11. NCB taikomos atitinkamos sutartinės ar reguliavimo priemonės turėtų numatyti, kad tik NCB ir nustatyta kita sandorio šalis turi iš sandorio kylančių teisių ir pareigų (tačiau galimi santykiai tarp kelių nacionalinių centrinių bankų (ir (arba) ECB) dėl tarp valstybių naudojamo tinkamo turto, taip pat kai tai būtina operacijoms, kurios vykdomos su kitomis sandorių šalimis, veikiančiomis per sistemos (tinklo) instituciją.
12. NCB taikomos atitinkamos sutartinės ar reguliavimo priemonės turėtų numatyti, kad atitinkamoms NCB taikomoms sutartinėms ar reguliavimo priemonėms ir visiems pagal tokias priemones sudarytiems sandoriams taikoma teisė turėtų būti (išskyrus atvejus, kai reikia nustatyti kitaip dėl tarp valstybių naudojamo tinkamo turto) valstybės narės, kurioje yra centrinis bankas, ginčų sprendimo vieta, nepažeidžiant Europos Sąjungos Teisingumo Teismo kompetencijos, turėtų būti oficialūs tos valstybės narės teismai.
13. Indėlių sutartyse turėtų būti nurodyta, kad už terminuotuosius indėlius atsiskaitoma (ir priimant, ir išmokant) ECB pranešime apie indėlių operaciją nurodytomis dienomis.

II. Papildomi minimalūs bendri grįžtamųjų sandorių požymiai

Bendri visų grįžtamųjų sandorių požymiai

14. Grįžtamosios sandorio dalies data turėtų būti nustatyta sudarant kiekvieną sandorį.
15. NCB taikomos atitinkamos sutartinės ar reguliavimo priemonės turėtų apibrėžti „darbo dieną“ pareigos sumokėti atžvilgiu kaip bet kurią dieną, kai TARGET2 veikia ir gali įvykdyti tokį mokėjimą, o pareigos pervesti turtą atžvilgiu – kaip bet kurią dieną, kai vertybinių popierių atsiskaitymo sistemos, kuriomis turi vykti pervedimas, veikia toje vietoje, kurioje turi būti atlikti atitinkamų vertybinių popierių pervedimai.
16. Sumų ne eurai keitimo į eurus tvarkoje turėtų būti nurodyta, kad turi būti taikomas ECB orientacinis kiekvienos dienos euro keitimo kursas arba, kai jo nėra, neatidėliotinas keitimo kursas, kurį ECB nurodo darbo dieną prieš tą dieną, kai turi būti vykdomas valiutų keitimas jam parduodant eurus ir perkant kitą valiutą.

Tik atpirkimo sandoriams būdingi požymiai

17. Tinkamas turtas turėtų būti parduodamas už lėšas eurai, kartu susitariant nustatyti laiku parduoti juos atgal už lėšų eurai sumai lygiavertį turtą.

18. Įsipareigojimas parduoti atgal lygiavertį turtą turėtų apibrėžti, kad turtas yra lygiavertis to paties emitento, tos pačios emisijos (nesvarbu, kokia jos išleidimo data) ir tos pačios rūšies, nominaliosios vertės, sumos ir aprašymo turtui, su kuriuo jis lyginamas. Jeigu turtas, su kuriuo lyginama, buvo konvertuotas, pakeistas jo nominalas ar buvo pareikalauta jį grąžinti, lygiavertiškumo apibrėžimas turi būti iš dalies pakeistas, kad konvertavimo atveju reikštų tą turtą, į kurį turtas buvo konvertuotas, pareikalavimo grąžinti atveju – turtą, lygiavertį grąžintam turtui, jeigu pardavėjas sumokėjo pirkėjui sumą, lygią pareikalavimo vertei, o pakeisto nominalo atveju – turtą, lygiavertį tam turtui, į kurį pradinis turtas buvo pakeistas keičiant nominalą, kartu su pinigų suma, jei reikia, kuri yra lygi bet kokiam turto iki nominalo pakeitimo ir po jo vertės skirtumui.
19. Įsipareigojimų neįvykdymo atvejai, suteikiantys teisę NCB nutraukti ar panaikinti visus nebaigtus sandorius, neturėtų iš esmės skirtis nuo 6 punkte išdėstytų nuostatų.
20. NCB taikomos atitinkamos sutartinės ar reguliavimo priemonės turėtų numatyti užskaitos nuostatas, kuriomis siekiama ekonominės naudos, lygiavertės toliau pateiktiems atvejams:
- a) įsipareigojimo neįvykdymo atveju laikoma, kad nedelsiant suėjo kiekvieno sandorio atpirkimo diena ir, atsižvelgiant į toliau išvardytas sąlygas, turi būti nedelsiant pateiktas įkaito vertei išlaikyti reikalingas turtas (kad sandorio šalių atitinkami įsipareigojimai dėl turto perdavimo ir atpirkimo kainos mokėjimo už atperkamą turtą turi būti vykdomi tik pagal toliau nurodytą b punkto sąlygą) arba priešingu atveju atpirkimo sandoris bus nutrauktas;
 - b) i) įsipareigojimų neįvykdymo atveju atperkamo turto rinkos vertę, įkaito vertei išlaikyti reikalingą turtą, kurį reikia pervesti, ir atpirkimo kainą, kurią turi sumokėti kiekviena sandorio šalis, atpirkimo dieną visiems sandoriams nustato NCB; ir
 - ii) remdamasis taip nustatytais sumomis, NCB turi apskaičiuoti, kiek kiekviena sandorio šalis yra skolinga kitai sandorio šaliai atpirkimo dieną. Turi būti atlikta sandorio šalių tarpusavio skolų užskaita ir tik sandorio šalis, turinti mažesnę sumą įvertintų reikalavimų, turi mokėti grynąjį likutį. Toks grynasis likutis turi būti nustatytas ir sumokėtas kitą dieną, kai TARGET2 veikia ir gali įvykdyti mokėjimą. Atliekant šiuos apskaičiavimus visos sumos, kurios nėra išreikštos eurai, atitinkamą dieną turi būti perskaiciuotos į eurus pagal kursą, apskaičiuotą remiantis 16 punktu;
 - c) turto rinkos vertė įsipareigojimų neįvykdymo atveju bet kokio turto atžvilgiu ir bet kurią dieną reiškia:
 - i) tokio turto rinkos vertę įsipareigojimų neįvykdymo nustatymo metu. Ji apskaičiuojama remiantis patikimiausia kaina darbo dieną prieš įkainojimo dieną;
 - ii) jeigu darbo dieną prieš įkainojimo dieną patikimos konkrečios turto kainos nėra, taikoma paskutinė prekybos kaina. Jeigu pardavimo kaina nežinoma, NCB nustato kainą, atsižvelgdamas į paskutinę to turto kainą atitinkamoje rinkoje;
 - iii) tuo atveju, kai turto rinkos vertės nėra – taikomas kuris nors kitas racionalus vertės nustatymo metodas;
 - iv) jeigu NCB pardavė tą turtą ar lygiavertį turtą rinkos kaina prieš jo rinkos vertės nustatymą įsipareigojimų neįvykdymo atveju, pagal NCB nustatytas sumas įvertinamos grynosios pardavimo pajamos (atskaičius visas pagrįstas sąnaudas, įmokas ir išlaidas, kurias NCB patyrė dėl tokio pardavimo).
21. Jeigu NCB taikomose atitinkamose sutartinėse ar reguliavimo priemonėse numatytos nuostatos dėl įkaito pakeitimo kitu įkaitu, tos priemonės turėtų užtikrinti, kad būtų laikomasi būtinų rizikos kontrolės priemonių.
22. Jeigu NCB taikomose atitinkamose sutartinėse ar reguliavimo priemonėse numatytos nuostatos dėl garantinių įmokų, kurias reikia sumokėti (ar grąžinti) pinigais, kartu reikėtų nustatyti, kad bet koks tolesnis įsipareigojimas grąžinti (ar pateikti) įkaito garantinę įmoką pirmiausia turėtų būti įvykdomas panaudojant pinigų sumą iki to paties dydžio (kartu su visomis priklausančiomis palūkanomis).

Tik įkaitu užtikrintų paskolų sutartims būdingi požymiai

23. Turtą, pateiktą pagal įkaitu užtikrintos paskolos sutartį (pvz., įkeitimą), teisiškai turi būti galima realizuoti be jokių ankstesnių reikalavimų į šį turtą. Neturi būti sudaryta galimybė trečiosioms šalims (nemokumo atveju – įskaitant likviduojančią instituciją) įsikišti ir sėkmingai reikalauti įkeisto turto (be apgaulės) ar bet kokių su juo susijusių teisių.

24. NCB turėtų turėti teisinę galimybę pardavęs turtą, įkeistą vykdant likvidumą didinančią operaciją, atgauti ekonominę vertę iš anksto nustatytomis aplinkybėmis, kurios iš esmės neturi skirtis nuo išdėstytų 6 punkte, ir tai taip pat turėtų atspindėti aplinkybes, kuriomis NCB gali laikyti kitą sandorio šalį šalimi, nevykdančia įsipareigojimo pagal atpirkimo sandorius.
25. Įkaitu užtikrintų paskolų sutartyse turėtų būti numatyta galimybė operacijas, kurios yra atliekamos kaip vienos dienos operacijos, pratęsti iki vienos nakties operacijų.

III. Papildomi minimalūs bendri valiutų apskaitimo sandorių požymiai

26. Kiekvienas sandoris turėtų būti sudarytas kaip neatidėliotinas ir iš anksto apibrėžtas eurų pardavimas ir pirkimas vienu metu už tam tikrą užsienio valiutą.
27. NCB taikomos atitinkamos sutartinės ar reguliavimo priemonės turėtų numatyti nuostatą dėl mokėjimų pervedimo laiko ir tvarkos. Iš anksto apibrėžto pardavimo arba pirkimo data turėtų būti nustatyta sudarant kiekvieną sandorį.
28. NCB taikomos atitinkamos sutartinės ar reguliavimo priemonės turėtų nustatyti užsienio valiutą, neatidėliotino keitimo kursą, išankstinį kursą, pervedimo datą ir atgalinio pervedimo datą pagal šiuos apibrėžimus:
- a) užsienio valiuta – bet kokia teisėta valiuta, išskyrus eurą;
 - b) neatidėliotinas kursas – sudarant konkretų sandorį taikomas kursas (apskaičiuotas pagal 16 punktą) sumai eurais perskaičiuoti į tokią pačią sumą su tuo sandoriu susijusia užsienio valiuta, kurią viena sandorio šalis privalo pervesti kitai šaliai pervedimo dieną už sumokėtą sumą eurais ir kurios kursas nustatytas patvirtinime;
 - c) išankstinis kursas – pagal 16 punktą apskaičiuotas kursas, taikomas sumai eurais perskaičiuoti į tokią pačią sumą užsienio valiuta, kurią viena sandorio šalis privalo pervesti kitai šaliai atgalinio pervedimo dieną už sumokėtą sumą eurais ir kurios kursas nustatytas sandorio patvirtinime ir apibrėžtas NCB taikomose atitinkamose sutartinėse ar reguliavimo priemonėse;
 - d) atgalinio valiutos pervedimo suma – tokia užsienio valiutos suma, kurios reikia sumai eurais nupirkti atgalinio pervedimo dieną;
 - e) sudarant bet kokį sandorį, pervedimo diena – diena (ir, kai taikytina, laikas tą dieną), kai viena sandorio šalis turi pervesti sumą eurais kitai sandorio šaliai, ir kuri, kad nekiltų abejonių, yra diena (ir, kai taikytina, laikas tą dieną), kurią sandorio šalys susitarė atsiskaityti už sumos eurais pervedimą;
 - f) sudarant bet kokį sandorį, atgalinio pervedimo diena – diena (ir, kai taikytina, laikas tą dieną), kai viena sandorio šalis turi pervesti atgal sumą eurais kitai šaliai.
29. NCB taikomos atitinkamos sutartinės ar reguliavimo priemonės turėtų numatyti, kad tam tikri įvykiai (jie apibūdinti 30 punkte) turėtų nulemti visų galiojančių sandorių priešlaikinį užbaigimą ir turi numatyti būdą, kaip tai bus padaryta (įskaitant pozicijų nutraukimo metu užskaitą).
30. Įsipareigojimų neįvykdymo atvejais, suteikiantys NCB teisę nutraukti ir prieš terminą užbaigti visus nebaigtus sandorius, neturėtų iš esmės skirtis nuo apibūdintų 6 punkto nuostatose.
31. NCB taikomos atitinkamos sutartinės ar reguliavimo priemonės turėtų numatyti sąlygas dėl užskaitų, kuriomis siekiama ekonominės naudos, lygiavertės toliau pateiktiems atvejams.
- a) Įsipareigojimo neįvykdymo atveju kiekvienas sandoris laikomas nutrauktu, o NCB turi nustatyti eurų ir pervedamų atgal užsienio valiutos sumų atkuriamąsias vertes remdamasis tuo, kad tokios atkuriamosios vertės turi būti sumos, kurių reikia NCB išsaugant mokėjimų ekonominį lygiavertiškumą bet kokiems mokėjimams, kurie būtų vykdomi normaliomis aplinkybėmis; ir
 - b) remdamasis taip nustatytais sumomis, NCB privalo apskaičiuoti, kiek kiekviena sandorio šalis yra skolinga kitai šaliai atgalinio pervedimo dieną. Sumos, kurias turi sumokėti viena šalis, prireikus pagal 16 punktą turi būti perskaičiuotos į eurus, ir turi būti atlikta tų sumų bei sumų, kurias turi sumokėti kita šalis, tarpusavio įskaita. Tik ta sandorio šalis, kuri turi mažesnę sumą įvertintų reikalavimų, turi mokėti grynąjį likutį. Toks grynasis likutis turi būti nustatytas ir sumokėtas kitą dieną, kai TARGET2 veikia ir gali įvykdyti tokį mokėjimą.

*III PRIEDAS***PANAIKINTOS GAIRĖS IR JŲ VĖLESNIŲ PAKEITIMŲ SĄRAŠAS**

Gairės ECB/2000/7 (OL L 310, 2000 12 11, p. 1).

Gairės ECB/2002/2 (OL L 185, 2002 7 15, p. 1).

Gairės ECB/2003/16 (OL L 69, 2004 3 8, p. 1).

Gairės ECB/2005/2 (OL L 111, 2005 5 2, p. 1).

Gairės ECB/2005/17 (OL L 30, 2006 2 2, p. 26).

Gairės ECB/2006/12 (OL L 352, 2006 12 13, p. 1).

Gairės ECB/2007/10 (OL L 284, 2007 10 30, p. 34).

Gairės ECB/2008/13 (OL L 36, 2009 2 5, p. 31).

Gairės ECB/2009/1 (OL L 36, 2009 2 5, p. 59).

Gairės ECB/2009/10 (OL L 123, 2009 5 19, p. 99).

Gairės ECB/2010/1 (OL L 63, 2010 3 12, p. 22).

Gairės ECB/2010/13 (OL L 267, 2010 10 9, p. 21).

Gairės ECB/2010/30 (OL L 336, 2010 12 21, p. 63).
